

Industriministeriet
Bibl.vær. 3

BETÆNKNING

betænkninger 1958

VEDRØRENDE

EN NY DANSK LOV OM VAREMÆRKER

*Udarbejdet af
den af handelsministeriet under 8. december 1949 nedsatte
kommission i samarbejde med tilsvarende finske,
norske og svenske kommissioner*

Industriministeriets
bibliotek
Slotsholmsgade 12
1216 København K.
Telefon (01) 121197

BETÆNKNING NR. 199

1958

34.57 / 27

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Kommissionens sammensætning og de tilsvarende nordiske kommissioner	5
Dansk lovudkast	7

Almindelige bemærkninger.

Tidligere nordisk samarbejde på varemærkelovgivningens område	14
Varemærkets betydning i det moderne samfund	15
Historisk oversigt	17
Pariserkonventionen	19
Oversigt over dansk varemærkeret	21
Oversigt over visse af lovudkastets vigtigere bestemmelser, i særdeleshed de nye principielle retsregler	26
Varemærkerettens opståen	34
Principper for løsning af kollisionstilfælde	40
Klasseregistrering	44
Kodakdoktrinen	49
Servicemærker	53
Krav om adskillelsesevne, særlig for vareudstyrsmærker og slagord (slogans)	58
Overdragelse af varemærkerettigheder	65
Varemærkerettens ophør, særlig spørgsmålet om såkaldt degeneration	72
Brugspligt	79
Fremlæggelse m. m	81
Bør særregler gælde for visse grupper af varemærker?	86

Bemærkninger til lovudkastets enkelte paragraffer.

Kapitel I: Almindelige bestemmelser, §§ 1-11.

§ 1. Varemærkeret ved registrering	92
§ 2. Varemærkeret ved indarbejdelse	96
§ 3. Varemærkeret ved brug og de „naturlige varemærker“	97
§ 4. Varemærkerettens indhold	99
§ 5. Tekniske elementer undtagne fra beskyttelse	105
§ 6. Forvekslelighed	106
§ 7. Tidsprioritet	111
§ 8. Prækclusion	112
§ 9. Passivitet og lokale varemærkerettigheder	114
§ 10. Tydeliggørende tilføjelser	115
§ 11. Varemærkets optagelse i opslagsværker o. lign	116

Kapitel II: Om registrering af varemærker, §§ 12-24.

§ 12. Registreringsmyndigheden	118
§ 13. Adskillelsesevne	118
§ 14. Særlige registreringsforbud	120
§ 15. Disclaimer	127
§ 16. Klasseregistrering	128
§ 17. Varemærkeanmeldelsens indhold	128
§ 18. Provisorisk udstillingsbeskyttelse	129
§ 19. Varemærkeanmeldelsens behandling	130
§ 20. Fremlæggelse	130
§ 21. Varemærkeanmeldelsens behandling efter fremlæggelsen	130
§ 22. Beskyttelsestidens længde	131
§ 23. Fornylsesanmeldelsen	132
§ 24. Ændring af registreret varemærke	133

	Side
<i>Kapitel III: Om registreringens ophør, §§ 25-27.</i>	
§ 25. Registreringens ophævelse ved dom	133
§ 26. Påtaleret	135
§ 27. Udslettelse af varemærke registret	136
<i>Kapitel IV: Særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker, §§ 28-31.</i>	
§ 28. Hjemlandsregistrering	137
§ 29. Telle-quelle-reglen	137
§ 30. Konventionsprioritet	139
§ 31. Fuldmægtig	140
<i>Kapitel V: Om overdragelse og licens m. v., §§ 32-35.</i>	
§ 32. Overdragelse af varemærkerettigheder	141
§ 33. Anmeldelse af overdragelser	142
§ 34. Licens	143
§ 35. Anmeldelse af pantsætning og udlæg	143
<i>Kapitel VI: Om forbud mod brug af vildledende varemærker.</i>	
§ 36. Forbud mod brug af vildledende varemærker	144
<i>Kapitel VII: Bestemmelser vedrørende retsbeskyttelsen, §§ 37-42.</i>	
§ 37. Forbud, straf, påtale og værneting	145
§ 38. Skadeserstatning	145
§ 39. Varemærkekrænkelser medens anmeldelsen behandles	146
§ 40. Forældelse af krav om skadeserstatning	147
§ 41. Sikkerhedsforanstaltninger	147
§ 42. Licenstagere som påtaleberettiget	148
<i>Kapitel VIII: Fællesmærker.</i>	
§ 43. Henvisning til fællesmærkeloven	149
<i>Kapitel IX: Forskellige bestemmelser, §§ 44-48.</i>	
§ 44. Appel	149
§ 45. Eftersyn og udskrifter af varemærke registret samt „forundersøgelser“	149
§ 46. Administrative forskrifter	150
§ 47. Overgangsbestemmelser	150
§ 48. Lovens ikrafttræden	150

Bilag.

1. Sammenstilling af dansk, finsk, norsk og svensk lovudkast	151
2. Pariserkonventionen	192
3. Nice-arrangementet	201
4. Vareklassificering efter det internationale system	204
5. Nogle statistiske oplysninger om varemærke registreringen i Danmark	206

På foranledning af en fra den svenske regering til den danske regering rettet henvendelse vedrørende nordisk samarbejde på varemærkelovgivningens område nedsatte handelsministeriet under 8. december 1949 en kommission, der fik til opgave at deltage i et sådant samarbejde med tilsvarende kommissioner i de andre nordiske lande og på grundlag heraf at fremkomme med forslag til en ny dansk varemærkelov.

Til formand for kommissionen udnævntes departementschef *H. Jespersen*, handelsministeriet, og til medlemmer af kommissionen udnævntes følgende:

Landsretssagfører, dr. jur. *Hardy Andreasen*, udpeget af Dansk Salgs- og Reklame-Forbund,

landsretssagfører *Ole C. Eberth*, udpeget af Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og De Danske Patentagenters Forening,

professor ved handelshøjskolen *fan Kobbernagel*, udpeget af handelsministeriet,

kontorchef *Johannes Hansen*, udpeget af Industriraadet,

direktøren for patent- og varemærkevæsenet *F. Neergaard-Petersen*,

direktør *P. Nørgaard*, udpeget af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

direktør, dr. phil. *Bent Schultz*, udpeget af De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark og De danske Handelsforeningers Fællesorganisation,

direktør *E. Trock Jansen*, udpeget af Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation.

Direktør *Trock Jansen* blev umiddelbart efter kommissionens nedsættelse afløst af gene-

ralsekretær, landsretssagfører *B. Høegh-Guldberg* og direktør *P. Nørgaard* afløstes i 1950 af direktør *Jørgen Christensen*, Arbejdernes Fællesbageri A/S.

Efter sin udnævnelse i 1953 til professor ved Københavns universitet udtrådte dr. *Schultzer* af kommissionen. De Samvirkende Købmandsforeninger anmodede herefter dr. *Hardy Andreasen* om at overtage repræsentationen for Købmandsforeningerne i stedet for professor *Schultzer*. Under kontorchef *Johannes Hansens* sygdomsforfald repræsenterede direktør *C. Thygesen* Industrirådet. Efter kontorchef *Johannes Hansens* død i 1954 udnævntes kontorchef *E. Klæbel* som Industrirådets repræsentant.

Kontorchef i direktoratet for patent- og varemærkevæsenet frøken *Julie Olsen* har fungeret som kommissionens sekretær.

Tilsvarende kommissioner blev nedsat i Norge og Sverige, medens den foreliggende opgave i Finland blev overdraget til justitierådet, nu præsident for Helsingfors hovrätt, jur. dr. *Y. Hakulinen* og överdirektören for Patent- og Registerstyrelsen, jur. dr. *P. Ant-Wuorinen*.

Samarbejdet mellem de nordiske lande er foregået hovedsagelig ved møder mellem delegationer fra de fire lande. Som delegerede for Sverige mødte formanden for den svenske kommission professor *Gösta Eberstein*, byråchef i Patent- og Registreringsverket, dr. jur. h. c. *Å. v. Zweigbergk*, 1. byråsekretære i Patent- og Registreringsverket *C. A. Uggl* samt regeringsråd *E. Hedfeldt*. Som delegerede for Norge mødte formanden for den norske kommission, høiesterretsadvokat *O. Thommesen*, bureaujsjef, nu direktør for Styret for det industrielle rettsvern *J. Helgeland* og kontor-

sjef sammesteds *S. H. Røer*. Som delegerede for Finland mødte justitierådet, nu præsident for Helsingfors hovrätt, jur. dr. *Y. Hakulinen* og överdirektören for Patent- och Registerstyrelsen, jur. dr. *P. Ant-Wuorinen*. For Danmark mødte formanden for den danske kommission departementschef *H. Jespersen*, direktøren for patent- og varemærkevæsenet *F. Neergaard-Petersen*, landsretssagfører, dr. jur. *Hardy Andreassen* samt kontorchef i direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, frøken *Julie Olsen*.

Professor *Jan Kobbernagel* har sammen med kontorchef, frøken *Julie Olsen* fungeret som redaktionsudvalg for kommissionen.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet har der på forskellige punkter været fremført særopfattelser, som er blevet indgående drøftet. Som resultat af drøftelserne afgiver kommissionen følgende *udkast til lov om varemærker* med tilhørende *almindelige bemærkninger* og *bemærkninger til lovudkastets enkelte paragraffer*.

København den 18. april 1958.

Hardy Andreassen. **Jørgen Christensen.** **Ole C. Eberth.**

B. Høegh-Guldberg. **H. Jespersen.** **Ernst Klæbel.**

Jan Kobbernagel. **F. Neergaard-Petersen.**

Julie Olsen.

Udkast til lov om varemærker.

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Ved registrering i henhold til denne lov kan erhvervsdrivende opnå eneret til at benytte varemærker som særlige kendetegn for varer eller arbejds- og tjenesteydelser, de tilbyder i deres virksomhed (varemærkeret).

Varemærker kan bestå af figurer, ord eller ordforbindelser, herunder slagord, bogstaver eller tal eller af varers udstyr eller indpakning.

Denne lovs bestemmelser om varer finder tilsvarende anvendelse på arbejds- og tjenesteydelser.

§ 2.

Erhvervsdrivende har også uden registrering varemærkeret, når mærket er indarbejdet.

Et varemærke anses for indarbejdet, når det inden for vedkommende omsætningskreds her i landet er almindelig kendt som kendetegn for indehaverens varer.

§ 3.

Enhver må endvidere i sin erhvervsvirksomhed anvende sit navn eller firma eller navnet på en ham tilhørende fast ejendom som varemærke, for så vidt det ikke sker på en måde, der er egnet til at fremkalde forveksling med andres varemærker.

Anden mands navn, firma eller særegent navn på en ham tilhørende fast ejendom må ikke uhjemlet benyttes som varemærke.

Som varemærke må ej heller benyttes noget kendetegn, der er forveksleligt med et varemærke, som en anden allerede har taget i brug her i landet. Det samme gælder med hensyn til et varemærke, som en anden allerede har taget i brug i udlandet, såfremt

den, der vil benytte det her i landet, kender eller burde kende det.

§ 4.

En varemærkeret i medfør af §§ 1-3 udelukker andre end indehaveren fra i erhvervsvirksomhed uhjemlet at benytte et med varemærket forveksleligt mærke. Dette gælder enhver benyttelse, hvad enten mærket anvendes på selve varen eller dens indpakning, i reklame, forretningspapirer eller på anden måde, og uanset om varen er bestemt til salg her i landet eller i udlandet. Også uhjemlet mundtlig benyttelse af mærket er forbudt.

Som uhjemlet benyttelse efter 1. stk. anses det forhold, at nogen uden mærkeindehaverens tilladelse ved forhandling af reservedele, tilbehør eller lignende til andres varer henviser til det for disse varer benyttede mærke på en måde, der er egnet til at fremkalde indtryk af, at det, der således tilbydes, hidrører fra det pågældende mærkes indehaver, eller at han har givet tilladelse til dets anvendelse.

Foretager en anden end varemærkets indehaver væsentlige forandringer ved en med mærket forsynet vare gennem bearbejdning, reparation eller lign., må mærket, hvis varen påny erhvervsmæssigt udbydes til salg, ej heller benyttes uden mærkeindehaverens tilladelse, medmindre forandringen tydeligt angives eller i øvrigt tydeligt fremgår af forholdene.

§ 5.

En varemærkeret omfatter ikke sådanne dele af varemærket, som hovedsagelig tilsigter at gøre varen, dens udstyr eller ind-

pakning mere hensigtsmæssig i anvendelse eller i øvrigt har andet formål end at tjene som kendetegn.

§ 6.

Varemærker anses kun som forvekslelige efter denne lov, såfremt de angår varer af samme eller lignende art.

Undtagelsesvis kan forvekslelighed dog også anses at foreligge,

- a) når et varemærke er særlig stærkt indarbejdet og endvidere er så velkendt i vide kredse her i landet, at en andens brug af et lignende mærke, selv for varer af anden art, indebærer en utilbørlig udnyttelse af varemærkets værdi (good-will), eller
- b) når et varemærke er indarbejdet, og en andens brug af et lignende mærke for andre varer under hensyn til disses særlige karakter åbenbart er egnet til at forringe det indarbejdede mærkes værdi væsentligt.

Kræver to eller flere hver for sig varemærkeret til kendetegn, der er forvekslelige, har den først opståede ret fortrin, for så vidt ikke andet følger af de nedenfor anførte bestemmelser.

En yngre ret til et registreret varemærke kan bestå ved siden af en ældre ret til et dermed forveksleligt mærke, forudsat at anmeldelsen er indgivet i god tro, og at 5 år er hengået fra registreringsdagen, uden at sag om registreringen ophævelse er anlagt.

§ 9.

En yngre ret til et varemærke kan også bestå ved siden af en ældre ret til et dermed forveksleligt mærke,

- a) såfremt indehaveren af det ældre mærke ikke inden rimelig tid har taget de nødvendige skridt for at hindre brugen af det yngre mærke,
- b) såfremt retten til mærkerne er erhvervet ved brug inden for forskellige dele af landet, og det skønnes, at begge fremdeles kan anvendes som hidtil uden væsentlig skade for indehaveren af den ældre ret.

§ 10.

I de i §§ 8-9 omhandlede tilfælde kan domstolene, for så vidt det findes rimeligt, bestemme, at ét af mærkerne eller begge kun må anvendes på særlig måde, f. eks. i en vis udførelsesform eller med tilføjelse af en stedsangivelse eller anden tydeliggørelse.

§ II-

Ved udgivelse af leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold er forfatteren, udgiveren og forlæggeren på begæring af indehaveren af et registreret varemærke pligtig at påse, at dette ikke gengives uden angivelse af, at det er et registreret varemærke.

Forsømmer nogen, hvad der påhviler ham efter denne paragrafs 1. stk., er han pligtig at bekoste en berigtigende bekendtgørelse herom på den måde, det findes rimeligt.

Kapitel II.

Om registrering af varemærker.

§ 12.

Varemærkeregistret føres af direktøren for patent- og varemærkevæsenet. Direktøren udgiver en registreringstidende, i hvilken såvel de stedfundne registreringer som senere tilførsler til registret bekendtgøres.

§ 13.

Et varemærke skal for at kunne registreres være egnet til at adskille mærkeindehave-

rens varer fra andres. Et mærke, der udelukkende eller med kun uvæsentlige ændringer eller tilføjelser angiver varens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, pris eller oprindelse eller tidspunktet for dens fremstilling, skal ikke i sig selv anses for at have fornødent særpræg. Det samme gælder et mærke, der udelukkende består af ikke særligt udformede bogstaver eller tal.

Ved bedømmelsen af, om et mærke har

det fornødne særpræg, skal der tages hensyn til alle foreliggende forhold, herunder særlig den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt.

§ 14.

Et varemærke må ikke registreres:

1) når mærket uhjemlet indeholder statskendetegn, officielle internationale kendetegn, danske kommunale kendetegn, særlige benævnelser for kendetegn som de anførte eller noget, der kan forveksles hermed. Forbudet omfatter kun officielle kontrol- og garantitegn, såfremt mærket begæres registreret for de samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn benyttes,

2) når mærket er egnet til at vildlede,

3) når mærket i øvrigt strider mod lov eller offentlig orden eller er egnet til at vække forargelse,

4) når mærket indeholder noget, der er egnet til at opfattes som anden mands firma eller som anden mands navn eller portræt, og der ikke derved sigtes til forlængst afdøde personer, eller når det indeholder særegent navn på eller afbildning af anden mands faste ejendom,

5) når mærket indeholder noget, der er egnet til at opfattes som særegen titel på en andens beskyttede litterære eller kunstneriske værk, eller når det krænker en andens ophavsret til sådant værk eller en andens patentret, mønsterret eller ret til fotografisk billede,

6) når mærket er forveksleligt med et her i landet efter en tidligere anmeldelse registreret varemærke eller med et varemærke, der er taget i brug her i landet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes her,

7) når mærket er forveksleligt med et varemærke, der er taget i brug i udlandet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes dér, og anmelderen på anmeldelsestidspunktet kendte eller burde kende dette.

Uanset bestemmelserne under 4), 5), 6) og 7) kan registrering finde sted, såfremt fornøden hjemmel foreligger, og der ikke er anledning til at antage, at registreringen vil virke vildledende.

§ 15.

Den ved registrering opnåede varemærkeret omfatter ikke sådanne dele af mærket, som ikke særskilt kan registreres.

Indeholder et mærke bestanddele som de i 1. stk. omhandlede, og er der særlig anledning til at antage, at mærkets registrering kan medføre tvivl med hensyn til varemærkerettens omfang, kan sådanne bestanddele ved registreringen udtrykkelig undtages fra beskyttelsen.

Viser det sig senere, at dele af mærket, som er blevet undtaget fra beskyttelsen, er blevet registrerbare, kan en ny registrering foretages af disse dele eller af selve mærket uden den i 2. stk. angivne begrænsning.

§ 16.

Varemærker registreres i én eller flere vareklasser. Inddelingen i vareklasser fastsættes ved en af handelsministeren udfærdiget bekendtgørelse.

§ 17.

Anmeldelse af et varemærke til registrering indgives skriftligt til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet. Anmeldelsen skal indeholde en gengivelse af mærket, oplysning om anmelderens navn eller firma samt om hans erhverv. Anmeldelsen skal endvidere indeholde oplysninger om de varearter eller vareklasser, for hvilke mærket ønskes registreret, samt i øvrigt være affattet i overensstemmelse med de i medfør af § 46 udfærdigede bestemmelser.

§ 18.

Når et varemærke første gang er anvendt for varer, udstillet på en af handelsministeren godkendt national eller international udstilling her i landet, og mærket senest 6 måneder efter dets indførelse på udstillingen anmeldes til registrering her, skal anmeldelsen i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller andres benyttelse af mærket, anses som sket samtidig med dets indførelse på udstillingen.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren, jfr. § 46, kan det - under forudsætning af gensidighed - bestemmes, at tilsvarende regler skal gælde varemærker, der første gang er anvendt på officielle eller officielt anerkendte internationale udstillinger uden for landet.

§ 19.

Har anmelderen ikke iagttaget de om anmeldelse givne forskrifter, eller finder direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, at der i øvrigt er noget til hinder for at godkende anmeldelsen, giver direktoratet anmelderen en af grunde ledsaget meddelelse herom og fastsætter en frist, inden hvis udløb anmelderen har adgang til at ytre sig.

Ved fristens udløb tager direktoratet stilling til anmeldelsen, medmindre der gives anmelderen adgang til en fornyet udtalelse.

Direktoratets afgørelse kan af anmelderen indbringes for handelsministeren eller domstolene efter reglerne i § 44.

§ 20.

Er anmeldelsen i behørig orden, og er intet fundet til hinder for registreringen, foretager direktoratet for patent- og varemærkevæsenet bekendtgørelse herom i Registreringstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om anmeldelsens væsentlige indhold og gengive mærket.

Indsigelser mod mærkets registrering skal fremsættes skriftligt med behørig begrundelse inden 2 måneder fra bekendtgørelsesdagen.

§ 21.

Efter udløbet af den i § 20 fastsatte frist optager direktoratet anmeldelsen til fortsat behandlingen i overensstemmelse med § 19.

Godkendes anmeldelsen, indføres mærket i registret, og bekendtgørelse sker i Registreringstidende.

Afslås en anmeldelse, som er bekendtgjort i henhold til § 20, bekendtgøres afslaget.

Direktoratets afgørelse kan af anmelderen indbringes for handelsministeren eller domstolene efter reglerne i § 44.

§ 22.

Den ved registreringen opnåede varemærkeret gælder fra den dag, anmeldelsen i henhold til § 17, jfr. § 19, er indgivet og vedvarer i 10 år fra registreringsdagen.

Registreringen fornyes på indehaverens begæring for 10 år ad gangen fra udløbet af den pågældende registreringsperiode.

§ 23.

Anmeldelse om registrerings fornyelse indgives til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet tidligst 1 år før og senest 3 måneder efter registreringsperiodens udløb.

Findes anmeldelsen i behørig orden, indføres fornyelsen i registret.

Er anmeldelse om fornyelse ikke sket inden registreringsperiodens udløb, sender direktoratet mærkeindehaveren eller hans fuldmægtig, ifr. § 31, underretning herom. For manglende underretning er direktoratet uden ansvar.

§ 24.

På begæring af indehaveren kan der foretages uvæsentlige ændringer af et registreret varemærke, for så vidt helhedsindtrykket af mærket ikke derved påvirkes.

Sådanne ændringer af mærket indføres i registret.

Kapitel III.

Om registrerings ophør.

25.

Er et varemærke registreret i strid med bestemmelserne i denne lov, kan registreringen ophæves ved dom, jfr. dog bestemmelserne i §§ 8-10.

Registreringen kan ligeledes ophæves ved dom, hvis mærkeindehaveren ikke længere er erhvervsdrivende, eller hvis mærket efter registreringen åbenbart har mistet evnen til at adskille mærkeindehaverens varer fra

andres eller er blevet vildledende, stridende mod den offentlige orden eller egnet til at vække forargelse.

§ 26.

Om ophævelse af en registrering kan enhver, som har retlig interesse deri, anlægge sag mod mærkeindehaveren. Sag efter bestemmelserne i § 13, § 14, 1)-3), og § 25, 2. stk. kan også anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

§.27.

Udslettelse af registret sker på grundlag af dom, eller når registreringen ikke fornyes eller mærkeindehaveren begærer mærket slettet.

Af enhver dom, hvorved en registrering ophæves eller ændres, tilstiller vedkommende domstol direktoratet for patent- og varemærkevæsenet en udskrift.

Kapitel IV.

Særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker.

Anmelder en erhvervsdrivende, der ikke driver virksomhed her i landet, et varemærke til registrering, skal han godtgøre, at et tilsvarende mærke er registreret for ham i hjemlandet for de varearter, som anmeldelsen her angår.

Under forudsætning af gensidighed kan det ved bekendtgørelse fra handelsministeren fastsættes, at bestemmelsen i 1. stk. ikke kommer til anvendelse.

§ 29.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren kan det — under forudsætning af gensidighed — bestemmes, at et varemærke, som ellers ikke ville kunne registreres her i landet, men som er registreret i en fremmed stat, på nærmere i bekendtgørelsen fastsatte betingelser kan registreres her, således som det er registreret i den fremmede stat. En sådan registrering gælder ikke i videre omfang end i den fremmede stat.

§ 30.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren, jfr. § 46, kan det - under forudsætning af gen-

sidighed - bestemmes, at en anmeldelse her i landet af et varemærke, der er anmeldt til registrering i fremmed stat, i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller andres benyttelse af mærket, skal anses som sket samtidig med anmeldelsen i den fremmede stat, såfremt anmeldelsen indgives her inden en af handelsministeren fastsat frist.

§ 31.

En mærkeindehaver, som ikke har bopæl her i landet, skal have en her bosat fuldmægtig, som på hans vegne kan modtage søgsmål og alle forekommende meddelelser vedrørende mærket med bindende virkning for mærkeindehaveren. Fuldmægtigens navn og hjemsted skal indføres i varemærke-registret.

Findes behørig fuldmægtig ikke noteret, skal mærkeindehaveren berigtige forholdet inden en af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet fastsat frist, hvorom meddelelse gives ved anbefalet brev, eller, hvis mærkeindehaverens bopæl ikke kendes, ved bekendtgørelse i Registreringstidende. Er sådan fuldmægtig ikke udpeget inden fristens udløb, slettes mærket af registret.

Kapitel V.

Om overdragelse og licens m. v.

§ 32.

Retten til et varemærke kan overdrages i eller uden forbindelse med den virksomhed, i hvilken det benyttes.

Overdrager nogen sin virksomhed, går retten til virksomhedens varemærker over til erhververen, medmindre andet måtte være aftalt.

§ 33.

Den, til hvem retten til et registreret varemærke er overgået, skal anmelden dette til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, der gør tilførsel herom til varemærkeregistret.

Indtil overdragelsen er anmeldt til indførsel i registret, kan direktoratet anse den

som indehaver af mærket, der senest er indført som sådan.

Har indehaveren af et registreret varemærke givet en anden ret til at anvende mærket i erhvervsøjemed (licens), skal på mærkeindehaverens eller licenstagernes begæring tilførsel herom gøres i varemærke- registret. På samme måde finder tilførsel til registret sted, når det senere godtgøres, at licensen er ophørt.

Såfremt ikke andet måtte være aftalt, kan licenstageren ikke overdrage sin ret.

§ 35.

Er retten til et registreret varemærke blevet pantsat, eller er der foretaget udlæg deri, skal på mærkeindehaverens, pant- haverens eller udlægshaverens begæring tilførsel herom gøres i varemærke- registret.

Kapitel VI.

Om forbud mod brug af vildledende varemærker.

§ 36.

Bliver brugen af et varemærke, efter at overdragelse af dette har fundet sted, eller efter at licens til brug af varemærket er meddelt, vildledende, kan det ved dom forbydes den pågældende at anvende mærket i den foreliggende skikkelse.

Det samme gælder i andre tilfælde, hvor et varemærke er vildledende eller af mærke- indehaveren eller af en anden med hans samtykke anvendes på vildledende måde.

Sag efter denne paragraf kan anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet samt af enhver, der har retlig interesse deri.

Kapitel VII.

Bestemmelser vedrørende retsbeskyttelsen.

§ 37.

Brug af et varemærke i strid med bestemmelserne i denne lov kan forbydes ved dom. Forsætlig krænkelse af retten til et registreret varemærke straffes med bøde.

Overtrædelse af denne lov påtales af den forurettede. Sagerne behandles som handels- sager i den borgerlige retsplejes former.

Sø- og handelsretten i København er for sager, der rejses efter denne lov, værneting for mærkeindehavere, der ikke har bopæl her i landet.

§ 38.

Den, som forsætligt eller uagtsomt krænker en varemærkeret, er pligtig at erstatte den forvoldte skade.

Krænker nogen en varemærkeret, uden at det sker forsætligt eller uagtsomt, kan den krænkede i det omfang, i hvilket han har lidt tab, kræve den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste udbetalt.

§ 39.

I sager om krænkelse af retten til et registreret varemærke kommer § 37, 2. stk. kun til anvendelse, for så vidt angår tiden efter registreringsdagen.

§ 40.

Krav efter § 38 forældes efter lovgiv- ningens almindelige regler.

Uanset bestemmelsen i 1. stk. kan sag om erstatning for en varemærkekrænkelse, der har fundet sted efter mærkets anmeldelse til registrering, anlægges, for så vidt det sker inden 1 år fra registreringsdagen.

§ 41.

I sager om krænkelse af en varemærkeret kan retten bestemme, at foranstaltninger skal træffes til forebyggelse af misbrug af mærket. I så henseende kan det bl. a. bestemmes, at de ulovligt anbragte mærker skal fjernes fra de varer, der er i den på-

gældendes besiddelse eller i øvrigt står til hans rådighed, eller om fornødent at varerne skal tilintetgøres eller udleveres den forurettede mod eller uden erstatning.

§ 42.

Er licens meddelt til brug af et vare-

mærke, anses i sager om krænkelse af varemærkeretten såvel licensgiver som licenstager som påtaleberettiget, såfremt intet andet er aftalt.

En licenstager, som vil anlægge sag, skal underrette licensgiveren herom.

Kapitel VIII.

Fællesmærker.

43.

De i nærværende lov indeholdte bestemmelser om varemærker finder anvendelse

på fællesmærker i det omfang og med de afvigelser, der følger af den for disse mærker gældende særlige lovgivning.

Kapitel IX.

Forskellige bestemmelser.

44.

De af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet i henhold til denne lov trufne afgørelser kan af anmelderen inden 3 måneder fra afgørelsens dato indbringes for handelsministeren. Adgang til at få spørgsmålene afgjort ved domstolene udelukkes ikke herved. Ønsker anmelderen en afgørelse indbragt for domstolene, må sag anlægges inden 6 måneder efter den af direktoratet eller handelsministeren trufne afgørelse.

§ 45.

Enhver har ret til at gøre sig bekendt med varemærkerregistrets indhold enten ved eftersyn af registret eller ved udskrift af dette.

Enhver kan få oplysning om, hvorvidt et varemærke er registreret.

§ 46.

Handelsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om indgivelse og behandling af anmeldelser til varemærkerregistret, herunder fastsættelse af fristen for påberåbelse af fortrinsrettigheder, jfr. §§ 18 og 30, om registrets indretning og førelse, om Registreringstidendes udgivelse og indhold samt om

afgifterne ior anmeldelser, ekspeditioner, udskrifter m. v.

§ 47.

Med den begrænsning, som følger af § 48, 2. stk., træder bestemmelserne i nærværende lov i stedet for lov om varemærker nr. 101 af 7. april 1936, jfr. lov nr. 35 af 4. marts 1953, uden at dette dog har indflydelse på gyldigheden af tidligere registreringer.

På varemærker, som er registreret i medfør af ovennævnte lov, finder den i § 16 omhandlede registrering i vareklasser først anvendelse ved registreringens fornyelse.

§ 48.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1960.

De ved lovens ikrafttræden foreliggende uafgjorte anmeldelser behandles efter den hidtidige lovgivnings bestemmelser, medmindre anmelderen ønsker anmeldelsen overført til behandling efter nærværende lov.

For Grønlands vedkommende fastsættes tidspunktet for lovens ikrafttræden ved kongelig anordning, hvorved tillige kan fastsættes sådanne afvigelser fra lovens bestemmelser, som forholdene måtte tilsi.

Almindelige bemærkninger til foranstående lovudkast.

Tidligere nordisk samarbejde på varemærkelovgivningens område.

Når man i 1882 i Danmark, Norge og Sverige kunne fremsætte forslag til lov om beskyttelse for varemærker, var dette et af resultaterne af det i de forudgående år stedfundne nordiske samarbejde på lovgivningens område. Forslaget førte til i det væsentlige overensstemmende love i Norge og Sverige i 1884 og i Danmark i 1890. I Finland, som på den tid ikke kunne deltage i samarbejdet, blev de nordiske forslag lagt til grund for varemærkeforordningen af 1889. Den således opnåede ensartethed i de fire nordiske landes varemærkelovgivning viste det sig kun muligt helt at opretholde i få år efter lovenes ikrafttræden. Snart opstod der i de enkelte lande behov for ændringer på forskellige punkter, og de heraf foranledigede delvise revisioner skete isoleret i hvert land for sig. Herved kom udviklingen i de nordiske lande til i visse henseender at følge forskellige baner.

I Norge fremsattes i 1904 i forbindelse med en almindelig gennemgang af lovene om den industrielle retsbeskyttelse udkast til en helt ny lov om varemærker. Udkastet førte til loven af 1910, der stadig gælder, dog således at den er revideret adskillige gange. I gældende norsk varemærkelov er der nu kun lidt tilbage af det fælles nordiske grundlag.

Også i Danmark er en ny lov trådt i stedet for loven fra 1890. Dette skete så sent som i 1936; der var dog i 1898, 1904, 1915 og 1921 sket visse ændringer i loven af 1890. Loven af 1936 bibeholdt i hovedtrækkene den systematik, på hvilken den ældre lov hvilede. Som følge heraf — men også fordi det har været muligt i ikke ringe udstrækning at opretholde den ældre rets formulering — har den danske lov af 1936 stadig nær forbindelse med det fælles nordiske udgangspunkt.

I Finland og Sverige gælder fortsat de i firserne vedtagne varemærkelove. Men også i disse lande har, som allerede anført, udvik-

lingen fra tid til anden medført ændringer. Trods disse er de finske og svenske love dog efterhånden følt som utidssvarende og utilfredsstillende som grundlag for erhvervslivets stigende anvendelse af varemærker.

I midten af tyverne fandt der drøftelser sted mellem repræsentanter for de fire nordiske lande vedrørende hovedgrundlaget for en ny varemærkelovgivning. Konferencer fandt sted i Stockholm i 1926 samt i Oslo og København i 1927. Herved nåede man til enighed om forskellige vigtige spørgsmål, og de fremkomne resultater kom i en vis udstrækning til at sætte sit præg på det fortsatte lovgivningsarbejde i de enkelte lande. Under og efter den anden verdenskrig blev der atter i Finland og Sverige — og nu med fornyet styrke — fremsat krav om en fuldstændig revision af varemærkelovgivningen. I Finland førte dette til, at et forslag til en helt ny lov om varemærker med udførlige motiver forelå i slutningen af året 1944. Efter at forberedende overvejelser vedrørende varemærkelovgivningen havde fundet sted i Sverige, nedsattes i 1949 »varumärkes- og firmautredningen«. På nævnte tidspunkt forelå udtalelser fra samtlige nordiske lande om det ønskelige i nordisk samarbejde med hensyn til dette lovgivningsspørgsmål, hvorved det skulle kunne blive muligt påny at nå frem til en nordisk retsenhed på varemærkerettens område. Senere samme år nedsattes i Danmark varemærkekommissionen af 8. december 1949 og i begyndelsen af 1950 i Norge en »varemærke- og firmalovkomité«. Efter at også Finland havde udpeget to delegerede til at deltage i det nordiske samarbejde, kunne de første drøftelser om revision af varemærkelovgivningen afholdes, hvilket skete i Stockholm i maj 1950. Derefter har fortsatte nordiske drøftelser af emnet fundet sted ved konferencer i København i 1951, i Oslo i 1952, i Tavastehus og Helsingfors i

1953 samt i Stockholm i 1954. Yderligere har medlemmer af de forskellige landes delegerationer som forberedelse til de påfølgende konferencer haft sammenkomster i Stockholm i 1952 og i 1954. Mellem konferencerne er arbejdet med en ny varemærkelov videreført i de i landene nedsatte kommissioner hver for sig, idet man har bestræbt sig for at bringe de enkelte landes udkast til en ny varemærkelov i så nær overensstemmelse med hinanden som muligt.

De lovudkast, som efter afslutningen af de nordiske drøftelser nu fremlægges i de fire nordiske lande, jfr. den side 151 ff. foretagne sammenstilling af lovteksterne, udviser i betydeligt omfang overensstemmelse. De er således alle opbygget efter et fælles system, der medfører, at tilsvarende materielle regler i hvert af lovudkastene i alt væsentligt findes på samme plads. I vidt omfang er også lovudkastenes regler af samme saglige indhold og tillige ensartet formuleret. Imidlertid har det af flere grunde ikke været muligt at gennemføre fuld overensstemmelse i alle enkeltheder. På nogle punkter har således nationale forskelligheder på processens og administrationens område nødvendiggjort afvigelser såvel med hensyn til visse retsreglers materielle indhold som med hensyn til den systematiske placering. I visse henseender har også ulighed inden for den varemærkeretten nærliggende konkurrenceret foranlediget forskelligheder i forslagene. I andre tilfælde har det vist sig ugørligt sprogligt at finde helt enslydende formulering af en eller anden retsregel, hvorfor man har været nødsaget til at

vælge en afvigende formulering, uanset at ingen saglig forskel er tilsigtet.

De berørte forskelligheder mellem lovudkastene, der står i forbindelse med forskelligheder inden for retsområder, som ikke nu har været genstand for behandling, eller med sproglige vanskeligheder, har ikke kunnet undgås. Ej heller har det været muligt helt at undgå saglige forskelligheder i andre henseender, også i spørgsmål om de rent varemærkeretlige regler. I de tilfælde, hvor sådanne afvigelser findes, har de deres forklaring i historiske forskelligheder inden for retsudviklingen og retspraksis i de pågældende lande samt i forskelligheder i henseende til næringslivets struktur og indretning i de enkelte lande.

Trods disse nationale forskelligheder er der i vidt omfang opnået overensstemmelse i opbygningen, i det saglige indhold og i formuleringen. Såfremt de forskellige landes lovudkast bliver ophøjet til lov i den foreliggende skikkelse, vil derved i hovedtræk være genvundet den tidligere herskende nordiske enhed inden for varemærkeretten, et retsområde, hvor fælleslinier i lovgivning og administration landene imellem vil være af stor praktisk betydning. Ikke alene som et led i udviklingen af samhandelen mellem de nordiske lande, men også som grundlag for fælles indsats på de internationale konferencer om industriel ejendomsret vil det være betydningsfuldt, at der skabes et i store træk fælles retsgrundlag for de nordiske landes varemærkelovgivning.

Varemærkets betydning i det moderne samfund.

Da Danmark i 1880 fik sin første varemærkelov, var såvel her som i de øvrige nordiske lande endnu meget tilbage af et ældre samfunds økonomiske og merkantile struktur. Varerne blev stort set tilvirket håndværksmæssigt og i små partier. Livsfornødenheder solgtes hovedsagelig i løs vægt og i indpakning uden oplysning om indhold eller om varens oprindelse. Køberne var derfor hovedsagelig henvist til at forlade sig dels på håndværkerens eller den handlendes personlige renommé for duellighed og pålidelighed, dels på de forretningsforbindelser, som den pågældende næringsdrivende havde, og som skulle garantere de tilbudte varers kvalitet. Varer,

der af producenten var pakket i pakninger, bestemt for den endelige aftager, forekom kun indenfor visse begrænsede handelsområder, således f. eks. inden for tobaks- og vinhandelen.

I den siden da forløbne årrække har en revolutionerende udvikling fundet sted både med hensyn til varernes produktion og distribution. Betydningen af, at varerne er fremstillet håndværksmæssigt, er på talrige områder aftaget. Den industrielle masseproduktion har underlagt sig stadig større og større områder. Mærkevarer, hvorved forstås varer, som forhandles under et bestemt mærke, der af køberne opfattes som en vis garanti for

varenes uændrede egenskaber eller uændrede kvalitet, er kommet til at spille en stadig større og større rolle. Den moderne industri er i stort omfang beskæftiget med fremstilling af sådanne varer. Dette gælder særligt levnedsmidler, nydelsesmidler, toiletartikler, vaskemidler, lægemidler, kemisk-tekniske artikler, beklædningsartikler ligesom forskellige slags maskiner og apparater, såsom landbrugs- og husholdningsmaskiner, automobiler og motorcykler samt radioapparater.

Udviklingen, hvorefter salget af mærkevarer er stadigt stigende, er resultatet af flere samarbejdende faktorer. En forudsætning er bl. a. massefabrikation og massesalg. Ved rationalisering af fabrikationen og ved det forsknings- og udviklingsarbejde, som massesalget muliggør, skabes forudsætninger for forbedrede kvaliteter og lavere priser. En sådan udvikling er betydningsfuld for mange næringsdrivende, idet de ellers risikerer, at deres varer slås ud af konkurrenternes produkter. Er massesalget således en forudsætning for mærkevarer, er det på den anden side en betingelse for massesalget, at varen gennem effektiv reklame bliver efterspurgt i større og større forbruger kredse. Jævnside med den industrielle og kommercielle udvikling inden for mærkevareområdet har en tilsvarende udvikling fundet sted på reklameområdet. Her spiller især reklamen for mærkevarer en betydelig rolle. Det er nødvendigt for den næringsdrivende, som har omkostninger til reklame, at hans varer tydeligt adskilles fra varer, hidrørende fra konkurrerende virksomheder. Hertil kræves, at varen opreklames og forhandles under et bestemt varemærke eller i et særligt vareudstyr. Herved bliver varemærkerne et nødvendigt led i den moderne økonomis masseproduktion og masse-distribution.

Varemærkets betydning er dog ikke begrænset til salget af mærkevarer. Varemærker anvendes i stadigt større omfang også for at kendetegne tjenesteydelser, som tilbydes i erhvervsøjemed. Varemærkernes praktiske betydning er vokset væsentligt, efter at selvbetjeningssystemet er blevet så fremtrædende i detailhandelen. Såfremt de nu aktuelle bestræbelser for at skabe større fællesmarkeder fører til praktiske resultater, må en yderligere udvikling af salget af mærkevarer forventes, hvorved varemærkets betydning stiger.

Det er vanskeligt med tal at belyse vare-

mærkernes økonomiske betydning i det moderne samfund. Søger man at danne sig en vis forestilling herom, kan flere veje følges. Man kan f. eks. betragte de årlige udgifter til reklame, idet erhvervslivets reklameforanstaltninger for en stor del tilsigter at indarbejde varemærkerne — herunder ikke blot egentlige varemærker, men også firmanavne og andre forretningskendetegn — i det købende publikums bevidsthed. I 1953 anvendtes således ca. 400 millioner kroner til reklame. Heraf faldt ca. 240 millioner kroner på annoncering, tryksager, biografreklame og trafikreklame, medens ca. 160 millioner kroner faldt på udstillingsreklame, særlig vinduesudstillinger.

Også de absolutte tal for vareomsætningen, særlig inden for detailhandelen, kan orientere om, hvor store varemængder der formidles som mærkevarer. En vanskelighed ligger i, at man ikke har noget statistisk materiale nyere end erhvervstællingen af 1948. Dens tal må derfor korrigeres, således at de afspejler forholdene i dag. En anden vanskelighed er, at der ikke foreligger nogen statistik, der udskiller mærkevarerne som en selvstændig gruppe. Man kan derfor kun skønne over, hvilken andel af omsætningen mærkevarer repræsenterer. For visse brancher, f. eks. sådanne, som handler med f. eks. brændsel, korn og foderstoffer, ubehandlet kød og viktualier, brød og kager, spiller varemærkerne en mere underordnet rolle. I andre brancher er, som allerede nævnt, brugen af varemærker dominerende. Nævnes kan her handelen med skotøj, automobiler, cykler og radioapparater. Endelig er der en række brancher, indenfor hvilke mærkevarerne repræsenterer en vekslende andel af det samlede salg, f. eks. kolonialbranchen.

Hvis man ud fra en forsigtig vurdering af »mærkevareprocenten« i de forskellige brancher ser på tallene i erhvervstællingen af 1948, kommer man til det resultat, at mærkevarer repræsenterer ca. 2 milliarder kroner af detailhandelens omsætning. Dette tal må korrigeres på i hvert fald tre punkter. For det første er detailomsætningen steget med ca. 50 % siden 1947, hvilket år er lagt til grund for erhvervstællingen. Herved vokser for nævnte tal til ca. 3 milliarder kroner. For det andet er der sket en forskydning i forbruget i retning af motorkøretøjer, radioapparater og fjernsynsapparater, d. v. s. mod mærkevarer. For det tredje er antallet af vareområder,

hvor mærkevarerne har vundet indpas, steget væsentligt, og denne tendens synes at fortsætte. Samtidig er salget af varer inden for de grupper, hvor løsvægtsalget og mærkevarerne konkurrerer, forskudt til fordel for sidstnævnte.

For offentligheden og forbrugerne er varemærkerne vejledende ved valget mellem konkurrerende varer. Gennem varemærket kan køberen identificere den vare, som han har grund til at tro bedst svarer til hans specielle behov og ønske. I varemærket ser kunden en vis garanti for, at varen besidder de egenskaber eller den kvalitet, som han forbinde med et vist fabrikat eller har vænnet sig til at finde hos dette. Ved at varemærket kan hjælpe køberen til at få den vare, som han udfra sine synspunkter med hensyn til pris, kvalitet m. m. anser for mest formålstjenlig,

har varemærket formået at stimulere en virksom konkurrence. Som følge heraf er varemærket en meget betydningsfuld faktor blandt de mange, som fremmer konkurrencen de enkelte virksomheder imellem.

Af det ovenfor anførte følger, at en vel afpasset varemærkebeskyttelse er af stor økonomisk og social betydning for den erhvervsdrivende, idet varemærket værner den goodwill, som er oparbejdet for hans varer. Også for køberen har varemærket værdi derved, at han normalt kan stole på, at under varemærket forhandles netop den ønskede vare og ikke en ringere efterligning eller forfalskning. Varemærkebeskyttelsen bæres således oppe af såvel erhvervsmæssige som fælles samfundsmæssige interesser, der som helhed harmonerer med hinanden.

Historisk oversigt.

Skikken at forsyne handelsvarer med særlige mærker kan spores tilbage til kulturens ældste tider, og både fra orienten og fra antikkens Grækenland og Rom findes talrige eksempler på brug af varemærker. I løbet af middelalderen synes anvendelsen af varemærker at være aftaget; men med laugsvæsenets udvikling fulgte lidt efter lidt en ordning med detaljerede forskrifter, der ofte gjorde det til en direkte pligt for håndværkere og forfærdigere af varer på disse at anbringe særlige stempler eller mærker, hvorved fremstilleren kunne identificeres. Ved industrialiseringens gennembrud og den dermed følgende masseproduktion bortfaldt efterhånden pligten til at mærke varerne; men der opstod samtidig et behov af en ganske anden styrke end tidligere for at kunne benytte varemærker, der i omsætningen skulle adskille mærkeindehaverens egne varer fra andres varer. Efter at den tekniske side af masseproduktionen var løst, meldte sig nemlig varernes afsætning som selvstændigt problem. Til løsning af denne nye opgave tog erhvervslivet reklamen i sin tjeneste, og man skabte begrebet »mærkevarer«. Hele denne afsætningsform er i væsentlig grad baseret på forudsætningen om varemærkets retsbeskyttelse. Herved blev interessen for varemærker i højere grad flyttet fra det offentlige til det private plan, samtidig

med at kravet om en moderne varemærkelovgivning nu meldte sig.

Også i Danmark kan varemærkevæsenet føres langt tilbage. Allerede i fortiden anvendtes her mærker som tegn på en besiddelsestagen eller en ejendomsret. Senere anvendtes mærker også for at angive, hvem der havde tilvirket eller solgt en bestemt vare.

Så længe laugsvæsenet bestod, kunne man inden for de forskellige laug uden større vanskelighed holde rede på de mærker, som medlemmerne anvendte. Efter at næringsloven af 29. december 1857 havde påbudt laugsvæsenets opløsning på et tidspunkt, da behovet for varemærker var voksende, fremkom der fra erhvervslivets side krav om en offentlig regulering, der kunne forhindre de mange misbrug af andres mærker, som efterhånden fandt sted. Derigennem opstod tanken om at samle alle varemærker i et offentligt register og gøre registreringen til en betingelse for mærkets retsbeskyttelse.

To i princippet modsatte systemer for varemærkerettens stiftelse har udviklet sig. Efter det ene stiftes retten allerede gennem mærkets første ibrugtagen, medens det andet system gør mærkets indførsel i et offentligt varemærkerregister til betingelse for enerettens opståen.

Førstnævnte princip fandt tidligst udtryk i Frankrigs i det væsentlige stadig gældende varemærkelov af 1857. Her blev den allerede

tidligere akcepterede grundsætning om ene-rettens opståen ved mærkets første besiddelsestagen lovfæstet. Efter den franske lov er retten til et registreret varemærke afhængig af, at mærket ikke forud er taget i brug af en anden. Registreringen stifter efter dette system ikke nogen egentlig varemærkeret, men ved at anmelde varemærket til varemærkerregistret tilkendegiver indehaveren sit krav på eneret til mærket. Registreringen får herved deklarativ (informativ) men ikke retsstiftende virkning. Med registreringen følger dog visse processuelle og strafferetlige fordele.

Det franske system med dets udprægede »førstebruger«-princip har senere tjent som forbillede for forskellige andre lande, blandt hvilke kan nævnes Belgien og Schweiz. Det franske system har også sat spor i De Forenede Staters varemærkeret, selv om den nugældende lov indeholder bestemmelser, der tager sigte på at styrke registreringens retsvirkning over for den første bruger af mærket.

I Østrig-Ungarn, Spanien, Tyskland og Nederlandene slog man i den sidste halvdel af det 19. århundrede ind på den modsatte vej. I disse landes love var den bærende grundsætning, at en varemærkeret blev stiftet ved mærkets registrering, medens der ikke tillagdes dets blotte anvendelse betydning. Den, som først søgte registrering af et varemærke, blev retmæssig indehaver af mærket, uanset om det tidligere var blevet anvendt af en anden.

Den engelske ret har allerede tidligt indtaget et mellemstandpunkt mellem »førstebruger«-princippet og »registrerings«-princippet. En selvstændig ret opstår her ved registreringen af et varemærke uafhængig af, om registreringens indehaver tidligere har anvendt mærket, og registreringen formodes at medføre en gyldig ret, indtil det modsatte bevises; men en anden, som forud har anvendt mærket, kan dog få registreringen ophævet, såfremt han inden en vis tid (nu 7 år) gør sit krav gældende og formår at afkræfte nævnte formodning.

I stor udstrækning blev tysk rets udprægede registreringsprincip anvendt som forbillede i de nordiske lande, både for den første danske varemærkelov af 1880 og for de senere på grundlag af nordisk samarbejde udfærdigede love, i Danmark i 1890 samt i Norge og Sverige i 1884, ligesom for den finske lov

af 1889, der ret nært tilsluttede sig lovene i de andre nordiske lande.

Imidlertid har varemærkerettens udvikling i de lande, der bygger på registreringsprincippet, medført, at dette princip i visse henseender har måttet modificeres, således at dette næppe mere nogetsteds består i sin oprindelige rene skikkelse.

Den danske varemærkelov af 1936 brød i væsentlig grad med registreringsprincippet. Da det måtte anses for stridende mod god forretningsskik at bemægtige sig et af en anden brugt mærke ved at komme ham i for købet med at lade det registrere, blev der i loven indsat bestemmelser, der, uanset at registreringen var det principale, dog tillagde den første besiddelsestagen af mærket beskyttelse.

Som følge af forskellen i reglerne om en varemærkerets opståen i lande, der byggede på »førstebruger«-princippet, og i lande, der fulgte »registrerings«-princippet, kom også selve registreringsvæsenet i disse lande til at udvikle sig efter forskellige retningslinier. I lande, der hylkede »førstebruger«-princippet, blev det således naturligt at indføre varemærket i registret umiddelbart efter dets anmeldelse til registrering efter en væsentlig formel prøvelse. Spørgsmålet om, hvilken ret til mærket der kunne tilkomme registreringsindehaveren, måtte senere afgøres af domstolene. I de lande, hvor varemærkeretten opstod ved registrering, var det nødvendigt at underkaste ansøgningerne om registrering af varemærker en dyberegående undersøgelse, også i materiel henseende, først og fremmest for at få fastslået, om mærket som sådant opfyldte registreringsbetingelserne, og for at få klarlagt, at mærket ikke var i konflikt med tidligere registrerede mærker. Blandt lande, hvor varemærket optages i registret uden materiel forudgående undersøgelse, er i første række Frankrig, Belgien og Schweiz. I Nederlandene, Storbritannien, Tyskland og De Forenede Stater samt i de nordiske lande finder registrering af varemærker derimod først sted efter en nøjere undersøgelse. I visse lande suppleres registreringsmyndighedens egen undersøgelse med bekendtgørelse eller fremlæggelse af varemærkeansøgningen, hvorved der bliver lejlighed for interesserede til at kunne fremsætte deres eventuelle indsigelser imod registreringen.

Af udenlandsk lovgivning skal foruden

Frankrigs allerede nævnte lov af 1857 nævnes varemærkeloven i Belgien af 1879, i Nederlandene af 1893, i Schweiz af 1890, i Østrig af 1928, i Spanien af 1929 og i Italien af 1934, hvilken dog først trådte i kraft i 1942. Blandt nyere love kan peges på Tysklands fra

1936, revideret senest i 1953. Storbritanniens fra 1938, en kodifikation af ældre ret med ændringer udarbejdet i 1937, De Forenede Staters fra 1946, der efter sin ophavsmand kaldes Lanham act, samt Canadas nye lov af 1953, der trådte i kraft i 1954.

Pariserkonventionen.

Uddrag af Pariserkonventionens bestemmelser om varemærker m. m.

Danmark har siden 1. oktober 1894 været tilsluttet Pariserkonventionen af 20. marts 1883 om beskyttelse af den industrielle ejendomsret, og er således medlem af den såkaldte Pariserunion.

Pariserkonventionen er revideret flere gange. Ved revisionskonferencerne i Washington 1911, i Haag 1925 og i London 1934 er man gået således frem, at ændringer og tillæg er indført i den ældre tekst, som derefter i den reviderede skikkelse er antaget som ny tekst. Den reviderede konventionstekst indeholdes i udenrigsministeriets bekendtgørelse af 24. september 1938, se lovtidende C, nr. 26 af 1938 side 342—377.

For tiden har 46 lande tilsluttet sig Pariserunionen. Af disse har 35 ratificeret Londonteksten. For de øvrige gælder de ældre konventionstekster, således Haagteksten for 11 lande og Washingtonteksten for 4 lande. Kun få europæiske stater står uden for unionen, blandt dem Island og Sovjetunionen.

Danmark har i 1936 ratificeret Londonteksten. I forhold til andre stater er denne tekst gældende, uanset om vedkommende stat for sin egen del ikke har tilsluttet sig Londonteksten, men kun en af de ældre tekster.

Pariserkonventionens formål er beskyttelse af den industrielle ejendomsret. Beskyttelsen angår patenter, brugsmønstre, industrielle mønstre og modeller, varemærker, firmanavne, oprindelsesbetegnelser samt undertrykkelse af illoyal konkurrence (art. 1). Konventionens bærende princip er, at personer, der tilhører et af de kontraherende lande, for så vidt angår beskyttelse af den industrielle ejendomsret, i alle unionens lande skal nyde de samme fordele, som hvert lands love nu indrømmer eller i fremtiden måtte indrømme egne undersåtter eller statsborgere. Sidestillet med personer, der tilhører de kontraherende lande, er personer, der tilhører lande uden for unionen, når de er bosat i eller er indehavere af

regulære industrielle eller kommercielle virksomheder i noget land inden for unionen (art. 2 og 3). En anden vigtig grundsætning er, at et vist minimum af industriel retsbeskyttelse altid skal tilkomme de nævnte efter konventionen berettigede retssubjekter, selv om landets egne undersåtter ikke nyder tilsvarende rettigheder; reglerne herom findes i artiklerne 4—11.

Ved konventionsprioritet forstås ret for den, som i et unionsland på foreskrevet måde har indgivet ansøgning om en beskyttelse, til i de øvrige unionslande inden for visse fastsatte frister at nyde fortrinsret med hensyn til indlevering af tilsvarende ansøgninger (art. 4). En lignende fortrinsret kan også påberåbes efter reglen om provisorisk udstillingsbeskyttelse (art. 11). Anerkendelse af beskyttelsen må ikke gøres betinget af, at det registrerede varemærke eller en omtale af registreringen anbringes på varen (art. 5 afd. D). Ikke heller må beskaffenheden af den vare, for hvilken mærket er bestemt til at anvendes, i noget tilfælde hindre dets registrering (art. 7).

For at mildne virkningerne af den undertiden i fremmed lovgivning foreskrevne »brugspligt« og forbud mod samme mærkes anvendelse af flere virksomheder indeholder art. 5, afdeling C visse regler. Således er det bl. a. bestemt, at registreringen ikke skal kunne ophæves førend efter en passende frist, og i så tilfælde kun, hvis indehaveren ikke kan anføre gyldige grunde for sin undladelse af at bruge mærket.

Med hensyn til betaling af foreskrevne afgifter for opretholdelse af beskyttelsen skal der gives en frist af mindst 3 måneder (art. 5 *bis*).

Efter den såkaldte »telle-quelle«-regel (art. 6) skal ethvert varemærke, som på foreskrevet måde er registreret i hjemlandet, modtages til registrering og nyde beskyttelse i sin oprindelige form (telle-quelle) i de øvrige

unionslande, idet der dog fra denne regel er gjort en række undtagelser. I samme artikel indeholdes en definition af, hvad der skal anses som hjemland (afd. C). Bevis for mærkets registrering i hjemlandet kan afkræves den, der søger mærket registreret. Når et varemærke er blevet registreret, kan efter Londonteksten registreringens fortsatte beståen ikke gøres afhængig af beskyttelsen i hjemlandet, for så vidt mærket er i overensstemmelse med den indenlandske lovgivning i vedkommende stat, og mærket ikke er blevet registreret dér alene på grundlag af den i telle-*quelle* reglen liggende konventionsforpligtelse.

Foruden de registrerede mærker tilkommer der også de indarbejdede varemærker beskyttelse (art. 6 *bis*). Såfremt et sådant mærke registreres for en anden end den, som har indarbejdet det, er der foreskrevet en vis mindstefrist, inden hvilken sag om registreringens ophævelse skal kunne rejses.

Om overdragelse af et varemærke findes visse bestemmelser (art. 6 *quater*), der tager sigte på at mildne en undertiden i unionslandene forekommende regel om, at en sådan overdragelse ikke er gyldig, medmindre den finder sted samtidig med overdragelse af den forretning, i hvilken det benyttes.

Unionslandene forpligter sig også til at tilade registrering af og beskyttelse for de såkaldte kollektivmærker (art. 7 *bis*), der i dansk varemærkelovgivning benævnes »fællesmærker«.

Også visse offentlige kendetegn, såsom unionslandenes våben, flag og andre statsemler beskyttes efter konventionen (art. 6 *ter*).

Firmanavne skal beskyttes i alle unionslande uden pligt til anmeldelse eller registrering, hvadenten de udgør en del af et varemærke eller ej (art. 8). Konventionen indeholder også bestemmelser om, hvilke foranstaltninger der kan komme til anvendelse ved indgreb i varemærke- eller firmarettet (art 9).

Pariserkonventionen forpligter unionslandene til at tilsikre enhver, som tilhører unionen, en virksom beskyttelse mod illoyal konkurrence (art. 10 *bis*). Ved illoyal konkurrence forstås enhver i konkurrenceøjemed foretagen handling, som strider mod redelig forretningsskik. I artiklen nævnes særskilt to typer af illoyal konkurrence, som det påhviler unionslandene at forbyde, nemlig handlinger, som fremkalder forveksling med en kon-

kurrents forretning, hans varer eller hans industrielle eller kommercielle virksomhed, samt urigtige angivelser under udøvelse af handelsvirksomhed, for så vidt de er egnet til at bringe en konkurrents forretning, hans varer eller hans industrielle eller kommercielle virksomhed i miskredit.

Konventionens konkurrencebestemmelser kommer også til anvendelse på enhver vare, der som oprindelsesbetegnelse urigtigt bærer et bestemt steds eller lands navn, når der til denne bestemmelse er føjet et opdiget eller i svigagtig hensigt lånt firmanavn (art. 10). Bestemmelsen yder, således som den er begrænset, ikke større beskyttelse mod brug af urigtige oprindelsesbetegnelser. 28 lande, deriblandt Sverige, men ikke Danmark, Finland og Norge, har tiltrådt en særoverenskomst inden for unionen, den såkaldte Madridoverenskomst af 1891 vedrørende undertrykkelse af urigtige oprindelsesbetegnelser på handelsvarer. Ovennævnte begrænsning i Pariserkonventionens regel om brug af urigtige oprindelsesbetegnelser findes ikke i Madridoverenskomsten.

Inden for Pariserunionens ramme er der, ud over Madridoverenskomsten angående undertrykkelse af urigtige oprindelsesbetegnelser, truffet yderligere særtaaler mellem visse af unionslandene, nemlig en overenskomst om international registrering af varemærker, indgået i Madrid i 1891, og en overenskomst om international registrering af mønstre og modeller, indgået i Haag i 1925. Intet af de nordiske lande er tilsluttet disse to overenskomster. Til Madridoverenskomsten har 20 — overvejende mellem- og sydeuropæiske stater — tilsluttet sig. Uden for overenskomsten står foruden de nordiske lande bl. a. Storbritannien og dets Dominions samt De Forenede Stater.

Ud over de nævnte overenskomster er der under 15. juni 1957 oprettet et nyt arrangement angående international klassificering af varearter til brug ved registrering af varemærker, kaldet Nice-arrangementet. Nævnte arrangement er endnu ikke trådt i kraft, se nærmere nedenfor side 47. Samtidig blev Madrid-overenskomsten vedrørende international registrering af varemærker underkastet en dyberegående revision.

Det grundlæggende princip i Madrid-overenskomsten vedrørende international registrering af varemærker er, at en anmeldelse af et

varemærke til Pariserunionens internationale bureau i Bern — forud for hvilken anmeldelse der skal være foretaget registrering i hjemlandet — erstatter registreringsansøgninger i samtlige de øvrige tilsluttede stater. I Bernerbureauet underkastes anmeldelsen en summarisk, hovedsagelig formel prøvelse, inden registrering sker. Herefter gives der de tilsluttede stater meddelelse om registreringen med den virkning, at mærket får beskyttelse i hvert af disse lande på samme måde, som om det direkte var anmeldt og registreret dér. Det er imidlertid tilladt medlemslandene at underkaste de internationale registreringer en prøvelse efter den interne lovgivnings registreringsbetingelser. En sådan undersøgelse kan føre til, at en stat inden for sit territorium nægter at beskytte mærket. Et sådant afslag skal meddeles Bernerbureauet inden 1 år efter, at bureauet har bevilget den internationale registrering. Hvis en stat ikke nægter beskyttelse, bliver registreringen gældende i det pågældende land at regne fra den dag, denne fandt sted i Bernerbureauet, og ligestilles med en registrering, som er sket på grundlag af en national registreringsansøgning. Den internationale registrering er således underkastet den nationale lovgivning i hvert af de tilsluttede lande. Madridoverenskomsten indeholder altså ikke en selvstændig materiel varemærkeret af overstatslig karakter. Kun én undtagelse gøres herfra, idet overenskomsten indeholder bestemmelse om beskyttelsestidens længde, hvilket fortrænger eventuelle afvigende bestemmelser herom i den nationale lov. For en international registrering erlægges kun af-

gift til Bernerbureauet, medens nationale afgifter ikke opkræves. Derimod vederlægges medlemslandene ved deling af det udbytte, som bureauet får ved den pågældende registreringsvirksomhed.

Af medlemslandene foretager mindre end halvdelen forudgående undersøgelse. I de øvrige lande indføres mærket i varemærkerregistret umiddelbart efter anmeldelsen uden prøvning eller efter en blot formel undersøgelse. Sidstnævnte system følges bl. a. i Frankrig, Belgien og Schweiz, hvilke stater ved siden af Tyskland og Holland, hvor en modsat ordening gælder, i årenes løb har bidraget med det største antal internationale registreringer. Således som Madrid-overenskomsten er udformet, må den først og fremmest anses for at være til gavn for næringslivet i lande, som ikke har forudgående undersøgelse, og muligt også for de større stater med forudgående undersøgelse, hvor landets næringsdrivende lægger så megen vægt på overenskomstens fordele, at disse kan anses for at opveje de gener, som er forbundet med vedkommende stats pligt til at undersøge og i det nationale register at indføre det store antal registreringer fra de øvrige medlemsstater. For mindre lande med forudgående undersøgelse som de nordiske må overenskomsten — uanset den stedfundne revision — antages hovedsagelig at ville medføre uheldige virkninger for såvel næringslivet som for registreringsmyndigheden. Det kan næppe heller forventes, at Storbritannien og De Forenede Stater herefter skulle kunne frafalde deres betænkeligheder ved at tilslutte sig konventionen.

Oversigt over dansk varemærkeret.

Den første danske varemærkelov blev vedtaget den 2. juli 1880. Forinden varemærkelovens fremkomst havde der i den almindelige lovgivning været spirer til bestemmelser om beskyttelse for varemærker, nemlig i den dagældende straffelovs § 278, hvis første stykke fastsætter straf for den, der uhjemlet anbringer andres mærke eller stempel på varer, der er af væsentlig ringere beskaffenhed end den, som mærket eller stemplet antyder, medens paragraffens 2. stk., 1. punktum fastsætter en mindre straf for det tilfælde, at de varer, hvorpå andres mærke eller stempel er anbragt, ikke er af væsentlig ringere beskaffenhed. Para-

graffens 1. stk. tilsigter egentlig kun at beskytte det købende publikum mod vildledning, således at kun den begrænsede bestemmelse i paragraffens 2. stk. tager sigte på beskyttelse af mærkeindehaveren. Betydningen af denne beskyttelse kunne dog kun blive ringe, så længe der ikke gaves benytteren af et varemærke mulighed for at sikre sig bevis for sin ret til mærket ved at lade dette indføre i et offentligt register.

Allerede få år efter, at den første varemærkelov var trådt i kraft, blev der nedsat en skandinavisk kommission (omfattende Danmark, Norge og Sverige) til udarbejdelse af

et forslag til en lov om beskyttelse for varemærker. Efter at denne kommission havde afsluttet sit arbejde, blev loven for Danmarks vedkommende vedtaget den 11. april 1890, og denne lov blev med visse ændringer, hvoraf de vigtigste fandt sted i 1898 og i 1915, ved at være gældende indtil 1936.

Varemærkeloven af 1936 hviler på et samarbejde, der fandt sted i årene 1926—27 mellem cheferne for de nordiske landes patent- og varemærkeinstitutioner med det formål at tilvejebringe en ny lovgivning på varemærke- og mønsterlovgivningens område. Resultatet af forhandlingerne fandt udtryk i en række vedtagelser, der skulle danne grundlag for en ny lovgivning i de respektive lande, hvorimod nogen fælles lovtekst ikke blev søgt tilvejebragt.

I tilknytning til foranstående skal bemærkes, at samtlige nordiske lande har tiltrådt Pariserkonventionen af 20. marts 1883 om beskyttelse af den industrielle ejendomsret. En række af de i årenes løb anførte ændringer i varemærkelovgivningen skyldes konventionens revision i Bruxelles i 1900, i Washington i 1911, i Haag i 1925 og senest i London i 1934.

En sammenligning mellem loven af 1936 og den oprindelige lov af 1880 viser, at der allerede i loven af 1880 findes spirer til en del af de bestemmelser, der endnu er bevaret i den gældende varemærkelov. Hverken den oprindelige lov eller nogen af de senere love har indeholdt nogen udtrykkelig definition af et varemærke. Som følge heraf må varemærkebegrebet udledes af de til enhver tid gældende bestemmelser, herunder særlig reglerne om varemærkets formål og om varemærkerettens stiftelse og indhold.

Medens varemærkets formål er angivet så at sige uforandret ned igennem tiderne, nemlig således, at det i omsætningen skal tjene til at adskille den ene næringsdrivendes varer fra andres, er bestemmelserne om, hvem der kan få varemærker registreret samt betingelserne for mærkerettens stiftelse og indhold undergået ændringer.

Ifølge loven af 1880 tilkommer adgangen til at få varemærker registreret enhver, som frembringer eller forhandler varer. Efter loven af 1890 udvides kredsen af registreringsberettigede således, at adgangen til registrering tilkommer »Enhver som her i Riget driver Fabriks- eller Haandværksvirksomhed. Jord-

brug, Bjergværk, Handel eller anden Næring«. I denne skikkelse er bestemmelsen i realiteten uændret optaget i loven af 1936. Trods registreringsmyndighedens meget liberale fortolkning af ordet »næring«, har man stadig ment, at varemærkebeskyttelsen måtte forudsætte en egentlig erhvervsmæssig drevet virksomhed, således at den rene åndsirksomhed ikke kan beskyttes ad varemærkeretlig vej, ligesom udøvere af immaterielle erhverv såsom læge-, tandlæge-, arkitekt- og ingeniørvirksomhed o.s.v. savner mulighed for at få varemærker registreret. Den liberale fortolkning af ordet »næring« i forbindelse med en ligeledes liberal fortolkning af begrebet »varer« har dog medført, at såkaldte »service-mærker«, d. v. s. mærker, som ikke kendetegner varer, men tjenesteydelser, der i erhvervsøjemed udbydes af sådanne virksomheder som vaskerier, rensierier, transportvirksomheder, banker m. fl., er optaget i varemærke registret under hensyn til det behov, der er for sådanne registreringer. Disse mærker bør helst være egnede til generel registrering, d. v. s. uden angivelse af varearter, idet registreringen ellers ikke bliver af særlig værdi, da mærket efter gældende lov ikke vil kunne registreres for den specielle tjenesteydelse, som det faktisk skal kendetegne.

Større ændringer er i tidens løb sket med hensyn til opfattelsen af, hvori et varemærke kan bestå, og hvad der som sådant kan beskyttes efter loven. Efter loven af 1880 var det kun figurlige mærker, der kunne anmeldes til registrering som varemærker, idet loven fastsatte, at ord, som angav anmelderens navn eller firma eller navnet på hans faste ejendom, var beskyttet som varemærker uden registrering, medens figurmærker måtte anmeldes til registreringskontoret for at opnå beskyttelse.

I dette indskrænkede omfang af varemærkeområdet blev der heller ikke ved loven af 11. april 1890 gjort ændringer, idet det på dette tidspunkt var ganske almindelig skik, at kun billeder kunne registreres som varemærker. Dette var således retstilstanden både i Norge og i Sverige samt i en række andre lande.

Først ved loven af 19. december 1898 udvidedes adgangen til registrering til også at angå ordmærker, idet det dog af formuleringen kan ses, at man stadig har anset figurmærker som det vigtigste. Det i loven af 1890 indeholdte forbud mod registrering af varemærker, der udelukkende består af tal, bog-

staver eller ord, som ikke har fået en så fremtrædende ejendommelig form, at de kan anses som figurmærker, blev nemlig opretholdt, blot med følgende tilføjelse: »dog må Registrering ikke nægtes, når Mærket består i Ord, der kunne anses som en særlig opfundet Benævnelse for visse, i Anmeldelsen overensstemmende med § 3 angivne Varearter, ved hvilken der ikke tilsigtes at angive Varens Oprindelse, Beskaffenhed, Bestemmelse, Mængde eller Pris.« Principielt synes man således stadig at kræve, at ord skal have en fremtrædende ejendommelig form, hvorimod der gøres undtagelse, når mærket indeholder andre ord end oprindelses-, beskaffenheds- og bestemmelsesangivelser etc., d. v. s. fantasiord af en sådan beskaffenhed, at de ikke kunne siges at beskrive varens karakter.

I 1915, da der påny blev foretaget ændringer i loven af 1890, hovedsagelig for at bringe betingelserne for registrering af varemærker i overensstemmelse med de nye bestemmelser i den reviderede Pariserkonvention, var der åbenbart ikke længere nogen, der ikke fuldt ud anerkendte ordmærkets betydning, og bestemmelsen i lovens § 4 formuleredes derfor nu således, at hovedreglen bliver, at et varemærke kan registreres, selv om det udelukkende består af ord, idet kun de tilfælde, i hvilke ordet har en sådan betydning, at det ikke bør registreres, angives.

Ved loven af 1936 fandt en yderligere udvidelse sted af varemærkebegrebet, idet der ved udeladelsen af en bestemmelse, som fandtes i de tidligere love, om at mærket anbringes på selve varen eller dens indpakning, åbnes adgang også for registrering af vareudstyr. Vareudstyret er herefter gledet ind i lovgivningen under det almindelige varemærkebegreb, uden at der er givet særlige regler med hensyn til betingelserne for dets beskyttelse eller for fremgangsmåden ved dets registrering.

Også slagord (slogans) findes egnet til registrering efter den gældende varemærkelov, blot forudsat at de opfylder lovens registreringskrav, herunder først og fremmest at de har fornødent særpræg.

Varemærker kan således efter gældende varemærkelovgivning foruden af figurer bestå af ord eller ordforbindelser, herunder slagord, bogstaver eller tal, for så vidt disse er særligt udformet eller indarbejdet som kendetegn for den pågældendes varer, samt ende-

lig af varers særlige udstyr (vareudstyrmærker).

Varemærkelovgivningen indtil 1936 byggede i det væsentligste på registreringsprincippet, hvilket i motiverne var begrundet således: »Når Staten tilstaar en Næringsdrivende udelukkende Ret til at benytte et vist Mærke til Betegnelse for hans Varer, maa det nemlig anses for at være en berettiget Fordring som Betingelse herfor at opstille, at Mærket nøjagtigt beskrives for en offentlig Myndighed og kundgøres til almindelig Efterretning ..«. Ved loven af 1936 brydes imidlertid med det strenge registreringsprincip ud fra den anskuelse, at det må anses for stridende mod god forretningsskik at bemægtige sig et af en anden brugt mærke ved at komme ham i forkøbet med at lade dette registrere.

Efter gældende dansk ret kan varemærkeretten opstå såvel ved registrering som ved brug. Loven ligestiller dog ikke det registrerede og det uregistrerede mærke, idet beskyttelsen for sidstnævnte fremgår af bestemmelserne i § 10 om førstbrugerens ret, der må hævdes ved domstolene, medens det i lovens § 1 udtales, at eneret kan opnås ved registrering. Indarbejdelse er efter § 10 ikke nogen betingelse for, at den uregistrerede varemærkeret kan komme til eksistens. Derimod stiller reglen i lovens § 4 nr. 2, hvor det siges, at varemærket ikke må registreres, når det er vitterlig kendt og anvendt her i landet som betegnelse for varer af samme eller lignende art, et sådant krav, men denne affattelse skyldes hensynet til registreringsmyndigheden, der ikke kan sidde inde med kendskab til alle på næringslivets forskellige områder benyttede mærker og betegnelser. Skulle det imidlertid hænde, at et sådant kendt mærke blev registreret, fordi registreringsmyndigheden ikke havde fornødent kendskab hertil, er det i lovens § 10, 3. stk. udtalt, at enhver, der mener sig forurettet, kan fordrer registreringen ophævet ved dom. Denne beføjelse kan efter omstændighederne tilkomme ikke blot den, fra hvem mærket hidrører, men f. eks. også handlende, der forhandler de med mærket forsynede varer. Imidlertid hjemles der ikke umiddelbart i denne bestemmelse nogen ret for enkeltmand til ved dom at erholde mærket registreret for sig. En sådan beføjelse er derimod i § 10, 4. stk. givet den, der kan godtgøre, at et oprindeligt af ham anvendt mærke senere er registreret for en anden for varer

af samme eller lignende art, ligesom han kan kræve den skete registrering ophævet ved dom. Medens § 10, 3. stk. kun tager hensyn til det kendskab, som foreligger i registreringslandet, er ifølge § 10, 4. stk. den blotte brug af mærket i et hvilket som helst land tilstrækkelig til at sikre førstebruger mod senere registrering fra anden side, ligesom den berettiger ham til selv at få mærket registreret. Varemærkeloven omhandler kun spørgsmålet om førstebrugers ret over for senere registrering, men ikke i almindelighed over for senere besiddelsestagen. Om sådanne konflikter findes imidlertid regler i konkurrencelovens § 9.

Den meget vidtrækkende regel om førstebrugers ret i § 10, 4. stk. blev optaget i loven i forventning om, at i hvert fald de øvrige lande, der er tilsluttet Pariserkonventionen om beskyttelse af den industrielle ejendomsret, ville slutte op om reglen, idet konventionens formål vel kan siges at være det, at samtlige unionslande i varemærkeretlig henseende i videst muligt omfang bør være en enhed, hvorfor det må anses for stridende mod god forretningsskik at bemærte sig et af en anden brugt varemærke ved at lade dette registrere, og det uden hensyn til om brugen måtte have fundet sted i registreringslandet eller uden for dette. Imidlertid er det ikke gået som forventet, og reglen har da også i praksis vist sig for vidtrækkende, idet udenlandske brugere i medfør af denne bestemmelse har kunnet gennemføre selv ret urimelige krav over for her foretagne registreringer, og det selv om disse er foretaget i absolut god tro.

I forbindelse med reglerne om førstebrugers ret, hvorefter en sådan dels kan være registreringshindrende, jfr. § 4 nr. 2, dels kan lægges til grund for en senere registrerings udslettelse, jfr. § 10, 3. og 4. stk., skal der peges på, at det i den nyere tid har været af stedse større betydning ved afgørelse af, om et varemærke kan registreres, om og i bekræftende fald i hvilket omfang det har været anvendt forud.

Hverken loven af 1880 eller loven af 1890 i dens oprindelige skikkelse indeholdt noget pålæg til registreringsmyndigheden om ved bedømmelsen af mærkets registrerbarhed at tage hensyn til, om mærket var indarbejdet. Først ved den i 1915 foretagne ændring af loven af 1890 (hvorved det i lovens § 4 indeholdte forbud mod registrering af tal og bogstaver i overensstemmelse med den reviderede

Pariserkonventions ordlyd blev erstattet af et forbud mod registrering af mærker, der mangler særpræg) blev der, i overensstemmelse med konventionen, indføjet en bestemmelse om, at der ved bedømmelsen af et mærkes særpræg skal tages hensyn til alle foreliggende forhold, derunder også til varigheden af den brug, der måtte være gjort af mærket. Herved er det i loven fastslået, at et mærke, der i sig selv ikke er i besiddelse af den distinktive (adskillelses-) evne, som ifølge sagens natur må findes hos et varemærke, kan erhverve en sådan evne gennem den brug, mærkeindehaveren gør af mærket.

Ved loven af 1936 blev indarbejdelsepunktet yderligere udvidet, idet den ovenfor omtalte bestemmelse i lovens § 4, hvorefter der ved bedømmelsen af særprægsspørgsmålet må tages hensyn til alle foreliggende forhold, særlig også varigheden af den brug, som måtte være gjort af mærket, blev væsentligt udvidet. Fra kun at gælde mærker, der mangler særpræg, udvidedes bestemmelsen således til også at gælde ord, tegn eller angivelser, som i den almindelige omsætning er egnede til at angive det sted, hvor varen er fremstillet eller forhandles, tidspunktet for varens fremstilling, dens art, dens beskaffenhed, bestemmelse, mængde eller pris, d. v. s. alle de tilfælde, der kan udelukke et ord fra beskyttelse ved registrering. Som eksempel på registreringer af denne art kan nævnes, at De Danske Spritfabrikker har ordet »Aalborg« registreret som varemærke for brændevin og akvavit.

Lovens § 4 fremtræder i sin helhed som et påbud til registreringsmyndigheden om, hvad denne skal påse i henseende til det anmeldte varemærkes indhold og form, inden mærket optages i registret. Paragraffen er opdelt i 8 numre.

Efter reglen i § 4 nr. 1 må mærket ikke registreres, når det mangler særpræg eller er deskriptivt. Reglen i § 4 nr. 2, hvorefter mærket ikke må registreres, når det er vitterlig kendt og anvendt her i landet som betegnelse for varer af samme eller lignende art, er allerede omtalt. Reglen i § 4 nr. 3, hvorefter varemærket ikke må registreres, når det indeholder urigtige og åbenbart vildledende angivelser, fandtes ikke i den lov, der gik forud for loven af 1936, men loven om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse indeholdt et almindeligt forbud mod benyttelsen af sådanne

betegnelser, som bestemmelsen tager sigte på, og da den i øvrigt stemmer med den gængse opfattelse i handel og vandel, fandtes det rimeligt at optage den i varemærkeloven, således at der blev positiv hjemmel for at nægte sådanne mærkers registrering.

Reglen i § 4 nr. 4 indeholder forbud mod uden hjemmel i et varemærke at optage anden mands portræt, navn eller firma, eller navnet på anden mands faste ejendom. I § 4 nr. 5 og 6 indeholdes forbud mod uden hjemmel i mærket at optage henholdsvis statskendetegn eller indenlandske kommunale kendetegn eller efterligninger heraf og officielle kontrol- og garantitegn eller efterligninger heraf. Efter reglen i § 4 nr. 7 må mærket ikke indeholde fremstillinger, der strider mod den offentlige orden, og endelig indeholder § 4 nr. 8 en af lovens vigtigste bestemmelser. Ifølge denne må varemærket ikke registreres, når det er fuldkommen ligt med et varemærke, som allerede for en anden er registreret eller anmeldt til registrering, eller frembyder forvekslelighed hermed, for så vidt mærkerne vedrører varer af samme eller lignende art. Det beror på administrationens og domstolenes anvendelse af denne bestemmelse, i hvor høj grad indehaveren af et varemærke kan gøre regning på beskyttelse ikke blot mod illoyal konkurrence, men også mod efterligninger, der sker i god tro.

Måtte registrering have fundet sted i strid med noget af disse i § 4 indeholdte forbud, har den forurettede i medfør af lovens § 10, 2. stk. adgang til at søge registreringen ophævet ved dom. Foruden denne almindelige regel, hvorefter en stedfunden registrering kan ophæves af domstolene, er der i § 10, 1. stk. tillagt handelsministeren en ophævelsesbeføjelse, hvis en registrering har fundet sted i strid med bestemmelsen i § 4 nr. 3, 5, 6 og 7. Påbyder ministeren en registrerings ophævelse med hjemmel i de nævnte bestemmelser, kan påbudets berettigelse inden 3 måneder indbringes for domstolene. Medens sag om ophævelse af et varemærkes registrering må rejses inden 5 år fra registreringsdagen, medmindre den, mod hvem sagen rejses, på registreringens tidspunkt kendte eller burde kende sin mangel på berettigelse til mærket, er der ingen præklusionsfrist fastsat for handelsministerens administrative ophævelsesbeføjelse, men af domstolene kan det selvsagt tages

i betragtning, om lang tid er hengået, siden registreringen fandt sted.

Indtil 1936 kunne retten til et registreret varemærke kun overdrages i forbindelse med den forretning, i hvilken det benyttedes. Varemærkerettens afhængighed af forretningen bortfaldt ved reglen i § 8 i loven af 1936, hvorefter retten til et registreret varemærke kan overdrages i eller uden forbindelse med den forretning, i hvilken det benyttes. Herved har Danmark fastslået princippet om varemærkets frie overdragelighed, hvorved et ønske hos mange forretningsdrivende blev imødekommet. Reglen synes ikke at have medført ulemper. Om overdragelse af det uregistrerede varemærke indeholder loven ingen bestemmelser.

Af lovens § 11 fremgår, at eneretten til et registreret varemærke kan fortabes ved andres upåtalte brug af dette. Det må være domstolenes sag i hvert enkelt tilfælde at skønne over, om et varemærke gennem andres brug er blevet en almindelig varebetegnelse. Ved denne bestemmelse forudser man således, at et varemærke gennem andres upåtalte brug kan degenerere i en sådan grad, at det mister karakteren af at være varemærke.

Bestemmelserne i lovens § 14 tager sigte på personer, der uden for riget driver sådan næring som i § 1 omhandlet. Forudsat at her hjemmehørende næringsdrivende kan få deres mærker registreret i vedkommendes hjemland, kan den pågældende få sine mærker registreret her i landet, ligeledes gensidighed forudsat, uden dokumentation for, at mærkerne er registreret i hjemlandet, idet sådant bevis ellers må præsteres. § 14 hjemler desuden — også under forudsætning af gensidighed — fortrinsret fra indgivelsen af den første anmeldelse af mærket i et unionsland.

Lovens § 15 omhandler den såkaldte udstillingsbeskyttelse, hvorefter fortrinsret på visse nærmere fastsatte betingelser kan påberåbes fra mærkets indførelse på officielt anerkendte udstillinger.

De fremdragne regler giver udtryk for lovens hovedprincipper. Yderligere indeholder loven en række bestemmelser af mere formel karakter, som tager sigte på varemærkeanmeldelsens indhold og registreringens fornyelse. Desuden findes særlige procesregler, afgiftsregler og regler om offentlighedens adgang til registret.

I årene efter 1936 virkede varemærkeloven

stort set tilfredsstillende. Den i forbindelse med erhvervslivets udvikling stærkt voksende interesse for brug og registrering af varemærker, i forbindelse med det internationale samarbejde, der finder sted på dette område på grundlag af den reviderede Pariserkonvention om beskyttelse af den industrielle ejendomsret, har imidlertid medført, at visse nye principper, som tager sigte på at begrænse en overbelastning af varemærkeregistret samt

iøvrigt at bringe varemærkeloven i nærmere kontakt med udviklingen på konkurrenceretens område, må søges gennemført i varemærkelovgivningen.

Tilsvarende betragtninger ledte til, at spørgsmålet om et nordisk samarbejde med ovennævnte formål for øje og tilpasset således, at fælles nordisk lovtekst i videst muligt omfang søges tilstræbt, blev rejst fra svensk side.

Oversigt over visse af lovudkastets vigtigere bestemmelser, i særdeleshed de nye principielle retsregler.

Den gældende varemærkelovgivning har siden 1912 haft et vigtigt supplement i konkurrencelovgivningens bestemmelser, navnlig bestemmelsen i den gældende konkurrencelovs § 9, hvorefter det er enhver forbudt i erhvervsøjemed at benytte kendetegn, der ikke tilkommer ham, eller at benytte en ham retteligt tilkommende betegnelse på en måde, der er egnet til at hidføre forveksling med andre erhvervsdrivendes retmæssigt førte betegnelser. Her til slutter sig siden 1937 reglen i konkurrencelovens § 15, hvorefter i erhvervsøjemed foretagne handlinger, der — selv om de ikke omfattes af lovens øvrige bestemmelser — strider mod redelig forretningsskik, kan medføre erstatningsansvar og forbydes ved dom. Det nøje tilknytningsforhold, der således er til stede mellem varemærkelovgivningen og konkurrencelovgivningen, er taget i betragtning ved udkastets affattelse, idet dets regler ikke blot angår det registrerede varemærke, men også det uregistrerede mærke. Udkastet er inddelt i et antal kapitler, hvoraf det første indeholder en række almene regler, der præciserer varemærkerettens karakter. De efterfølgende tre kapitler angår registreringen af varemærker, registreringens ophør og »udenlandske varemærker«. Derefter følger kapitler om overdragelse og licens m. v., om retsbeskyttelsen og om fællesmærkelovgivningen. Endelig slutes med et kapitel, indeholdende forskellige bestemmelser om appel af de administrative afgørelser, der træffes i varemærkesager, om varemærkeregistrets indretning, udgivelsen af Registreringstidende samt om de afgifter, der vil være at erlægge for de af registreringsmyndigheden efter loven udførte ekspositioner.

Ifølge udkastets regler kan en varemærkeret

stiftes såvel ved registrering som ved brug. Medens den gældende varemærkelov lader førstebrugers ret fremgå indirekte af lovens § 10 samt af dennes § 4 nr. 2, ligestiller udkastet i de indledende paragraffer varemærkerettens erhvervelse ved brug med rettens erhvervelse ved registrering. I udkastets § 1 udtales således, at erhvervsdrivende kan opnå eneret (varemærkeret) til særlige mærker ved registrering, og i § 2 siges, at erhvervsdrivende også uden registrering har varemærkeret, når mærket er indarbejdet. Endelig fremgår det af § 3, der i første stykke omhandler de såkaldte naturlige varemærker, d. v. s. personnavn og firmanavn samt særegent navn på fast ejendom, at der også ved brug, uden at egentlig indarbejdelse foreligger, kan erhverves en varemærkeret, jfr. reglen i udkastets § 4, 1. stk., hvorefter en varemærkeret i medfør af §§ 1—3 udelukker andre end registreringshaveren fra i erhvervsøjemed uhjemlet at benytte et med mærket forveksligt kendetegn. Danmark indtager her et særstandpunkt, idet de øvrige nordiske lande ikke mente at turde give det varemærke, der vel var taget i brug, men dog ikke anvendt i en sådan udstrækning, at indarbejdelse kunne siges at foreligge, en så gunstig retsstilling som den, det danske udkast giver brugeren. Fra dansk side kunne man ikke tilslutte sig de øvrige landes standpunkt, hvorefter der til en gyldig varemærkerets stiftelse kræves fuld indarbejdelse, idet der derved ville ske en upåkrævet stor indskrænkning i de rettigheder, der består ifølge gældende dansk lovgivning, jfr. bestemmelserne i varemærkelovens § 10 om førstebrugers ret, samt konkurrencelovens § 9. Når det ibrugtagne varemærkes retsstilling ikke omhandles sammen

med det indarbejdede varemærke i en fælles regel i udkastets § 2, er grunden hertil den, at den foretagne opdeling af reglerne giver større overensstemmelse mellem samtlige nordiske landes forslag, for så vidt angår de vigtige indledende paragraffer. Til reglen i § 3 vedrørende det ibrugtagne varemærke skal bemærkes, at for så vidt mærket kun er taget i brug i udlandet, er det en forudsætning for mærkets beskyttelse her i riget, at den, der her benytter dette eller et tilsvarende varemærke, kender eller burde kende det udenlandske mærke. Herved har en rimelig begrænsning af reglen i den gældende lovs § 10 om førstebrugers ret fundet sted. Det har i praksis vist sig, at sidstnævnte regel er for vidtrækkende, når den åbner adgang for enhver, der i udlandet har taget et mærke i brug, til ved domstolene at anfægte senere her i riget foretagne registreringer uden hensyn til, om disse er foretaget i god tro. Ved i lovens indledende paragraffer at ligestille varemærkerettens erhvervelse ved registrering med rettens erhvervelse gennem brug, finder en lovfæstelse sted af gældende domspraksis, således som denne har udviklet sig på grundlag af varemærkelovens bestemmelser om førstebrugers ret samt konkurrencelovens § 9.

Uanset ovennævnte regler til værn for uregistrerede kendetegn har interessen for varemærkers registrering været i fortsat stigen, idet de fordele, registreringerne byder, selv førstebrugers ret forbeholdt, i sig selv er så store, at næppe nogen alene af den grund, at hans forbenyttelsesret til en vis grad er beskyttet, afholder sig fra at lade sit mærke registrere. Allerede det bevismiddel for rettens eksistens, der ligger i en udskrift af varemærkerregistret, vil tilskynde til registrering, idet det ikke uden registrering med sikkerhed kan vides, om det ibrugtagne kendetegn som sådant er egnet til beskyttelse.

Medens den gældende lov åbner adgang for enhver, der driver næring, til at få varemærker registreret, får efter udkastets § 1 »erhvervsdrivende« tillagt denne ret. De øvrige landes forslag bruger betegnelsen »næringsdrivende«, men denne angivelse skal forstås på samme måde som den danske betegnelse »erhvervsdrivende«, idet begge betegnelser forstås så vidtrækkende, at også de immaterielle erhverv omfattes heraf, således at personer, der driver erhverv som læge, tandlæge, ingeniør, arkitekt m. m., og som ikke forhand-

ler varer, men tilbyder tjenesteydelser, i samtlige nordiske lande får ret til at søge mærker optaget i varemærkerregistret som kendetegn for de tjenesteydelser, som de præsterer i erhvervsøjemed.

I forbindelse med ovennævnte udvidelse af de registreringsberettigedes kreds er det i udkastets § 1 anført, at varemærkets formål er at kendetegne varer eller tjenesteydelser, hvorhos det i udkastets § 1, 3. stk. udtales, at lovens bestemmelser om varer finder tilsvarende anvendelse på arbejds- og tjenesteydelser. Udkastets § 1 indeholder således positiv hjemmel for registrering af »servicemærker«, hvilket allerede efter gældende dansk praksis har fundet sted i et vist omfang, nemlig for personer, der gennem erhvervsmæssigt drevne forretninger, såsom vaskerier, rensierier o. lign. tilbyder arbejds- og tjenesteydelser, men ikke egentlige varer. Adgangen til registrering af »servicemærker« i forbindelse med den omtalte udvidelse af den registreringsberettigede kreds til at omfatte også immaterielle erhverv vil imødekomme et praktisk behov. Den øgede tilgang af anmeldelser til registret, der må forventes som følge heraf, kan næppe antages at medføre større vanskeligheder, i hvert fald ikke set i forhold til interessen for den foreslåede udvidelse, herved forudsat at udkastets senere omtalte forslag om indførelse af »klasseregistrering« samtidig gennemføres. Indføres klasseregistrering, må det forventes, at anmeldelserne normalt kun kommer til at omfatte en enkelt eller i hvert fald kun et fåtal af vareklasser, medens varemærket efter den gældende ordning hyppigt søges registreret for alle eller et meget stort antal varearter, idet afgiften — uanset anmeldelsens omfang — er den samme.

Yderligere oplysning om varemærkerettens opståen, klasseregistrering og servicemærker findes i de særlige redegørelser herfor.

Den gældende varemærkelov giver ingen definition af begrebet varemærke. I udkastets § 1, 2. stk. udtales, at mærket kan bestå af figurer, ord eller ordforbindelser, herunder slagord, bogstaver eller tal eller af varers udstyr eller indpakning. Denne præcisering er i overensstemmelse med gældende praksis, hvorefter varemærket kan bestå af figurer eller ord og ordforbindelser (herunder såkaldte slagord eller slogans) eller af kombinationer heraf. Også tal og bogstaver kan, for så vidt de har fornødent særpræg, regi-

streres efter gældende praksis. Særpræget kan være opnået, enten ved en karakteristisk udførelse af de pågældende tal og bogstaver, eller ved at disse har været anvendt af anmelderen i en sådan udstrækning, at de rent faktisk i omsætningen opfattes som egentlige varemærker. Ligeledes kan efter praksis varers særlige udstyr eller indpakning registreres, idet der ved loven af 1936 blev åbnet mulighed herfor ved at lade bestemmelserne i den tidligere lovs § 1, hvorefter varemærket anbringes på selve varen eller dens indpakning, udgå. Når udkastets § 1 direkte angiver, at mærkerne også kan bestå af bogstaver eller tal, må dette ses i forbindelse med § 13. Det fremgår heraf, at mærker, der består af bogstaver eller tal, skal have en særlig udformning eller ved forudgående brug have vist sig at have evnen til at virke som egentlige varekendetegn, d. v. s. at der på dette område ikke er sket nogen ændring. Iøvrigt henvises til motiverne til udkastets § 1.

Efter hovedreglen i udkastets § 6 anses varemærker kun som »forvekslelige«, såfremt de angår varer af samme eller lignende art. Dette er i overensstemmelse med forvekslingsreglen i den gældende lovs § 4 nr. 8 og i vidt omfang med, hvad der gælder i udenlandsk varemærkeret. Udkastets § 6 indeholder dog to undtagelser fra hovedreglen. Den første, der findes i paragraffens 2. stk. under a), tager sigte på varemærker, der er særlig stærkt indarbejdede og endvidere så velkendte i vide kredse her i riget, at en andens brug af et lignende mærke — selv for varer af anden art — indebærer en utilbørlig udnyttelse af varemærkets værdi (good-will). Denne undtagelsesregel er også i overensstemmelse med retspraksis flere steder i udlandet, hvorefter der i sådanne tilfælde tilstås en videregående beskyttelse. En af de første afgørelser i denne retning, der angik varemærket »Kodak«, blev truffet i England i 1898. Reglen kendes da også under navnet »Kodakdoktrinen«. Efter denne kan der tillægges særlig velkendte varemærker en beskyttelse, der går ud over den, der kan opnås efter det almindelige forvekslingskriterium, der kræver, at mærkerne skal angå varer af samme eller lignende art. Begrundelsen for denne særlige regel er i første række, at andres brug af sådanne særlig stærkt indarbejdede varemærker strider mod almindelig retsbevidsthed og kan

virke vildledende på det købende publikum. Reglen må ses i forbindelse med forslagens regel om klasseregistrering, til hvilken den må anses som et naturligt supplement. Den omstændighed, at et varemærke kun er registreret for varer, indeholdt i en enkelt eller i et fåtal af klasser, udelukker således ikke det meget stærkt indarbejdede mærke fra at få tillagt videregående beskyttelse.

Den anden undtagelse fra hovedreglen i udkastets § 6 om varemærkerettens begrænsning til samme eller lignende varearter findes i paragraffens 2. stk. under b). Forudsætningen for denne særlige regels anvendelse er, at varemærket er indarbejdet, og at en andens brug af et lignende mærke under hensyn til den særlige karakter af de varer, der skal forhandles under sidstnævnte mærke, åbenbart er egnet til at forringe førstnævntes mærkes værdi væsentligt. Under sådanne forudsætninger kan det ældre mærke få tillagt en beskyttelse, der går ud over det vareområde, der er dækket af registreringen.

Begge undtagelsesregler kan anvendes såvel af administrationen som af domstolene. I øvrigt henvises til redegørelsen for »Kodakdoktrinen«, der også indeholder en omtale af undtagelsesreglen under § 6, 2. stk. under b), der populært betegnes »Rottegiftsreglen«.

I paragrafferne 7—10 indeholder udkastet særlige kollisionsregler, der ikke findes i den gældende varemærkelov. Disse regler tager sigte på at klarlægge visse tvivlstilfælde, som hyppigt opstår ved konflikter mellem ældre og yngre kenetegn. I forbindelse med reglerne i den gældende lovs § 10 om førstbrugers ret har man til klarlæggelse af forholdet mellem førstbruger og indehavere af senere registrerede varemærker savnet kollisionsregler til præcisering af forholdet. Især har tvivl hersket med hensyn til, om en førstbruger, der ikke inden udløbet af den i paragraffens sidste stykke indeholdte præklusionsfrist af 5 år gør sin ret gældende over for indehaveren af det senere registrerede varemærke, efter fristens udløb ikke blot mister sin indsigelsesret, men også retten til fortsat brug af mærket. Medens nogle har gjort den anskuelse gældende, at sideløbende varemærkerettigheder til forvekslelige mærker er i strid med varemærkerettens natur, har andre hævdet, at alene retten til at anfægte den senere stedfundne registrering fortabes, medens førstbruger fortsat må kunne anvende sit mær-

ke som hidtil. Med hensyn til yderligere oplysning om dette spørgsmål henvises til redegørelsen for »Kollisionsprincipperne« p. 40 ff.

Udkastets § 11 indeholder en i varemærkeretten ny bestemmelse til værn for mærkeindehaveren og til »advarsel« for udgivere af leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold. I praksis har der vist sig behov for en hjemmel for mærkeindehaveren til at skride ind over for mærkets brug i sådanne trykte skrifter, når det ikke samtidig angives, at det drejer sig om et varemærke. Mærkets anvendelse på denne måde kan nemlig bevirke, at mærket mister karakteren af at være varemærke og går over til at være en almindelig vare- eller stofbetegnelse, der frit kan anvendes af enhver. I sådanne tilfælde taler man om, at varemærket degenererer. At noget sådant kan ske, har den gældende varemærkelovs § 11 faktisk haft for øje, når den giver udtryk for, at eneretten til et varemærke kan gå tabt ved andres upåtalte brug af mærket. Ved reglen i udkastets § 11 tilstræbes således på dette område en klargørelse og styrkelse af mærkeindehaverens retstilling. Da det især er ved mærkets optagelse i værker af mere blivende karakter, at degeneration finder sted, medens en lejlighedsvis benyttelse af dette i dagspressen ikke har samme »nedbrydende« karakter, tager reglen kun sigte på sådanne tilfælde, hvor mærket optages i under udgivelse værende leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter, medens dagspressen holdes udenfor. Reglen gælder kun det registrerede varemærke og stimulerer således erhvervslivets interesse i registrering, hvilket ud fra et offentligt ordenshensyn må anses for at være af en vis værdi.

Efter de mere generelle bestemmelser i udkastets indledende kapitel, §§ 1—11, indeholder det følgende kapitel, §§ 12—24, bestemmelser, der særlig angår registreringen af varemærker. I § 13 indeholdes en almindelig forskrift om, at varemærket for at kunne registreres skal være egnet til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres, d. v. s. det almindelige særprægskrav, der indeholdes i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1. I tilknytning hertil indeholder udkastets § 14 regler for, hvornår varemærket i øvrigt ikke må registreres, jfr. den gældende lovs § 4. Paragraf 14 er opdelt i syv numre. De under nr. 6 og 7 optagne bestemmelser, (som bl. a. an-

giver, hvornår et varemærke, der er taget i brug forud for en anmeldelse indgivelse, skal være til hinder for registreringen) udvider den i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 2 indeholdte regel til beskyttelse for det vitterlig kendte og her i landet anvendte varemærke; samtidig begrænses imidlertid førstebrugers ret i henhold til bestemmelsen i den gældende lovs § 10, 4. stk., hvorefter brug i udlandet giver ret til at anfægte senere registreringer, selv når disse er foretaget i god tro. Efter udkastets regel under § 4 nr. 7 har brug i udlandet kun betydning, såfremt anmelderen på det tidspunkt, da anmeldelsen indgives, kendte eller burde kende det pågældende udenlandske mærke. Derimod kræver hverken reglen i § 14 nr. 6 eller 7, modsat reglen i den gældende lovs § 4 nr. 2, at mærket skal være vitterlig kendt og anvendt her i landet; det er tilstrækkeligt, at mærket er taget i brug. Formuleringen af reglen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 2 skyldes et hensyn til registreringsmyndigheden, der ikke kunne formodes at have kendskab til andre varemærker end dem, der var vitterlig kendt og anvendt her i landet. Ved reglen i lovens § 10, 4. stk. fik førstebruger mulighed for at søge registreringer, der eventuelt måtte have fundet sted i strid med reglen i § 4 nr. 2, ophævet ved dom. De i udkastets § 14 nr. 6 og 7 indeholdte regler, hvorefter det ibrugtagne varemærke skal være registreringshindrende, skønnes imidlertid fyldestgørende, for så vidt udkastets forslag om indførelse af det såkaldte »Frem læggelsesinstitut« gennemføres, se § 20. Efter dette skal de anmeldte varemærker •—• modsat hidtil gældende lovgivning og praksis — inden registrering finder sted, bekendtgøres i registreringstidende med adgang til inden 2 måneder fra bekendtgørelsesdagen at fremføre eventuelle indsigelser mod registreringen. Når de nyanmeldte varemærker således bringes til offentlighedens kundskab, må registreringsmyndigheden ad denne vej kunne forventes at få tilstillet de for anmeldelsens videre prøvelse fornødne oplysninger. Den omstændighed, at indehaveren af en ældre ret ikke inden nævnte tidspunkt får fremført sine indsigelser, således at registrering af mærket finder sted, medfører ikke, at han ikke senere kan søge registreringen ophævet ved dom. Da indsigelsesfristen er sat til 2 måneder, vil nogen væsentlig forsinkelse af sagens behandling ikke blive følgen. Det forøgede arbejde,

der pålægges varemærkedirektoratet modsvarer af de til fremlæggelsen knyttede fordele, herunder den øgede sikkerhed for, at registrering er holdbar. Om fremlæggelsesordningen henvises i øvrigt til bemærkningerne til udkastets § 20.

Udkastets § 15, 2. stk. hjemler brug af såkaldte disclaimers, d. v. s. oplysende anmærkninger til registret til forståelse af stedfundne registreringers indhold og omfang. I praksis har sådanne oplysende anmærkninger undtagelsesvis været anvendt. Det er ikke tanken med denne regel, at der i noget større omfang i registret skal indføres forklarende tekstangivelser til registreringernes forståelse, men i visse tilfælde kan dette være formålstjenligt, især ved registrering af vareudstyrmærker, og derfor er det fundet rimeligt at få en positiv hjemmel herfor. I øvrigt henvises til motiverne til §§ 5 og 15.

Udkastets § 16 indeholder hjemmel for indførelse af såkaldt »Klasseregistrering«. Efter hidtil gældende lovgivning omfatter den ved registreringen opnåede varemærkeret alle arter af varer, medmindre anmeldelsen er begrænset til kun at angå bestemt angivne varer, jfr. den gældende varemærkelovs § 1. Denne regel medfører, at talrige varemærker, uden at egentlig interesse herfor er tilstede, registreres for alle varearter. Hertil kommer, at anmeldere, der ikke kan få deres mærker registreret for alle varearter, ofte anfører en unødigt vidtrækkende vareforetegnelse, idet gebyret er det samme uanset fortegnelsens omfang. Herved bliver det stadig vanskeligere at få nye varemærker optaget i registret. Ved at indføre klasseregistrering, hvorefter varemærket registreres for een eller flere vareklasser, forventes registreringerne at få et langt mere begrænset omfang end hidtil, idet der sammen med klasseregistreringen vil finde en graduering sted af afgifterne, således at den grundafgift, der betales ved anmeldelsen, kun dækker registrering i een klasse, medens der betales en tillægsafgift for hver yderligere klasse, hvori mærket ønskes registreret.

Klasseregistrering anvendes allerede i Finland og i Norge. Sverige følger stort set samme praksis som Danmark, dog således at alene figurmærker kan registreres for alle varearter, medens ordmærker — modsat hvad der gælder her i landet — kun kan registreres for bestemt angivne varearter. Ligesom Danmark er Sverige imidlertid stemt for indfø-

relse af klasseregistrering. De overgangsvanskeligheder, der vil være forbundet med klasseregistreringens indførelse, vil på længere sigt opvejes af de fordele, den medfører. Klasseregistrering forudsætter, at samtlige varearter inddeles i særlige klasser. Ved overgangen til klasseregistrering er det vigtigt at vælge et hensigtsmæssigt system for inddelingen af varearter i særlige varegrupper. Flere lande har deres eget system, således bl. a. Norge. Finland anvender den tyske klassesdeling med tilføjelse af en særlig klasse, der omfatter alle varearter. En række lande har imidlertid valgt at bruge den af en i 1926 nedsat international komité, bestående af 5 patentchefer i samarbejde med det internationale bureau i Bern, udarbejdede klassesdeling kaldet »den internationale«. Denne klassesdeling, der blev forelagt på den i London i 1934 afholdte internationale konference, hvorved bl. a. Pariserkonventionen af 20. marts 1883 blev revideret, blev bekendtgjort af Bernerbureauet i 1935. Mellem de nordiske lande er enighed til stede om at foreslå denne klassesdeling taget i anvendelse. For at være helt anvendelig, må den dog kompletteres med en klassificering af tjenesteydelser til brug ved registrering af »servicemærker«, ligesom den i øvrigt må revideres og suppleres med de siden 1934 fremkomne nye varearter. En opdeling af tjenesteydelser kendes fra den amerikanske varemærkelovgivning, hvor den er knyttet til vareklassesdelingen. Spørgsmålet om en revision af den internationale klassesdeling er da også taget op. Efter indbydelse fra den franske regering blev i Nice i tiden 4—15. juni 1957 afholdt en diplomatisk konference, hvis formål bl. a. var oprettelsen af et særligt arrangement angående international klassificering af varearter til brug ved registrering af varemærker. Konferencen førte til oprettelse af »Nice-arrangementet« af 15. juni 1957.

Efter Nice-arrangementets art. 1, 1. stk. udgør de lande, for hvilke overenskomsten gælder, en særlig union indenfor Pariserunionens rammer. I 2. stk. udtales, at medlemslandene ved registrering af varemærker skal anvende samme klassificering af varer og tjenesteydelser. Ifølge 3. stk. består denne klassificering dels af en klasseliste og dels af en alfabetisk fortegnelse over varer og tjenesteydelser med henvisning til de klasser, hvori disse indgår. I 4. stk. udtales, at den klassificering, der skal finde anvendelse, er den, der

i 1935 blev udgivet af Bernerbureauet. Ifølge 5. stk. skal klasselisten og den alfabetiske fortegnelse kunne ændres eller kompletteres af en ekspertkomité efter visse derfor fastsatte regler.

Klasseregistreringen tilsigter i første række at afhjælpe en overbelastning af varemærke-registret. De i årenes løb foretagne registreringer med meget omfattende varefortegnelser har beslåglagt så stor en del af det til rådighed værende varemærkemateriale, at det stadig bliver sværere for erhvervslivet at finde frem til nye registrerbare varemærker. Ved, som ovenfor nævnt, i forbindelse med klasse-registrering at indføre en graduering af afgifterne i forhold til, hvor omfattende en registrering der ønskes, må mærkerne forventes kun at blive søgt registreret for de varearter, der falder inden for anmelderens naturlige forretningsområde. Sådanne begrænsede registreringer vil ikke på tilsvarende måde som de meget omfattende registreringer begrænse mulighederne for registrering af nye varemærker. Se i øvrigt redegørelsen for »Klasseregistrering« og motiverne til udkastets § 16.

Udkastets § 20 indfører det såkaldte »Fremlæggelsesinstitut«, hvorefter de anmeldte varemærker, inden registrering finder sted, bringes til offentlighedens kundskab, således at der inden for en kortere frist kan fremføres indsigelser mod registreringen. Reglerne om fremlæggelse er et naturligt supplement til bestemmelsen om, at en varemærkeret kan stiftes såvel ved registrering som ved brug, idet registreringsmyndigheden kun på denne måde kan få fornødent kendskab til tidligere anvendte, uregistrerede varemærker. Fremlæggelsesinstituttet må forventes at give det registrerede varemærke øget værdi. En tidligere bruger, der ikke gør sin indsigelse gældende rettidigt, vil dog, som hidtil, have mulighed for at søge registreringen ophævet ved dom.

Udkastets § 24 hjemler ret til uvæsentlige ændringer i registrerede varemærker, for så vidt disses helhedsindtryk ikke derved påvirkes. Reglen, der er ny, har været savnet især siden 1936, fordi varemærket ved den da stedfundne lovændring blev gjort frit overdrageligt. Det forekommer f. eks. rimeligt, at den, der lovligt erhverver et registreret varemærke, må have ret til at få den tidligere indehavers navn og hjemsted fjernet af mærket.

Udkastets § 25 indeholder en almindelig regel om den forurettedes adgang til domstolene. Efter den gældende varemærkelov kan en registrering i enkelte tilfælde også ophæves administrativt, jfr. reglen i den gældende lovs § 10, 1. stk., hvorefter handelsministeren, såfremt en registrering er foretaget i strid med visse af de i lovens § 4 indeholdte registreringsforbud, kan ophæve registreringen. Denne ophævelsesbeføjelse tager sigte på sådanne tilfælde, hvor den stedfundne registrering er i strid med offentlige interesser. Da de øvrige nordiske lande imidlertid har været stemt for, at stedfundne registreringer kun bør ophæves ved dom, har man fra dansk side — med henblik på størst mulig nordisk ensartethed — også ment at burde lade den administrative ophævelsesbeføjelse, der næppe har større praktisk betydning, bortfalde, således at samtlige spørgsmål om en registrering holdbarhed henhører under domstolene.

Til supplerung af reglen i § 25 siger udkastets § 26, hvem der er berettiget til at anlægge sag til ophævelse af en stedfundne registrering. Også direktøren for patent- og varemærkevæsenet har i visse tilfælde adgang hertil. Når handelsministerens ophævelsesbeføjelse bortfalder, synes det påkrævet, at registreringsmyndigheden nævnes som søgsmålsberettiget, for i påkommende tilfælde at kunne søge en registrering ophævet ved dom, når offentligretlige grunde taler herfor.

Det følgende kapitel indeholder særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker. Efter § 28 kan erhvervsdrivende, der ikke driver virksomhed her i landet, få deres varemærker registreret her, når det godtgøres, at et tilsvarende mærke er registreret i hjemlandet, eller under forudsætning af gensidighed også uden sådant bevis. Reglen er således i overensstemmelse med den gældende lovs § 14, hvorefter registrering for ikke her hjemmehørende kan ske enten mod eller uden bevis for mærkets registrering i hjemlandet afhængigt af, hvorledes man i det pågældende land stiller sig over for her hjemmehørende. En ændring i forhold til reglen i den gældende lovs § 14 foreligger derimod derved, at det ikke gøres til en forudsætning, at den udenlandske anmelder er hjemmehørende i et af de lande, der har tiltrådt Pariserkonventionen, eller et land, med hvilket Danmark har særöverenskomst om gensidig registrering af varemærker. Herved er varemærkeloven bragt

i overensstemmelse med patentloven og mønsterloven, hvorefter der ikke lægges vægt på, i hvilket land ansøgeren er hjemmehørende.

Udkastets § 29 indeholder hjemmel for såkaldte telle-quelle-registreringer. Reglen er mulig overflødig og findes ikke i den gældende varemærkelov, men under hensyn til Pariserkonventionens art. 6 afd. A har der fra de øvrige nordiske landes side været stemning for at optage den i udkastet. Se i øvrigt motiverne til § 29.

Udkastets § 31 vedrører fuldmagtsforholdet for anmeldere, der ikke har bopæl her i riget. Som en ny regel udtales, at såfremt fuldmagtsforholdet bortfalder, og mærkeindehaveren, efter at være varslet, ikke udpeger en ny fuldmægtig, skal mærket slettes af varemærkeregistret. Reglen er i overensstemmelse med patentlovens tilsvarende regel, se dennes § 13. For varemærkets vedkommende er konsekvensen af denne ordensregel dog mindre alvorlig, idet et varemærke som regel vil kunne registreres påny, medens dette ikke gælder for udslettede patenter.

Udkastets § 32 indeholder hjemmel for varemærkers frie overdragelighed, d. v. s. at et mærke kan afhændes uden samtidig afhændelse af den forretningsvirksomhed, hvori det anvendes. Reglen er i overensstemmelse med den gældende varemærkelovs § 8 med den udvidelse, at den gælder alle varemærker, medens bestemmelsen i den gældende lovs § 8 alene tager sigte på det registrerende varemærke. Når henses til, at udkastet stiller varemærkerettens erhvervelse ved brug på linie med rettens erhvervelse ved registrering, forekommer reglen naturlig. Fri overdragelse af uregistrerede varemærker vil dog kunne have den betænkelighed, at det uregistrerede varemærke ofte mister sin værdi, når det løsrives fra den virksomhed, hvori det hidtil har været anvendt.

Udkastets § 33 pålægger den ny indehaver af et registreret varemærke pligt til at anmelde overdragelsen til direktoratet, der gør tilførsel herom til varemærkeregistret. Dette må anses for at være en naturlig ordensregel, idet det, når et offentligt register findes, er ønskeligt, at dette til enhver tid udviser, hvem der er indehaver af de heri optagne varemærker. Undladelse af anmeldelse medfører ikke ophør af varemærkeretten, men en vis retsvirkning knytter sig dog hertil, idet det i paragraffens 2. stk. siges, at indtil overdragelsen er anmeldt

til indførsel i registret, kan varemærkeregistret anse den som indehaver af mærket, der senest er indført som sådan. Endvidere kan kun den, der står indført som mærkeindehaver, begære registreringen fornyet. Undladelse af at anmelde overdragelse har derimod ingen ekstinktionsvirkning. Trediemand, der i god tro erhverver varemærkeretten, går således ikke forud for en tidligere erhverver, der har undladt til registret at anmelde sin ret til mærket.

Forslagets § 34 giver indehaveren af et registreret varemærke ret til at lade andre anvende mærket i erhvervsøjemed (licens). Reglen er ny i dansk varemærkelovgivning. Noget forbud mod at give andre ret til at benytte et registreret varemærke indeholder den gældende lov ikke, og i motiverne til dennes § 8 vedrørende det registrerede varemærkes frie overdragelighed siges: »Desuden er den Betryggelse for Publikum, man plejer at påberåbe sig, ret illusorisk, når Indehaveren af Varemærket kan tillade andre at benytte det, hvad der intet er til Hinder for efter nugældende Ret«. I praksis har notering af licenser også fundet sted i enkelte tilfælde, hvor det har været helt utvivlsomt, at den meddelte licensret ikke kunne siges at være i strid med varemærkets formål. Da interessen for notering af licenser imidlertid har været i fortsat stigen, og da sådanne arrangementer kan være fuldt legitime, har man fundet det rigtigst, at der i en ny varemærkelov indføres lovhjemmel herfor. Licenstagere kan ikke uden særlig aftale herom videreoverdrage sin licensret. Såvel mærkeindehaveren som licenstagere kan begære licensen tilført varemærkeregistret, men nogen anmeldelsespligt er ikke foreskrevet.

Reglen i udkastets § 32 skal forstås således, at også pantsætning af og udlæg i varemærker kan finde sted, uanset at dette i praksis næppe får større betydning. De almindelige regler om formuerettighedens overgang er således anvendelige for varemærker. Dette fremgår forudsætningsvis af § 35, hvorefter pantsætning af eller udlæg i et registreret varemærke kan begæres tilført registret. Også det uregistrerede varemærke må kunne pantsættes. Dette får dog næppe større praktisk betydning.

I udkastets § 36, 1. stk. siges, at såfremt brugen af et varemærke, efter stedfunden overdragelse eller efter meddelt licens, bliver

vildledende, kan det ved dom forbydes den pågældende at anvende mærket i den foreliggende skikkelse. Bestemmelsen, der hviler på et fra svensk side fremsat forslag, må ses i forbindelse med de forudgående bestemmelser om overdragelse og licens m. v. Paragrafens 2. stk. indeholder en generel regel, hvorefter vildledende varemærker, eller brug af varemærker på vildledende måde, ved dom kan forbydes. Endelig siges i 3. stk., at sag efter denne paragraf kan rejses af direktøren for patent- og varemærkevæsenet samt af enhver, der har retlig interesse deri, d. v. s. også af politimyndigheden. Hvor offentlige interesser kræver det, eller hvor særlige grunde i øvrigt taler herfor, kan registreringsmyndigheden således kræve en registrering ophævet ved dom.

Til bestemmelserne vedrørende retsbeskyttelsen skal særlig bemærkes, at den i tidligere varemærkelovgivning indeholdte regel, der hjemler frihedsstraf for forsætlig eller uagtsom krænkelse af retten til et registreret varemærke, er udeladt. Bødestraf i forbindelse med skadeserstatningsreglen må anses for fyldestgørende. Som en ny regel indeholder udkastets § 38 en bestemmelse om, at den, der krænker en varemærkeret, uden at dette sker forsætligt eller uagtsomt, således at erstatning ikke skal erlægges, kan kendes pligtig at udbetale den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste til den krænkede i det omfang, i hvilket denne har lidt tab. Reglen er i overensstemmelse med tanker, der har været fremme i det udvalg, der arbejder med forslag til lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, og hvorefter den forurettede i det omfang, han har lidt tab, kan kræve den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste udbetalt, selv om gerningsmanden har handlet i god tro.

De af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet i henhold til loven truffne afgørelser kan efter udkastets § 44 inden 3 måneder fra afgørelsens dato indbringes for handelsministeren, hvorved adgangen til at få spørgsmålet afgjort ved domstolene ikke udelukkes. Medens den gældende varemærkelovgivning ikke indeholder nogen frist, inden hvilken en afgørelse skal indbringes for domstolene, er det i udkastets nævnte paragraf foreslået, at dette skal ske inden 6 måneder efter den af direktoratet eller handelsministeren truffne afgørelse.

De afgifter, der til dækning af varemærke-registrets udgifter vil være at erlægge for de af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet udførte ekspeditioner, fastsættes af handelsministeren.

Foruden de ovenfor omtalte i udkastet indeholdte nye hovedprincipper har også andre centrale spørgsmål inden for varemærkerettens område været gjort til genstand for drøftelser, såvel i den danske varemærkekommission som under de nordiske forhandlinger. Især gælder dette spørgsmålet om såkaldt »brugspligt« (anvendelsestvang), hvorefter der påhviler mærkeindehaveren en pligt til at anvende sit varemærke. I adskillige lande, herunder England og De Forenede Stater, er brugen af et varemærke en forudsætning for enerettens beståen, også når det drejer sig om registrerede varemærker. Brugspligten er for så vidt angår registrerede varemærker motiveret med, at såfremt mærket efter registreringen forbliver uanvendt, tyder dette på, at noget virkeligt behov for registreringen ikke er tilstede.

Pariserkonventionen indeholder visse regler, der tager sigte på at mildne virkningerne af nationale bestemmelser om brugspligt; således er det foreskrevet, at en registrering ikke må ophæves på grund af ikke-anvendelse af mærket, førend der er hengået en rimelig tid efter registreringen, og kun såfremt vedkommende mærkeindehaver ikke kan påvise gyldige grunde for sin undladelse.

Mellem Danmark, Norge og Sverige er der enighed om, at brugspligt ikke bør indføres, uanset at en overbelastning af registret også derved i nogen grad kunne imødegås. Det må forventes, at indførelse af klasseregistrering vil være fyldestgørende i så henseende. Når man har ment ikke at burde foreskrive brugspligt, er grunden hertil bl. a. den, at en næringsdrivende ved registrering bør kunne sikre sig varemærker med fremtidige dispositioner for øje, ligesom man må anerkende det berettigede i at lade defensive registreringer foretage. Om brugspligt henvises iøvrigt til redegørelsen for dette spørgsmål p. 79 f.f.

Det har endvidere været overvejet, om bestemmelserne vedrørende fællesmærker, der indeholdes i lov om fællesmærker nr. 102 af 7. april 1936, skulle optages i varemærkeloven eller i en selvstændig lov. Fra dansk og norsk side havde man størst sympati for at bibeholde en selvstændig fællesmærkelov og blot i

varemærkeloven henviser til denne lov. Fra svensk side gav man tilslutning hertil, uanset at man havde været stemt for, i overensstemmelse med hvad der er tilfældet i gældende svensk ret, at optage reglerne om fællesmær-

ker i varemærkeloven. De ændringer i fællesmærkeloven, som en ny varemærkelov vil kunne nødvendiggøre, tænkes foretaget ved en særlig lov.

Varemærkerettens opståen.

A. Gældende dansk ret.

Om varemærkerettens opståen i dansk ret henvises til den foran i betænkningen (p. 21 ff) optagne oversigt over dansk varemærkeret. Som dér oplyst bygger den første danske varemærkelov af 1880 på det såkaldte registreringsprincip, hvorefter varemærkerettens opståen er knyttet til registreringen. Berettiget til at registrere varemærker var efter denne lov enhver frembringer eller forhandler af varer, og varemærket bestod alene af figurer. Ved senere lovændringer udvides kredsen af registreringsberettigede, ligesom varemærkebegrebet får et videre område, idet ikke blot figurer, men også ord samt kombinationer af figurer og ord kan anvendes som varemærker, blot forudsat at mærket har et sådant særpræg, at det skønnes at ville have evnen til i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer af samme slags. Indtil lovændringen i 1936 herskede i det væsentlige registreringsprincippet, idet den forudgående varemærkelovgivning kun undtagelsesvis tillagde det uregistrerede varemærke retsbeskyttelse. Ved reglen i den gældende varemærkelovs § 10, 4. stk. om førstebrugers ret brydes der med registreringsprincippet, idet det her siges, at førstebruger kan anfægte en senere foretagen registrering af et med hans mærke forveksleligt mærke og selv blive kendt berettiget til at få mærket registreret, for så vidt i øvrigt intet måtte være til hinder herfor. Forudsætningsvis fremgår det således af nævnte bestemmelse, at den første besiddelsestagen kan stifte en varemærkeret. I udkastet videreføres denne udvikling, idet udkastet udtrykkeligt sidestiller varemærkerettens erhvervelse ved brug med erhvervelse ved registrering.

Efter reglen i den gældende varemærkelovs § 10, 4. stk. er den blotte brug af mærket i et hvilket som helst land tilstrækkelig til at sikre en førstebruger mod senere registrering fra anden side, ligesom den berettiger ham til selv at få mærket registreret. Reglen gælder uden hensyn til om den, der har fået mær-

ket registreret, har handlet i god tro. Udkastet foreslår i tilfælde, hvor mærket alene har været anvendt i udlandet, den ændring, at denne brug kun skaber en varemærkeret, såfremt den, der vil benytte mærket her i landet, kendte eller burde kende dette. Herom kan iøvrigt henvises til redegørelsen for udkastet (p. 26 ff) samt til det i dette afsnit nedenfor om »Udkastet« anførte.

Eneret til et mærke kan således erhverves dels ved registrering og dels gennem brug. En særstilling indtager de såkaldte naturlige varemærker. Disse, der består af den næringsdrivendes navn, hans firma eller særegent navn på en ham tilhørende fast ejendom, nyder også varemærkebeskyttelse uden registrering. For beskyttelsen er det tilstrækkeligt, at vedkommende er bærer af navnet, indehaver af firmaet eller ejer af den faste ejendom.

Varemærkeloven af 1936 gjorde det muligt for Danmark at ratificere den på de i Haag (1925) og i London (1934) afholdte internationale konferencer reviderede Pariserkonvention af 20. marts 1883 om beskyttelse af den industrielle ejendomsret. Nogen revision af Pariserkonventionen har ikke siden da fundet sted, hvorfor den gældende lov helt opfylder konventionens bestemmelser, således som denne senest er revideret. På visse områder har man fra dansk side ikke blot opfyldt de ved konventionens tiltræden påtagne traktatmæssige forpligtelser, men er gået et skridt videre; bl. a. er beskyttelsen for det uregistrerede varemærke videregående end foreskrevet i konventionen, jfr. dennes art. 6 b, derved, at reglen i den danske lovs § 10 beskytter det ibrugtagne mærke, uden hensyn til om mærket har været anvendt her i landet, blot det er taget i brug i udlandet.

Foruden varemærkelovens bestemmelser vedrørende varemærkerettens opståen må i denne forbindelse også nævnes bestemmelsen i konkurrencelovens § 9, hvorefter det er enhver forbudt i erhvervsøjemed at benytte et navn, firma, forretningskendetegn eller lignende, der ikke tilkommer ham, såvel som at

benytte en ham rettelig tilkommende betegnelse på en måde, der er egnet til at hidføre forveksling med en af en anden erhvervsvirksomhed retmæssig ført betegnelse. Denne regel kan føres tilbage til konkurrenceloven af 8. juni 1912 (§ 10).

B. Regler om varemærkerettens opståen i de øvrige nordiske lande.

Udviklingen i *Sverige* ligger stort set parallel med udviklingen i Danmark. I tiden forud for varemærkeloven af 1884 opstod varemærkeretten ved mærkets anvendelse, men efter varemærkeloven blev alene registreringen retsstiftende. Dette strenge registreringsprincip er dog, ligesom det er tilfældet her i landet, gennem tiderne mildnet, om end ikke så vidtgående som sket ved den danske varemærkelov af 1936. Ved konferencen i Haag i 1925 indførtes i Pariserkonventionen en ny art. 6 *bis*, efter hvilken unionslandene forpligter sig til at tage et vist hensyn til vitterlig kendte mærker (*marques notoirement connues*), d. v. s. sådanne mærker, som benævnes »indarbejdede«. Efter denne konventionsbestemmelse skal registrering for en anden end indarbejderen af et sådant varemærke eller en efterligning deraf nægtes eller erklæres for ugyldig. For at bringe den svenske lovgivning i overensstemmelse med de krav, som den i Haag vedtagne konventionstekst opstillede, indførtes i 1934 i § 4 nr. 6 en ny regel, hvorefter et varemærke ikke må registreres »om det är helt och hållet likt eller lätt kan förväxlas med märke, som redan är här i riket för annan inarbetat såsom i handeln gällande varukännetecken«, jfr. også reglen i den gældende danske varemærkelov § 4 nr. 2. Ved nævnte lovændring opnåede indehaveren af et indarbejdet, uregistreret varemærke den beskyttelse, at registrering for en anden af samme eller et hermed forveksleligt mærke skal nægtes, og såfremt registrering alligevel tilstås, kan den ophæves efter søgsmål fra indehaveren. Nogen ret for indarbejderen til at skride ind mod en anden, som *anvender* hans uregistrerede, indarbejdede varemærke gav den svenske lovændring af 1934 derimod ikke.

Denne begrænsede beskyttelse for det uregistrerede varemærke, som således hjemledes ved nævnte lovændring i 1934, medførte, at en allerede i retsanvendelsen fastlagt praksis blev udviklet og lovfæstet, idet et vist hensyn også

forud var taget til indarbejdede, uregistrerede varemærker.

Efter 1934 er nogen yderligere styrkelse af det indarbejdede varemærkes retsstilling ikke sket i den svenske varemærkelov. Derimod er en bestemmelse herom i 1942 indført i konkurrenceloven. I denne lov blev der da som en helt ny § 9 optaget en bestemmelse om straf og skadeserstatning ved illoyal anvendelse af kendetegn. Denne bestemmelse finder anvendelse, hvor nogen ved udøvelse af næringsvirksomhed, foruden visse andre kendetegn, også anvender et varemærke, som let kan forveksles med en andens forud i riget indarbejdede kendetegn, såfremt mærket anvendes i den hensigt at fremkalde en sådan forveksling. Ved denne lovgivning er det blevet muligt ved indarbejdelse — uden registrering — at vinde eneret til mærket, selv om denne ret er begrænset og af anden værdi end eneret opnået ved registrering.

Bortset fra den varemærkeret, som også i Sverige gælder for de naturlige varebetegnelser, medfører — i modsætning til gældende dansk ret — den første besiddelsestagen af et kendetegn ikke nogen eneret til dette.

Efter den i *Finland* gældende varemærkeforordning opnås beskyttelse for varemærket også først og fremmest ved registrering. Den finske varemærkeret giver imidlertid — efter lovændringen i 1953 — stort set det indarbejdede mærke samme retsstilling som i Sverige. Efter den finske varemærkeforordning må varemærket således ikke registreres, hvis selve mærket eller et hermed forveksleligt på det tidspunkt, da registrering søges, er almindelig kendt i landet som et af en anden anvendt mærke for den pågældende vareart. Er varemærket alligevel blevet registreret, må indarbejderen ved domstolene føre sag om registreringens ophævelse. Nogen præklusionsfrist for anlæg af en sådan sag er ikke foreskrevet. Den omstændighed, at et mærke er taget i brug uden at være blevet indarbejdet, er ikke til hinder for, at en anden registrerer et hermed forveksleligt mærke, selv om denne har været bekendt med mærkets tidligere anvendelse. Derimod er det tvivlsomt om den, som i et sådant tilfælde har opnået registrering, kan skride ind over for den tidligere bruger og påberåbe sig registreringen. Efter den finske varemærkeforordning kan indehaveren af et registreret varemærke skride ind over for indførsel til landet af varer, som ubehørigt er

forsynet med hans mærke. Denne beføjelse tilkommer ikke den, hvis varemærke ikke er registreret.

Også efter den *norske* varemærkelov er registreringen i første række grundlag for enrettens opståen. Er et mærke indarbejdet, må et hermed forveksleligt varemærke ikke registreres for en anden end indarbejderen, og skulle registrering alligevel have fundet sted, kan sidstnævnte ved domstolene gøre sin bedre ret til mærket gældende. En sådan sag kan også føres af den, som blot har taget et mærke i brug, for så vidt den, som derefter har søgt mærket registreret, har været vidende om mærkets tidligere anvendelse. For anlæggelse af sager om bedre ret til registrerede varemærker gælder en præklusionsfrist på 3 år fra registreringen at regne, medmindre denne er søgt i ond tro. I modsætning til, hvad der gælder i de øvrige nordiske lande, indeholder den norske varemærkelov bestemmelser vedrørende indgreb såvel i registrerede varemærker som i sådanne, der kun er indarbejdede. Stort set er beskyttelsen mod indgreb i begge tilfælde af samme styrke. For så vidt angår det uregistrerede varemærke, som blot er taget i brug, men ikke er indarbejdet, indeholder varemærkeloven ikke bestemmelser mod indgreb, men i tilfælde af en andens brug af et sådant mærke i strid med god forretningsskik, kan sag anlægges efter general-klausulen i konkurrencelovens § 15.

I modsætning til, hvad der er tilfældet i svensk varemærkelovgivning, gælder i de andre nordiske lande, at anvendelse af et mærke gennem kortere eller længere tid kan gøre dette registrerbart, selv om det i øvrigt i sig selv måtte anses for at mangle tilstrækkelig adskillelsesevne.

C. Anden fremmed rets regler om varemærkerettens opståen.

I *tysk* varemærkeret omhandles beskyttelsen såvel for de registrerede som for de uregistrerede varemærker i selve varemærkeloven. Selv om den oprindelige tyske varemærkerets stærke fremhævelse af registrerings retsskabende betydning gennem udviklingen er modificeret, er registreringen stadig klart sat i første række som basis for erhvervelse af varemærkeret. Følgerne af indgreb er stort set de samme, hvad enten indgrebet sker i retten til et registreret varemærke eller til et uregistreret, indarbejdet kendetegn. I begge tilfælde

kan fortsat anvendelse forbydes ved dom og skadeserstatning idømmes, når indgrebet er gjort med forsæt eller af uagtsomhed. Ved forsætlig krænkelse er der hjemlet straf.

I *engelsk* og *amerikansk* ret er den varemærkeretlige beskyttelse mod indgreb (infringement) forbeholdt de registrerede mærker, hvilket medfører adskillige processuelle fordele, i De Forenede Stater bl. a. adgang til Forbundsdomstolene. Men uafhængig af registrering kan en varemærkeindehaver med støtte i sædvaneretten gribe ind med forbuds- og erstatningssøgsmål, såfremt en anden anvender hans mærke eller en efterligning deraf, hvorved varerne kan anses for opstået. I begge lande gælder, at såfremt varemærket registreres, uanset at en anden gennem anvendelse har erhvervet ret til samme eller et lignende mærke, kan registreringen ophæves, såfremt sag herom anlægges inden udgangen af en præklusionsfrist, der i Storbritannien er fastsat til 7 og i De Forenede Stater til 5 år. Følgen af indgreb i varemærkeretten er i begge lande forbud og erstatning. I amerikansk ret gælder imidlertid særlige fordelagtige skadeserstatningsregler for indehaveren af et registreret varemærke, idet der kan tilkendes en erstatning svarende til det tredobbelte af den beviste skade. I den engelske ret gøres i denne henseende ikke forskel mellem registrerede og uregistrerede varemærker. En betydelig fordel giver den amerikanske varemærkeret registreringshaveren ved en bestemmelse om, at registreringen medfører, at indehaverens krav på ret til mærket skal anses for at være kommet til tredjemands kundskab (constructive notice). Denne kan således ikke påberåbe sig sit ukendskab til registreringen.

Karakteristisk for afvejningen inden for engelsk og amerikansk varemærkeret af forholdet mellem registrerede og uregistrerede varemærker er det, at registreringen umiddelbart medfører en præsumtion for ret til mær-

ket, hvilken præsumption kan afbevises af den, som tidligere har anvendt samme eller et lignende mærke. Når præklusionstiden er udløbet, tillades principielt ikke noget sådant bevis, men mærkeretten bliver da — bortset fra visse særlige undtagelsessituationer — bestående uafhængig af andres tidligere anvendelse af mærket. Herved medfører registreringen betydelige processuelle fordele frem for den blotte anvendelse.

Efter *fransk* ret opstår beskyttelsen for varemærket ved dettes ibrugtagen og anvendelse i den almindelige handel (*usage public*). Den første bruger kan således skride ind imod enhver anden, som senere anvender mærket, og det uanset om sidstnævnte har anmeldt det til varemærkeregistret eller ikke. Nogen præklusionsfrist, efter udløbet af hvilken den, som har anmeldt et mærke til registret, er fredet for søgsmål fra tidligere brugere, er ikke fastsat, skønt registreringen også i Frankrig medfører en præsumption for ret til mærket. Imidlertid kan på den anden side anmeldelsen af et varemærke til varemærkeregistret medføre eneret til mærket, nemlig imod den, som derefter tager mærket i brug eller anmelder det til registret. I sådanne tilfælde ligestilles den første anmeldelse med besiddelsestagen ved anvendelse. Den ret, som således følger af anmeldelsen, beror derfor ikke på, om det anmeldte mærke anvendes. Endvidere medfører anmeldelsen til registret, at indgreb i mærkeretten bliver en strafbar handling (*contrefaçon*) efter bestemmelserne i den franske varemærkelov af 1857, medens på den anden side beskyttelsen for uregistrerede varemærker beror på den almindelige skadeserstatningsregel i art. 1382 i *Code civil*, der ligger til grund for de gennem domspraksis udviklede retsregler vedrørende illoyal konkurrence. Anmeldelsen til varemærkeregistret får således betydning for varemærkebeskyttelsen i processuel og strafferetlig henseende. I nær forbindelse med grundsætningen om erhvervelse af varemærkeret gennem mærkets anvendelse står det forhold, at et anmeldt varemærke indføres i varemærkeregistret uden forudgående materiel bedømmelse.

D. Udkastets regler om varemærkerettens opslæn.

Den foran i betænkningen optagne korte redegørelse for visse hovedpunkter i lovudkastet (p. 26 ff) berører også spørgsmålet

om varemærkerettens opståen. Som dér anført, er varemærkeretten gået over til at være en del af det mere omfattende retssystem, som er opbygget imod illoyal konkurrence. Den forskel i retsbeskyttelsen, der hidtil har været mellem de registrerede varemærker og de uregistrerede ibrugtagne varemærker, bortfalder efter udkastet, idet beskyttelsesreglerne tager sigte såvel på det varemærke, der er registreret, som på det ibrugtagne varemærke. Dette standpunkt er i overensstemmelse med, at varemærkeretten efter udkastet kan stiftes såvel ved registrering som ved mærkets ibrugtagen. Uanset at den gældende varemærkelov ved reglen i § 10, 4. stk. giver førstebruger et værn over for en senere registrering, således at denne kan kræves udslettet af registret, er forholdet efter gældende ret det, at krænkelse af det uregistrerede varemærke ved senere besiddelsestagen kun kan påtales efter konkurrencelovens bestemmelser.

Den nuværende opdeling mellem varemærkeloven og konkurrenceloven har medført en vis uklarhed i systematisk henseende. I praksis har det også været almindeligt, at den, der i konflikttilfælde har villet gøre sin ret gældende, under samme sag har måttet påberåbe sig begge love med deres noget forskellige sanktionsregler, hvilket ikke har kunnet undgå at besværliggøre bedømmelsen af de foreliggende retskonflikter, såvel for parterne som for domstolene. For kommissionen har det forekommet ønskeligt såvidt muligt at samle alle retsregler af mere typisk varemærkeretligt indhold, hvad enten disse tager sigte på uregistrerede varemærker eller på andre kendetegn, i en samlet varemærkelov. Endnu mere naturligt bliver dette, når det i udkastet foreslås, at registrering og brug i princippet skal være lige egnede til erhvervelse af en varemærkeret.

Registreringen vil i almindelighed være det for den erhvervsdrivende mest praktiske middel til erhvervelse af varemærkeretten. Gennem den offentlige registreringsakt, forud for hvilken er gået registreringsmyndighedens undersøgelse, opnår den pågældende en varemærkeret, som er nøje præciseret i henseende til formål, omfang og tidspunkt for enerettens opståen. I konflikttilfælde kan en sådan ret godtgøres ved fremlæggelse af et af myndigheden udfærdiget registreringsbevis, således at enhver anden redegørelse for enerettens beståen principielt bliver overflødig.

Hertil kommer, at varemærkeregistret bør kunne tjene til vejledning, når en erhvervsdrivende, ved valg af nye varemærker, ønsker at forvisse sig om, at han ikke træder en andens ret for nær. Også på anden måde kan registret være til nytte, f. eks. når nogen ønsker oplysning om, hvem der er indehaver af et bestemt varemærke.

For at varemærkeregistret helt skal kunne opfylde sit formål er det ønskeligt, at samtlige varemærker, som er i brug på loyal måde, også er optaget i varemærkeregistret. Det må imidlertid anses for vanskeligt at nå dette mål, hvilket bestyrkes af erfaringerne. Til trods for, at lovgivningen oprindelig ikke beskyttede uregistrerede varemærker og senere kun har givet sådanne en noget ringere beskyttelse end de registrerede varemærker, er desuagtet et stort antal varemærker forblevet uregistreret, uanset at mange af disse sikkert kunne have været registreret. Netop dette forhold har ført til bestemmelsen i Pariserkonventionen om beskyttelse for indarbejdede mærker (art. 6 *bis*) samt til forbudet mod at fremkalde forveksling (art. 10 *bis*).

Efter nøje overvejelse af de betragtninger, som taler for at ligestille de uregistrerede varemærker med de registrerede, har kommissionen anset det for rigtigst at opstille registrering og brug som i princippet lige vægtige grundlag for erhvervelse af varemærkeretten. Danmark er, som i redegørelsen for lovudkastet (p. 26 ff) anført, her gået et skridt videre end de øvrige nordiske lande, idet disse alene har ligestillet det indarbejdede varemærke med det registrerede. Når Danmark således er gået videre end de øvrige lande, er grunden den, at man ellers i forhold til den gældende ret måtte gøre et tilbageskridt, der næppe kunne være ønskeligt, når henses til reglen i konkurrencelovens § 9.

Det er vanskeligt at bedømme, hvorvidt eller i hvilken udstrækning en sådan forbedret beskyttelse for de uregistrerede varemærker vil mindske de erhvervsdrivendes interesse i at søge deres mærker registreret. Man har ikke det indtryk, at den allerede hjemlede beskyttelse for det ibrugtagne mærke har haft til følge, at antallet af registrerede varemærker er dalet i forhold til antallet af ibrugtagne uregistrerede varemærker. Om ellers noget kan udledes af de senere års betydeligt øgede antal registreringsanmeldelser, peger dette snarest i retning af, at kendskabet til registre-

ringssystemet og dets fordele har vundet øget udbredelse inden for erhvervslivet. Udviklingen på dette punkt tager imidlertid sin tid. Det er utvivlsomt, at der stadig er et betydeligt antal ibrugværende mærker, som ikke er eller ikke engang har været søgt registreret.

Som ovenfor anført er det nu almindelig erkendt, at varemærkeretten blot udgør en del af beskyttelsen imod illoyale konkurrence-handlinger. Den, som søger at udnytte en konkurrents good-will ved at anvende hans varemærke eller en efterligning deraf, handler illoyalt. Hvad enten mærket er registreret eller ikke, er det hovedsagelig det renommé, det har vundet ved anvendelse og indarbejdelse, som udgør den værdi, mod hvilken indgrebet retter sig. Det er også i første række de varemærker, der gennem indarbejdelse har fået en mere betydelig good-will, som bliver genstand for varemærkeindgreb. Set i relation til den enkelte mærkeindehaver kan det vel siges, at han selv må tage konsekvenserne af sin undladelse af at søge mærket registreret. Under hensyn til det anførte må det dog findes rigtigt, at uregistrerede varemærker får samme beskyttelse mod misbrug som registrerede mærker.

Selv om man, som sket i udkastet, formelt ligestiller den ret, der opstår ved registrering, med den, der erhverves ved brug, vil registreringshaveren rent praktisk set i reglen komme i en bedre stilling. Den, som i et konflikttilfælde kan støtte sin ret på en registrering, bliver fritaget for at skulle tilvejebringe anden dokumentation for enerettens opståen, formål og omfang end et registreringsbevis. Den, som kun støtter sig til mærkets brug, må tilvejebringe fyldestgørende dokumentation for, at hans ret er kommet til eksistens, at den er holdt i kraft, og hvilket omfang den har.

I sagens natur ligger endvidere, at den varemærkeret, der er stiftet ved brug, er afhængig af, om mærket fortsat anvendes eller i øvrigt holdes vedlige i købernes bevidsthed. Hvis mærket ikke holdes i kraft, kan en på brug hvilende eneret selvfølgelig ikke gøres gældende. Som i anden sammenhæng nærmere udviklet har man derimod ikke ment, at brug af et registreret varemærke bør kræves for varemærkerettens fortsatte beståen. En anden forskel til gunst for de registrerede varemærker ligger deri, at registreringsmyn-

digheden kan siges at overtage en del af den byrde, som ellers skulle falde på mærkeindehaveren, nemlig den at overvåge, at andre næringsdrivende ikke træder hans ret for nær. Dette sker ved den lighedsbedømmelse af ny-anmeldte varemærker over for tidligere registrerede, som det påhviler registreringsmyndigheden at udføre. Denne lighedsbedømmelse omfatter også en vis undersøgelse af, om der i brug måtte være uregistrerede mærker, der er forvekslelige med det anmeldte. Det er dog ikke for registreringsmyndigheden muligt at anstille altomfattende undersøgelser for at finde ud af, om et vist varemærke er anvendt, men den usikkerhed, der som følge heraf kan være tilstede, vil formentlig formindskes gennem det foreslåede »Fremlægelsesinstitut«, idet dette giver brugeren en lejlighed til at gøre sine rettigheder gældende.

Gennem visse legale regler kan registreringshaverens stilling yderligere styrkes og registreringsinstitutionen som sådant gøres mere tiltrækkende. I denne henseende kan nævnes, at præklusionsreglen i første række, jfr. i øvrigt herom nedenfor, er til fordel for indehaverne af registrerede varemærker. Præklusionsreglen indebærer, at den, som vil gøre gældende, at en opnået registrering krænker hans bedre ret til samme eller et lignende mærke, må rejse sag herom inden en vis nærmere fastsat frist, med risiko for at hans sag ellers ikke kan rejses.

Den gældende danske varemærkelov hjemler i § 10, 5. stk. en præklusionsfrist på 5 år. Udkastets § 8 indeholder en tilsvarende regel om præklusion af retten til at anfægte en meddelt registrering, når denne under visse betingelser har været gældende i 5 år fra registreringsdagen. Efter udløbet af nævnte frist behøver registreringshaveren i almindelighed ikke længere at frygte, at nogen indehaver af ældre varemærkerettigheder kan anfægte hans ret. Dette spørgsmål behandles mere udførligt i et følgende afsnit angående udkastets kollisionsregler (p. 40 ff).

I endnu et tilfælde giver forslaget registreringshaveren et vist fortrin frem for den, hvis ret alene hviler på mærkets brug. Som tidligere omtalt, kan retten til et varemærke, især et ordmærke, gå tabt, når mærket mister adskillelseevnen og forvandles til en almindelig varebetegnelse. Man taler derved om degeneration. En omstændighed, som kan medføre eller fremskynde en sådan forvandling, er det

pågældende ords optagelse i leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold, når det ikke samtidig klart tilkendegives, at ordet er en bestemt erhvervsdrivendes varemærke. De forskellige med varemærkets degeneration sammenhørende problemer, som behandles nærmere i afsnittet om varemærkerettens ophør (p. 72 ff), er af stor betydning, ikke mindst da de har størst aktualitet for de bedst kendte og derfor mest værdifulde varemærkers vedkommende. Under hensyn hertil har disse spørgsmål påkaldt stor opmærksomhed, og udkastet har i § 11 en regel om, at mærkeindehavere skal kunne kræve, at forfattere, udgivere og forlæggere, for så vidt de gengiver varemærket i et bogværk af ovennævnte art, ikke må gøre dette, uden at det samtidig deraf fremgår, at der er tale om et registreret varemærke. Denne beføjelse har man således ment alene burde tilkomme indehavere af registrerede varemærker.

Det spørgsmål har også været under overvejelse, om man burde indføre en præsumptionsregel, hvorefter det registrerede varemærke skulle anses for at være kommet til trediemands kundskab. En sådan regel ville tilsyneladende fremtræde som en særlig begunstigelse af indehaverne af de registrerede varemærker. Det er imidlertid klart, at man ikke kan bygge strafferetlige sanktioner, som forudsætter forsætligt indgreb, på en sådan præsumptionsregel. Kun reglerne om erstatning for uagtsom krænkelser kunne her komme i betragtning. Der vil imidlertid normalt også uden en sådan præsumptionsregel foreligge uagtsomhed, hvis nogen tager en andens registrerede varemærke i brug. En præsumptionsregel ville derfor ikke give nogen væsentlig yderligere beskyttelse for de registrerede mærker.

Jævnside med den varemærket, som opstår ved et varemærkes registrering eller som følge af dets brug, og hvorom de grundlæggende bestemmelser findes i §§ 1, 2 og 3, 2. stk., indeholder udkastet i § 3, 1. stk. bestemmelser om de naturlige varemærker, d. v. s. navn, firma og særegent navn på fast ejendom, *når disse er taget i brug som varemærker*. Reglen i § 3, 1. stk. skal sammenholdes med reglen i § 3, 2. stk., der indeholder et almindeligt forbud mod at anvende andenmands navn, firma eller særegent navn på en ham tilhørende fast ejendom. Reglerne om de naturlige varemærker

rnå have deres plads blandt den nye lovs almindelige bestemmelser. Allerede efter den gældende varemærkelovs § 1 består de ovennævnte beføjelser. Hvad der siges i de ovenfor nævnte bestemmelser tilsigter stort set kun at overføre til den nye lov, hvad der allerede er gældende ret. Praksis synes at have udviklet sig således, at den beskyttelse, som

den gældende varemærkelov giver navn og firma, undertiden strækker sig ud over det varemærkeretlige område og således, at den ikke altid er betinget af, at de pågældende anvender betegnelserne som varemærke, eller at de overhovedet driver erhvervsvirksomhed. Reglerne om de naturlige varemærker behandles nærmere i motiverne til § 3.

Principper for løsning af kollisionstilfælde.

I nær forbindelse med grundsætningerne om varemærkerettens opståen står reglerne om afgørelse af kollisionstilfælde, d. v. s. modstridende krav på ret til et bestemt varemærke. I sådanne tilfælde er man efter den gældende varemærkelov henvist til at søge vejledning i § 4 nr. 8 og § 4 nr. 2. Efter § 4 nr. 8 må varemærket ikke registreres, hvis det er fuldkommen ligt med et varemærke, som allerede for en anden er registreret eller anmeldt til registrering, eller frembyder en sådan lighed med dette, at mærkerne i deres helhed i den almindelige omsætning let lader sig forveksle, og efter § 4 nr. 2 må et mærke ikke registreres, hvis det er forveksleligt med et mærke, som allerede er vitterlig kendt og anvendt her i landet som en andens mærke. En forudsætning er det dog, at mærkerne angår varer af samme eller lignende art.

Af bestemmelsen i § 4 nr. 8 fremgår det således, at en fortrinsret til mærket tilkommer den, som først har søgt dette registreret. I registreringspraksis medfører dette, at såfremt flere anmeldelser, der angår indbyrdes forvekslelige varemærker, foreligger samtidig til behandling, skal som regel endelig afgørelse af senere indkomne anmeldelser udskydes, indtil der er truffet afgørelse i de forud indkomne. Fører den først indgivne anmeldelse til registrering, kan den senere følgelig ikke godkendes. Måtte konflikt af en eller anden grund ikke blive bemærket, og en senere indgiven anmeldelse derfor godkendes, inden en tidligere indgiven anmeldelse er endelig afgjort, kan den, der først har indgivet sin anmeldelse, ved domstolene gøre krav på, at den stedfundne registrering ophæves. Er indbyrdes kolliderende varemærker blevet registreret, kan indehaveren af det senest registrerede, såfremt han anvender dette, risikere at blive dømt for krænkelse af retten til det ældre mærke.

Bestemmelsen i varemærkelovens § 4 nr. 2 tager sigte på kollisionen imellem vitterlig kendte og her i landet anvendte uregistrerede varemærker på den ene side og mærker, der senere er anmeldt til registrering, på den anden side. Efter reglen skal fortrinsretten tilkomme det uregistrerede mærke. Har registrering fundet sted, uanset at varemærket er forveksleligt med et af en anden således anvendt varemærke, kan dette mærkes indehaver ved domstolene rejse sag om registreringens ophævelse efter varemærkelovens § 10. Anvender registreringshaveren i et sådant tilfælde det registrerede mærke i den hensigt at fremkalde forveksling, kan han idømmes bødestraf og erstatning efter konkurrencelovens § 9, jfr. dennes § 17. Som regel må det antages, at brugen for at kunne påberåbes skal have fundet sted allerede på det tidspunkt, da registreringen blev søgt. Denne regel kan dog næppe have ubetinget gyldighed. Også når et varemærke er blevet registreret og et hermed forveksleligt mærke først derefter er blevet indarbejdet for en anden, kan i visse tilfælde anvendelsen af det ældre registrerede varemærke være i strid med konkurrencelovens § 9. Dette kan blive tilfældet, når det registrerede mærke ikke er taget i anvendelse, førend modpartens mærke er blevet indarbejdet, men den, der har indarbejdet varemærket, kan dog i et sådant tilfælde ikke få registreringen ophævet.

Har to eller flere erhvervsdrivende taget forvekslelige mærker i brug, vil registrering normalt ikke kunne ske for nogen af disse, førend det ved domstolene er afgjort, hvem der har fortrinsretten, eller om mærkerne kan bestå sideløbende.

Såfremt forveksling rent faktisk ikke har fundet sted mellem sådanne uregistrerede ibrugtagne varemærker, eller dette kun er sket rent undtagelsesvis, kan domstolene statuere,

at mærkerne trods relativ stor lighed dog ikke skal anses for forvekslelige. Hovedreglen efter gældende ret må dog være, at tidsprioriteten er afgørende, således at den yngre ret må vige for den ældre.

I dansk domspraksis er det i øvrigt fastslået, at en mærkeindehavers ret til at gøre indsigelse mod andres brug af med hans mærke forvekslelige mærker kan gå tabt, hvis retten ikke gøres gældende inden rimelig tid. Den i varemærkelovens § 10, stk. 5 fastsatte 5-års frist, inden hvilken sag om en registrerings ophævelse skal rejses, udelukker ikke, at fristen efter omstændighederne kan være kortere. Denne domspraksis motiveres dels med, at den ældre rets indehaver ikke bør tøve med at gøre sin ret gældende, men bør hævde denne, så snart han bliver bekendt med, at hans ret krænkes, dels med, at den, der får adgang til uantastet at benytte og indarbejde et mærke, efterhånden med føje må forvente, at hans ret til mærkets brug ikke vil blive bestridt. Ved en afvejelse af disse hensyn har domstolene skabt en »passivitetsregel«, hvorefter hensyn tages såvel til subjektive som til objektive forhold, og som efter kommissionens opfattelse er så grundfæstet, at den egner sig til legalisering. Reglen i udkastets § 9 a) giver udtryk herfor.

Ligesom her i landet anses i udenlandsk ret, bl. a. i England, De Forenede Stater, Tyskland og Norge, de almindelige passivitetsregler for anvendelige inden for varemærkeretten. Derimod findes i svensk ret ingen grundsætning om virkningen af passivitet, og nogen dom inden for varemærkerettens område, som giver udtryk for en sådan grundsætning, synes ikke at have foreligget.

I kollisionstilfælde har man indenfor varemærkeretten holdt fast ved reglen om tidsprioriteten som afgørende for fortrinsretten og kan kun i ganske særlige tilfælde tænkes at gøre afvigelser herfra for at ramme sådanne åbenbart illoyale fremgangsmåder, hvor en aførelse efter hovedreglen måtte virke direkte stødende.

Systemet, hvorefter registrering og brug i princippet ligestilles som stiftelsesgrundlag for varemærkeretten, og som udkastet bygger på, nødvendiggør, at der i videre grad end tidligere gives udtrykkelige regler for kollisionstilfælde. Sådanne regler er optaget i udkastets §§ 7—10.

I § 7 indeholdes hovedreglen, der i lighed

med gældende ret giver fortrinsret til den først opståede ret, en fortrinsret som medfører, at den senere ret helt må vige. I §§ 8 og 9 er optaget visse undtagelsesregler fra denne hovedregel, nemlig i § 8 en regel om præklusion af muligheden for den ældre rets indehaver for at gribe ind over for en yngre registrering samt i § 9 først og fremmest en regel om fortabelse af retten til at gribe ind over for en yngre brugsret, når den ældre rets indehaver ikke har gjort sin ret gældende inden rimelig tid. Sidstnævnte paragraf indeholder også en regel om lokale brugsrettigheder. Undtagelsesreglen rækker dog ikke videre end til, at en ældre og en yngre varemærkeret kan bestå og udøves sideløbende. I disse tilfælde kan imidlertid § 10 finde anvendelse. Efter denne kan det nemlig efter omstændighederne foreskrives, at et af mærkerne eller begge kun må anvendes på særlig måde, såsom i en vis udførelsesform, med tilføjelse af en stedsangivelse eller anden tydeliggørelse. Bestemmelsen tager sigte på såvidt muligt at fjerne faren for forveksling ved mærkernes fortsatte anvendelse.

Et vigtigt spørgsmål under drøftelserne af den fra hovedreglen om den ældre rets fortrinsstilling gjorte undtagelse har det været, om den ældre ret helt burde falde bort, eller om sideløbende rettigheder til forvekslelige kendetegn bør kunne anerkendes.

Principielt er fleres samtidig bestående eneret til forvekslelige kendetegn for samme eller lignende varer fremmed for varemærkelovgivningen. Foruden beskyttelsen for den til varemærket knyttede good-will har varemærkeretten tillige forfulgt det formål at vejlede omsætningskredsen, særlig forbrugerne, angående varens kommercielle oprindelse og derigennem indirekte om varens kvalitet og beskaffenhed i øvrigt. Tilstedeværelsen af sideløbende rettigheder til forvekslelige varemærker kan i nogen grad bringe dette formål i fare og medføre, at køberen kan vildledes med hensyn til varens oprindelse. Når kommissionen alligevel foreslår, at parallelle rettigheder i visse tilfælde skal kunne bestå, skyldes dette først og fremmest billighedshensyn over for indehaveren af den ældre ret. At den ældre ret i nævnte tilfælde helt skulle bortfalde, vil kunne indebære en for brat ændring i den retsstilling, som har bestået før præklusionstidens udløb.

Den uklarhed, der kan opstå i forhold til

offentligheden som følge af parallelle mærkerettigheder, er søgt imødegået gennem den nævnte regel i § 10 om et tydeliggørende tillæg eller en lignende foranstaltning. Disse regler har søgt at tilgodese både offentlighedens og parternes interesser. I de tilfælde, det her drejer sig om, har parterne som regel haft udgifter ofte af betydelig størrelse for at gøre varemærket kendt. Det kan derfor forekomme urimeligt hårdt, om den tabende skulle være nødsaget til helt at ophøre med mærkets brug, uanset om han måtte have forsømt i rette tid at gøre sin eneret til mærket gældende, og selv om hans ret måtte være opstået ved en brug af mærket, som i det mindste formelt må betragtes som en krænkelse af en allerede bestående eneret.

Også udenlands har udviklingen flere steder ført til afgørelser i kollisionstilfælde, som kan siges at give udtryk for en lignende interesseafvejning, idet sideløbende varemærkerettigheder er blevet anerkendt. Især har dette været tilfældet i *Storbritannien* og i *De Forenede Stater*, hvor varemærkelovgivningen til og med indeholder udtrykkelige bestemmelser om samtidig registrering for forskellige erhvervsdrivende af forvekslelige varemærker, der gælder samme eller lignende varearter (*concurrent registration*). Herved kan — i lighed med hvad der foreslås i § 10 — særlige vilkår for og begrænsninger i retten foreskrives under hensyn til de foreliggende omstændigheder. I *De Forenede Stater* har praksis med hensyn til jævnsides løbende registreringer været ret begrænset. I *Tyskland* har retspraksis anerkendt, at yngre varemærkerettigheder kan bestå ved siden af ældre, når det yngre kendetegn har udviklet sig til et værdifuldt formuegode.

I udlandet findes nu flere steder udtrykkelige regler om præklusion af retten til at kræve en registrering ophævet på grund af mærkets tidligere brug eller indarbejdelse. Dette gælder også her i landet, hvor præklusionsfristen er sat til 5 år fra registreringsdagen at regne. Efter fristens udløb kan en registreringshindring, som forelå, da registreringen skete, ikke påberåbes. Dette gælder dog ikke, når mærket er vildledende eller egnet til at vække forargelse, eller såfremt det uden behørig tilladelse indeholder visse offentlige betegnelser eller officielle kontrol- eller garantistempler el. lign. Efter gældende dansk ret står det spørgsmål åbent, om den ældre brugsret helt bortfalder

efter præklusionens indtræden, eller om mærket må anvendes ved siden af det registrerede varemærke. I teorien har forskellige meninger herom gjort sig gældende. S.H.D. af 24/9 1955 (U.f.R. 1955, pag. 1098) fastslår dog, at mærkerne vil kunne bestå ved siden af hinanden. Den *norske* varemærkelovs præklusionsregel fastsætter en frist på 3 år og udelukker kun søgsmål, som hviler på en tidligere anvendelse af samme mærke. Virkningen af, at fristen forpasses, er ikke blot, at registreringen står fast, men også at det konkurrerende, indarbejdede varemærke ikke fortsat må anvendes. I overensstemmelse med den nedenfor nærmere omtalte bestemmelse i art. 6 *bis* i Pariserkonventionen er præklusionsreglens anvendelse såvel i Danmark som i Norge udelukket i tilfælde af ond tro.

Efter *engelsk* ret skal en registrering, som er opnået i god tro, og som ikke angår vildledende mærker eller mærker, der kan vække forargelse, anses for gyldig, når den har bestået i 7 år fra registreringsdagen. Præklusionen medfører imidlertid ikke ret for registreringshaveren til at skride ind over for nogen, som før registreringen har anvendt og stadig anvender et med det registrerede mærke forveksleligt.

Den *amerikanske* varemærkelov bestemmer, at et registreret varemærke bliver uangribeligt (*incontestable*) ved, at indehaveren, når registreringen har bestået i mindst 5 år, til registreringsmyndigheden afgiver en edsvoren erklæring om, at mærket gennem 5 år vedblivende har været og stadig er i brug, samt at retten til mærket ikke er blevet omstødt ved dom eller bestrides under en verserende sag. Uangribeligheden indebærer, at retten til at anvende det registrerede varemærke kun kan tages op til behandling i visse særlige tilfælde, såsom når registreringen er erhvervet i ond tro (fraudulently), eller når mærket efter stedfunden overdragelse anvendes af den nye indehaver på en måde, som vildleder vedrørende varens kommercielle oprindelse. På den anden side medfører uangribeligheden ingen ret til at skride ind mod nogen, som ved brug forud for registreringen har erhvervet varemærkeret til et hermed forveksleligt varemærke.

I såvel *finsk* som *svensk*, *fransk* og *tysk* varemærkeret findes ikke regler om præklusion af retten til at rejse sag om ophævelse af beskyttelsen for et mærke, som formenes med urette at være optaget i registret.

Udkastets § 8 opretholder reglen i den gældende danske varemærkelovs § 10, stk. 5 om den 5-årige præklusionsfrist og afgør tillige det hidtil uløste spørgsmål om den ældre brugsrets fortsatte beståen, idet det bestemmes, at de to mærker efter fristens udløb kan bestå ved siden af hinanden.

For at præklusionen skal indtræde kræves, at registreringshaveren, da registreringen blev søgt, var i god tro, d. v. s. at han ikke kendte den ældre ret.

En præklusionsregel kan være mere eller mindre omfattende med hensyn til, hvilke indsigelser der udelukkes efter fristens udløb. Den gældende danske præklusionsregel er meget vidtrækkende, idet den medfører tab af retten til at påberåbe sig enhver ved registreringen foreliggende registreringshindring, der er opstillet til beskyttelse af privatretlige interesser. Den norske præklusionsregel gælder kun overfor ældre gennem brug stiftede varemærkerettigheder. Udkastets præklusionsregel går en middelvej derved, at den afskærer muligheden for påberåbelse af alle ældre varemærkerettigheder, såvel registrerede som ikke registrerede. At registrering finder sted af varemærker, der er forvekslelige med ældre registrerede mærker, er ikke udelukket, uanset den hos registreringsmyndigheden stedfindende omfattende undersøgelse og den »fremlæggelse«, der, som foreslået, skal ske inden mærkets registrering. Begrundelsen for, at også retten til en ældre registrering således skal omfattes af præklusionsreglen, er først og fremmest den, at registreringen derved gøres mere betydningsfuld og tiltrækkende, uden at der derved forvoldes nævneværdige praktiske vanskeligheder for indehaverne af de ældre registreringer, når henses til ovennævnte forud for registreringen gående undersøgelser.

Efter reglen i § 9 a) mister, som nævnt, indehaveren af en ældre ret muligheden for at skride ind over for en yngre ret, når han ikke har gjort det inden rimelig tid. Reglen tager sigte såvel på de tilfælde, hvor indehaveren af den ældre ret har været bekendt med den yngre ret, men har undladt at skride ind, d. v. s. udvist passivitet, som på de tilfælde, hvor den ældre rets indehaver har været ubekendt med den yngre rets beståen, og lang tid herefter er forløbet, inden sagen rejses, således at der hos mærkets indehaver er skabt en berettiget forventning om, at hans mærke-

ret ikke kan anfægtes, en betragtning, der minder om de synspunkter, der ligger til grund for reglerne om hævde. Bestemmelsen forudsætter, at den yngre ret er erhvervet ved brug. Om mærket tillige er registreret, er uden betydning for reglens anvendelse. Ligeledes er det uden betydning, om den ældre ret er opstået ved registrering eller gennem brug. Derimod kan det spille en rolle, om det yngre mærke gennem brugen har erhvervet en væsentlig good-will, inden indehaveren af den ældre ret skrider ind. Nogen fast tidsfrist, efter hvis udløb den yngre ret ikke kan anfægtes, kan ikke opstilles. Ved bedømmelsen af, hvad der skal anses for at være rimelig tid, må hensyn tages til de i de enkelte tilfælde foreliggende omstændigheder.

Rent umiddelbart kan det måske forekomme rimeligt, at indehaveren af den ældre ret afskæres fra at gøre sin ret gældende, såsnart det yngre kendetegn er blevet anvendt så meget, at det repræsenterer en vis større værdi. En sådan bedømmelse ville imidlertid kunne være ubillig overfor den ældre rets indehaver, idet et varemærke med den moderne reklames hjælpemidler på yderst kort tid kan opnå en ret stor kendthedsgrad, ligesom en indarbejdelse alene kan angå en vis del af landet og derfor undgå umiddelbar opmærksomhed. Men anvendes det yngre kendetegn i en sådan grad, at den ældre rets indehaver ikke med føje kan være uvidende herom, kan efter udkastets regel undladelse af at skride ind allerede efter relativ kort tids forløb medføre, at retten til anfægtelse af den yngre ret fortabes.

Selv om afgørelsen af, hvad der skal anses for rimelig tid, først og fremmest må bedømmes ud fra de foreliggende objektive forhold, hindrer dette ikke domstolene i også at tage hensyn til, om den yngre rets indehaver ved at tage mærket i brug har handlet illoyalt. Har indehaveren af det yngre kendetegn ved dettes første ibrugtagen således haft viden om den ældre rets beståen, d. v. s. været i ond tro, kan billighedshensyn ikke normalt ventes at føre til, at hans ret til kendetegnet bør tillades at bestå, selv om den ældre rets indehaver af en eller anden grund har været passiv gennem nogen tid.

Det kan — som før nævnt — ikke udelukkes, at reglen i § 9 a) også kan finde anvendelse, når den yngre ret kan støtte sig til registrering, nemlig når varemærket tillige er

blevet anvendt i betydeligt omfang, samt indehaveren af den ældre kolliderende ret ikke er skredet ind inden en efter omstændighederne rimelig tid. Var indehaveren af den yngre ret i god tro på det tidspunkt, da ansøgningen blev indgivet, indtræder ifølge § 8 præklusion efter 5 år, men var han ikke i god tro, kan præklusionsreglen ikke påberåbes. I førstnævnte tilfælde opstår spørgsmålet, om reglen kunne føre til, at den 5-årige præklusionsfrist forkortes. Udkastet udelukker ikke, at dette i visse tilfælde vil kunne ske. I tilfælde, hvor mærket gennem brug er blevet kendt allerede før registreringen, bør dens tilkomst selvsagt ikke udelukke, at retsvirkningen efter § 9 a) indtræder på samme tidspunkt, som hvis registreringen ikke havde fundet sted. En forudsætning herfor bør det være, at passivitet er udvist. Af betydning ved afgørelsen vil det især være, om det yngre kendetegn har været anvendt uden indsigelse fra indehaveren af den ældre ret, således at indehaveren af den yngre ret har fået rimelig grund til at anse sin ret til mærket som uomtvistet.

Efter kommissionens opfattelse er ovennævnte standpunkt foreneligt med den i Pariserkonventionens art. 6 *bis* foreskrevne minimumsfrist for anlæggelse af sag om registreringsudslettelse og skulle være det, selv om konventionsfristen forlænges fra de nu gældende 3 år til 5 år. Ved anvendelse af reglerne i § 9 a) foreligger desuden en noget anden situation end den, hvorpå art. 6 *bis* tager sigte. Medens konventionsbestemmelsen først og fremmest angår de tilfælde, hvor nogen har fået registreret en andens vitterlig kendte varemærke, men derimod ikke regner med, at registreringshaveren selv har anvendt samme mærke, er dette sidste forhold tværtimod det væsentligste ved anvendelsen af reglen i udkastets § 9 a).

Reglen under § 9 b) vedrører konflikter mellem uregistrerede varemærker. At det yngre mærke er registreret, udelukker dog ikke reglens anvendelse. Reglen vil næppe få særlig betydning, når henses til landets størrelse, men kan være af en vis interesse i de øvrige nordiske lande på grund af disses større territoriale udstrækning.

Klasseregistrering.

Ved lov nr. 52 af 11. april 1890 om beskyttelse for varemærker blev der gjort indskrænkning i det oprindelige princip i varemærkeloven af 2. juli 1880, hvorefter varemærket omfattede alle varearter, derved at varemærket herefter kunne registreres for bestemte varearter. Herved blev der åbnet mulighed for, at de samme eller lignende mærker kunne registreres jævnsides, når blot mærkerne vedrørte forskellige arter af varer. Adgangen til ubegrænset registrering blev dog opretholdt og har været gældende indtil nu, jfr. den i den gældende varemærkelovs § 1 in fine indeholdte passus: »Denne ret omfatter alle varearter, når den ikke ved registreringen er blevet indskrænket til visse varearter«.

Der blev i en lang årrække i registreringsmyndighedens praksis gjort den vigtige indskrænkning, at ordmærker ikke ansås for egnede til at registreres uden begrænsning til bestemte varearter. Denne praksis støttedes på de i ændringslovene nr. 170 af 19. december 1898 og nr. 57 af 12. januar 1915 givne særlige bestemmelser for registrering af ord-

mærker, nemlig at disse ikke måtte registreres, »når ordet ikke kunne anses for en særlig opfundet benævnelse« eller — som det i den sidste formulering hed — »når ordet er kendt indenfor vedkommende forretningskreds som betegnelse for en anden næringsdrivendes varer«. Denne praksis blev imidlertid underkendt ved højesteretsdom af 9. marts 1927 (se U. f. R. 1927 side 328), idet det blev antaget, at et ordmærke efter loven af 1915 ligesåvel som et figurmærke kunne forlanges registreret som varemærke for alle arter af varer.

Princippet, hvorefter varemærkeretten omfatter alle arter af varer, når den ikke ved registreringen er blevet indskrænket til visse varearter, blev, som nævnt, ved lovændringen i 1936 opretholdt. I motiverne til forslaget til loven er anført, at der på de nordiske varemærkekonferencer, der fandt sted i tyverne, herskede enstemmighed om, at klasseregistrering burde træde i stedet for den i varemærkeloven gældende regel, hvorefter et varemærke, der ved registreringen ikke er ind-

skrænket til at gælde visse varearter, skal omfatte alle varearter; tiden mentes dog ikke at være inde til her i landet at indføre klasseregistrering, dels fordi de systemer, der på det tidspunkt blev praktiseret i andre lande, hvor klasseregistreringen var gennemført, ikke fandtes tilfredsstillende, dels fordi man ønskede at afvente de resultater, der inden for en nærmere fremtid forventedes at ville fremkomme fra det i denne anledning nedsatte internationale udvalg, som allerede på Londonkonferencen i 1934 underhånden var i stand til at fremlægge trykte udkast til en klassedeling. Under hensyn til denne »løfteparagraf« og til den siden 1936 stedfundne udvikling på varemærkerettens område er spørgsmålet om klasseregistrering blevet gjort til genstand for indgående drøftelser såvel i den danske varemærkekommission som på de nordiske konferencer, og en nøje afvejelse af fordele og ulemper ved indførelse af klasseregistrering i Danmark har fundet sted. Herved har man især fæstet sig ved, hvad der på længere sigt må anses for bedst at tjene de erhvervsdrivendes interesser med hensyn til beskyttelse for deres varemærker. Erhvervslivets repræsentanter i kommissionen har under overvejelserne anført, at det gældende system hidtil har fungeret ret tilfredsstillende. Det har dog medført visse vanskeligheder ved registrering af nye varemærker, idet tidligere for alle varearter registrerede mærker ofte var til hinder for nye dermed forvekslelige mærkers registrering. Som resultat af drøftelserne har man i den danske varemærkekommission under hensyn til udviklingen siden 1936 og som et led i det nordiske samarbejde ment det rigtigt at gå over til en klasseregistrering.

I de fleste fremmede stater benytter man et system, efter hvilket de varearter, for hvilke en registrering skal gælde, er inddelt i en række klasser. Normalt er reglen den, at der for en registrering, der omfatter een vareklasse, erlægges en grundafgift, og at ansøgeren, hvis han ønsker mærkebeskyttelsen udvidet til yderligere en eller flere klasser, herfor skal erlægge en tillægsafgift. Hensigterne med klasseregistreringen er flere. Først og fremmest er formålet det, at man gennem klasseinddelingen i forbindelse med registreringsafgifter, tilpassede efter det angivne beskyttelsesområdes omfang, har et smidigt virkende middel, hvorved næringsdrivende afholdes fra at begære en mere omfattende beskyttelse

end i det konkrete tilfælde nødvendigt. Klasseregistreringen har endvidere til formål for registreringsmyndigheden at skabe grundlag for en mere effektiv, men samtidig mere enkel undersøgelse af nye varemærkeansøgninger. Dette muliggøres ved, at undersøgelsesmateriale, d. v. s. de tidligere foretagne registreringer, kan ordnes klassevis, hvorved undersøgelsen som regel kun behøver at omfatte en del af hele materialet. Hvad angår inddelingen i varegrupper findes der mere end 30 forskellige systemer, indeholdende fra en halv snes og op til over hundrede vareklasser. Størsteparten af de bestående systemer indeholder 30—50 klasser. Allerede ved Pariserunionens konference i Rom 1886 blev der fremsat forslag om at antage en ensartet klassificering. Ønsket herom er siden fremsat flere gange uden at føre til resultat. I 1926 nedsattes imidlertid en international komité, bestående af 5 landes patentchefer, der fik til opgave i samråd med Bernerbureauet at udarbejde forslag til en klassefortegnelse til brug ved registrering af varemærker, omfattende højst 50 klasser, samt i tilslutning hertil at udarbejde en alfabetisk fortegnelse over de forskellige varearter med oplysning om deres klassificering efter det foreslåede system. Komitéens forslag, en klassedeling på 34 klasser, sammen med en alfabetisk varefortegnelse på fransk, tysk og engelsk blev forelagt i 1934 på Londonkonferencen. I en forsigtigt formuleret resolution anbefalede konferencen unionslandene at antage forslaget (det internationale system). Den nye klassedeling blev i 1935 bekendtgjort af Bernerbureauet. I forbindelse med den ny varemærkelov af 1938 overgik Storbritannien til nævnte system. En række andre stater har antaget systemet i deres lovgivning, af hvilke foruden Storbritannien 11 lande er tilsluttet Pariserunionen, nemlig Frankrig, Grækenland, Irland, Israel, Italien, Marokko, Monaco, New Zealand, Portugal, Tjecoslovakiet og Ægypten.

Selv om de fleste lande har indført klasseregistrering, savnes et sådant system stadig i visse lande, bl. a. Belgien, Holland og Canada. I de nordiske lande anvendes klasseregistrering i Norge siden 1910 og uofficielt i Finland siden 1926. I Norge anvendes et system med 30 vareklasser, medens man i Finland har sluttet sig til et tysk system med 41 klasser, der imidlertid i Finland er suppleret med en yderligere »klasse«, der omfatter alle

varer. Hverken i Sverige eller i Danmark registreres efter klassedeling.

Under forarbejderne til den svenske varemærkelov af 1884 synes spørgsmålet om at antage et classesystem ikke at have haft større aktualitet. Derimod blev det nærliggende spørgsmål, om beskyttelsen for et varemærke burde være generel eller begrænset til kun at gælde for bestemt angivne varearter, drøftet.

Inden for de i den danske varemærkelov afstukne rammer har varemærkeretten imidlertid udviklet sig på en måde, som ikke var forudset.

Den omstændighed, at varemærkeansøgninger efter gældende ret kan omfatte alle arter af varer, uden at der herfor skal betales højere afgift, end om anmeldelsen kun omfattede en enkelt vareart, har bl. a. voldt registreringsmyndigheden meget arbejde ved undersøgelsen, og behandlingen af anmeldelserne har ofte trukket i langdrag til besvær også for senere indkomne anmeldelser, der har måttet bero på de tidligere indgivne. Af større betydning er imidlertid, at de i årenes løb stedfundne registreringer med meget omfattende varefortegnelser har beslåglagt så stor en del af det til rådighed værende varemærkemateriale, at det stadig bliver sværere for erhvervslivet at finde frem til varemærker, som ikke kolliderer med tidligere registreringer. Det er lige så besværligt at få et nyt varemærke registreret her i landet, hvor varemærkeregistret kun indeholder ca. 40.000 ikraftværende registreringer, som det er i de store industrilande, hvor registreringernes antal kan komme op på flere hundrede tusinde. Selvfølgelig kan vanskelighederne overvindes, hvilket fremgår af, at henimod $\frac{2}{3}$ af de indgivne ansøgninger fører til registrering. I vidt omfang sker dette dog først, når ansøgerne har fremskaffet samtykke til registreringen fra indehavere af allerede bestående varemærkeretigheder. At få sådanne samtykkeerklæringer kan imidlertid ofte være forbundet med betydeligt besvær og som regel tillige med omkostninger.

Som det fremgår af det anførte, er det forbundet med vanskeligheder at få et mærke optaget i varemærkeregistret, trods det relativt lave antal ikraftværende registreringer. For kommissionen har det derfor været en vigtig opgave at overveje, hvilke foranstaltninger der kunne iværksættes til lettelse af den herskende tilstand. Hertil har man anset

klasseregistrering for at være et velegnet middel. Således som indledningsvis antydet, kunne klasseregistreringen i forbindelse med et afgiftssystem med tillægsafgifter ved registrering i mere end een klasse have den virkning, at varemærkebeskyttelsen normalt ikke begæres ud over det område, som for ansøgeren er af umiddelbart interesse. Klasseregistrering vil således bevirke, at registreringer med vidtløftige varefortegnelser bliver mindre almindelige. Det bør dog ikke overses, at det naturlige beskyttelsesområde kan variere stærkt for de forskellige mærker. Således kan en meget omfattende beskyttelse være berettiget for det varemærke, hvormed en større virksomhed forsyner alle de i virksomheden forhandlede varer, eller som kendetegner alle produkter, der kommer fra en industrivirksomhed med en omfattende produktion af forskellige varearter. På den anden side kan behovet for beskyttelse være meget begrænset for mærker, som kun anvendes for nogle enkelte produkter. Det varierende beskyttelsesbehov kan imidlertid tilgodeses på smidig måde gennem classesystemet.

Mod klasseregistrering kunne anføres, at det først og fremmest bliver et pengespørgsmål, hvorvidt vedkommende erhvervsdrivende vil søge en videre eller en snævrere beskyttelse for sit mærke, og at et sådant system derfor på en måde begunstiger kapitalstærke foretagender. Dette er dog næppe rigtigt. De mindre virksomheder vil kun sjældent have behov for beskyttelse i mere end een eller et par vareklasser, og det nuværende system, hvorefter afgiften er ens for de mindre omfattende og de mere omfattende anmeldelser, medfører derfor i virkeligheden (da afgifterne skal dække varemærkeregistrets udgifter), at de små virksomheder ofte faktisk kommer til at betale en større afgift, end de egentlig burde. I sig selv må det vist også anses som ganske naturligt, at der for en mere omfattende anmeldelse må betales et større ekspeditionsbyr end for en mere begrænset anmeldelse.

Ved udarbejdelse af en klassificering bør normalt som mål opstilles, at man så vidt muligt skulle nå frem til et system, hvorefter varerne i hver klasse ud fra et varemærkeretligt synspunkt er indbyrdes ligeartede, medens varer, der er indbyrdes forskellige, skulle henføres til forskellige vareklasser. Såfremt et sådant mål kunne nås, skulle heraf følge den fordel, at nyanmeldte varemærker kun

behøvede at undersøges med henblik på lighed med tidligere registreringer indeholdt i samme vareklasse. At udarbejde et sådant idealsystem har imidlertid stedse vist sig ugørligt, og i samtlige de systemer, som er eller tidligere har været i brug, kan nu og da ligeartede varer forekomme i forskellige klasser, medens der i samme klasse ofte kan findes varearter, som ikke er ligeartede. Ved affattelse af klassefortegnelserne har man i reglen ladet sig lede både af varenes anvendelsesområde og af det materiale, hvoraf de fremstilles. I og for sig skulle man kunne komme det opstillede mål nærmest, om man kun gik frem efter den ene af disse klassificeringsnormer, men heller ikke dette har i almindelighed været praktisk gennemførligt, da en sådan fremgangsmåde ikke kunne forenes med ønsket om et system med et begrænset antal klasser, helst ikke overstigende 50 og uden en »diverseklasse« for sådanne varearter, som man ikke har kunnet indpasse i nogen af de andre klasser.

Af de klassesystemer, som er fremkommet fra forskellig side, kan intet siges at være helt ideelt. Kommissionen mener dog at burde foreslå, at man antager det internationale klassesystem. Dels synes dette at være det for tiden bedste, dels er det en fordel at ligge på linie med de lande, der allerede har antaget det. Forslaget om en tilslutning til det internationale system fremsættes også i de øvrige nordiske lande. For Finlands og Norges vedkommende medfører dette, at man må opgive en allerede bestående vareklassificering og påtage sig det merarbejde, som måtte være forbundet med overgangen til et andet system.

Som nævnt indeholder det internationale system 34 klasser. Det har ikke som f. eks. det amerikanske system nogen »variaklasse«, men er ordnet således, at hver vareart hører hjemme i en på forhånd angivet klasse. Afgørelsen heraf støttes af den til systemet hørende varefortegnelse, som angiver den rette klassificering af omkring 20.000 forskellige vareangivelser. Systemet bygger i hovedsagen på normen om varens anvendelsesområde som bestemmelse for dens klassificering, selv om det i visse tilfælde har været nødvendigt at tage hensyn også til fremstillingsmaterialet. Ved udarbejdelse af det internationale system søgte man især at tilpasse inddelingen efter de varegrupper, for hvilke registrering erfaringsmæssigt søges. Herved har systemet så

langt som muligt tilpasset sig til sammensætningen af varegrupperne inden for erhvervslevets forskellige brancher, hvorfor det normalt ikke vil være nødvendigt med registrering i mere end een eller et par vareklasser. Det internationale klassesystem har undgået mange af de mangler, hvormed andre systemer er behæftet, og det skønnes at være særdeles grundigt udarbejdet og vel overvejet.

Systemets komplettering med en inddeling af tjenesteydelser til brug ved registrering af servicemærker er imidlertid blevet aktuelt og søges nu også løst. Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varearter til brug ved registrering af varemærker, der bygger på det internationale klassesystem, tager også sigte på en klassificering af serviceydelser. Danmark, Norge og Sverige var repræsenteret på konferencen, og de delegerede gav udtryk for nødvendigheden af, at den internationale klassesystemet for at være acceptabel for de nordiske lande måtte søges suppleret med en inddeling af tjenesteydelser, idet forslag om at registrere servicemærker nu foreligger i samtlige nordiske lande. Arbejdet med den internationale klassesystemets revidering og supplerung i overensstemmelse med Nice-arrangementets bestemmelser forventes taget op snarest.

Det er allerede anført, at det internationale klassesystem er accepteret i et betydeligt antal lande. I forbindelse hermed bør peges på værdien af, at systemet bliver antaget også i de nordiske lande, hvorved et yderligere bidrag gives til den internationale enhed på dette område. Med stigende indbyrdes handel landene imellem går også varemærkerne over grænserne i stadigt større omfang. Med en fælles vareklassificering øges forudsætningerne for, at disse mærkers beskyttelsesomfang kan blive ensartet i de forskellige lande. Tidligere har en sådan bestræbelse kunnet tilgodeses ved, at beskyttelsen i udlandet knyttes til beskyttelsen i hjemlandet, og at registreringen ikke tilstås i videre omfang end i hjemlandet. Denne grundsætning om den udenlandske registrerings afhængighed af hjemlandsregistreringen er imidlertid i den senere tid opgivet i mange lande, i Danmark fra 1936. På en vis måde erstattes afhængighedssystemets fordele af en ensartet vareklassificering, som ikke belastes med de ubestri-

delige gener, som var knyttet til afhængighedssystemet.

Som anført forudsættes klassesystemet forbundet med en vel overvejede afgiftsskala. I de fleste fremmede lande erlægges ved registreringen en grundafgift, der angår beskyttelse i een vareklasse, hvortil kommer tillægsafgifter for yderligere vareklasser. I Storbritannien og De Forenede Stater har man dog en anden ordning, ifølge hvilken en registrering kun må gælde varer i een vareklasse. Ønskes beskyttelsen udstrakt til flere klasser, er ansøgeren nødsaget til at indgive særlig ansøgning for hver vareklasse, hvorved hver ansøgning pålægges lige store afgifter. Et sådant system har visse administrative fordele, men kommissionen finder alligevel, at metoden med grund- og tillægsafgifter er mere formålstjenlig for erhvervslivet og ikke indebærer nogen større vanskelighed set fra et administrativt synspunkt. Vedrørende princippet for fastlæggelse af afgifternes størrelse henvises til de specielle motiver.

Med hensyn til den retlige virkning af klasseregistreringen skal det påpeges, at denne i og for sig ikke behøver at medføre, at beskyttelsen for mærker, som registreres for varer indeholdt i en bestemt vareklasse, der ved omfatter alle varer i denne klasse, men på den anden side ikke nogen vare indeholdt i en anden klasse. Varemærkebeskyttelsen bør — ligesom efter gældende ret — omfatte de varer, for hvilke mærket registreres, og dermed lignende varer uafhængig af den klasse, i hvilken disse findes optaget. Dette er er også udtalt i udkastets § 6, 1. stk., hvor det siges, at varemærker kun anses forvekslelige, såfremt de angår varer af samme eller lignende art. Spørgsmålet om, hvorledes varemærkelighed skal bedømmes, behandles i motiverne til nævnte paragraf. Her skal det kun i tilslutning til det anførte understreges, at to varers klassificering i samme klasse eller i forskellige klasser ikke bør være afgørende for, om varelighed skal anses for at være til stede eller ej. Såfremt der i visse tilfælde hersker tvivl herom, kan det dog være rigtig jævnsides med det øvrige bedømmelsesgrundlag at tage i betragtning, hvorledes de nævnte varer er klassificeret. Af det anførte fremgår, at der ikke tænkes tillagt klassesystemet videgående retsvirkninger, men at det i overvejende grad er at anse som et praktisk hjælpemiddel for såvel erhvervsliv som admini-

stration. I udlandet, hvor klassificeringen er indført, betragter man i hovedsagen klassesystemet på denne måde.

Et vigtigt spørgsmål er, om klasseregistreringen kun skal anvendes på de registreringer, som foretages efter den nye lovs ikrafttræden, eller om systemet skal kunne finde anvendelse også på de allerede bestående registreringer. For så vidt klasseregistreringen kun skulle gælde for nye registreringer, vil systemets nyttige virkninger først gøre sig gældende efter temmelig lang tid, når ældre registreringer med store varefortegnelser på grund af undladt fornyelse efterhånden falder bort. For at systemet så snart som muligt skal blive til nytte, er det nødvendigt at indpasse også bestående registreringer i vareklassificeringen.

Med hensyn til fremgangsmåden ved systemets indførelse er forskellige muligheder overvejet. Det kunne således tænkes, at kun de registreringer blev tilpasset efter det nye system, som ved behandlingen af indkomne ansøgninger i de særlige tilfælde blev påberåbt som værende til hinder for registreringen. For at tilpasningen herved skulle kunne medføre, at beskyttelsens omfang blev begrænset, ville det imidlertid blive nødvendigt at opkræve tillægsafgifter, beregnet efter antallet af vareklasser, i hvilke registreringen fortsat skulle være gældende og reduceret i forhold til, hvor lang tid der var tilbage af den løbende registreringsperiode. En sådan metode ville blive meget kompliceret og virke stærkt forhalende på behandlingen af de nævnte nyanmeldelser. Desuden forekommer det mindre tiltalende at gribe ind under en løbende registreringsperiode med yderligere afgiftskrav, når en tidligere fastsat afgift allerede er erlagt for beskyttelsen i den fulde periode. Til en vis grad kunne de samme indvendinger fremføres mod den tanke, at samtlige bestående registreringer skulle tilpasses efter klassesystemet inden for en bestemt kortere tid efter lovens ikrafttræden, f. eks. 3 eller 5 år. Selvsagt er det ønskeligt, at samtlige registreringer, så hurtigt det lader sig gøre, bliver tilpasset til det nye system, men det bør ikke oversees, at overførelsen af ældre registreringer til det nye system må medføre et i overgangsperioden ikke uvæsentligt arbejde ikke blot for erhvervslivet, men også for registreringsmyndigheden og dem, som erhvervsmæssigt optræder som mærkeindehavernes fuld-

mægtig, navnlig patentbureauerne. Under hensyn hertil bør overgangsperioden ikke gøres alt for kort. Kommissionen foreslår derfor, at tilpasningen af ældre registreringer til det nye system sker ved registreringens førstkommande fornyelse. Herved fås en 10-årig overgangsperiode, og samtidig bliver arbejdet med tilpasningen nogenlunde jævnt fordelt over hele perioden. Da erfaringsmæssigt omkring $\frac{1}{3}$ af samtlige til fornyelse forfaldne registreringer

ikke bliver fornyet, og da i sådanne tilfælde spørgsmålet om en tilpasning ikke opstår, bliver hele arbejdet ved overføringen af de ældre registreringer til det nye system mindre omfattende. Forslaget om klasseregistrering, som nu fremsættes i samtlige nordiske lande, stemmer i alt væsentligt overens med det resultat, hvorom enighed blev opnået på de nordiske konferencer i 1926—27.

Kodakdoktrinen.

Efter bestemmelserne i den gældende lovs § 4 nr. 8 og § 4 nr. 2 må et varemærke ikke registreres, hvis det er identisk eller forveksleligt med et varemærke, som allerede er registreret eller kendt for en anden end ansøgeren. Dette gælder imidlertid kun, såfremt begge mærker angår varer af samme eller lignende art. Den ret, der haves overfor en senere ansøger som følge af et mærkes tidligere registrering eller brug, er således begrænset til varer af samme eller lignende art som dem, registreringen omfatter, eller for hvilke mærket er anvendt. Varemærkelovens § 13 fastsætter straf for den, som anvender en andens registrerede varemærke, men en tilsvarende begrænsning med hensyn til varearterne savnes i bestemmelsen. Der kan dog næppe herske tvivl om, at en sådan begrænsning alligevel gælder. Heller ikke konkurrencelovens § 9 begrænser udtrykkelig beskyttelsen til de tilfælde, hvor de kolliderende kendetegn bruges for ligeartede varer. Ikke desto mindre vil paragraffens særlige krav om forvekslelighed i almindelighed næppe være opfyldte, såfremt varearterne er for forskellige. I princippet kan varemærkebeskyttelsen således siges at være begrænset til kun at gælde, hvor det drejer sig om varearter af samme eller lignende art, som dem mærket angår.

En tilsvarende materiel hovedregel gælder normalt i udenlandsk varemærkeret. Dog har flere steder i udlandet retspraksis undtagelsesvis tilstået en videregående beskyttelse. En af de første afgørelser i denne retning, der gjaldt varemærket »Kodak«, blev truffet i *England* allerede i 1898. Det blev da fastslået, at nævnte mærke, som var registreret for fotografiapparater, nød beskyttelse mod, at en anden anvendte det for cykler. Skønt man i

motiveringen udtalte, at der bestod en nær forbindelse mellem handlen med cykler og handlen med fotografiapparater, er retstilfældet blevet påberåbt som støtte for teorien om, at særlig velkendte varemærker kan være beskyttet uden hensyn til, om varelighed er tilstede, og teorien herom er blevet kendt under navnet Kodakdoktrinen. Afgørelser af lignende indhold har senere foreligget bl. a. i *Canada*, *Frankrig*, *Nederlandene* og *Tyskland* samt i adskillige tilfælde i *De Forenede Stater*.

Før »Lanham Act« trådte i kraft i *De Forenede Stater* i 1947, blev sådanne afgørelser støttet på sædvaneretlige principper vedrørende beskyttelse mod illoyale forretningsmetoder (unfair trading practices); de tidligere gældende varemærkelove begrænsede udtrykkelig den varemærkeretlige eneret til samme eller lignende varearter. Denne begrænsning blev imidlertid udeladt i den nye lov, og registreringsmyndigheden og domstolene fik herefter friere hænder med hensyn til bedømmelsen af et varemærkes beskyttelsesområde og til i almindelighed at styrke varemærkebeskyttelsen.

I de *nordiske lande* kan Kodakdoktrinen næppe siges at have vundet anerkendelse inden for den egentlige varemærkeret, selv om varemærkebeskyttelse i *Norge* i enkelte tilfælde er givet uafhængigt af, om vareartslighed er til stede. Derimod findes danske afgørelser inden for den nærliggende firmaret — hvor krav om vareartslighed eller branchelighed ikke er udtalt i lovgivningen — som giver udtryk for grundsætningen om en videregående retsbeskyttelse for særlig stærkt indarbejdede eller meget ejendommelige firmanavne.

I de senere år har spørgsmålet om en vide-

regående beskyttelse for berømte mærker eller verdensmærker påkaldt betydelig" opmærksomhed under de internationale drøftelser, og man må forvente, at udtryk for Kodakdoktrinen i en eller anden form bliver optaget i Pariserkonventionen.

En udvidet beskyttelse for de særlig velkendte varemærker er i litteraturen motiveret med henvisning til forskellige, undertiden til en vis grad sammenfaldende grunde. Man har anført, at når et sådant mærke anvendes af en anden, vildledes køberen med hensyn til varens kommercielle oprindelse; d. v. s. han tror, at han køber en vare af A's fabrikat, medens han i virkeligheden får en vare, som fremstilles af B. Her er altså spørgsmål om, hvad der efter nugældende ret kaldes forveksling. Denne opstår, fordi mærket er så stærkt indarbejdet for A, at dets anvendelse også i forbindelse med helt andre varer end dem, for hvilke mærket er blevet kendt, forleder køberen til at tro, at disse andre varer hidrører fra A. Det kan endvidere hælde, at køberen indser, at varen ikke kommer fra A, men fra B; men derved at begge anvender samme mærke, får han forestilling om en vis samhörighed mellem virksomhederne. Han forledes herved til at tro, at den garanti, han forbinder med A's vare, også omfatter B's. Også i dette tilfælde foreligger en art forveksling. I de her nævnte situationer er den videre beskyttelse motiveret såvel af hensyn til indehaverens goodwill som af hensyn til forbrugerne. Er det kendte mærke meget ejendommeligt eller måske enestående, medfører andres brug af dette også for helt forskellige varearter, at mærkets adskillelseevne og reklameværdi forringes. Er mærket kendt som et kvalitetsmærke, kan dets anseelse ligeledes lide skade, hvis en anden anvender det for underlødige varer. I sidstnævnte tilfælde har mærkeindehaveren en særlig interesse i en beskyttelse, som går ud over vareartslighed.

Til støtte for et krav om en varemærkebeskyttelse, der strækker sig ud over området *lignende varearter*, er undertiden tillige fremført mærkeindehaverens interesse i at kunne udvide mærkets brug til nye varearter. Denne interesse er dog måske ikke væsentlig større, når det drejer sig om særlig velkendte varemærker, end for så vidt angår varemærker i almindelighed. Denne tankegang kan derfor næppe påberåbes som afgørende motivering for Kodakdoktrinen.

Først og fremmest har Kodakdoktrinen hjemme i lande, hvis lovgivning normalt begrænser varemærkebeskyttelsens omfang ved brugspligt (anvendelsestvang); i sådanne lande savnes nemlig den ellers forekommende mulighed for at beskytte mærket ved at lade det registrere for varer, for hvilke det ikke anvendes. Men doktrinen kan ikke siges at være uforenelig med de retssystemer, som tillader registrering uafhængig af mærkets brug, eller at stå i modsætning til klasseregistrering. Vel kan det siges, at de næringsdrivende har haft mulighed for at skaffe sig registrering for alle de varearter, for hvilke der måtte være interesse. Imidlertid må det anses for at være det sædvanlige, at en varemærkeregistrering søges på et så tidligt trin i virksomhedens udvikling, at den pågældende næringsdrivende ikke kan forudse, hvorvidt mærket fremover vil blive så værdifuldt, at en videregående beskyttelse end den normale kan modsvare de dermed forbundne øgede omkostninger. Endvidere kan det muligt forekomme mindre konsekvent, at man samtidig med, at klasseregistrering indføres, som et værn imod for vidtgående registreringer også forudsætter, at en varemærkebeskyttelse i visse tilfælde skal strække sig ud over det herved begrænsede område. En sådan indvending har vel i det mindste teoretisk en vis berettigelse, men det må fremhæves, at Kodakdoktrinen er en regel af udpræget undtagelseskarakter, som kun kan anvendes, hvor det drejer sig om særdeles stærkt indarbejdede mærker. I det overvejende antal tilfælde kan der således ikke være tale om en beskyttelse uafhængig af vareartslighed.

Ved bedømmelsen af Kodakdoktrinen's berettigelse bør man imidlertid ikke i for stor udstrækning sammenknytte spørgsmålet med registreringsbeskyttelsen og ordningen heraf; thi fremfor alt er den videregående beskyttelse, man her har for øje, en indarbejdelsesbeskyttelse. Det er nemlig først og fremmest den stærke indarbejdelse af et bestemt mærke, som kan gøre det berettiget, at beskyttelsen får et videre omfang end ellers. Heraf følger, at Kodakdoktrinen, således som den teoretisk begrundes, må være anvendelig også på uregistrerede mærker, som er blevet så velkendte, som det her kræves.

I forslaget § 6 er optaget regler om forvekslelighed. Efter hovedreglen kan kendetegn kun anses som forvekslelige, såfremt de angår

samme eller lignende varearter. Ved en særligbestemmelse i paragraffens 2. stk. under a) åbnes imidlertid udvej for anvendelse af Kodakreglen. Bestemmelsens undtagelses karakter er derved stærkt fremhævet. Den pågældende videregående beskyttelse kan efter forslaget kun gøres gældende til fordel for kendetegn, som er særlig stærkt indarbejdet og desuden kendt inden for vide kredse af almenheden. Det er således ikke tilstrækkeligt, at et mærke er indarbejdet, d. v. s. almindelig kendt inden for vedkommende omsætningskreds her i landet, men indarbejdelsen skal være særlig stærk, hvorved forstås, at praktisk taget enhver person inden for den kreds, som normalt interesserer sig for varen, det være sig i de forskellige tilvirknings- og handelsled eller som varens aftagere, kender mærket. Men hertil kommer yderligere det krav, at mærket skal være kendt inden for vide kredse i almindelighed. Heri ligger, at kendskabet til mærket skal være udbredt også blandt dem, som ikke tilhører den kreds, som mærket normalt henvender sig til.

I den internationale diskussion om Kodakdoktrinen er det undertiden blevet hævdet, at den videregående beskyttelse burde reserveres for verdensmærker, eller med andre ord sådanne, som er kendt i en række forskellige lande. Kommissionen anser det dog for rigtigst, at også indenlandske mærker, som ikke er blevet kendt uden for landets grænser, skulle kunne få andel i den videregående beskyttelse. På den anden side er det undertiden gjort gældende, at en sådan beskyttelse også burde tilkomme sådanne internationalt kendte mærker, som ikke er indarbejdede på det danske marked. En så vidtgående anvendelse af Kodakreglen har kommissionen dog ikke ment at burde gøre sig til talsmand for; her må det anses for tilstrækkeligt med den normale varemærkebeskyttelse, d. v. s. den beskyttelse, som gives gennem mærkets registrering eller brug her i landet eller i sidste instans gennem den begrænsede beskyttelse imod anvendelse i ond tro, som efter forslaget følger med et mærkes første anvendelse i udlandet. Som udviklet i anden forbindelse er det imidlertid muligt, at et kendetegn kan blive indarbejdet her, selv om den vare, for hvilken det anvendes, ikke sælges på det danske marked, eller mærket ellers anvendes her. Også i et sådant tilfælde kan Kodakdoktrinen finde anvendelse, såfremt indarbejdelsen er

særlig stærk og kendskabet til mærket er udbredt inden for vide kredse.

Under drøftelserne af Kodakdoktrinen er det endvidere gjort gældende, at denne kun burde tage sigte på meget ejendommelige mærker, først og fremmest sådanne, som består af et konstrueret fantasiord uden eget sprogligt indhold, som f. eks. netop ordet »Kodak«. Kommissionen mener dog, at den videregående beskyttelse ikke bør være forbeholdt disse særlige mærker, men at denne skal komme ethvert mærke til gode, som er blevet så indarbejdet og kendt, som det kræves her. Noget andet er, at mærkets karakter i større eller mindre grad kan have betydning for bedømmelsen af, om den indarbejdelse, der kræves, foreligger, og også vil kunne spille ind ved den nærmere afgørelse af, hvor langt den videregående beskyttelse bør strække sig.

Kodakdoktrinen er undertiden defineret som læren om visse mærkers beskyttelse for *alle* varearter. Rigtigere må det imidlertid være kun at angive, at beskyttelsen strækker sig ud over den begrænsning, som ligger i kravet om vareartslighed. I reglen strækker beskyttelsen sig ikke til alle varearter. En så vidtgående beskyttelse kan der kun blive tale om for et ringe antal mærker med et særligt renommé. I andre tilfælde, hvor forudsætningerne for Kodakreglens anvendelse foreligger, bør beskyttelsen naturligt gå længere end sædvanligt, men den bør ikke omfatte alle varearter. Lovudkastet er affattet således, at det giver temmelig stor frihed til at tage alle omstændigheder i betragtning, som vil kunne påvirke beskyttelsesområdet. Blandt sådanne omstændigheder bør — foruden graden af varemærkets indarbejdelse — hensyn tages til, om mærkets egenart er mere eller mindre udpræget, om dets anvendelse af en anden kan formindske dets adskillelsesevne eller dets reklameværdi, om det er blevet kendt for varer af meget høj kvalitet, om det kan antages, at den, som senere vil anvende mærket, derved kommer til at tilegne sig noget af mærkeindehaverens good-will, eller i modsat fald om han kan påvise en rimelig grund til at antage just dette mærke. I hvert fald bør beskyttelsen strække sig så langt, at risiko ikke opstår for, at forbrugerne opfatter varerne som hidrørende fra samme virksomhed eller fra samvirkende virksomheder. Med andre ord, det stærkt indarbejdede mærke bør altid nyde beskyttelse mod enhver form for forveksling,

som kan tænkes at opstå som følge af, at samme eller et alt for nærliggende varemærke senere antages af en anden. Efter hidtil gældende normer for bedømmelse af forvekslingsfare er denne blevet anset for at være et resultat af varemærkelighed og vareartslighed. Ved fuld overensstemmelse eller ved høj grad af lighed mellem mærkerne er forveksling anset at kunne befrygtes, selv hvor vareartsligheden har været mindre, medens på den anden side også mindre påfaldende mærkelighed er blevet anset som begrundende forvekslingsfare, når mærkerne er bestemt for samme eller meget nærliggende varearter. Denne bedømmelsesnorm bør være vejledende også for fremtiden. Med hensyn til kravene om lighed mellem de kolliderende mærker fører de angivne grundsætninger til, at beskyttelse uafhængig af vareartslighed kun kan komme på tale ved identiske eller i høj grad overensstemmende mærker. Hvorledes varemærkelighed i øvrigt bør bedømmes, redegøres der nærmere for i motiverne til § 6.

Undertiden har der været tale om at gøre Kodakdoktrinen anvendelse afhængig af hensigten hos den, som vil udnytte det pågældende mærke for andre varearter. Således kunne beskyttelsen gøres afhængig af, om den pågældende havde til hensigt at udnytte det velkendte mærkes anseelse eller at drage fordel af de omkostninger, som er nedlagt i reklamen for mærket, eller med andre ord at snylte på mærkeindehaverens good-will. I princippet må det imidlertid anses for utilfredsstillende, at et mærkes beskyttelsesområde gøres afhængig af et subjektivt forhold hos en anden person, idet beskyttelsen for samme kendetegn herved kunne få et ret usikkert og i forhold til retskrænkerne forskelligt omfang, afhængig af, hvem det er, som angriber det. Ud fra de synspunkter, som først og fremmest begrundet Kodakdoktrinen — nemlig hensynet til mærkeindehaveren og hensynet til forbrugerne — er en sådan ordning ikke begrundet. Når det i udkastets § 6 a) siges, at den særlige beskyttelse af det stærkt indarbejdede og i vide kredse velkendte varemærke tager sigte på tilfælde, hvor en andens benyttelse af varemærket indebærer en utilbørlig udnyttelse af varemærkets værdi (good-will), tænkes derfor herved ikke blot på tilfælde, hvor den pågældende bevisligt krænker subjektivt utilbørligt, men også på tilfælde, hvor det i forhold til varemærkeindehaveren i sig selv måtte fin-

des utilbørligt, at der sker indgreb i den af ham oparbejdede varemærkeværdi til fordel for andre, selv om disse ikke bevidst måtte tilsigte udnyttelse af det stærkt indarbejdede og i vide kredse kendte varemærkes værdi. En betingelse for beskyttelsen må det imidlertid være, at varemærkets indarbejdelse og kendthed er uomtvistelig.

Under drøftelserne af Kodakdoktrinproblemet har der været fortalere for, at reglens anvendelse burde være forbeholdt domstolene, og at følgelig afvigelser fra hovedreglen om, at vareartslighed skal være en forudsætning for kollision mellem kendetegn, ikke burde gøres af registreringsmyndigheden, allerede når en varemærkeanmeldelse aktualiserede spørgsmålet om en bestående registrerings beskyttelsesomfang. Kommissionen har imidlertid ikke ment, at dette ville være rigtigt, men anser det af flere grunde for naturligt, at spørgsmålet behandles såvel af registreringsmyndigheden som af domstolene. Vel kan der i enkelte tilfælde opstå vanskelige spørgsmål med hensyn til vurderingen af det bevismateriale, som tilsigter at styrke indarbejdelsergraden. Sådanne spørgsmål om bevisprøvelse kan i almindelighed bedst afgøres af domstolene. Den bevisbedømmelse, som det vil dreje sig om i varemærkesager, har registreringsmyndigheden imidlertid allerede længe daglig måttet tage stilling til. Myndighedens store erfaring i denne henseende må anses for at gøre den velegnet til at anvende Kodakregien. Det synes i øvrigt lidet praktisk, om registreringsmyndigheden skulle være nødsaget til at registrere et mærke, uanset at der findes et lignende mærke, som, skønt registreret for andre varearter, alligevel må anses som værende berettiget til en videregående beskyttelse. I et sådant tilfælde ville indehaveren af den ældre ret være henvist til at afvente registreringen og derefter ved domstolene føre sag om dennes ugyldighed. Herved ville næppe opnås andet end forøgelse af omkostningerne, tidsspilde og en komplicering til skade for begge parter. Efter forslaget er derfor prøvelse af spørgsmålet, om et varemærke skal nyde den videregående beskyttelse, ikke unddraget registreringsmyndighedens bedømmelse. Den ansøger, som mener, at han med urette har fået sin ansøgning afslået, kan i dette som i andre tilfælde indbringe afgørelsen for handelsministeriet eller domstolene.

Et spørgsmål i forbindelse med det nys be-

handlede er, hvorvidt registreringsmyndigheden *ex officio* skal kunne tage hensyn til det videre beskyttelsesområde, eller om dette kun bør ske, når den berettigede selv gør krav på en sådan beskyttelse. Gennem det foreslåede fremlæggelsesinstitut må man regne med, at de anmeldte varemærker i vidt omfang bliver bekendt for dem, der berøres af disse. Normalt må man derfor forvente, at den, som føler sin ret krænket, vil give dette til kende ved at fremsætte indsigelse mod en indgiven ansøgning og samtidig redegøre for indarbejdelsen. Kommissionen forudsætter, at spørgsmålet om beskyttelse uafhængig af vareartslighed ofte vil opstå på denne måde. Men registreringsmyndigheden bør ikke være forhindret i uafhængigt af den berettigedes medvirken at yde en sådan beskyttelse, når et mærkes renommé og stærke indarbejdelse er så åbenbar, at en redegørelse herfor må anses for overflødig, eller når spørgsmålet i anden sammenhæng nylig har været fremme til bedømmelse, og når de da fremførte oplysninger stadig er relevante. Derimod har kommissionen ikke anset det for påkrævet at pålægge myndigheden en pligt til at efterforske forekomsten af sådanne stærkt indarbejdede og velkendte mærker, selv om en sådan prøvelse med hensyn just til disse mærkers kendthedsgrad ikke behøvede at blive særlig tyngende.

Hovedreglen i forslagets § 6 om varemærkerettens begrænsning til samme eller lignende varearter underkastes i paragraffens 2. stk. under b) yderligere en undtagelse, som imidlertid ikke går ind under Kodakdoktrinen.

Servicemærker.

A. Gældende dansk ret.

I henhold til § 1 i den danske varemærkelov af 7. april 1936 kan enhver, som her i riget driver fabriks- eller håndværksvirksomhed, jordbrug, bjergværk, handel eller anden næring ved registrering overensstemmende med lovens forskrifter erhverve eneret til at benytte særlige mærker for i den almindelige omsætning at adskille sine varer fra andres. Til denne bestemmelse, der også fandtes i loven af 11. april 1890, er knyttet følgende motibemærkning:

»Fra forskellig Side har der været fremsat Ønske om, at Varemærkelovens Bestemmelser

I denne regel hjemles under særlige omstændigheder en videregående beskyttelse for mærker, som på grund af de specielle varearter, for hvilke de anvendes, må siges at være af en vis ømfindelig karakter, f. eks. mærker, der er bestemt for visse levnedsmidler eller toiletartikler. Selv om et sådant mærke ikke er blevet så kendt, som det forudsættes for at gøre brug af Kodakdoktrinen, kan det undertiden påføre mærkeindehaveren en ikke ringe skade, hvis en anden ville anvende et meget nærliggende mærke for en vareart, som falder ind under et helt andet område, men som dog er af en sådan art, at dettes associering med det pågældende mærke får en ufordelagtig indflydelse på mærkets reklameværdi til skade for den ældre indehaver. Et eksempel vil måske bedst vise, hvortil bestemmelsen sigter. Man kan således tænke sig, at det ældre mærke er beskyttet for chokolade, og det yngre lignende mærke er bestemt for rottegift. Hvis mærkerne i et sådant tilfælde ligner hinanden så meget, at det købende publikum, når det ser mærket i forbindelse med chokolade, kommer til at tænke på rottegift, vil dette selvsagt på ufordelagtig måde påvirke chokolademærkets reklameværdi. For at et mærke skal være berettiget til beskyttelse i det her foreliggende tilfælde, fordres, at det er indarbejdet, men derimod ikke, at det er så stærkt indarbejdet og kendt, som når Kodakdoktrinen skal kunne påberåbes. Vedrørende forudsætningerne i øvrigt for den videregående beskyttelse i dette særlige tilfælde henvises til de specielle motiver til § 6.

skal omfatte ogsaa Mærker, der benyttes af andre Næringsdrivende end saadanne, hvis Virksomhed kendetegnes udelukkende ved Omsætning af Varer, f. Eks. Ingeniører, Arkitekter, Installatører, Flytteforretninger, Forsikringsselskaber, Vaskerier og deslige. Dette er imidlertid allerede efter den nugældende Lov Tilfældet, idet alle saadanne Erhverv, for hvis Vedkommende der kan være Tale om at registrere Varemærker, falder ind under Ordene »eller anden Næring«, og idet Registreringsmyndigheden allerede gennem den nugældende Praksis strækker sig videst mulig i saa Henseende. En Forudsætning for at

erholde et Varemærke registreret for saadanne Personer, maa det dog være, at der til Grund ligger en *erhvervsmæssigt drevet Forretning*. Den rene Aandsvirksomhed som saadan kan derimod ikke beskyttes ad varemærkeretlig Vej, men dertil tjener bl. a. Reglerne om Forfatter-, Kunstner- og Opfinderret. Medens derfor en Kunstners, Arkitekts, Ingeniørs enkeltstående Frembringelse (Tegning, Udkast, Plan el. lign.) som Udslag af en original Idé eller et individuelt Aandsarbejde ikke falder ind under Lovens Begreb om en Vare, der kan berettigede dens Frembringer til at faa et Varemærke registreret, er Forholdet et andet, hvor det drejer sig om af saadanne Frembringelser at skabe en Vare eller et varelignende Produkt gennem Mangfoldiggørelse og erhvervsmæssigt drevet Salg. Hvor dette er Tilfældet, f. Eks. hvor en Ingeniør eller en Arkitekt erhvervsmæssigt frembringer og driver Handel med Konstruktions- eller Byggeplaner, er det ikke udelukket at registrere et Varemærke for en saadan Virksomhed. Det samme gælder Kunsthaandværkere, Installatører, Bygningshaandværkere o. l., for saa vidt de driver en selvstændig Forretningsvirksomhed f. Eks. en Kunsthandel, Reparationsværksted, Bygningsmaterialeforretning, idet de som Indehavere af en saadan erhvervsmæssigt drevet Forretning maa være berettiget til Registrering af Varemærker. Inden for de saaledes afstukne Grænser maa det være Registreringsmyndighedens Opgave at underkaste de enkelte Tilfælde den fornødne Prøvelse, idet selvsagt ikke enhver Frembringelse, Tjenesteydelse el. lign. kan henføres under Varemærkeloven.«

I den danske varemærkekommission hersker enighed om, at gældende praksis tjener erhvervslivets interesser, og at det derfor vil være formålstjenligt i en ny lov utvetydigt at give udtryk for, at saadanne mærker ikke alene er forbeholdt virksomheder, der forhandler varer, men at retten også kan tillægges andre erhvervsdrivende.

Som begrundelse for ønsket om at få registreringspraksis legaliseret kan bl. a. anføres, at retspraksis på dette område ikke har været fast. Højesteret har i en dom af 14. december 1909 (U. f. R. 1910, side 166) udtalt, at den ved varemærkeloven enhver næringsdrivende åbnede adgang til at erhverve eneret på et varemærke, må antages at omfatte ikke alene varesalg, *men også anden udbyden,*

hvorfor et aktieselskab, der havde fået ordet »Taxamotor« registreret som en benævnelse for selskabets automobiler, fandtes berettiget til at forbyde, at en vognmand på sine automobiler anbragte ordet »Taxameter«, idet der var en sådan lighed mellem de to mærker, at en forveksling vanskeligt kunne undgås. Derimod har sø- og handelsretten i en dom af 29. august 1912 udtalt, at et forsikrings-selskabs policer m. v. ikke kunne betragtes som varer. Østre landsret har i en dom af 30. december 1943 (U. f. R. 1944, side 390) statureret, at et af en sprogscole benyttet bomærke ikke fandtes stridende mod et kunstforlags registrerede varemærke, idet formålet med reglen i varemærkelovens § 13 måtte være at *beskytte omsætningen af varer*. Den i konkurrencelovens § 9 hjemlede beskyttelse er i lige grad anvendelig på mærker for tjenesteydelser og på varemærker i snævrere forstand, idet loven bruger ordene »erhvervsvirksomhed« og »erhvervsøjemed«.

Trods den stærkt udvidede fortolkning af begreberne »næring« og »varer« har registreringsmyndigheden stedse ment, at den rene åndsvirksomhed ikke kan beskyttes ad varemærkeretlig vej, og fra tanken om at gøre adgangen til registrering af varemærker helt fri har man også taget afstand, idet der derigennem ville blive mulighed for blot at lade varemærker registrere med det formål at afhænde dem, og derved ville erhvervsdrivendes mulighed for at få varemærker registreret i unødigt grad blive forringet.

Under de nordiske forhandlinger herskede der enighed om at følge dansk praksis og at give udtryk herfor i lovgivningen, samt om at kredsen af de virksomheder, der kan opnå varemærkebeskyttelse, bør omfatte også udøvere af saadanne immaterielle erhverv som læge-, tandlæge-, arkitekt- og ingeniørvirksomheder o.s.v. Ordet »næringsdrivende« er i det danske udkast erstattet af »erhvervsdrivende«, og af de specielle motiver til udkastets § 1 fremgår, at det er tanken, at »erhvervsdrivende« tager sigte på en videre kreds end den, der efter loven af 1936 anses for registreringsberettiget.

B. De øvrige nordiske landes regler om servicemærker.

Efter § 1 i den gældende *svenske* varemærkelov kan et varemærke registreres af »envar som här i riket idkar fabriks- eller hantverks-

rørelse, jordbrug, handel eller annan näring«. Imidlertid er ikke enhver næringsdrivende, uanset arten af hans virksomhed, berettiget til varemærkeregistrering. En begrænsning følger af lovens bestemmelse om varemærkets formål: i den almindelige handel at adskille en næringsdrivendes *varer* fra andres varer. Kun såfremt mærket er bestemt til at individualisere en bestemt næringsdrivendes varer, er det et varemærke i lovens forstand. Det er således alene de næringsdrivende, der i deres virksomhed omsætter varer, som efter varemærkeloven kan erhverve en gyldig varemærkeret. Registreringsmyndigheden har imidlertid i hvert fald i de senere år anvendt en liberal fortolkning af varemærkebegrebet.

I princippet er servicevirksomheder såsom banker, forsikringsselskaber, patentbureauer, rederier m. fl. dog udelukket fra varemærkebeskyttelse ved registrering, men som følge af ovennævnte mere liberale praksis er der i mange tilfælde foretaget registrering af varemærker for virksomheder, der først og fremmest udøver servicevirksomhed mod vederlag. Således er der foretaget registreringer for rederier, luftfartsselskaber, ejendomsselskaber, vaskerier, entreprenører m. fl. I samtlige disse tilfælde gælder registreringerne for varer, hvad enten disse er udtrykkelig nævnt, hvilket er det normale, eller beskyttelsen ikke er begrænset til særlige varearter. I stedet for at angive de varearter, for hvilke registreringen skal gælde, da at begære det registreret for en bestemt slags tjenesteydelser, f. eks. spedition eller rengøring er, ligesom i Danmark, ikke akcepteret. Det står hen, om en domstol vil godkende sådanne registreringer. Den beskyttelse for kendetegn, som efter konkurrencelovens § 9 kan opnås ved indarbejdelse, er derimod ikke på tilsvarende måde begrænset til kendetegn for varer.

Den *finske* varemærkelovgivning begrænser, ligesom den svenske, kredsen af registreringsberettigede til sådanne, som tilvirker eller forhandler varer, og hvis virksomhed er således, at de kan anvende varemærket for i den almindelige handel at adskille deres varer fra andres. Som følge heraf godkendes principielt ikke servicevirksomheder som behørig retssubjekter. Har en sådan virksomhed indarbejdet et varemærke for sine tjenester, vil det kunne hævde en vis beskyttelse for dette med støtte i generalklausulen mod illoyal konkurrence.

Den *norske* varemærkelov indtager samme standpunkt som den svenske. Registreringspraksis synes også at være i nær overensstemmelse med tilsvarende svensk praksis. Der er dog den forskel, at beskyttelsen for indarbejdede kendetegn efter § 9 i den svenske konkurrencelov uden begrænsning kommer servicevirksomhederne tilgode, medens den tilsvarende norske bestemmelse om indarbejdede varemærker i varemærkelovens § 23 kun gælder kendetegn, som anvendes for varer. Denne bestemmelse kan således ikke påberåbes af virksomheder, som alene tilbyder tjenesteydelser. Ligesom i Finland er beskyttelsen for dertil anvendte mærker i sidste instans beroende på generalklausulen mod illoyal konkurrence.

C. Anden fremmed rets regler om servicemærker.

Efter *tysk* ret anerkendes servicevirksomheder kun i begrænset omfang som berettiget til at opnå en varemærkeregistrering, nemlig kun i de tilfælde, hvor de ydede tjenester på en eller anden måde angår behandling af varer. Således er registreringer for speditorer, biludlejere og rensierier anset for at stifte gyldig varemærkeret. Derimod er en varemærkeregistrering for et sanatorium ophævet, idet dette foretagende ikke blev anset for at være et i så henseende behørigt retssubjekt. Hvor muligheden for registrering ikke er til stede, kan under visse forudsætninger beskyttelse fås i henhold til konkurrencelovens § 16. Såfremt mærket ikke har karakter af et person- eller firmanavn, fordres for beskyttelse efter denne bestemmelse, at det er blevet indarbejdet. Den pågældende beskyttelse kan også gøres gældende f. eks. for rederiflag. Endelig kan i enkelte tilfælde en vis beskyttelse for mærker, der anvendes af servicevirksomheder, opnås efter generalklausulen mod illoyal konkurrence.

Den *franske* varemærkelov anerkender som varemærker kun sådanne, som tjener til at adskille en fabrikants tilvirkninger eller en handlendes varer fra andres. Som følge heraf er hovedsagelig kun sådanne næringsdrivende berettiget til registreringsbeskyttelse, som omsætter varer, medens andre næringsdrivende, hvis virksomhed alene tager sigte på at hjælpe almenheden med andre præstationer, ikke er berettiget hertil. Disse kan derfor ikke gøre krav på anden beskyttelse for deres

mærker end den, som kan opnås efter reglerne mod illoyal konkurrence.

Engelsk ret anerkender som berettiget til varemærkeregistrering kun næringsdrivende, som anvender eller agter at anvende mærket i forbindelse med varer. Hertil henregnes bl. a. fabrikanter af maskiner og apparater, bestemt ikke til salg, men til udlejning, og ligeledes virksomheder, som bearbejder varer, der ikke er deres egen ejendom, f. eks. farverier. På den anden side er i et enkelt retstilfælde en næringsdrivende, som kun reparerede af andre tilvirkede varer, ikke blevet anset for berettiget til registrering. Beskyttelse ved domstolene mod *passing off* (uhjemlet brug af andres kendetegn på en måde, der er egnet til at give indtryk af, at varen kommer fra en anden) er derimod ikke begrænset til salg af varer.

I *Amerikas Forenede Stater* blev ved varemærkeloven af 1946 servicevirksomheder ligestillet med næringsdrivende, som omsætter varer. Servicevirksomheder er nu ifølge udtrykkelig bestemmelse berettiget til at lade deres mærker — såkaldte *service marks* — registrere på samme måde og med samme virkning som næringsdrivende, der omsætter varer. Et servicemærke er efter amerikansk ret et mærke, som anvendes ved erhvervsmæssig tilbud af tjenester eller ved reklamering for sådanne, og som derved adskiller den pågældende næringsdrivendes tjenester fra andres. Bemærkelsesværdigt er, at definitionen af servicemærker er gjort mere omfattende end den tilsvarende definition af egentlige varemærker. I modsætning til varemærket i snævrere forstand omfatter servicemærker således bl. a. slogans og særlige kendetegn, der anvendes i radio eller ved anden annoncering. Som følge heraf kan registrering som servicemærke finde sted af akustiske tegn. Fælles for begge mærkegrupper er, at registrering kun kan opnås, såfremt de anvendes i det kommercielle samkvem mellem staterne indbyrdes eller mellem De Forenede Stater og fremmede stater (*Interstate Commerce*). For servicemærkernes vedkommende medfører dette krav, der må ses på baggrund af den amerikanske forfatning, en særlig begrænsende virkning derved, at mange af de virksomheder, som anvender servicemærker, kun har et lokalt virksomhedsområde og derved bliver udelukket fra registrering. For at berettigede til registrering af servicemærker skal de tje-

nester, som vedkommende har at tilbyde, fremtræde som en fra omsætningen af varer selvstændig gren af virksomheden. Såfremt mærkeindehaveren først og fremmest falbyder varer og i forbindelse dermed tilbyder en vis service, alene for at fremme afsætningen af varerne, berettiger dette ham ikke til ved siden af registreringen af mærket, som anvendes for varerne, at få det samme mærke eller noget andet registreret som servicemærke. I princippet er der imidlertid ikke noget, som hindrer en virksomhed i at registrere samme mærke både som varemærke og som servicemærke, forudsat at de tjenester, virksomheden tilbyder, er at anse som uafhængige af salget af varer. I modsat tilfælde måtte beskyttelsen for et egentligt varemærke dække varemærkets anvendelse også for den service, som ydes i forbindelse med salget af varerne.

Ligesom varemærkerne registreres i vareklasser, registreres servicemærkerne i særlige klasser for tjenesteydelser. I mangel af registrering nyder servicemærkerne ved domstolene samme beskyttelse mod *passing off* som varemærker i egentlig forstand. Heri har loven af 1946 ikke gjort nogen ændring.

Canadas nye varemærkelov af 1953 har efter De Forenede Staters eksempel åbnet mulighed for at registrere servicemærker. Disse mærker henregnes under begrebet *Trade Mark* og er derved i enhver henseende ligestillet med varemærker i snævrere forstand.

D. Udkastets regler om servicemærker.

I den danske varemærkekommission har der som nævnt været enighed om, at en ny varemærkelov måtte indeholde positiv hjemmel for registrering af servicemærker. Ved samtidig at indføre klasseregistrering vil det være muligt at registrere servicemærkerne for bestemt angivne tjenesteydelser og ikke, som efter gældende lovgivning, for varearter. Herved vil en væsentlig mangel ved registrering af servicemærker efter den gældende lov afhjælpes. Servicemærker anvendes i stedse større udstrækning, og disse mærker har ofte en good-will, som helt kan måle sig med den, der er knyttet til de egentlige varemærker. Under hensyn hertil har servicemærkernes indehavere et berettiget krav på at blive ligestillet med andre virksomheder, for så vidt angår varemærkebeskyttelse. Servicemærkets ligestilling med varemærket i snævrere for-

stand er også genstand for stigende international opmærksomhed, som kan ventes at sætte sig spor i Pariserkonventionen.

I forslaget § 1 er den registreringsberettigede angivet alene ved ordet »erhvervsdrivende«. Herunder falder selvsagt servicevirksomheder. Dette fremgår desuden af bestemmelsen i samme paragraf om den varemærkeretlige enerets formål, hvorefter mærket skal være et kendetegne for varer eller arbejds- og tjenesteydelser, som den erhvervsdrivende tilbyder i sin virksomhed.

Ordet »servicemærke« som dansk betegnelse for servicevirksomheders mærker er muligt ikke i enhver henseende en heldig betegnelse. Kommissionen har drøftet, om nogen for dansk sprogfølelse lettere tilgængelig betegnelse skulle kunne findes. Overvejet er ord som tjenestemærke, forretningsmærke, handelsmærke og firmamærke, men alle er af forskellige grunde fundet mindre anvendelige. På den anden side svarer ordet servicemærke helt til det i angelsaksisk sprogbrug anvendte *service mark* og det i det franske sprog anvendte *marque de service*. Den tyske betegnelse *Dienstleistungsmarke* indbyder næppe til efterligning. Hertil kommer, at ordet servicemærke i praksis allerede kan anses for til en vis grad at være en accepteret betegnelse i de nordiske forhandlinger, som i den senere tid har fundet sted vedrørende dette spørgsmål. Ordet service kan give udtryk for såvel vederlagsfri som betalte tjenesteydelser. De mærker, der her omhandles, er bestemt til at kendetegne ydelser, som tilbydes erhvervs-mæssigt. Ordet service er således at forstå på samme måde, som når nævnte ord indgår i betegnelsen servicevirksomheder.

»Servicemærke« er kun benyttet i betænkningens bemærkninger til lovtæksten og i de specielle redegørelser. I lovtæksten er den fremgangsmåde fulgt, at servicemærket henføres under det videre begreb »varemærke«. Herunder hører således ikke blot varemærker, som angår varer, men også sådanne som gælder tjenester. Kommissionen har ikke ment, det ville volde vanskeligheder at strække varemærkebegrebet udover dets strengt sproglige betydning. Tværtimod følger heraf den lovtekniske fordel, at servicemærkerne ikke særskilt behøver at nævnes hver gang, lovtæksten nævner varemærker. Gennem en særlig for-

skrift i § 1, 3. stk. skal, hvad der i loven er fastsat om varer, finde tilsvarende anvendelse på arbejds- og tjenesteydelser. Herved bliver det unødvendigt, således som sket i De Forenede Staters og Canadas varemærkelov, at nævne ordet »tjenester« hver gang ordet »varer« forekommer i lovtæksten.

Efter udkastet vil varemærkere registrering kunne opnås i samtlige nordiske lande af bl. a. sådanne erhvervsdrivende, som er beskæftiget med bank-, revisions-, kreditoplysnings- eller incassovirksomhed, forsikrings-, mægler-, formidlings- eller agenturvirksomhed, rejsebureau- eller hotelvirksomhed, spedition, rederi, befordring af personer eller gods og anden transport, vagttjeneste, entreprise, vask, farvning og anden materialebehandling, reklame-, arkitekt-, sagfører-, patentbureau- eller anden konsulterende virksomhed, undervisning og underholdning, sygepleje, hår- og skønhedspleje samt massage og anden legemspleje. Den foreslåede udvidelse af de registreringsberettigedes kreds medfører, at rederiers skorstensmærker og kontorflag kan registreres som servicemærker ved siden af, at disse kan finde optagelse i det af skibsregistreringskontoret førte særlige register.

Under de nordiske drøftelser har det spørgsmål været fremme, om beskyttelse for servicemærker muligt hørte hjemme under firmalovgivning. Dette kunne motiveres med den undertiden udtalte opfattelse, at et servicemærke ligesom et firma snarere er kendetegn for virksomheden som sådan, end for de præstationer denne tilbyder. En sådan opfattelse kan i visse tilfælde være rigtig, men almen-gyldig er den ikke. Man kan blot tænke på tilfælde, hvor de udbudte tjenester kun repræsenterer en enkelt gren af forrettningens virksomhed, medens denne i øvrigt beskæftiger sig med omsætning af varer eller tilbyder tjenester af anden art under et andet mærke. Samtidig hermed må nævnes, at den pågældende opfattelse med omtrent samme føje kunne fremføres, når det drejer sig om mærker for varer; såfremt kun en enkelt vare føres, eller samtlige varer udbydes under samme mærke, bliver mærket i praksis at opfattes som et kendetegn, også for virksomheden som sådan. Men uanset om visse servicemærker har åbenbart slægtskab med firma, synes det ud fra et praktisk synspunkt ikke formålstjenligt at henføre dem til firmalovgivning. Heraf måtte følge, at de burde

registreres i handelsregistrene, der — i modsætning til aktieselskabsregistret — føres lokalt af forskellige myndigheder uden erfaring med hensyn til det ret specielle undersøgelsesarbejde, som den her omhandlede registrering kræver. Endvidere vil servicemærker i ret stort omfang kunne bestå af forskellige figurordninger, som ikke uden væsentlige organisatoriske ændringer af de bestående handelsregistre vil kunne indføres i disse. Yderligere må det fremhæves, at kollisioner på grund af forveksling mellem servicemærker og mærker for egentlige varer ikke er udelukket. Vel kan efter forslaget hovedregel varemærker kun anses for forvekslelige, såfremt de angår varer (eller tjenester) af samme eller lignende art, men udelukket er det ikke, at tjenester undertiden må kunne anses for ligeartede med varer. Heraf synes at følge, at begge mærkekategorier bør indføres i samme register og anmeldelserne prøves af samme myndighed. Hertil kommer, at virksomheder, som udbyder både varer og tjenester, bør være berettigede til i samme anmeldelse at begære registrering for et mærke, der skal omfatte såvel varer som tjenesteydelser.

Under drøftelserne har også det spørgsmål været fremme, om eneretten til servicemærker burde begrænses til kun at gælde inden for et lokalt område. Et sådant arrangement kunne motiveres med, at et stort antal servicevirksomheder kun driver rent lokal virksomhed og derfor ikke med rimelighed kan gøre krav på en videregående beskyttelse. Samme argument kan imidlertid anføres over for forretninger, som driver virksomhed med vareomsætning. Disse har uden begrænsning været berettiget til landsomfattende varemærkeskyttelse, siden varemærkeloven af 1880 trådte i kraft, og man har ikke erfaring for, at registreringer for mindre, lokale virksomheder har medført ulemper. Registreringer af

denne slags har for øvrigt aldrig været talrige, og der findes næppe nogen anledning til at antage, at de mindre servicevirksomheder vil udnytte registreringsmulighederne i væsentlig større grad, end hvad hidtil har været tilfældet med de små virksomheder på vareomsætningsområdet. Kommissionen mener derfor, at servicemærkerne også i denne henseende bør ligestilles med de øvrige varemærker. At varemærkeskyttelsen principielt gælder for hele riget, følger af forslaget § 4.

Også andre forskelligheder mellem servicemærkerne og de øvrige varemærker har ved de nordiske forhandlinger været undervejelse. Således er det blevet gjort gældende, dels at en servicevirksomhed kun burde kunne få beskyttelse for eet servicemærke, og dels at kun figurmærker, men derimod ikke ordmærker, burde kunne registreres som servicemærker. Som grund for sådanne begrænsninger anføres trængslen i varemærke registret, der virker generende, når nye varemærker søges godkendt. Imidlertid mener kommissionen, at denne ulempe bør imødegås med et mere generelt virkende middel, og med dette formål for øje har man, som allerede anført, foreslået indførelse af klasseregistrering. Herved tør man regne med, at trængslen efterhånden letter, hvorfor det praktiske behov for den foreslåede begrænsning af servicemærker må bortfalde. Principielle grunde for en sådan begrænsning synes ikke at kunne anføres.

Derved at også ordmærker skal kunne registreres som servicemærker, vil servicevirksomhederne — ligesom det allerede er tilfældet med andre erhvervsdrivende — ved registrering" som varemærke af det dominerende ord i vedkommendes firma kunne opnå en styrkelse af den beskyttelse, som ellers tilkommer firmaet. Sådant registrering forudsætter selvsagt, at firmadominanten har tilstrækkelig særpræg.

Kravet om adskillelsesevne, særlig for vareudstyrsmærker og slagord (slogans).

Å. Gældende dansk ret.

Den gældende varemærkelov indeholder ingen definition af begrebet varemærke, men bygger på det traditionelle, således som dette havde fået udtryk i lov nr. 52 af 11. april 1890, hvorefter enhver næringsdrivende ved registrering kunne erhverve eneret til benyt-

telse af særlige mærker, der i den almindelige omsætning skulle adskille hans varer fra andres. Varemærket tjener således som differentieringsmiddel, og kun såfremt det opfylder dette formål, er det et varemærke i varemærkelovens forstand.

Indtil 1936 var varemærket bestemt til at

anbringes på selve varen eller dennes indpakning (emballage, beholdere o. desl.). Da denne bestemmelse udgik, kunne en mere liberal praksis angående området for de til registrering egnede varemærker indføres. Indtil 1936 kunne varemærket bestå af figurer eller ord eller af en kombination af figurer og ord, men optagelse i registret af mærker, som bestod i en særlig form for emballage eller en særlig indpakningsmåde var principielt udelukket.

Efter den i 1936 stedfundne lovændring er der intet til hinder for at registrere vareudstyr, emballage, indpakning o. desl. Vareudstyr registreres på sædvanlig måde som ethvert andet mærke, såfremt det opfylder lovens registreringsbetingelser, navnlig den i § 1 opstillede om, at mærket skal være egnet til i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer af samme slags. Ved en udstyrsregistrering vindes ingen eneret på særlige til varen knyttede anordninger, der udelukkende har til hensigt at øge eller lette varens brugbarhed eller på anden måde opfylde en teknisk funktion. Den ubegrænsede varemærkeskyttelse kan således ikke forlænge den tidsbegrænsede patent- eller mønsterbeskyttelse, der muligt kan opnås ved siden af en varemærkeregistriering. Afgrænsningen over for patenter og mønstre er derfor et spørgsmål af betydning ved registreringen af vareudstyrmærkerne. Hvad der i så henseende særlig bør lægges vægt på ved bedømmelsen af, om et vareudstyr har de egenskaber, der kræves til registrering, er den ydre form eller bearbejdelse af varen. Denne form eller bearbejdelse må i forhold til varens egenskaber være noget tilfældigt eller vilkårligt, der i og for sig kan undværes uden at forandre selve varens karakter, og som kan veksle efter anmelderens fantasi og opfindsomhed.

I tilknytning til reglen i den gældende varemærkelovs § 1, hvorefter varemærket skal være egnet til i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres, indeholder varemærkelovens § 4, nr. 1 et påbud om, at varemærket ikke må registreres, når det mangler særpræg, eller når mærket udelukkende består af ord, tegn eller angivelser, som i den almindelige omsætning er egnet til at angive det sted, hvor varen er fremstillet eller forhandles, tidspunktet for varens fremstilling, dens art, dens beskaffenhed, bestemmelse, mængde eller pris. Deskriptive mærker må således ikke registreres, idet sådanne ifølge sa-

gens natur ikke bør forbeholdes en enkelt, men benyttelsen heraf må stå åben for alle næringsdrivende. Hvad der gælder mærker, der udelukkende består af ord, gælder også de såkaldte slagordsmærker (slogans), der også registreres efter gældende dansk praksis.

Som almindelig hovedregel kan siges, at mærker uden særpræg og deskriptive mærker ikke må registreres. Om et varemærke har særpræg, det være sig et figurmærke eller et ordmærke, bedømmes ud fra det kriterium, om mærket set i forhold til den vare, for hvilken det ønskes registreret, må anses for at have fornøden adskillelseevne. For figurmærkernes vedkommende vil en almindelig afbildning af selve varen normalt ikke være egnet til registrering, idet en sådan gengivelse af varen må være tilladt enhver, der forhandler denne. Det samme gælder tegn eller mærker, der almindelig benyttes i visse arter af forretninger.

Til ovennævnte hovedregel i lovens § 4, nr. 1, hvorefter mærker uden særpræg og deskriptive mærker ikke må registreres, er knyttet den undtagelsesregel, at der ved bedømmelsen skal tages hensyn til alle foreliggende forhold, særlig også varigheden af den brug, som måtte være gjort af mærket. Begrundelsen for denne undtagelse er, at alle virkelige mærker bør kunne registreres. Gennem brug er det ikke udelukket, at i sig selv uregistrerbare mærker kan få karakter af egentlige varemærker. Et vist område af deskriptive mærker, hvis benyttelse under ingen omstændigheder kan forbeholdes en enkelt næringsdrivende, blot fordi brug eller indarbejdelse kan påberåbes, vil dog altid findes, f. eks. ord som prima, delikat, ekstra og fineste. Bevæger man sig ind på mere tvivlsomme områder, hvor det ikke kan siges at være hverken nødvendigt eller nærliggende for andre at benytte netop dette mærke, må registrering, selv om mærket kan karakteriseres som deskriptivt, anses for fuldt berettiget, når mærket ved lang tids brug er indarbejdet og kendt af publikum som kendetegn for en bestemt vare. Hvor det drejer sig om som varemærke anvendte cifre eller bogstaver, som det heller ikke kan siges at være nødvendigt eller nærliggende for andre at benytte netop i denne rækkefølge eller kombination, og hvor derfor ingen berettiget interesse trædes for nær, må en beskyttelse også anses som fuldt beret-

tiget, når mærket gennem brugen har vist sig egnet som differentieringsmiddel.

Den danske varemærkelov udelukker således hverken registrering af vareudstyrsmærker eller af slagordsmærker, når blot de for registrering af varemærker i almindelighed fastsatte forudsætninger er til stede. Den såkaldte telle-quelle-regel i Pariserkonventionens art. 6, hvorefter ethvert i hjemlandet behørigt registreret varemærke med visse nærmere angivne forbehold skal modtages til registrering og beskyttelse i dets oprindelige skikkelse i de øvrige unionslande, anses derfor ikke her i landet, som f. eks. i Sverige, at medføre modifikationer med hensyn til, hvilke kendetegn der kan registreres som varemærker. Telle-quelle-reglen kan medføre, at udenlandske mærkeindehavere i visse lande bliver bedre stillet end indenlandske næringsdrivende med hensyn til mulighederne for at opnå registreringsbeskyttelse. Dette gælder dog ikke her i landet, da lovgivningen og praksis anerkender samtlige de former for varemærker, der er registreringsberettigede efter konventionens bestemmelser. Vedrørende telle-quelle-reglen henvises i øvrigt til motiverne til udkastets § 29.

Foruden den beskyttelse, der opnås ved registrering og brug i henhold til varemærkelovens bestemmelser, skal nævnes den beskyttelse, som kan påberåbes i medfør af bestemmelsen i konkurrencelovens § 9. Efter denne bestemmelse er det enhver forbudt i erhvervsøjemed at benytte et navn, firma, forretningskendetegn el. lign., der ikke tilkommer ham, såvel som at benytte en ham rettelig tilkommende betegnelse på en måde, der er egnet til at hidføre forvekslinger med en af anden erhvervsvirksomhed retmæssigt ført betegnelse. Denne bestemmelse vedrører alle forretningskendetegn, uden hensyn til om disse kan registreres som varemærker eller ej. En forudsætning for beskyttelse efter § 9 må det dog være, at kendetegnet har »adskillelsesevne«. Om dette krav er opfyldt, må bero på samtlige foreliggende faktiske forhold. I lovtæksten er særlig fremdraget navn og firma, men angivelsen »forretningskendetegn el. lign.« er videgående. Foruden navn og firma vil reglen først og fremmest finde anvendelse på alle varemærker — registrerede såvel som uregistrerede — ligesom også firmanavn i forkortet form omfattes af reglen. Ved navn sigtes ikke blot til slægtsnavne, men også til pseudony-

mer, d. v. s. opdigtede navne og andre særnavne på personer, men ikke til fornavne. Ligestillet med navn og firma er også visse andre benævnelser f. eks. navne på fast ejendom, navne på foreninger og stiftelser, som driver erhvervsvirksomhed, navne på hoteller, restaurationer, teatre, biografer og andre forlystelsesetablissementer. Beskyttet er endvidere titler på aviser, tidsskrifter, bøger, musikalske værker, films, kunstværker og andre ophavsrettigheder. Foruden vareudstyret, der nyder beskyttelse som varemærker, beskyttes efter § 9 også andet udstyr, f. eks. annonceudstyr, udstyr på forretningsbreve, kataloger og andre forretningsstryksager samt skilte og varevogne. Vedrørende såvel vareudstyr som andet udstyr gælder, at det ejendommelige kan ligge i formen, i farven, i ornamenteringen eller i en kombination deraf.

Også andre kendetegn end de ovennævnte vil kunne beskyttes efter konkurrencelovens § 9. Principielt kan alt, der kendetegner en næringsvirksomhed eller de derfra udbudte varer eller tjenesteydelser, omfattes af reglen. På tilsvarende måde beskyttes i vidt omfang forskellige reklamefrembringelser med hjemmel i forfatterlovens § 2 c, der udtrykkelig som genstand for beskyttelse nævner »reklamer med hensyn til tekst, billedstof og komposition« (»lay-out«). Udelukket er det heller ikke, at kendetegn, som er bestemt til at opfattes med andre sanser end synsindtrykket, f. eks. lydsignaler, vil kunne beskyttes efter konkurrencelovens § 9, ligesom også i reklameøjemed anvendte særlige dufte muligt kan nyde beskyttelse.

B. De øvrige nordiske landes regler om adskillelsesevne.

I *finsk, norsk og svensk* varemærkeret kræves, ligesom i øvrigt i alle andre lande, at et varemærke skal have adskillelsesevne for at kunne beskyttes. I overensstemmelse hermed er også i Finland, Norge og Sverige deskriptive ordmærker udtrykkelig undtaget fra registrering. I den norske varemærkelov siges dog, ligesom i den danske, i nær tilknytning til den i Pariserkonventionens art. 6 indeholdte bedømmelsesnorm, at der ved bedømmelsen af et varemærkes særpræg skal tages hensyn til alle foreliggende forhold, navnlig varigheden af den brug, som måtte være gjort af mærket. Denne regel gør det muligt at registrere deskriptive varemærker, når disse

gennem brug har erhvervet sekundær betydning. For en sekundær betydnings opståen er det efter dansk og norsk ret ikke altid nødvendigt, at det pågældende varemærke er blevet indarbejdet, men i visse tilfælde, hvor mærkets deskriptive karakter er mindre fremtrædende, kan også en mere begrænset brug af dette være tilstrækkelig til at gøre det registrerbart. Også efter den finske varemærkeforordning er der nu mulighed for afvigelser fra reglen om forbud mod registrering af deskriptive ordmærker, når sekundær betydning foreligger. Sekundær betydning erkendes imidlertid efter finsk ret ikke at foreligge, medmindre fuldbyrdet indarbejdelse af mærket er sket.

Ligesom i Danmark er i de øvrige tre nordiske lande figurmærker og ordmærker samt kombinationer af figurer og ord registrerbare. Det fra svensk ret kendte særlige system, hvorefter ord, der indgår i figurmærker, kan kræves beskyttet som en særlig opfundet benævnelse, opretholdes stadig i Sverige, men er opgivet i de øvrige lande, hvor man tidligere anvendte det. Med hensyn til vareudstyr og slagordsmærker indtager Finland, Norge og Sverige stort set samme stilling, idet disse kendetegn i almindelighed ikke anses som registrerbare varemærker.

Medens beskyttelsen for uregistrerede vareudstyr og slagord i Danmark beror på samme regler som de uregistrerede varemærker i snævrere forstand, hviler beskyttelsen for vareudstyr og slagordsmærker i Finland helt på generalklausulen mod illoyal konkurrence. Den norske varemærkelovs bestemmelser om beskyttelse for uregistrerede, indarbejdede varemærker gælder udtrykkelig også for indarbejdet vareudstyr. Beskyttelsen for slagord afhænger derimod efter norsk ret af generalklausulen. Imidlertid har Norges Salgs- og Reklameforbund i samarbejde med Norske Annonserers Forening oprettet et privat register, i hvilket slagord, som er særprægede med hensyn til indhold eller form eller som er indarbejdede, efter en vis prøvelse kan optages. Dette register har til formål at give næringsdrivende og andre vejledning om slagord, som anvendes eller som tilsigtes taget i anvendelse. Derimod medfører registreringen ingen retsbeskyttelse. I Sverige kan den beskyttelse, som uafhængig af registrering opnås ved et kendetegns indarbejdelse ifølge konkurrencelovens § 9, gøres gældende for

adskillige kendetegn, som ikke ville kunne opnå registrering. Således kan såvel vareudstyr som slagordsmærker påregne beskyttelse efter nævnte lovbestemmelse. En forudsætning for beskyttelsen er det, at kendetegnet har adskillelsesevne.

C. Anden fremmed rets regler om adskillelsesevne.

Som allerede nævnt opstiller de forskellige retssystemer normalt krav om adskillelsesevne som en grundlæggende forudsætning for beskyttelsen af varemærker. Når der forud for registreringen finder en materiel prøvelse sted af forudsætningerne for beskyttelsen, såsom eksempelvis i engelsk, amerikansk og tysk varemærkeret, tages også stilling til spørgsmålet om fornøden adskillelsesevne. Efter den *engelske* varemærkelov kan et mærke blive registrerbart, selvom det i og for sig savner distinktivitet, for så vidt det ved brug eller på grund af andre omstændigheder faktisk har fået adskillelsesevne. Efter *De Forenede Staters* varemærkelov kan ligeledes varemærker, som oprindeligt har manglet distinktivitet, registreres, såfremt mærket har vist sig at have fået adskillelsesevne. Har ansøgeren været alene om mærkets brug gennem 5 år forud for ansøgningens indgivelse, kan dette anses som præsumtion for, at mærket har fået fornøden adskillelsesevne, men registreringsmyndigheden er dog ikke bundet heraf; den kan i tvivlstilfælde kræve bevis for brugsens omfang. Dette sker især, når det til registrering anmeldte varemærke er åbenbart deskriptivt, og i dette tilfælde kan ansøgeren være nødsaget til at fremsætte en omfattende redegørelse for at overbevise myndigheden om, at mærket har fået secondary meaning. På den anden side erkendes det, at varemærker kan få sekundær betydning på kortere tid end 5 år. Også den *tyske* varemærkelov tillader registrering af varemærker, der oprindeligt var uden fornøden adskillelsesevne, når mærket er blevet indarbejdet. I *fransk* ret, hvor registrering sker uden materiel forbehandling, og hvor registreringen kun har ringe betydning for varemærkerettens erhvervelse, kommer spørgsmålet om varemærkets adskillelsesevne kun til bedømmelse i tilfælde af retssag. Under en sådan har domstolene mulighed for at tage alle faktiske forhold i betragtning, som kan påvirke mærkerettens gyldighed, således ikke blot mærkets oprinde-

lige distinktivitet, men også om adskillelsesevne er opstået gennem langvarig, uanfægtet brug af mærket.

Med hensyn til de forskellige kategorier af varemærker går den *franske* varemærkelov videst. Denne lov anerkender som varemærke ethvert tegn, som tjener til at adskille en næringsdrivendes varer fra andres. Som følge heraf er vareudstyr i vidt omfang registreret i Frankrig, og også slagord må anses for registrerbare.

Den *engelske* lov udelukker principielt vareudstyr fra registrering. Derimod anerkendes etiketter (labels) udtrykkelig som registrerbare mærker. Derfor kan i et vist omfang kartoner og lign. registreres. I øvrigt beskyttes vareudstyr mod *passing off* (uhjemet brug af andres kendetegn på en måde, der er egnet til at give indtryk af, at varen kommer fra en anden) efter domspraksis. Slagord anses ikke principielt for udelukket fra registrering. Som ordmærker kan nemlig registreres »et eller flere ord, som ikke har nogen direkte hentydning til varens art eller kvalitet«, og herunder har man ment, at slagord måtte kunne indgå. Et slagord, som er deskriptivt, er imidlertid ikke registrerbart.

Det *amerikanske* varemærkeregister er opdelt i et *Principal Register* og et *Supplemental Register*. Registrering i sidstnævnte medfører kun ringe retsvirkning, men det står åbent for adskillige kendetegn, som ikke kan indføres i *Principal Register*, bl. a. udstyr samt slagord, der er bestemt som kendetegn for varer. Derimod er et slagord som kendetegn for tjenesteydelser registrerbart som servicemærke i *Principal Register*. For registrering i *Supplemental Register* kræves kun, at det pågældende kendetegn har en vis ringere grad af adskillelsesevne. Den tilsigtede grænsedragning mellem de to afdelinger af registret med hensyn til udstyr og slagord synes imidlertid i registreringspraksis ikke helt at være overholdt. I De Forenede Stater har siden 1919 en reklameorganisation, Printers Ink Publishing Co., Inc., ført et privat register over slagord, som anvendes ved annoncering. Hensigten er, at der herigennem skal kunne fås bevis for prioriteten til et bestemt slagord.

I *Canada* var vareudstyr (*distinguishing guise*) registrerbart allerede efter varemærkeloven af 1932 og omfattedes af det videre begreb varemærke (*Trade Mark*). Denne ord-

ning er stort set uforandret opretholdt ved den nye lov af 1953. Med hensyn til slagord gælder efter den tidligere ret, at som ordmærker kan registreres kendetegn bestående af højst 30 bogstaver, opdelt i indtil 4 grupper. Bestemmelsen tog sigte på at udelukke slagord fra registrering. Den nævnte begrænsning er udeladt i den nye lov, og hensigten hermed har været, at slagord — uafhængigt af antallet af deri indgåede bogstaver eller ord — skulle kunne registreres. En forudsætning herfor er det dog, at vedkommende slagord har adskillelsesevne.

Den *tyske* varemærkelov henviser i princippet vareudstyr til den beskyttelse, som opnås gennem indarbejdelse. I en vis udstrækning kan dog indarbejdet vareudstyr indføres i varemærkeregistret. Dette gælder, hvor udstyret består i varens farve eller form. Slagord er efter tysk ret registrerbare som ordmærker, såfremt de gennem form eller indhold må antages at opfylde varemærkets formål at angive en vares kommercielle oprindelse. Ved bedømmelsen af adskillelsesevnen stiller praksis ret høje krav.

D. Udkastets regler om adskillelsesevne.

Ligesom efter gældende lovgivning er det efter udkastet en grundlæggende forudsætning for et varemærkes beskyttelse, at det har adskillelsesevne. Dette fremgår af § 1, hvorefter varemærkets formål er at tjene som kendetegn for varer eller arbejds- og tjenesteydelser, der udbydes i erhvervsøjemed. Regler om særprægskravet er kun opstillet, for så vidt angår de varemærker, som skal registreres. Disse regler har deres naturlige plads i kapitlet om registrering, hvor de er optaget i § 13. Stort set bliver disse bestemmelser imidlertid normgivende også for de uregistrerede varemærker. Kravet om adskillelsesevne kan bedst tydeliggøres ved først at give en redegørelse for de krav, der opstilles i § 13 med hensyn til de registrerbare varemærker.

I nævnte paragraf opstilles først et almindeligt krav om, at varemærket for at kunne registreres skal være egnet til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres. Bestemmelsen gælder alle arter af mærker. I paragrafen opstilles herefter visse holdepunkter for bedømmelsen af, hvorvidt et anmeldt mærke opfylder kravet om adskillelsesevne. Det siges her, at et mærke, som udelukkende eller med kun mindre væsentlige ændringer eller til-

føj eiser angiver varens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, pris eller oprindelse, eller tidspunktet for dens fremstilling, ikke i sig selv skal anses for egnet hertil. Denne bestemmelse tager i første række sigte på ordmærker og udelukker deskriptive ord fra registrering, men den kan også få betydning for figurmærker, f. eks. hvor disse kun består af en almindelig afbildning af selve varen. Reglen er kun en uddybning af nysnævnte almindelige bestemmelse om adskillelsesevne og en eksemplifikation af, hvad derved tilsigtes. Set i forhold til bestemmelsen i den gældende lovs § 4, nr. 1 indeholder udkastets § 13 ingen egentlig realitetsændring. § 4, nr. 1 opstiller et krav om særpræg, der gælder alle mærke kategorier og føjer hertil en regel vedrørende mærker, der udelukkende består af deskriptive ord, tegn eller angivelser. Udkastet opstiller alene et krav om adskillelsesevne, der ligesom særprægskravet gælder alle mærker, men af de i bestemmelsen anførte eksempler fremgår det som nævnt, at også figurmærker kan være deskriptive. For disse mærkers vedkommende kan udkastets regel måske herved siges at indeholde noget nyt, der dog næppe vil medføre ændringer hverken i registrerings- eller i domspraksis.

Reglen om deskriptive (beskrivende) mærker har, som det fremgår af dens ordlyd, ikke fået samme absolutte form som den tilsvarende bestemmelse i varemærkelovens § 4, nr. 1, idet deskriptivitet kun medfører, at mærket ikke i sig selv skal anses for at have adskillelsesevne. I bestemmelsen er derhos i overensstemmelse med den gældende lovs § 4 nr. 1 optaget en almindelig holdt forskrift, der slutter sig til teksten i Pariserkonventionens art. 6, og som åbner mulighed for — trods foreliggende deskriptivitet — at anse et varemærke for tilstrækkeligt særpræget. Ligesom efter den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1 skal hensyn tages til alle foreliggende forhold, herunder særlig den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt. Hovedindholdet i denne fortolkningsregel ligger i forskriften om at tage hensyn til det omfang, hvori mærket har været i brug. Ved brug som kendetegn kan som nævnt et i og for sig deskriptivt mærke få sekundær betydning med den virkning, at det i omsætningskredsen først og fremmest opfattes som vedkommendes særlige varemærke, medens dets beskrivende indhold træder mere i baggrun-

den. Brugens distinktivitetskabende betydning gælder ikke blot ordmærker, men samtlige kategorier af mærker. Udkastet fastsætter ikke brug i noget bestemt omfang, for at fornøden adskillelsesevne kan siges at foreligge. Det kræves således ikke, at anvendelsen i alle tilfælde skal have medført fuldført indarbejdelse, således som det for tiden kræves efter finsk og også efter tysk ret. Det ligger imidlertid i sagens natur, at sekundær betydning normalt ikke kan opstå, såfremt mærket ikke er blevet almindelig kendt inden for omsætningskredsen, d. v. s. indarbejdet. På den anden side må hensyn tages til, at adskillelsesevne kan foreligge i større eller mindre grad, lige fra rent generiske ord, som kun i specielle undtagelsestilfælde vil kunne få sekundær betydning, over mere eller mindre klart deskriptive mærker, til mærker, som står på grænsen mellem det deskriptive og det kun stærkt suggestive. De sidstnævnte bør som regel — uafhængig af brug — anses for at have tilstrækkeligt særpræg til at være registrerbare. I grænsetilfælde kan derimod anvendelsen og omstændighederne i øvrigt være afgørende for registrerbarheden, men i disse tilfælde kan også en mindre omfattende brug være tilstrækkelig til at overføre mærket til de registrerbares kreds.

For så vidt angår mærker, der alene består af ikke særligt udformede tal eller bogstaver, som ikke danner et ord, der kan udtales — disse mærker anses normalt ikke for at have fornødent særpræg — skal ifølge § 13 samme bedømmelsesregler komme til anvendelse som ved bedømmelsen af andre mærker, der ikke umiddelbart har fornødent særpræg. Nærmere redegørelse for tal- og bogstavmærker findes i de særlige motiver til § 13.

I udkastets § 1, 2. stk., hvor det angives, hvoraf et varemærke kan bestå, nævnes figurer, ord eller ordforbindelser, herunder slagord, bogstaver eller tal eller varers udstyr eller indpakning. Der er således givet direkte hjemmel for registrering af udstyrmærker.

De erfaringer, der er opnået siden 1936, da der blev åbnet adgang til registrering af vareudstyr, taler for den i udkastet herom optagne positive hjemmel. Som bekendt kan vareudstyr omfatte visse tekniske eller funktionelle elementer, og denne omstændighed bør — ligesom hidtil — ikke være til hinder for registreringen, når udstyret ved siden heraf har fornøden adskillelsesevne. I særdeles-

hed til belysning af udstyrsregistreringens retsbeskyttelse er i udkastets § 5 optaget en bestemmelse, hvorefter eneret til varemærker ikke skal omfatte sådanne dele af mærket, som hovedsagelig tilsigter at gøre varen, dens udstyr eller indpakning mere hensigtsmæssig i anvendelse eller i øvrigt har andet formål end at tjene som kendetegn.

For udstyrsregistreringerne er ligeledes bestemmelsen om de såkaldte »disclaimers« i udkastets § 15 af betydning. Efter denne bestemmelse kan registreringsmyndigheden ved registreringen udtrykkelig fra beskyttelsen undtage sådanne bestanddele af mærket, som ikke særskilt vil kunne registreres, for så vidt der findes særlig anledning til at antage, at registreringen ellers kan medføre tvivl med hensyn til varemærkerettens omfang. En sådan fremgangsmåde anvendes allerede efter gældende dansk ret, nemlig ved udstyrsregistreringerne, og har — selv om den relativt sjældent finder anvendelse — vist sig formålstjenlig. Om »disclaimers« henvises i øvrigt til motiverne til udkastets § 15.

Under drøftelserne af spørgsmålet om vareudstyrsregistrering har der i kommissionen hersket enighed om, at den praksis, der blev indført i 1936, burde følges op. Det danske standpunkt har vundet tilslutning i Norge, og også Sverige og Finland er trods nogen tvivl gået ind for registrering af vareudstyr, for at nordisk enighed på dette vigtige område kunne opnås.

Vedrørende varemærkets farve og farvekombination tilsigter udkastet stort set ikke at gøre ændringer. Registreringen medfører, at beskyttelsen omfatter mærket udført i enhver farve eller farvekombination, for så vidt registreringen ikke udtrykkelig er begrænset til blot at angå en enkelt farve eller farvekombination. Som noget nyt må en anmelder, hvis han ønsker det, uden at det medfører nogen begrænsning i beskyttelsen, kunne begære antegnet, at det anmeldte mærke er bestemt til at anvendes fortrinsvis i en vis farve eller farvekombination. I visse tilfælde kan adskillelsesevnen ligge i netop den til mærkets udførelse anvendte farve eller farvekombination, og endvidere kan spørgsmålet om forvekslelighed være afhængig af ligheden med hensyn til farven.

Som anført under redegørelsen for gældende dansk ret, registrerer man i Danmark også slagordsmærker (slogans), og i udkastets

§ 1, 2. stk. siges nu direkte, at varemærket kan bestå ikke blot af ord, men også af ordforbindelser, herunder slagord. Medens nordisk enighed er opnået vedrørende registrering af udstyrmærker, har man fra svensk og finsk side ikke ment at kunne slutte til registrering af slagord, men disses beskyttelse gøres afhængig af indarbejdelse. Ligesom i det danske udkast indgår derimod i det norske udkast slagordsmærkerne under det almindelige varemærkebegreb, således at slagord skal være registrerbare ligesom andre varemærker. Efter dansk praksis registreres slagord, og de indhøstede erfaringer tilsiger ikke nogen ændring på dette område, bortset fra at strengere krav om særpræg bør være en betingelse for registrering. For Norge vedkommende har de utilfredsstillende resultater, der er nået af det private slagordsregister, foranlediget, at man nu ønsker at stille det offentlige registreringsapparat til disposition for disse mærker.

Det svenske udkast ligestiller med slagord i § 2, 2. stk. også andre i næring anvendte særlige varekendetegn. Herved sigtes først og fremmest til andet udstyr end vareudstyr. Sådant andet udstyr er nemlig efter udkastet ikke at anse som egentlige varemærker. Til andet udstyr henregnes f. eks. udstyr til annoncer, til forretningsbreve, kataloger og andre forretningsstryksager samt til skilte og forretningsvogne. Endvidere indgår herunder udstyret til forretningslokaler, det ansatte personales særlige uniformer eller særprægede arrangementer i forbindelse med vinduesskiltning o. s. v. Grunden til, at dette udstyr ikke anses for at burde henregnes under de registrerbare varemærker, er ikke af principiel art, men sondringen er motiveret af praktiske og registreringstekniske overvejelser. Især har man ment, at det udstyr, der her kan være tale om, kun med betydelig vanskelighed kan præciseres i en registreringsanmeldelse og klart anskueliggøres i varemærkeregistret og i de med registreringen forbundne bekendtgørelser. Til andre særlige varekendetegn tænkes også henregnet sådanne kendetegn, som skal opfattes med andre sanser end synet, f. eks. akustiske kendetegn. Hertil hører endvidere uden begrænsning alle sådanne navne, firmaer, forretningsbetegnelser af forskellig art, såsom navne på hoteller, restaurationer o. s. v., som nu er beskyttet efter den svenske konkurrencelovs § 9 i den udstrækning, de efter

udkastet ikke er beskyttet som egentlige varemærker (§ § 1—2) eller som navn eller firma (§ 3). Ligesom efter gældende svensk ret er beskyttelsen for hele denne heterogene gruppe af kendetegn beroende på indarbejdelse.

Med hensyn til de kendetegn som — ved siden af slagordene — indgår i det *svenske* udkast under samlingsnavnet »andet særligt varekendetegn«, har opfattelserne i de nordiske lande været afvigende. Det *finske* standpunkt er, at af disse kendetegn beskyttes firmadominanter samt indarbejdede firmaforkortelser og forretningsbetegnelser efter udkastet, medens de øvrige kendetegn er udelukket fra varemærkebeskyttelse, bl. a. fordi man har ment kun med forsigtighed at burde anerkende en eneret til kendetegn af den mindre skarpt præciserede art, hvorom det her drejer sig. I den grad dette alligevel i særlige tilfælde skønnes at burde ske, har man ment, at beskyttelsen bedre hørte hjemme i lovgivningen mod illoyal konkurrence. I *Norge* kan alle-

rede efter gældende ret en vis beskyttelse opnås efter konkurrenceloven, for så vidt angår den herommeldte gruppe af kendetegn. Denne ordning har man ikke ment at burde ændre. Fra *dansk* side mener man, at en stor del af de kendetegn, hvorpå § 2, 2. stk. i det svenske udkast tager sigte, må kunne betragtes som varemærker, og som følge heraf kunne registreres og også gennem brug kunne opnå varemærkebeskyttelse. Hertil kommer, at sådanne kendetegn også må nyde beskyttelse efter konkurrencelovgivningens bestemmelser.

I tilknytning til det tidligere anførte vedrørende svensk praksis, hvorefter registreringsmyndigheden på anmelderens begæring giver særlig ordmærkebeskyttelse til ord, der er optaget i sammensatte ord- og figurmærker, skal det nævnes, at man fra svensk side har givet udtryk for, at man i Sverige — som allerede i de andre nordiske lande sket — vil opgive denne fremgangsmåde.

Overdragelse af varemærkerettigheder.

A. Gældende dansk ret.

Bestemmelserne om overdragelse af retten til et registreret varemærke indeholdes i varemærkelovens § 8. Efter paragraffens 1. stk. kan retten til et registreret varemærke overdrages i eller uden forbindelse med den forretning, i hvilken det benyttes. I 2. stk. siges, at såfremt nogen overdrager sin forretning, går retten til de registrerede varemærker, som benyttes i forretningen, over til erhververen, medmindre anden overenskomst måtte være truffet. Om overdragelse af fællesmærker, jfr. lov nr. 102 af 7. april 1936, gælder særlige regler. Ifølge denne lovs § 3 kan retten til et for en forening registreret fællesmærke ikke overdrages, medmindre det sker til en offentlig myndighed eller til en anden forening, og den forening, som var mærkets oprindelige indehaver, samtidig ophører at bestå. Modsetningsvis må sluttes, at et for en offentlig myndighed registreret fællesmærke må kunne overdrages.

Indtil 1936 kunne — ifølge § 8 i loven af 1890 — retten til et registreret varemærke kun overdrages i forbindelse med den forretning, i hvilken det blev benyttet. Samme paragrafs 2. stk. indeholdt en formodningsregel tilsvarende den, der findes i den gældende lovs § 8, 2. stk., hvorefter varemærket følger

forretningen, medmindre anden overenskomst måtte være truffet.

Formålet med grundsætningen om varemærkets bundethed til virksomheden var, som det fremgår af motiverne til den gældende lovs § 8, dels at forhindre handel med varemærker, dels at individualisere varens oprindelsessted. I begge disse henseender plejede man at påberåbe sig det købende publikums interesse i ikke at blive vildledt. Disse betragtninger skønnedes dog i overvejende grad at være af teoretisk natur, idet et varemærkes værdi i publikums øjne sædvanlig ikke beror på, at varen stammer fra et bestemt sted, men på at den har en bestemt kvalitet, pris el. lign., hvilke egenskaber kan forandre sig, ligesåvel i den ene som i den anden mærkeindehavers hånd. Den betryggelse for publikum, man påberåbte sig, var ret illusorisk, da indehaveren af mærket kunne tillade andre at benytte det eller kunne lade det udslette af registret den ene dag for den næste dag at lade det registrere i en andens navn. Man bestemte sig derfor ved lovændringen i 1936 til at gå over til en regel om varemærkets frie overdragelighed. Til støtte herfor talte yderligere, at det kunne være af interesse for indehaveren af et mærke, der på grund af derpå anvendte reklameomkostninger, indarbejdelse og deslige kan re-

præsentere en betydelig good-will, at han er i stand til særskilt at afhænde mærket, hvis han f. eks. på grund af forretningens ophævelse, dødsfald, konkurs, ophør med at fabrikere den pågældende artikel el. lign., ønsker det. Fra 1936 kom således de almindelige regler om formuerettigheders overgang til anvendelse på varemærker.

Erfaringerne siden 1936 har vist, at reglen ikke har haft uheldige konsekvenser. Antallet af rene overdragelser, d. v. s. uden samtidig overdragelse af forretningen, er ikke stort. Størsteparten af anmeldte ejerskifter hviler på en samtidig overdragelse af forretningsvirksomheden.

Også det uregistrerede varemærke må kunne overdrages uafhængigt af den forretningsvirksomhed, hvori det har været anvendt. Varemærkelovens regler angår kun det registrerede varemærke. Ved Østre Landsrets dom af 8. december 1933 (U. f. R. 1934 pag. 377) fandtes den i varemærkelovens § 8 indeholdte præsumptionsregel om varemærkets medfølgende ved forretningens overdragelse ikke at kunne anvendes analogisk på et ved forretningsoverdragelsen ikke registreret varemærke. Den siden da skete udvikling vedrørende det uregistrerede ibrugtagne varemærkes retsstilling synes dog at tale for, at reglen i lovens § 8 naturligt må finde analogisk anvendelse på det uregistrerede varemærke, i hvert fald hovedreglen i § 8, 1. stk., hvorefter varemærket er frit overdrageligt. Da et varemærke således er underkastet de almindelige regler om formuerettigheders overgang, må det også kunne gøres til genstand for pantsætning og udlæg, uanset at loven ikke har regler herom.

Varemærkeloven indeholder heller ikke bestemmelser om licens. Ved licens forstås det forhold, at mærkeindehaveren giver en anden ret til at anvende mærket i erhvervsøjemed. I en licensaftale kan det bestemmes, at licenstageren får enelicens, hvorved licensgiveren frasiger sig retten til at meddele licens til andre og eventuelt også afstår fra selv at anvende mærket. Enelicenstageren kan få ret til at meddele underlicenser. I modsætning til enelicensen taler man om en simpel licens (en medbenyttelsesret), når retten til mærkets brug ikke er eksklusiv, men licensgiveren har forbeholdt sig at meddele licens også til andre. Ofte vil en varemærkelicens være forbundet med en samtidig tilståelse af en patent-

licens, eller med at licensgiveren overlader licenstageren brug af tilvirkningsmetoder, recepter og deslige og samtidig sikrer sig ret til at udøve kontrol med de pågældende varer.

Uanset at varemærkeloven savner bestemmelser om licens, har i de senere år enkelte noteringer af meddelt licens fundet sted. Om licensretten kan videreoverdrages, må afhænge af licenskontrakten. I sager om krænkelse af varemærkeretten må såvel licensgiver som licenstager være påtaleberettiget, såfremt intet andet er aftalt. Licenstager, der ønsker at anlægge en sådan sag, bør dog underrette licensgiveren herom.

B. De øvrige nordiske landes regler om overdragelse af varemærkerettigheder.

I den *finske* varemærkeforordning var det indtil for nylig bestemt, at retten til et registreret varemærke skulle følge den forretning, i hvilken det blev benyttet. I 1953 blev denne bestemmelse imidlertid ændret, således at varemærket nu følger den forretning eller *den del af forretningen*, i hvilken det anvendes. Uden om loven har fri overdragelse dog fundet sted i betydeligt omfang, bl. a. derved at den nye indehaver begærer en ny registrering af mærket, samtidig med at overdrageren lader sin registrering udslette af varemærkeregistret. Beskyttelsen for et indarbejdet varemærke, som ikke er registreret, anses efter finsk ret for at være så nært knyttet til den virksomhed, i hvilken indarbejdelsen har fundet sted, at en overdragelse af mærket adskilt fra virksomheden ikke overfører den indarbejdede ret til den nye indehaver. Retten til et varemærke kan i Finland ikke gøres til genstand for udlæg og kan ikke heller mod skyldnerens ønske afhændes af hans konkursbo.

Også efter den *norske* varemærkelov gælder, at varemærket kun må overdrages sammen med den forretning, hvori det bruges. Har mærkeindehaveren ikke bopæl i Norge, er det tilstrækkeligt, at den i Norge drevne virksomhed overdrages sammen med mærket. I praksis har overdragelsesreglerne heller ikke strengt kunnet overholdes. Ganske vist foreskriver den norske lov en såkaldt spærrefrist, hvorefter et tidligere registreret varemærke først efter et års forløb kan registreres for en anden indehaver for samme eller lignende varer. Med hjemmel i denne bestemmelse har registreringsmyndigheden ret til at nægte registrering for en ny indehaver, når overdra-

geren samtidig begærer sin registrering udsløttet. I praksis har myndigheden dog ment at have ret til at se bort fra spærrereglen, når overdrageren giver samtykke til den ny registrering og tillige erklærer, at han ikke selv har anvendt mærket i det senest forløbne år. Samtykke anerkendes dog ikke, når der er grund til at antage, at der ved den nye registrering er fare for vildledelse. Hvis et registreret, indarbejdet varemærke overdrages uden den forretning, i hvilken det er blevet indarbejdet, bortfalder efter norsk opfattelse retsbeskyttelsen, idet indarbejdelsesbeskyttelsen bygger på, at omsætningskredsen opfatter mærket som en vis bestemt næringsdrivendes særlige kendetegn, og en fra virksomheden adskilt overdragelse kan ikke medføre, at mærket opfattes som den nye mærkeindehavers kendetegn. Efter norsk ret kan der ikke gøres udlæg i et varemærke, hvorimod det kan indgå i et konkursbo.

Også efter gældende svensk ret kan varemærket kun overdrages i forbindelse med den forretningsvirksomhed, for hvilken det er registreret. Overdrages forretningen, overgår retten til det registrerede varemærke, som anvendes i virksomheden, fra overdrageren til den nye indehaver, såfremt aftale ikke er truffet om, at varemærket skal være forbeholdt overdrageren, eller at begge må anvende mærket for forskellige arter af varer. Bestemmelsen om, at mærket kun må overdrages i forbindelse med virksomheden, er også i Sverige omgået i vid udstrækning. Dette kan praktiseres ved, at den nye indehaver søger en ny registrering af mærket og hertil får samtykke fra overdrageren, der, samtidig med at den nye registrering finder sted, tilbagekalder den ældre registrering. Medens varemærkeloven oprindeligt krævede, at hele forretningen skulle overdrages, blev der ved lovændringen i 1953 indført den lempelse, at det var tilstrækkeligt, at den virksomhed, der fandtes i Sverige, blev overdraget. Denne regel har først og fremmest betydning for næringsdrivende, som ikke har bopæl i landet. Herefter kan, ligesom i Finland og Norge, sådanne mærkeindehavere overdrage de for dem i vedkommende land stedfundne registreringer, såfremt den del af virksomheden, der findes i landet, indgår i overdragelsen. Retten til et varemærke kan efter svensk ret ikke gøres til genstand for udlæg, derimod kan varemærkeretten indgå i konkursboet. Frivillig pantsætning

kan ej heller finde sted, idet muligheden for pantsætning må bero på en beføjelse for pant-haveren til at realisere pantet. At denne ikke foreligger, fremgår af, at mærket ikke kan overdrages uden i forbindelse med virksomheden, og over denne giver panteretten ikke panthaveren nogen rådighed. Reglerne vedrørende registrerede varemærkers overdragelighed er stort set gyldige også ved overdragelse af uregistrerede indarbejdede varemærker. Et sådant må normalt anses for at følge den virksomhed, i hvilken det er blevet indarbejdet.

I lighed med, hvad der er tilfældet i Danmark, savnes i de øvrige nordiske landes love bestemmelser om varemærkelicens. Licenser anses dog ikke heller i de øvrige lande for at være i strid med varemærkerettens formål, således som man har antaget visse steder i fremmed ret.

C. Anden fremmed rets regler om overdragelse af varemærkerettigheder.

I Frankrig har man fra de ældste tider til-ladt overdragelse af varemærker uafhængigt af den forretningsvirksomhed, hvori de har været anvendt, når overdragelsen skete frivilligt. Fra grundsætningen om fri overdragelse har man imidlertid ikke sluttet, at udlæg i eller pantsætning af et varemærke kunne finde sted. På visse betingelser kan et varemærke overdrages ved tvang, når det sker i forbindelse med overdragelse af indehaverens hele forretningsvirksomhed. Med hensyn til licens til varemærker anerkender fransk ret fuld af-talefrihed.

I Storbritannien kunne efter ældre ret et varemærke kun overdrages sammen med forretningens good-will, medens en selvstændig varemærkeoverdragelse blev anset for at medføre, at mærket i den nye indehavers hånd blev vildledende og derved mistede sin retsbeskyttelse. I varemærkeloven af 1938 er — omend med visse reservationer — princippet om fri overdragelse indført. Dog skal den nye indehaver, når retten til fri overdragelse benyttes inden en vis kortere frist fra overdragelsesdagen at regne, bekendtgøre sin erhvervelse efter retningslinier, som registreringsmyndigheden udfærdiger efter begæring. Overdragelse må i reglen ikke ske, når der derved opstår parallelle varemærkerettigheder for forskellige indehavere til forvekslelige mærker, der omfatter samme eller lignende varearter, eller sådanne parallelle varemærke-

rettigheder derved kommer til at bestå inden for forskellige dele af landet. Herfra kan dog på visse særlige betingelser undtagelse gøres, hvorved de interesserede parter får mulighed for på forhånd at få en bindende udtalelse fra registreringsmyndigheden om transaktionens lovlighed, inden overdragelsesaftalen træffes. For at forebygge at der opstår situationer, hvorved almenheden kan vildledes, ved at forskellige næringsdrivende anvender alt for ens mærker, har den engelske lov endvidere bestemmelser om såkaldte »Associated Trade Marks«. Når en næringsdrivende har flere registreringer af samme eller lignende mærker, kan registreringerne erklæres for at være *associated* med den virkning, at de kun kan overdrages samlet og ikke hver for sig. Med hensyn til fri overdragelse af uregistrerede varemærker gælder, at en sådan overdragelse kun er tilladt, når der sammen med det uregistrerede varemærke overdrages et registreret mærke. Efter ældre ret kunne varemærket gøres til genstand for udlæg. Bestemmelser herom findes ikke i varemærkeloven, men nogen ændring på dette punkt synes ikke at være sket ved loven af 1938. Hvad angår tilladeligheden af varemærkelicenser var retspraksis før loven af 1938 restriktiv. Licenser blev således anset for ulovlige som vildledende, såfremt de varer, for hvilke mærket blev anvendt, ikke hidrørte fra licensgiveren. Ved licens ansås mærkets adskillelseevne for at kunne gå tabt. Også i denne henseende gennemførtes en ændring ved den nye lov. Heri er optaget særlige bestemmelser om såkaldte *Registered User*, d. v. s. registreret licenstagere. Efter disse bestemmelser skal aftale om varemærkets licens anmeldes til notering i varemærke registret. Kun såfremt an tegning har fundet sted, kan parterne være sikre på, at licensens anvendelse ikke medfører tab af mærkeretten. Registreringsmyndigheden skal foretage noteringen, når licenstagens brug af mærket ikke anses for at stride mod det offentlige interesser, og når myndigheden har overbevist sig om, at mærkeindehaveren har fornøden kontrol med de varer, for hvilke licenstagere skal anvende mærket. Licensgiveren kan som egen anvendelse af mærket tilgoderegne sig licenstagernes brug af dette. Dette har særlig betydning efter engelsk ret, hvor det er en forudsætning for mærkerettens beståen, at mærket anvendes. Endvidere har licenstagere i visse tilfælde en

selvstændig ret til at føre sag ved indgreb i varemærkeretten. Den engelske rets regler om overdragelse og licens er siden — omend i betydelig forenklet form — optaget i nye varemærkelove bl. a. i Australien og Canada.

Også i *De Forenede Stater* kunne efter ældre ret mærket kun overdrages sammen med hele den virksomhed, hvori det anvendtes. Blev et varemærke overdraget, uden at forretningen samtidig blev afhændet, blev følgen, at den tidligere indehaver blev anset for at have opgivet sine krav på mærket, uden at erhververen derved fik nogen ret til dette. Denne anskuelse faldt sammen med domspraksis og gjaldt både registrerede og uregistrerede mærker. Ved Lanham Act af 1946 er overdragelsesreglerne med hensyn til registrerede varemærker mildnet betydeligt. Der gælder nu en ordning, som stort set indebærer, at fri overdragelse er blevet anerkendt. Formelt foreskriver loven dog, at et varemærke kun må overdrages sammen med virksomhedens goodwill eller sammen med den del deraf, som har forbindelse med mærkets anvendelse, og som symboliseres ved mærket. Da den goodwill, som har forbindelse med et varemærke, i de fleste tilfælde ikke kan adskilles fra selve mærket, får kravet om, at mærkets goodwill skal medfølge, ikke større praktisk betydning. Efter en særlig bestemmelse kan en registrering, som har været genstand for overdragelse, ophæves, såfremt mærket af den nye indehaver udnyttes for at vildlede forbrugerne vedrørende varens oprindelse. For uregistrerede mærker gælder stadig ovennævnte domspraksis. Disse mærker kan således kun overdrages, når den tidligere indehavers virksomhed samtidig overgår til erhververen. Forud for den nye lov kunne meddelelse af varemærkelicens bringe mærkerettens fortsatte beståen i fare, og endvidere kunne en virksomhed ikke opnå registrering af et varemærke, som kun anvendtes af et datterselskab. I Lanham Act er et mærkes anvendelse af visse licenstagere udtrykkelig godkendt. Licens er således tilladt, hvor parterne er *related companies*, hvorved forstås ikke blot sådanne, som står i concernforhold til hinanden, men også andre, såfremt forholdet mellem parterne er således, at licensgiveren kan udøve effektiv kontrol over de varer, for hvilke det pågældende mærke anvendes. Ligesom i England bestemmes også i *De Forenede Stater*, at licenstagernes anvendelse af mærket skal anses

for at være sket for licensgiverens regning. Heraf følger bl. a., at registrering nu kan ske for licensgiveren, selv om han aldrig selv har anvendt mærket og ej heller tilsigter at gøre det. Den amerikanske ret stemmer overens med den engelske også derved, at mærker, hvortil der er meddelt licens, ikke må anvendes på en sådan måde, at offentligheden vildledes.

Efter *tysk* ret kan et registreret varemærke kun overdrages sammen med den forretningsvirksomhed eller del af forretningsvirksomheden, til hvilken mærket hører. Aftale om overdragelse i andre tilfælde er uden virkning og medfører, at registreringen kan ophæves. Dette mening er råder med hensyn til, om der kan gøres udlæg i et varemærke, eller om det kan pantsættes. Derimod ligger det klart, at varemærket kan indgå i konkursboet og være underkastet konkursforvaltningens dispositioner. Bestemmelser om varemærkelicens savnes helt i den tyske varemærkelov, og betydelig usikkerhed synes også at råde med hensyn til licensers gyldighed og licenstagernes retsstilling i øvrigt.

D. Udkastets regler om overdragelse af varemærkerettigheder.

I udkastet er reglerne om overdragelse af varemærkeretten optaget i §§ 32—33. Den i den gældende lovs § 8 indeholdte regel, hvorefter varemærket kan overdrages enten sammen med forretningsvirksomheden eller uden denne, opretholdes, d. v. s. at princippet om varemærkets frie overdragelighed bevares. Ligesom efter gældende ret skal den, til hvem retten til et registreret varemærke er overdraget, gøre anmeldelse herom til registreringsmyndigheden, der gør tilførsel herom i registret. Reglen i udkastets § 34 vedrører varemærkelicens og § 35 pantsætning.

I fortsættelse af ovennævnte regler om overdragelse, licens og pantsætning indeholder forslaget § 36 en ny regel, hvorefter brugen af et varemærke ved dom kan forbydes, såfremt denne brug efter overdragelse af mærket, eller efter at licens er meddelt, bliver vildledende. I udkastets § 36, 2. stk. siges, at også i tilfælde, hvor et varemærke er vildledende eller af mærkeindehaveren eller en anden med hans samtykke anvendes på vildledende måde, kan det ved dom forbydes den pågældende at anvende mærket.

Bedømmelsen af, om brug af et varemærke

er vildledende efter § 36, er et domstolsspørgsmål. Undertiden kan det vel for registreringsmyndigheden være indlysende, at et varemærke i den nye indehavers hånd vil kunne vildlede offentligheden. Selv i sådanne tilfælde kan registreringsmyndigheden dog ikke nægte at notere en anmeldt overdragelse. Dette kan måske rent umiddelbart forekomme uheldigt; men da direktøren for patent- og varemærkevæsenet efter reglen i udkastets § 36, 3. stk. får tillagt ret til at rejse sag om forbud mod et varemærkes anvendelse, ligesom han i medfør af § 26, 1. stk. får hjemmel til i visse tilfælde at rejse sag om en registrerings ophævelse, se § 25, 2. stk., må det forventes, at den, der erhverver et mærke, som efter overdragelsen skønnes at kunne virke vildledende, vil afhjælpe dette forhold, såfremt registreringsmyndigheden peger på, at sag om registrerings ophævelse i modsat fald vil blive rejst.

De øvrige landes forslag afviger på dette område fra det danske ved at indeholde regler, hvorefter registreringsmyndigheden får ret til at nægte notering af stedfundne overdragelser og meddelte licenser, der kan medføre, at mærkets brug i den foreliggende skikkelse herefter vil kunne vildlede.

Bestemmelserne om forbud mod brug af vildledende mærker må ses i sammenhæng med reglen i § 25, 2. stk., hvorefter registreringen af sådanne mærker kan ophæves ved dom.

I visse tilfælde kan det derfor, efter at overdragelse af et varemærke har fundet sted, blive nødvendigt at foretage mindre ændringer i mærket for at undgå vildledelse af det købende publikum. En sådan ændring kan bestå i, at den tidligere indehavers navn eller firma, adresseangivelse el. lign. fjernes fra mærket. Hjemmel for en ændring af mærket, som ikke er så væsentlig, at den påvirker detes helhedsindtryk, findes i udkastets § 24.

I kommissionen har man drøftet, om der kunne være grund til i forslaget at optage bestemmelser svarende til den engelske rets regler om Associated Trade Marks, hvorefter sådanne mærker kun skulle kunne overdrages samlet og derfor ikke ved overdragelse skulle kunne komme på forskellige hænder. Det kan vel tænkes, at en opdeling af indbyrdes forvekslelige varemærker på forskellige indehavere kan virke vildledende; men udkastet værner herimod ved de almindelige regler mod vildledelse. Kommissionen har derfor **ikke**

anset det for påkrævet, ud over hvad der følger af de her ommeldte regler, at binde mærkeindehaverens handlefrihed med hensyn til overdragelse af varemærkeretigheder. Særlige bestemmelser efter engelsk rets forbillede ville medføre administrative vanskeligheder, som findes at være større end de til den engelske ordning knyttede fordele.

Kommissionen har ligeledes ment, at partiel overdragelse af retten til registrerede varemærker kan være ønskelig. Indehaveren af et varemærke må således være berettiget til at overdrage varemærkeretten alene for visse af de varearters vedkommende, der er omfattet af registreringen, men i øvrigt beholde den, ligesom indehaveren må være berettiget til at overlade retten til mærket til flere, for at disse kan anvende mærket for forskellige varearter. Også i sådanne tilfælde kan forbudet mod vildledende brug af varemærker blive aktuelt. Men selv om partiel overdragelse eller opdeling af en varemærkeregistrering principielt tillades, bør af praktiske grunde en tilsvarende opdeling af selve registreringen på flere indehavere ikke kunne ske, men som hidtil bør den bestående registrering begrænses og en eller flere registreringer søges for den eller de dele af varemærkeretten, som udskilles. For at en således tilkommen ny registrering ved eventuel kollision med andre varemærkeretigheder skal kunne påberåbe sig samme fortrinsret som den oprindelige registrering, må det anses for tilstrækkeligt, at det antegnes i varemærkeregistret, at registreringen har fundet sted i forbindelse med overdragelse af en del af den varemærkeret, der tidligere var omfattet af den ældre registrering.

Medens det danske udkast — ligesom den gældende varemærkeret — betragter varemærket som et formuegode, der kan pantsættes, og hvori udlæg kan gøres, har retten til et varemærke efter det norske og svenske udkast karakteren af at være tilbehør til en virksomhed, hvorfor selvstændig pantsætning og udlæg ikke er tilladt. Det finske forslag tillader udlæg, når pantsætning har fundet sted, og går således en mellemvej. Ligesom for at opnå en ny registrering af et varemærke er det en betingelse for at erhverve en ældre varemærkeret, at den pågældende er erhvervsdrivende.

Kommissionen har særlig overvejet spørgsmålet om varemærkelicens og er nået frem til, at der i en ny varemærkelov må findes regler

herom, når henses til den stigende interesse, der er for varemærkelicenser. Af udkastets § 33 fremgår forudsætningsvis, at licens kan meddeles, idet det her siges, at såfremt indehaveren af et registreret varemærke har givet en anden ret til at anvende mærket i erhvervsøjemed (licens), skal på mærkeindehaverens eller licenstagernes begæring tilførsel herom gøres i varemærkeregistret. Samtidig udtales, at såfremt ikke andet måtte være aftalt, kan licenstageren ikke overdrage sin ret. Nærmere regler om licenskontraktens indhold er ikke foreskrevet, hvorfor aftalefrihed må herske her. Dog må reglerne i udkastets §§ 25 og 36 om vildledende varemærker haves for øje. Spørgsmålet om vildledende varemærkebrug på licensbasis kan efter det danske udkast kun afgøres af domstolene og ikke tillige af registreringsmyndigheden, der ikke kan nægte at notere en anmeldt licens. En sådan beføjelse er i de øvrige nordiske lande tillagt registreringsmyndigheden ligesom ved begæring om notering af stedfundne overdragelser.

Kommissionen har overvejet, om notering i varemærkeregistret af meddelte licenser, ligesom i engelsk ret og i overensstemmelse med udkastets regler om notering af varemærkeoverdragelser, burde være obligatorisk. Man har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig anledning hertil. Kommissionen antager, at muligheden for en sådan notering væsentlig vil blive udnyttet af en enlicenstagere; men hvor en simpel licens meddeles til et større antal erhvervsdrivende, vil retten til at få notering herom foretaget i registret næppe få større praktisk betydning. Ved meddelelse af simpel licens til flere må haves for øje, at mærket muligt efterhånden vil blive opfattet som en almindelig betegnelse for varer af en vis art, d. v. s. at mærkeindehaverens eneret ophører uden at overføres på nogen anden. Notering i varemærkeregistret af en meddelt licens medfører, at den begrænsning i mærkeindehaverens ret, som følger af licensen, også gælder over for den, som senere erhverver retten til det pågældende mærke. Efter udkastets § 42 anses i sager om krænkelse af varemærkeretten såvel licensgiveren som licenstagere påtaleberettigede, såfremt intet andet er aftalt. En licenstagere, som vil anlægge sag, skal dog underrette licensgiveren herom. Kommissionen har også overvejet, om licenstagernes anvendelse af varemærket bør komme licensgiveren til gode.

Spørgsmålet må efter kommissionens mening besvares bekræftende. Det har dog ikke samme betydning som i engelsk ret, hvor et registreret varemærkes fortsatte anvendelse er en betingelse for dets beskyttelse. En vis betydning har det dog for præklusionsreglen i § 8 samt for reglen i § 9) om et yngre kendetegn kollision med et ældre kendetegn, hvorefter retten til det yngre kan bestå, såfremt indehaveren af den ældre ret ikke inden rimelig tid har rejst sag om rettens beståen. Nogen lovregel om dette spørgsmål har kommissionen imidlertid ikke ment at burde optage i udkastet. Som foran nævnt må man gå ud fra, at licenstagernes brug af mærket må kunne påberåbes af mærkeindehaveren på samme måde, som hvis han selv havde anvendt det. Endvidere må det normalt anses for at følge af sagens natur, at licenstageren gennem sin udnyttelse af licensen ikke erhverver nogen selvstændig ret til mærket ud over, hvad licensaftalen giver, uanset om den af ham bekostede reklame har givet mærket dets egentlige anseelse. Det samme gælder, hvor en generalagent, som ikke er licenstagere, har indarbejdet sin hovedmands varemærke på det danske marked. Da en sådan grundsætning ikke kan antages at burde være helt uden undtagelser, har man ment, at spørgsmålet bedst kunne løses gennem retspraksis, når domstolene, ubundet af forskrifter i loven, kan tage hensyn til de forskellige tilfældes særlige karakterer. Parterne kan sikre sig mod fremtidige tvister om mærkeretten gennem bestemmelser i licensaftalen. Også spørgsmålet, om licenstageren skal være berettiget til økonomisk erstatning for den øgede værdi, mærket har opnået gennem hans indarbejdsforanstaltninger, overlades det til parterne at regulere i licensaftalen.

Kommissionen har ikke ment, at licenstageren, som er blevet noteret i registret, har nogen selvstændig ret til at forny registreringen. Fornyelsesspørgsmålet bør bero på registreringshaveren som den for mærkerettens opretholdelse nærmest ansvarlige. Hvis mærkeindehaveren til skade for licenstageren undlader at holde registreringen i live, kan spørgsmålet om skadeserstatning til licenstageren opstå. Hvor undladelse af at begære fornyelse er et udtryk for mærkeindehaverens opgivelse af varemærkeretten, kan licenstageren i eget

navn søge en ny registrering af mærket. Også i øvrigt bør det påhvile mærkeindehaveren at repræsentere mærkeretten, f. eks. hvor der opstår spørgsmål om at give samtykke til en anden til registrering af et lignende mærke. Hvis en licensgiver begærer mærket udslettet af registret (§ 27), forudsætter kommissionen, at registreringsmyndigheden om muligt før sagens afgørelse giver en noteret licenstagere lejlighed til at udtale sig.

For så vidt angår uregistrerede varemærker må licensaftaler kunne indgås i samme omfang som med hensyn til registrerede mærker og formentlig med samme retsvirkning. Forholdet kommer dog ikke — som hvor licens til registrerede varemærker noteres i registret — til offentlighedens kundskab.

Som resultat af de nordiske drøftelser af spørgsmålet om varemærkers overdragelighed og om meddelelse af licens kan fastslås, at fuldstændig nordisk enighed er til stede om, at et registreret varemærke frit bør kunne overdrages, samt at licens i princippet er tilladt. For så vidt angår overdragelse går de danske og finske tekster videre, idet de udtrykkelig tillader fri overdragelse også af uregistrerede varemærker, en regel, som ikke er optaget i de norske og svenske tekster. Nogen større praktisk betydning vil denne forskel næppe få. Enighed er endvidere opnået med hensyn til reglen i § 36 om domstolsforbud mod brug af et mærke, når dette er vildledende i erhververens eller licenstagernes hånd. Derimod har man i det danske udkast ikke ment at burde indføre en bemyndigelse for registreringsmyndigheden til i et sådant tilfælde at nægte notering af anmeldte overdragelser og licenser. Dette standpunkt er baseret på den opfattelse, at man bør tilstræbe at begrænse de administrative organers beføjelse til at prøve materielle spørgsmål, og i stedet henvide disse til bedømmelse udelukkende af domstolene. Reglerne om pant og udlæg i varemærker er i sagligt indhold helt overensstemmende i det norske og det svenske udkast. Det danske udkast tillader både pantsætning af og udlæg i varemærkeretigheder, medens det finske går en middelevj gennem bestemmelsen om, at der ikke må gøres udlæg i retten til et varemærke, medmindre varemærket er blevet pantsat.

Varemærkerettens ophør, særlig spørgsmålet om såkaldt degeneration.

A. *Gældende dansk ret.*

Efter varemærkelovens § 9 vedvarer registreringen af et varemærke i 10 år fra registreringsdagen at regne og kan derefter fornyes for 10 år ad gangen, når begæring herom fremsættes inden udløbet af den pågældende registreringsperiode. Er anmeldelse om fornyelse ikke sket inden dette tidspunkt, har mærkeindehaveren dog endnu i 3 måneder adgang til at begære registreringen fornyet mod erlæggelse af en tillægsafgift. Efter § 12 kan mærkeindehaveren når som helst under den løbende registreringsperiode begære varemærket udslettet af registret.

I visse tilfælde kan en registrering ophæves administrativt i medfør af bestemmelsen i varemærkelovens § 10, 1. stk. Efter denne bestemmelse kan handelsministeren påbyde en registrerings ophævelse, når registreringen er foretaget i strid med bestemmelserne i lovens § 4 nr. 3, 5, 6 og 7. Ifølge § 4 nr. 3 må varemærket ikke registreres, når det indeholder urigtige og åbenbart vildledende angivelser, efter § 4 nr. 5 må mærket ikke registreres, når det uden hjemmel består af eller indeholder statskendetegn eller indenlandske kommunale våben eller kendetegn eller efterligninger af sådanne kendetegn, og efter nr. 6 må registrering ikke finde sted, når mærket indeholder officielle kontrol- eller garantitegn eller efterligninger heraf og begæres registreret for de samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn og stempler benyttes. Endelig må efter § 4 nr. 7 mærket ikke registreres, når det indeholder fremstillinger, der kan vække forargelse eller på anden måde strider mod den offentlige orden. Den administrative ophævelsesbeføjelse i § 10 tager således sigte på mærker, der er registreret i strid med de bestemmelser, der værner offentlige interesser. Bestemmelsen finder kun sjældent anvendelse.

Varemærkelovens § 10, 2. stk. indeholder en almindelig regel om den forurettedes adgang til domstolene. Det siges her, at formeren nogen, at et varemærke til skade for ham er registreret i modstrid med lovens bestemmelser, kan han søge registreringen ophævet ved dom. Sag om ophævelse af et varemærkes registrering må i henhold til § 10, 5. stk. rejses inden 5 år fra registreringsdagen, medmindre den, imod hvem sagen rejses, på re-

gistreringstidspunktet kendte eller burde kende sin mangel på berettigelse til mærket. Til den administrative ophævelsesbeføjelse i § 10, 1. stk. er ikke knyttet nogen præklusionsfrist, men selvsagt kan det ved afgørelsen være af betydning, i hvor lang tid varemærkeretten har bestået.

Medens en varemærkeret således kan gå tabt, ved at registreringen ikke fornyes, ved at registreringen påbydes ophævet, eller ved at mærket udslettes i henhold til dom, kan varemærkeretten også ophøre gennem såkaldt degeneration. Ved denne betegnelse har man kendetegnet et varemærkes forvandling fra at være en enkelt næringsdrivendes særlige kendetegn til at blive en almen betegnelse, hvortil nogen eneret ikke kan hævdes. En sådan forvandling kan ske såvel med figurmærker som med ordmærker. For figurmærkernes vedkommende har spørgsmålet kun ringe praktisk betydning. Så meget større betydning har degenerationsproblemet derimod for ordmærker derved, at overgangen fra varemærke til almen benævnelse fortrinsvis bliver aktuel for de mest kendte og som følge deraf mest værdifulde mærkers vedkommende. Et ordmærke er degenereret, når det fra at være et ord uden deskriptiv eller generisk betydning i forhold til de pågældende varer er forvandlet til at være en almen benævnelse for denne, eller med andre ord er indgået i sproget som generisk betegnelse for vedkommende vareart. Er dette sket, er en fortsat varemærkeret uforenelig med varemærkerettens grundsætninger, da et sådant ord ikke er anvendeligt som varemærke, idet det ikke fortsat formår at opfylde varemærkets formål, i omsætningen at adskille en mærkeindehavers varer fra andre næringsdrivendes varer af samme slags, og i øvrigt ville en eneret til et sådant ord medføre en ikke forsvarlig begrænsning i andre næringsdrivendes ret til i reklameøjemed og ved salg på loyal måde at beskrive de varer, med hvilke de handler.

Som eksempler på ordmærker, der er gået over til at være almindelige varebetegnelser, kan nævnes: Grammofon, Lanolin, Linoleum og Vaseline. Uanset om sådanne betegnelser endnu måtte stå indført i varemærkerregistret, opfattes de dog som vareangivelser.

Er et ordmærke således indgået i sproget som varebetegnelse, er en registrering af det

pågældende ord uden virkning, selv om det på det tidspunkt, da registreringen fandt sted, var et ord, der havde fornøden adskillelse ved sig. I retssager vedrørende varemærkekrænkelser kan sagsøgte indsigelsesvis gøre gældende, at sagsøgerens mærke er gået over til at være en almindelig varebetegnelse. En sådan indsigelse kan siges at have en vis hjemmel i varemærkelovens § 7, hvor det udtales, at såfremt et registreret varemærke indeholder sådanne ord, tegn eller angivelser, som ifølge § 4 ikke særskilt kan registreres, udelukkes andre ikke derved fra at benytte de samme betegnelser eller dele deraf for deres varer.

I varemærkelovens § 11 findes i øvrigt en særlig bestemmelse vedrørende degeneration af varemærker. Det siges her, at hvis nogen uden indsigelse tåler, at andre bruger et for ham registreret varemærke, således at det nu skønnes at være blevet en almindelig brugt betegnelse for varer af en vis art, mister han den ved registreringen opnåede eneret til mærkets benyttelse. En dom efter § 11 kan antages i varemærkeregistret med samme virkning som en egentlig ophævelse af registreringen. At dømme efter ordlyden af § 11 skulle varemærkeretten kun fortabes, såfremt mærkeindehaveren har undladt at gribe ind for at forsvare retten. Imidlertid må man i praksis erkende, at selv om mærkeindehaveren intet har forsømt, vil visse omstændigheder, f. eks. varemærkets optagelse i trykte skrifter, der ligger uden for mærkeindehaverens kontrol, f. eks. som lederord i telefonkataloger o. l., kunne medvirke til varemærkets degeneration.

Det almindelige er, at varemærket forvandles til en almindelig varebetegnelse derved, at mærkeindehaveren selv anvender det, som om det var en generisk betegnelse eller derved, at han undlader at skride ind mod ubehørig anvendelse af mærket fra andre næringsdrivendes side, og endelig derved at mærket i handelen anvendes som en generisk betegnelse af forhandlere og andre, som beskæftiger sig med den vareart, for hvilken mærket finder anvendelse. De nævnte forhold vedrører varemærkets kommercielle anvendelse og falder i almindelighed inden for det område, hvorover mærkeindehaveren kan udøve kontrol og gribe ind mod, hvad der måtte være sket. Ved siden heraf kan, som ovenfor nævnt, en forvandling til en almindelig benævnelse fremkaldes ved

foranstaltninger, der ligger uden for mærkeindehaverens indflydelsesområde. Herved sigtes særlig til, at varemærket anvendes som en generisk betegnelse i dagblade, tidsskrifter, lærebøger, håndbøger, leksika og lignende skrifter. Den gældende varemærkelov indeholder ikke nogen adgang for mærkeindehaveren til at skride ind herimod, og det må anses for højst usikkert, om han på anden måde, f. eks. med støtte i den almindelige erstatningsret, skulle kunne få sine interesser tilgodeset.

Hvor varemærkeretten ikke hviler på registrering, men på mærkets brug, ophører eneretten, når mærket ikke længere anvendes. Går et sådant mærke over til at være en almindelig betegnelse, bevirker dette, at omsætningskredsen ikke fortsat opfatter mærket som en bestemt indehavers kendetegn, eller med andre ord, at der ikke længere består nogen mærkeret. Eneret til betegnelsen kan som følge heraf ikke længere gøres gældende.

B. De øvrige nordiske landes regler om varemærkerettens ophør.

Efter *finsk* ret kan en varemærkeregistrering ikke ophæves ad administrativ vej. I § 7 i varemærkeforordningen er optaget en bestemmelse, efter hvilken den, som mener, at registrering af et varemærke er sket til skade for ham, ved domstolene kan føre sag om registrerings ophævelse. Denne bestemmelse kan kun påberåbes, såfremt mærket på den tid, da registreringen fandt sted, ikke var registrerbart. Ved en lovændring fra 1953 er det imidlertid blevet muligt i visse tilfælde at påberåbe sig også omstændigheder, som er indtrådt efter registreringen. Ifølge et nyt andet stykke i § 7 kan således sag om ophævelse af en registrering føres, såfremt mærket efter registreringen åbenbart har mistet evnen til at adskille indehaverens varer fra andres, d. v. s. at det er forvandlet til en almindelig varebetegnelse eller er blevet vildledende eller stridende mod god skik eller den offentlige orden.

Efter den *norske* varemærkelov kan sag føres ved domstolene om bedre ret til et varemærke (frakendelsessøgsmål), når sagsøgeren formener, at mærket var indarbejdet for ham, allerede inden sagsøgte begærede det registreret, samt når sagsøgte søgte registrering, endskønt han vidste, at sagsøgeren allerede havde taget mærket i brug. Vinder sag-

søgeren sagen, kan han begære mærket registreret for sig uafhængig af den såkaldte spørrefrist, der ellers hindrer et mærkes registrering inden for et år, regnet fra tidspunktet for den tidligere registrerings bortfald. Hvor det ikke drejer sig om søgsmål rejst på grund af en påstået bedre ret til varemærket, kan efter den norske lov ugyldighedssøgsmål føres, når visse for varemærkebeskyttelsen fastsatte vilkår ikke er opfyldt. Til støtte for ugyldighedssøgsmålet kan påberåbes såvel bristende subjektiv kompetence hos registreringshaveren som mærkets mangel på fornøden adskillelsesevne; også registrerings uforenelighed med noget af de særlige registreringsforbud med undtagelse af det, der opstilles til beskyttelse for indarbejdede varemærker, kan gøres gældende. Om ugyldighedsgrundene har været til stede allerede ved registrerings opståen eller senere er kommet til, må anses for at være uden betydning. Har et mærke under registrerings beståen mistet sin adskillelsesevne, d. v. s. undergået degeneration, kan registreringen således angribes med en ugyldighedspåstand. Sagen kan i almindelighed føres også af registreringsmyndigheden. Er parterne enige herom, kan spørgsmålet om registrerings gyldighed prøves af myndighedens appelafdeling i stedet for af domstolene. Endvidere kan myndigheden, når vilkårene for varemærkebeskyttelsen åbenbart ikke har været eller ikke længere er til stede, erklære registreringen ugyldig, for så vidt dettes indehaver ikke inden for en vis tid protesterer imod en sådan beslutning.

Efter *svensk* ret kan en registrering ophæves efter bestemmelserne i varemærkelovens § 10. Efter paragraffens første stykke kan dette ske administrativt ved kongelig resolution i statsrådet, når det pågældende varemærke ikke burde have været registreret, fordi det uden hjemmel består af eller indeholder sådanne offentlige våben eller betegnelser, som omhandles i lovens § 4 nr. 3, eller når det indeholder fremstillinger, som kunne vække forargelse. Ophævelse af stedfundne registreringer i henhold til den nu anførte bestemmelse er kun sket få gange.

I § 10, 2. stk. gives bestemmelser om retten til ved domstolene at føre sag om registrerings ophævelse. Når registrering har fundet sted af et varemærke, som kun består af sådanne tegn eller mærker, som almindeligt benyttes inden for en vis næring, jfr. § 7, har

enhver sådan næringsdrivende ret til at rejse sag om registrerings gyldighed. Også denne bestemmelse har kun haft ringe praktisk betydning. Endvidere foreskrives det, at ret til at rejse en ugyldighedssag tilkommer den, som i øvrigt formener, at registrering er sket til skade for ham. I de tilfælde, hvor ugyldighedssøgsmål har været rejst, har det i almindelighed været sidstnævnte bestemmelse, der er blevet lagt til grund. Bestemmelsen kommer først og fremmest til anvendelse, når sagsøgte har fået registreret et varemærke, som er forveksleligt med sagsøgerens tidligere registrerede eller indarbejdede varemærke, d. v. s. at det er kommet til eksistens i strid med registreringsforbudene i § 4 nr. 5 eller 6. Er et mærke blevet registreret, uagtet der foreligger registreringshindringer, som ellers kan foranledige, at registreringen udslettes administrativt, kan ugyldighedssag efter denne bestemmelse også rejses, når sagsøgeren kan bevise, at registreringen på grund af denne omstændighed er ham til skade.

Bestemmelsen i varemærkelovens § 10, 2. stk. kan som regel kun finde anvendelse, hvor den påberåbte ugyldighedsgrund forelå allerede ved registrerings foretagelse, nærmere præciseret da anmeldelsen blev indgivet. Omstændigheder, der er indtruffet, efter at registreringen er bevilget, kan således i almindelighed ikke påberåbes under en ugyldighedssag.

C. Anden fremmed rets regler om varemærkerettens ophør.

Efter den *tyske* varemærkelov kan en varemærkeregistrering ophæves af registreringsmyndigheden, når registreringen er kommet i stand på trods af foreliggende registreringshindringer. Kun omstændigheder, som forelå på registreringstidspunktet, kan derved tages i betragtning. Sag ved domstolene om ophævelse af en registrering kan føres, såfremt registreringen krænker en klageren tilkommende ældre registrering, såfremt den virksomhed, til hvilken varemærket er knyttet, er ophørt, eller såfremt det har vist sig, at mærket er vildledende. Sådant ugyldighedssøgsmål kan bl. a. også rettes mod registreringen af et mærke, som — medens registreringen har bestået — er forvandlet til en almindelig varebetegnelse.

Man har søgt at hævde, at degeneration kun kunne ske gennem misbrug af mærket

inden for næiingslivet, medens dets anvendelse i videnskabelige værker, leksika o. s. v. skulle være uden betydning; men denne opfattelse har ikke støtte i senere retspraksis.

Den *franske* varemærkelov bestemmelser om ophævelse af en varemærkeregistriering. Hverken domstolene eller registreringsmyndigheden antages at kunne ophæve en stedfunden registrering, medmindre der er begået væsentlige formelle fejl ved mærkets anmeldelse. Derimod kan en domstol underkende et varemærke, som er stridende mod lov eller sædelighed, eller som savner adskillelseevne, eller som på grund af en andens bedre ret til varemærke, navn el. lign. ikke er berettiget til beskyttelse (*action en nullité*). Domstolens beslutning herom kan anmeldes til registreringsmyndigheden og bekendtgøres af denne. Er et varemærke forvandlet til en almindelig varebetegnelse, er også efter fransk ret eneretten at anse som fortabt. I retspraksis har man imidlertid været meget streng ved bedømmelsen af det bevismateriale, der skal bestyrke, at en forvandling virkelig har fundet sted.

Efter *engelsk* ret kan en registrering udslettes af registret efter domstolsbeslutning, når nogen, for hvem registreringen er til skade, kan bevise, at den er blevet tilstået med urette. Sag herom kan med parternes indforståelse også føres for registreringsmyndigheden. Er den 7-årige præklusionstid udløbet, må registreringsgyldighed dog ikke tages under overvejelse, medmindre registreringen er opnået svigagtigt eller mærket er vildledende, stridende mod lov eller gode sæder eller egnet til at vække forargelse. Ligeledes kan registreringen i visse tilfælde ophæves, når mærket ikke har været i brug i et tidsrum af 5 år. Uafhængigt af registreringen anses varemærkeretten for at være ophørt i visse tilfælde, nemlig hvis mærket ikke længere har adskillelseevne, hvis mærkeindehaveren ikke fortsat kan udnytte det, hvis han har givet afkald på retten til mærket (*abandonment*), eller hvis han anvender mærket i vildledende øjemed. Ved siden heraf gælder udførlige bestemmelser med hensyn til retten til varemærker, som anvendes for patentbeskyttede produkter, efter patentbeskyttelsens ophør. Efter tidligere ret gjaldt, at varemærkebeskyttelsen bortfaldt ved patenttidens udløb, når ordmærket var blevet den eneste praktisk anvendelige benævnelse på den pågældende vare. I den nye

Jov har mærkeindehaveren fået en frist på to år fra patenttidens udløb, inden hvilken han må bevise, at mærket ikke er den eneste brugbare benævnelse for den pågældende vare. Lykkes dette for ham, beholder han varemærkeretten. Men selv om mærket faktisk er overgået til at være en sådan generisk benævnelse, kan varemærkeretten ikke frakendes ham, før to-årsfristen er udløbet.

I *De Forenede Stater* kan den, som mener at lide skade ved en varemærkeregistriering, rette henvendelse til registreringsmyndigheden med anmodning om at få registreringen ophævet. Ophævelse af en registrering kan i almindelighed ikke kræves efter udløbet af den 5-årige præklusionsfrist. Dog kan dette i visse tilfælde ske, nemlig bl. a. når mærkeindehaveren har opgivet (*abandoned*) sin ret til mærket, når mærket er blevet en generisk betegnelse for en patenteret vare, for hvilken patentbeskyttelsen er udløbet, når registreringen er opnået gennem svig, eller når mærket, efter at overdragelse har fundet sted, eller efter meddelelse af licens, anvendes på en måde, som giver en urigtig forestilling om varens oprindelse. I disse tilfælde kan indstilling om ophævelse gøres også af Federal Trade Commission, hvilket organ, sideløbende med den opgave at overvåge kartellovgivningens overholdelse, har til opgave at gribe ind mod illoyal konkurrence og vildledende handlinger inden for erhvervslivet. Er et ordmærke forvandlet til en almindelig varebenævnelse, anses mærkeindehaveren for at have opgivet sin eneret med den virkning, at registreringen kan ophæves. Efter varemærkeloven foreligger en sådan forvandling kun, når mærkeindehaveren gennem egen handle måde eller egen unkladelse har fremkaldt denne. Da forvandlingen af et varemærke til en almindelig varebenævnelse imidlertid er et faktisk forhold, kan det ske, at en mærkeindehaver, trods det at han træffer alle tænkelige foranstaltninger for at forebygge forvandlingen, ikke har held med at hindre denne. Også i et sådant tilfælde har han mistet varemærkeretten. Man erkender i amerikansk ret, at et ordmærkes optagelse i leksika og andre opslagsbøger samt i videnskabelige værker og lign. kan medføre degeneration af mærket. Under visse betingelser antages mærkeindehaveren med støtte i almindelige formueretlige grundsætninger at kunne gribe ind mod sådanne angreb mod varemærkeretten.

D. Udkastets regler om varemærkerettens ophør.

Efter udkastet kan en varemærkeregistrering kun udslettes efter dom. Noget modstykke til den gældende lovs bestemmelser om administrativ ophævelse af varemærkeregistreringer, der strider mod offentlige interesser, findes således ikke.

I § 25 er de tilfælde nævnt, hvor en registrering kan ophæves ved dom. Dette kan i første række ske, når varemærket er registreret i strid med lovens bestemmelser. En undtagelse herfra gøres dog for det tilfælde, at registreringerne ikke burde være sket på grund af en andens ældre ret til et forveksleligt kendetegn, når den yngre ret alligevel kan bestå på grund af kollisionsreglerne i §§ 8—10. En forudsætning for at få en registrering udslettet er, at den påberåbte registreringshindring stadig er til stede. Sag om ophævelse af registreringen af et ordmærke kan således ikke gennemføres, selv om mærket på grund af deskriptivitet ikke burde have været registreret, når det senere gennem anvendelse har fået sekundær betydning og dermed er blevet registrerbart.

Efter udkastet kan et registreret varemærke i visse tilfælde også udslettes på grund af forhold, som er indtrådt efter registreringen. Dette kan ske, såfremt mærket efter registreringen åbenbart har mistet evnen til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer, eller er blevet vildledende, stridende mod den offentlige orden eller egnet til at vække forargelse.

Af de nævnte tilfælde påkalder spørgsmålet om registreringens ophævelse, fordi mærket har mistet sin adskillelsesevne, d. v. s. er undergået degeneration, størst opmærksomhed. Da degenerationsproblemet kun har større praktisk betydning for ordmærkers vedkommende, holdes spørgsmålet om figurmærkers forandring udenfor nærværende redegørelse.

Spørgsmålet om den retlige behandling af varemærker, som er gået over til at være almindelige betegnelser, er af så stor betydning både principielt og økonomisk, at en ny varemærkelov ikke kan forbigå de herunder hørende problemer og overlade dem til løsning i retspraksis. Den gældende varemærkelov har en særlig bestemmelse, der forudsætter, at en varemærkeret kan gå tabt ved degeneration (§ 11). Reglen er i udkastet

præciseret derhen, at det udtrykkeligt siges, at registreringen kan ophæves ved dom.

Er et ordmærke gået over til at være en almindelig varebetegnelse, kan det ikke samtidig være en bestemt erhvervsdrivendes særlige varemærke. Et varemærkes forandring til en almindelig varebetegnelse er et rent faktisk forhold, der næppe giver plads for alternative retlige konsekvenser. Bestemmelsen i den gældende lovs § 11 giver efter formuleringen udtryk for, at mærkeindehaverens subjektive forhold er af betydning. Et sådant synspunkt kan næppe opretholdes. Når retten finder det utvivlsomt, at mærket er blevet en almindelig varebetegnelse, er den nødsaget til — for ikke at komme til et uholdbart eller urimeligt resultat — at erklære varemærkeretten for tabt. Samme betegnelse kan — som nævnt — ikke på en gang være en almindelig betegnelse og et varemærke. Såfremt man holder fast ved det synspunkt, at varemærkeretten ikke fortabes, medmindre mærkeindehaveren selv kan siges at være ansvarlig for forandringen, kan domstolene blive nødsaget til at konstruere en mere eller mindre uvirkelig forbindelse mellem forandringen og mærkeindehaverens optræden. Forholdet er vel oftest det, at degenerationen er en følge af en ufornuftig fremgangsmåde ved reklamering eller af unkladelse af at hævde varemærkeretten, men det kan ikke udelukkes, at en forandring også kan ske, selv om mærkeindehaveren træffer alle tænkelige sikkerhedsforanstaltninger for at bevare mærkets individuelle karakter. Hvad enten degenerationen er sket på den ene eller den anden måde, er det til bedømmelse foreliggende faktiske forhold det samme. Subjektive kriterier er derfor ikke optaget i udkastets § 24, 2. stk.

Under drøftelserne har det spørgsmål været fremme, om det kan siges at være ubilligt, at de varemærker, hvorom der her er tale, og som oftest har været genstand for omfattende reklamering og hyppigt anvendes for varer af høj kvalitet, skulle miste retsbeskyttelsen som følge af degeneration. Det er imidlertid ikke rigtigt at anse degeneration for at være en følge af indarbejdelse. Den varemærkeretlige indarbejdelse medfører tværtimod, at et mærke af omsætningskredsen opfattes som særligt kendetegn for indehaverens varer. Derimod kan degeneration være en følge af fejl-greb eller forsømmelser udvist af mærkeindehaveren i forbindelse med foranstaltninger,

som tager sigte på at øge varens salg. Det er ikke usædvanligt, at mærkeindehaveren selv anvender mærket, som var det en generisk betegnelse, eller stiltiende ser på, at andre gør dette. Det må påhvile mærkeindehaveren gennem praktiske foranstaltninger at forebygge en degeneration af mærket eller søge at standse en sådan, når denne er ved at indtræde. Hvad der fra mærkeindehaverens side først og fremmest kræves hertil, er en uafsladelig indskærpelse af mærkets individualitet og en metodisk indskriden over for misbrug af dette.

Efter forslaget kan en registrering kun hæves på grund af degeneration, når mærket *åbenbart* har mistet sin adskillelsesevne. Herved er tilsigtet udtrykkeligt at fastslå de meget strenge bevisskrav for fuldbyrdet forandring, som bør stilles for sagens gennemførelse. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en betydelig del af omsætningskredsen opfatter mærket som en fritbetegnelse, så længe mærkets individualitet er kendt blandt dem, der særlig har med varen at gøre. Opfattelsen inden for handelen, først og fremmest inden for de første distributionsled, engroshandelen, varehusenes og detailhandelens indkøbsafdelinger o. s. v. er af meget væsentlig betydning for afgørelsen, medens det vil være af mindre betydning, hvorledes mærket opfattes af butikspersonalet i detailforretninger eller af konsumenterne. Heraf følger, at den redegørelse, som tager sigte på at bevise et mærkes degeneration, først og fremmest må godtgøre, at mærket end ikke i handelens første distributionsled opfattes som en individualbetegnelse. At mærket inden for de senere distributionsled betragtes som en almindelig varebetegnelse, kan dog ikke fratages betydning, men må anses for at være af ringere vægt. Det samme gælder den omstændighed, at mærket anvendes som almindelig betegnelse i aviser og tidsskriftartikler, bøger og deslige. Nogen parallel kan ikke drages med den bevisførelse, som tager sigte på at godtgøre, at et bestemt mærke er indarbejdet. I et sådant tilfælde er det ikke nødvendigt at godtgøre mere, end at mærket er almindelig kendt inden for omsætningskredsen. For at bevise degeneration fordres således en betydelig mere omfattende dokumentation end for at bevise indarbejdelse.

Kan det godtgøres, at der upåtalte er sket indgreb i retten til et varemærke, og at dette er sket i større udstrækning og af en række

erhvervsdrivende, foreligger et stærkt indicium for, at mærket er blevet en almindelig betegnelse. Derimod kan der ikke i denne henseende tillægges isolerede varemærkeindgreb større bevisværdi. Ej heller er den omstændighed, at et større antal licenser til mærket er meddelt, i sig selv tilstrækkeligt til at medføre, at det skal anses for degenereret. Herved må dog erindres, at den måde, hvorpå licenstagerne anvender mærket, kan bidrage til dets degeneration. Thi ligesom mærkeindehaverens egen anvendelse af mærket som en almindelig varebetegnelse stærkt kan medvirke til at udvande varemærkekarakteren, er dette også tilfældet med licenstagernes anvendelse af mærket. Også videreførere — som ikke er licenstagere — kan ved i reklame at anvende mærket som en almindelig betegnelse medvirke til dets degeneration.

Det er fremhævet, at der kun bør tillægges forekomsten af et ordmærke som opslagsord i leksika, i afhandlinger eller i avisartikler ringe vægt som bevis for fuldbyrdet forandring. Dermed er imidlertid ikke sagt, at et mærkes anvendelse på denne måde på længere sigt vil være uden betydning for, hvad der rent praktisk sker inden for sprogudviklingen. I det lange løb kan en forvandlingsproces tværtimod stærkt påvirkes af den måde, hvorpå ordmærket anvendes også i tryksager, som ikke har forbindelse med mærkeindehaverens virksomhed. Særlig er dette tilfældet, hvis ordet, uden at varemærkekarakteren angives, optages i opslagsbøger, håndbøger el. lign., eller i andre skrifter, som kan opfattes som normgivende for den rigtige terminologi inden for et vist område.

Et af Stockholms handelskammer fremført forslag om pligt for udgivere af ordbøger m. m. til i visse tilfælde at tage hensyn til bestående varemærkerettigheder har ført til bestemmelsen i udkastets § 11, hvorefter det ved udgivelsen af leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold pålægges disses forfattere, udgivere og forlæggere på begæring af den, som er indehaver af et registreret varemærke, at påse, at mærket ikke optages deri, uden at det samtidig deraf fremgår, at det drejer sig om et registreret mærke. Ved at forsømme det foreskrevne bliver vedkommende pligtig at bekooste en berigtigende offentliggørelse på den måde og i det omfang, som det findes rimeligt. Bestemmelsens rækkevidde er i visse hen-

sender begrænset og får måske først og fremmest en almen psykologisk pædagogisk betydning for vedkommende udgivere m. fl. som en påmindelse om de store interesser, som kan stå på spil for mærkeindehaveren. Reglen gælder kun registrerede varemærker. Indehaveren af et sådant mærke kan nemlig let og effektivt godtgøre sin ret til mærket ved at forevise sit registreringsbevis. Den, som alene støtter sin varemærkeret på mærkets brug, kan ikke påberåbe sig bestemmelserne i udkastets § 11. Den, der ikke har sit mærke registreret, kan nemlig alene godtgøre sin ret ved at fremkomme med en redegørelse for mærkets brug, en redegørelse med hvis bedømmelse man ikke kan belaste udgivere m. fl. Pligten til at respektere retten til et registreret varemærke indtræder først derved, at mærkeindehaveren begærer det. Nogen almindelig pligt for udgivere til at foretage nærmere undersøgelser med hensyn til forekomsten af varemærker er således ikke foreskrevet. Frivilligt at påtage sig sådanne undersøgelser er dog ikke usædvanligt i udlandet. For at mærkeindehaverens begæring skal respekteres, må den selvsagt fremsættes i god tid forud for værkets trykning. Endvidere gælder bestemmelsen kun med hensyn til leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold. Udenfor falder således dagspressen og skønlitteraturen. Ved håndbøger sigtes til opslagsbøger af faglig art; praktisk betydning har især tekniske og kommercielle værker. Under lignende skrifter af fagligt indhold hører videnskabelige skrifter og lærebøger, men ikke sådanne populærvidenskabelige artikler, som nærmest har underholdende karakter. Afgrænsningen må overlades til domstolene.

I sager om indgreb i retten til et registreret varemærke kan sagsøgte gøre gældende, at varemærket er degenereret, og at der derfor ikke foreligger nogen krænkelse ved mærkets brug.

Som anført indeholder udkastet, modsat gældende ret, ikke nogen bestemmelse, hvorefter en registrering i visse tilfælde kan hæves ad administrativ vej. Reglen om handelsministerens ret til at ophæve en registrering har dog ikke haft større praktisk betydning. Under drøftelserne i den danske kommission nåede man derfor til enighed om, at det ville være forsvarligt at gå bort fra den nævnte ophævelsesbeføjelse. Fra de øvrige landes side blev det gjort gældende, at retssikker-

hedsgrunde stærkt taler for, at spørgsmålet om ophævelse af en varemærkeregistriering skal henlægges til de almindelige domstole. For mærkeindehaveren må det indebære trykthed at vide, at den på en registrering hvilende eneret til et varemærke kun kan fratages ham efter en domstols prøvelse, hvorved den, som påstår registreringens ugyldighed, må have bevisbyrden herfor, medens registreringsindehaveren på sin side som ligeberettiget part kan føre modbevis og i øvrigt fremføre sine betragtninger. Da en registreringsophævelse til en vis grad er af almen interesse, kan efter forslaget § 26, 1. stk. sag herom i visse tilfælde anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

Undertiden kan eneretten til et varemærke medføre, at indehaveren får en vis monopolstilling til fremstilling og forhandling af en bestemt vare. Sålange denne stilling er til sikret gennem et patent, kan indsigelse herimod ikke gøres. Men når patentbeskyttelsen er bortfaldet, kan det ikke anerkendes, at nogen gennem en varemærkeret får en eneret også til selve varen. En sådan eneret er dog tænkelig, når varemærket er varens eneste praktisk brugbare generiske benævnelse. I et sådant tilfælde er det imidlertid af almen interesse, at registreringen ophæves, og efter forslaget regel kan ugyldighedssøgsmål derfor rejses af direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

Fra de fornævnte tilfælde, som må siges at have en udpræget undtagelseskarakter, må udskilles den situation, at en varemærkeindehaver — takket være en patentbeskyttelse — har været ene om at føre en vis vare på markedet, og at det under patenttiden er lykkedes for ham at indarbejde et vist varemærke som sit kendetegn for varen. Når patentbeskyttelsen ophører, har han som følge af mærkets indarbejdelse et forspring frem for kommende konkurrenter, men intet hindrer disse i under andre mærker at forhandle den nu frie vare. Ret til at gøre indgreb i en sådan stilling hjemler udkastet ikke. De tilfælde, hvor direktøren for patent- og varemærkevæsenet vil søge rejst sag om et varemærkes degeneration, må antages at blive yderst sjældne. Man har under reglens drøftelse været inde på, om der også skulle tillægges brancheorganisationerne en særlig påtaleret. Man har ikke ment at burde gøre dette. I visse tilfælde må organisationerne dog anses

for at være berettigede til at rejse en sag om varemærkegyldighed efter almindelige processuelle grundsætninger, d. v. s. når organisationen kan have interesse af registreringens ophævelse. Derimod kan organisationerne til handelsministeren eller til registreringsmyndigheden fremføre eventuelle ønskemål, hvorefter der tages stilling til, om sag bør rejses.

Som det fremgår af det anførte består fuldstændig nordisk enighed om, at en registrering af et mærke, som åbenbart har mistet sin adskillelsesevne, bør kunne hæves. Enighed foreligger også om den i udkastets § 11 foreskrevne pligt til ved udgivelse af visse trykte skrifter at tage hensyn til registrerede varemærkerettigheder.

Brugspligt.

I *engelsk* retspraksis er det tidligt fastslået, at opretholdelse af en varemærkeret forudsætter, at mærket er i brug. Til et varemærke, der er registreret, uden at den pågældende har i sinde at tage mærket i brug, eller hvis anvendelse mere varigt er ophørt, kan ingen ret gøres gældende. Dette standpunkt anses for at være i overensstemmelse med baggrunden for varemærkeretten, især når dennes slægtsskab med beskyttelsen mod illoyal konkurrence tages i betragtning. At tage et varemærke i brug, som aldrig har været anvendt, eller hvis brug forlængst er ophørt, kan ikke indebære en udnyttelse af en andens goodwill og kan derfor ikke i sig selv anses for en illoyal handling. At dette altid må gælde, for så vidt angår uregistrerede kendetegn, er indlysende. I mange lande er imidlertid brug af et kendetegn en forudsætning for enerettens beståen, også når det drejer sig om registrerede varemærker. En sådan ordning har man benævnt brugspligt eller, noget urigtigt, med en fra patentretten lånt betegnelse, udøvelsestvang. Disse udtryk må ikke forveksles med begrebet mærketvang, hvorved forstås pligt til at forsyne visse varer med mærker.

Eor så vidt angår registrerede varemærker er forslag om brugspligt motiveret med, at såfremt mærket efter registreringen forbliver uanvendt, tyder dette på, at noget virkeligt behov for registrering ikke er tilstede.

Som tidligere anført indeholder Pariserkonventionen i art. 5 afd. C visse regler, der tager sigte på at mildne virkningerne af forekommende nationale bestemmelser om brugspligt. Disse er indført ved konferencen i Haag i 1925. Det er her foreskrevet, at en registrering ikke må ophæves på grund af undladelse af at anvende det pågældende mærke, førend der er hengået en rimelig tid, og kun såfremt vedkommende ikke påviser gyldig grund for sin undladelse. Endvidere bestemmes det, at

såfremt registreringsindehaveren anvender et mærke, som adskiller sig fra det registrerede, skal dette ikke kunne medføre, at registreringen bliver ugyldig, såfremt forskellen ikke ændrer mærkets særegne karakter.

For så vidt angår fremmed ret, stiller lovgivningen i *De Forenede Stater* de strengeste krav om brug som betingelse for en varemærkeregistrering. Det er således en ejendommelighed for amerikansk ret, at et varemærke ikke må optages i det føderale varemærkeregister, medmindre det allerede forud for registreringsanmeldelsen er blevet taget i brug i »interstate commerce«, d. v. s. først og fremmest i handel mellem de enkelte stater eller mellem De Forenede Stater og udlandet. Dette forhold er dog ikke motiveret udelukkende af varemærkeretlige hensyn, men følger af den amerikanske konstitution, som i nævnte henseende begrænser den føderale jurisdiktion til interstate commerce. Men også efter at registrering har fundet sted, skal mærket anvendes, for at retten kan opretholdes. Når registreringen er sket, påhviler det indehaveren inden udløbet af det 6. år til registreringsmyndigheden at indgive en edsvoren erklæring om, at mærket er i brug, idet registreringen ellers bortfalder. Ved siden heraf gælder, at såfremt mærket ikke er anvendt i et tidsrum af 2 år, præsumeres indehaveren at have opgivet sin ret.

Efter *engelsk* varemærkeret kræves ikke, at mærket skal have været i brug forud for registreringen, når ansøgeren blot har til hensigt at anvende mærket. Kan trediemand herefter påvise, at mærkeindehaveren ikke har haft nogen sådan hensigt, kan registreringen forlanges ophævet. Af større praktisk betydning er imidlertid reglen om, at registreringen kan ophæves, såfremt mærket i en sammenhængende periode af 5 år ikke faktisk har været i brug (*bona fide use*). I et sådant tilfælde kan varemærkeretten også bortfalde partielt,

d. v. s. for de varearter, for hvilke det har vist sig, at mærket ikke har været tilsigtet anvendt eller faktisk ikke har været brugt. De nu anførte regler modificeres, for så vidt angår særlig velkendte mærker, bestående af fantasiord. For et sådant mærke kan indehaveren nemlig få en defensiv registrering ved siden af den egentlige registrering. Defensivregistreringen kan omfatte varearter, for hvilke mærkeindehaveren ikke anvender mærket, men hvor andres anvendelse af samme eller af lignende mærke ville kunne medføre, at kundekredsen ville opfatte varerne som hidrørende fra samme virksomhed eller i hvert fald fra virksomheder inden for samme foretagende. For defensive mærker af denne art gælder selvsagt ikke nogen brugspligt, men hvis forudsætningerne for defensiv registrering senere bortfalder, d. v. s. såfremt mærket ikke længere er særlig velkendt, kan den defensive registrering ophæves.

Såvel i De Forenede Stater som i Storbritannien regnes mærkets anvendelse af en licenstagere mærkeindehaveren tilgode.

Den engelske rets defensivregistrering, der som nævnt tager sigte på, at et mærke, der er identisk med det, der faktisk anvendes, men beskyttet for varearter, for hvilke det ikke anvendes, er noget andet end defensivregistreringer i dette ords sædvanlige betydning, hvorved menes registrering af mærker, der fremtræder som varianter af det mærke, som ønskes beskyttet. I det følgende anvendes betegnelsen kun i sidstnævnte betydning. Ved »forrådsmærker« forstår mærker, som registreres for at anvendes i tilfælde af fremtidigt behov.

Den nye *canadiske* lov indtager en mellemstilling mellem amerikansk og engelsk ret. I Canada kan registrering således søges for et mærke, som ansøgeren ikke faktisk har taget i brug, men som han blot agter at anvende; mærket kan dog først registreres, når det inden en vist frist godtgøres, at det er taget i brug.

I *Schweiz* gælder, at såfremt et mærke ikke er blevet anvendt i tre på hinanden følgende år, kan det udslettes efter dom på begæring af enhver, som har interesse heri.

Lignende bestemmelser om brugspligt gælder i en række lande, blandt hvilke skal nævnes *Brasilien, Italien, Japan, Nederlandene, Portugal* og *Spanien* samt *Australien, New Zealand* og *Den Sydafrikanske Union*.

I *tysk* ret findes ikke i egentlig forstand brugspligt, men i teorien og af og til også i retspraksis er det antaget, at defensivmærker og forrådsmærker bliver ugyldige, hvis de alene er registreret, for at en anden ikke skal kunne udnytte dem, eller når indehaveren ikke kan godtgøre nogen berettiget interesse til dem.

I *fransk, belgisk* og *østrigsk* ret indeholdes ingen bestemmelser om brugspligt.

I de *nordiske* lande har brugspligt været et fremmed institut inden for varemærkeretten.

Derimod forekommer i patentretten udøvelsesvang, hvis tilsidesættelse oprindelig medførte, at patentet gik tabt. Senere er reglen mildnet, til dels som følge af bestemmelserne herom i Pariserkonventionen. I visse lande, herunder Sverige og Norge, kan undladelse af at udøve den patenterede opfindelse nu kun medføre tvangslicens. Efter den danske patentlov er hovedreglen i et sådant tilfælde også tvangslicens; men skulle patent-haveren lægge væsentlige hindringer i vejen for licenstagere i udøvelsen af opfindelsen, kan patentet omstødes ved dom.

I det forslag til en ny varemærkelov, som i 1944 blev fremlagt i *Finland*, er optaget bestemmelser om brugspligt. I § 24 er foreslået, at varemærkeretten fortabes, såfremt mærkeindehaveren eller licenstagere ikke inden 5 år fra registreringen har taget mærket i brug.

Som tidligere fremført er det en væsentlig gene ved gældende dansk og svensk varemærkeret, at det gøres muligt at opnå og opretholde registreringer i en sådan udstrækning, at det stadig bliver vanskeligere for erhvervs-livet at få registreret nye mærker, som ikke kolliderer med ældre mærker. Som et middel mod den herskende trængsel i varemærke-registret kunne brugspligt — ved siden af klasseregistrering eller som alternativ hertil — komme i betragtning. Herved ville registret blive rensset for mærker, som ikke er taget i brug, samtidig med at det må antages, at tilbøjeligheden til at lade registrere varemærker, som man ikke har i sinde at anvende, skulle aftage.

I almindelighed er forholdet, hvor brugspligt er foreskrevet, det, at undladelse af at benytte et registreret varemærke først får betydning, når en vis tid er hengået efter registreringens foretagelse. Undladelsen bliver herved et objektivt konstaterbart forhold, og grundsætningen følgerig lettere at anvende.

Også anordnet på denne måde kan brugspligt gøres mere eller mindre streng. Dels kan således den fastsatte tidsfrist, inden hvilken mærket skal være taget i brug, gøres kortere eller længere, og dels kan der tillægges omfanget af mærkets anvendelse varierende betydning for beskyttelsesrettens beståen.

De Pariserkonventionen tilsluttede stater er, som ovenfor nævnt, forpligtet til at indrømme en »rimelig tid«, inden hvilken mærket skal være taget i brug. I de unionslande, som har brugspligt, er fristen normalt sat til 2, 3 eller 5 år; i de fleste stater er den længste af disse frister tilstået.

Også med hensyn til kravet om vedvarende brug er lovgiveren bundet af Pariserkonventionens bestemmelse, hvorefter undladelse heraf kun kan medføre registreringens ophævelse, såfremt indehaveren ikke kan anføre gyldig grund for sin undladelse. Som gyldig grund børe anerkendes ikke blot *force majeure*, men også sådanne omstændigheder som en midlertidig omlægning af virksomheden, vanskeligheder ved at få nødvendige råvarer, toldforhøjelser o. lign.

Kommissionen har drøftet de forskellige former for brugspligt, men sympati for nogen af disse har ikke været til stede. Sådanne regler anses for komplicerede at håndhæve og næppe så effektive som ofte antaget. På samme måde ses der på spørgsmålet i Norge og Sverige, hvorfor enighed disse lande imellem

er opnået om, at brugspligt ikke skal indføres. Derimod indeholder det finske forslag en bestemmelse, som kan siges at indebære en meget modificeret brugspligt. Efter dette forslag (§26, 3 mom.) kan varemærkeretten af domstolene erklæres for fortabt »om med hänsyn därtill, att innehavaren av registrerat varumärke eller den som har nyttjanderätt till detta icke driver näring med varor för vilka märket registrerats, behov av rättsskydd ej längre kan ses förefinnas«.

Da forslag om indførelse af brugspligt således ikke er fremsat, bliver særlige regler om forrådsmærker og defensivmærker overflødige. I visse tilfælde kan forrådsmærker være ønskelige. Det samme kan principielt ikke siges om sådanne defensivmærker, som består af mere eller mindre varierede former af det hovedmærke, man ønsker at beskytte. Hvis der føles trang til at værne retten til et velindarbejdet mærke med en kæde af defensivregistreringer, må dette skyldes en vis mistillid til tilstrækkeligheden af den varemærkeretlige beskyttelse mod forveksling. Efter kommissionens mening er det magtpåliggende, at der i praksis gives tilstrækkelig beskyttelse, i særdeleshed for så vidt angår velindarbejdede mærker. Hvis dette sker, må behovet for defensivregistreringer stort set falde bort. For de normer, som bør følges ved bedømmelsen af spørgsmålet, om to varemærker er forvekslelige, gøres rede i motiverne til § 6.

Fremlæggelse m. m.

A. *Gældende dansk ret.*

Registreringsmyndigheden skal så langt det er muligt ex officio prøve, om varemærket, der søges registreret, opfylder de af loven opstillede krav. Herved søger man at påse, at mærket ikke strider mod noget i varemærkelovens § 4 opstillet registreringsforbud. Tyngdepunktet i undersøgelsesarbejdet ligger i efterforskningen af eventuelle tidligere registreringer, som kunne kollidere med det anmeldte mærke. Dernæst skal prøves, om mærket har fornøden adskillelsesevne, herunder at ordmærker ikke er deskriptive. Endvidere må et varemærke ikke indeholde urigtige og åbenbart vildledende angivelser. Det må ikke uden hjemmel indeholde portræt af en anden person end anmelderen eller angivelser, der tydeligt fremtræder som navn på en anden person

eller et andet firma end anmelderens, eller som navn på anden mands faste ejendom. Uden hjemmel må det endvidere ikke indeholde statskendetegn eller indenlandske kommunale kendetegn eller efterligninger heraf. Ej heller må det uden hjemmel indeholde officielle kontrol- og garantitegn eller -stempler eller efterligninger heraf, såfremt det begæres registreret for samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn eller stempler benyttes. Endelig må det ikke indeholde fremstillinger, der kan vække forargelse eller på anden måde stride mod den offentlige orden. Foruden at overvåge disse forbudsbestemmelser, må registreringsmyndigheden påse, at varemærket ikke registreres, hvis den skønner, at det er vitterlig kendt og anvendt her i landet som betegnelse for varer af samme eller

lignende art som dem, for hvilke mærket begæres registreret. Registreringsmyndigheden er ikke pligtig at rette henvendelser til branchen for at få oplyst, om det anmeldte varemærke måtte være anvendt af andre, men skal alene tage hensyn til den viden, som myndigheden faktisk har. Dog er det ikke sjældent, at der indhentes oplysninger hos branchen eller hos andre, der må anses for at være særlig velinformeret med hensyn til de varearter, for hvilke mærket begæres registreret.

Når undersøgelsen af et anmeldt varemærke er tilendebragt, underrettes anmelderen om resultatet, medmindre mærket straks kan registreres, idet der da blot tilsendes meddelelse om den stedfunde registrering. Finder registreringsmyndigheden mærket uegnet til registrering, sendes en af grunde ledsaget meddelelse herom til anmelderen, idet der samtidig gives en frist, inden hvilken han kan fremføre eventuelle indsigelser. Uanset at der til størsteparten af de indgivne varemærkeanmeldelser er indsigelser at gøre, fører dog ca. $\frac{2}{3}$ til registrering. Når varemærket er registreret, sker bekendtgørelse herom snarest muligt i den af registreringsmyndigheden udgivne registreringstidende.

Verserende varemærkeanmeldelser er ikke her i landet offentligt tilgængelige. At der nedlægges indsigelser mod en registrering, er dog ikke noget ukendt, idet de henvendelser, som registreringsmyndigheden ofte retter enten til vedkommende branche eller til andre, som må anses for at have særlig kendskab til det pågældende vareområde, bevirker, at videre kredse får oplysning om anmeldelsen, og måtte nogen mene at have en bedre ret til det pågældende mærke eller af andre grunde skønne, at mærket ikke bør registreres, kan sådanne indsigelser fremføres for registreringsmyndigheden. I mange tilfælde kan indsigelserne være af betydelig værdi, idet de kan bidrage til at afværge uholdbare registreringer.

Varemærkeloven indeholder ingen regler om sådanne indsigelser i varemærkesager. I patentretten har man derimod et særligt fremlæggelsessystem med fri adgang til fremførelse af eventuelle indsigelser. I patentlovens § 16 er det således foreskrevet, at såfremt ansøgningen fyldestgør de givne forskrifter, og der ikke er anledning til at afslå ansøgningen, udsteder patentkommissionen offentlig bekendtgørelse om ansøgningen, idet denne med bilag samtidig fremlægges hos patentkommis-

sionen til almindeligt eftersyn (fremlæggelse). I patentlovens § 17 bestemmes, at det i løbet af 8 uger efter bekendtgørelsen står enhver frit til patentkommissionen at fremføre indsigelse mod patentets meddelelse. Indsigelsen skal fremsættes skriftlig og ledsages af begrundelse. Over fremkomne indsigelser gives der ansøgeren lejlighed til at erklære sig.

B. De øvrige nordiske landes regler om fremlæggelse m. m.

Skønt man i samtlige nordiske lande inden for patentretten har regler om fremlæggelse af stort set samme indhold som de nævnte danske, forekommer der ikke i noget af landene tilsvarende bestemmelser på varemærkeområdet. Dog skal det tilføjes, at »fremlæggelse« også for varemærkernes vedkommende er optaget i det finske varemærkeforslag fra 1944.

C. Anden fremmed rets regler om fremlæggelse m. m.

I mange lande, hvor en undersøgelse går forud for varemærkets registrering, finder fremlæggelse i en eller anden form sted i den hensigt at give dem, hvis rettigheder herved kan berøres, adgang til at gøre indsigelse mod registreringen.

I den *engelske* varemærkelov bestemmes, at anmeldelsen skal bekendtgøres, når registreringsmyndigheden mener, at anmeldelsen bør godkendes. Bekendtgørelsen finder sted i den officielle varemærketidende. Undtagelsesvis kan myndigheden bestemme, at anmeldelsen bekendtgøres på et tidligere tidspunkt end nævnt. Eventuelle indsigelser må fremsættes inden 1 måned fra bekendtgørelsesdagen. Nogen begrænsning med hensyn til, hvilke indsigelser der kan påberåbes, findes ikke. Indsigelsen skal ledsages af den herfor fastsatte afgift. Registreringsmyndighedens afgørelse kan, såvel af anmelderen som af indsigeren, indbringes for domstolene.

Også i *De Forenede Stater* bekendtgøres varemærkeanmeldelserne, når registreringsmyndigheden efter tilendebragt undersøgelse finder, at mærket skulle kunne registreres. Bekendtgørelsen finder sted i myndighedens officielle tidende. Inden 30 dage herefter kan enhver, som formener at lide skade ved den begærede registrerings gennemførelse, mod erlæggelse af en temmelig høj afgift gøre indsi-

gelse mod mærkets registrering. Ikke heller i amerikansk ret gælder nogen begrænsning med hensyn til, hvad der kan anføres som indsigelsesgrund. Tiden, inden hvilken indsigelse skal fremsættes, kan i særlige tilfælde forlænges. Fra det tidspunkt, hvor en indsigelse foreligger, mister sagen karakteren af at være en simpel anmeldelse og antager en mere proceslignende karakter med skriftveksling mellem parterne og mundtlige forhandlinger med mulighed for vidneførsel. Sagen behandles i en særlig afdeling. Myndighedens beslutning kan af begge parter indbringes for myndighedens chef. Dennes afgørelse kan derefter af den tabende part føres videre til domstolene.

I den *tyske* varemærkeret har fremlæggelsesarrangementet og det dermed samhörørende indsigelsessystem i årene efter sidste verdenskrig spillet en særdeles vigtig rolle. Under krigen blev hovedparten af den tidligere patent- og varemærkemyndigheds undersøgelsesmateriale nemlig tilintetgjort, og da en ny patentinstitution blev oprettet i Vesttyskland i 1949, kunne myndigheden som følge af det skete ikke udføre nogen særlig undersøgelse med hensyn til tidligere bestående registreringer. Ved ændringer i varemærkeloven nævnte år erstatte man derfor den officielle undersøgelse med en bekendtgørelses- og indsigelsesfremgangsmåde. Når anmeldelsen er undersøgt med hensyn til øvrige registreringshindringer, uden at nogen sådan er fundet at være til stede, finder bekendtgørelse sted i varemærketidenden. Den som tidligere har anmeldt et lignende varemærke, kan inden 3 måneder herefter gøre indsigelse mod anmeldelsen. Er undersøgeren bekendt med forekomsten af et sådant kolliderende mærke, har han ret til at give dets indehaver underretning om bekendtgørelsen. Indkommer ingen indsigelse, eller er indsigelsen ikke vedlagt den foreskrevne afgift, registreres det anmeldte mærke. Dette sker også, når registreringsmyndigheden finder, at det anmeldte mærke ikke er forveksleligt med indsigerens mærke. Såvel anmelderen som indsigeren kan indbringe myndighedens afgørelse til institutionens appelafdeling. Ejendommeligt for det tyske system er, at den eneste indsigelse, som kan føres, er, at indsigeren tidligere til registrering har anmeldt et med det anmeldte mærke forveksleligt varemærke. At nogen uden sådan anmeldelse har indarbejdet mærket, eller at det anmeldte

mærke f. eks. er deskriptivt, kan altså ikke gøres gældende. Disse og øvrige registreringshindringer undersøges ved myndighedens egen foranstaltning. Den nuværende ordning må dog anses som et provisorium i forventning om en tilbagevenden til den tidligere fuldstændige undersøgelse inden for institutionen. På hvilken måde fremlæggelse herved tænkes opretholdt eller eventuelt udbygget, er ikke på nærværende tidspunkt bekendt. Fra 1. januar 1955 har en foreløbig officiel undersøgelsesordning været praktiseret.

Blandt lande hvor fremlæggelses- og indsigelsessystemet anvendes, kan yderligere nævnes Australien, Brasilien, Canada, Ceylon, Cuba, Grækenland, Irland, Israel, Japan, New Zealand, Portugal, Den Sydafrikanske Union, Spanien og Ægypten.

I *Frankrig* anvendes fremlæggelse ikke. Da varemærket her indføres i registeret uden materiel forundersøgelse, når anmeldelsen er formelt i orden, finder ingen særskilt registreringsakt sted, hvorfor der savnes grundlag for et fremlæggelses- og indsigelsessystem. Ikke heller har man et sådant i Belgien, Luxembourg, Italien, Holland, Schweiz eller Østrig.

D. Udkastets regler om fremlæggelse m. m.

Da udkastet i lighed med gældende ret lader registreringen af et varemærke skabe eneret til dette, er det også naturligt og nødvendigt, at registrering kun finder sted, efter at registreringsmyndigheden gennem forudgående undersøgelse har påset, at mærket ikke er i strid med nogen i loven opstillet registreringshindring. Kommissionen er derfor gået ud fra, at undersøgelsessystemet må opretholdes. Genstand for overvejelse har det i denne forbindelse først og fremmest været, om undersøgelsen burde suppleres med et fremlæggelsesarrangement, samt om den i øvrigt burde ændres i omfang eller karakter.

Bestemmelsen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 2, hvorefter varemærket ikke må registreres, såfremt registreringsmyndigheden skønner, at det er vitterligt kendt og anvendt her i landet af en anden end anmelderen for varer af samme eller lignende art, pålægger ikke myndigheden pligt til at foretage nogen undersøgelse i så henseende. Ifølge sagens natur er det udelukket, at myndigheden kan sidde inde med kendskab til alle på erhvervslevets forskellige områder benyttede mærker

og betegnelser, og derfor er det ikke udelukket, at med sådanne betegnelser forvekslelige mærker optages i varemærkeregistret. Spørgsmålet om registreringens holdbarhed henhører da under domstolene. Imidlertid retter registreringsmyndigheden hyppigt forespørgsler til repræsentanter for de forretningskredse, der må antages at sidde inde med det i så henseende fornødne kendskab, for at få oplyst, om til registrering anmeldte varemærker måtte være kendt som anvendt af andre end anmelderen. Det er dog ret tilfældigt, hvilke oplysninger der kommer frem ved sådanne henvendelser. Gennem årene har der da også været forslag fremme om, at de anmeldte varemærker, inden registrering finder sted, bringes til offentlighedens kundskab. Gennem en sådan offentliggørelse kan enhver blive bekendt med, hvilke mærker der søges registreret, og i tilknytning hertil fremsætte eventuelle indsigelser. Et fremlæggelsessystem vil således medføre en øget sikkerhed ved anmeldelsernes bedømmelse og give større tryghed for, at den stedfundne registrering ikke vil kunne anfægtes. Inden for de nordiske lande hersker der enighed om, at anmeldelsernes offentliggørelse vil være at anse for en ønskelig udvidelse af den forud for et mærkes registrering stedfindende undersøgelse.

Med hensyn til tidspunktet for anmeldelsernes offentliggørelse er der i kommissionen enighed om, at det må anses for mest praktisk først at bringe mærkerne til offentlighedens kundskab, når registreringsmyndigheden har tilendebragt den interne undersøgelse. At bekendtgøre de anmeldte mærker, førend denne undersøgelse er gennemført, ville medføre besværligheder for indsigerne, idet det selvsagt ikke er nødvendigt, at offentligheden skal besværes med samtlige de anmeldelser, der af andre grunde ikke fører til registrering. Ganske vist kan det ikke undgås, at fremlæggelsesarrangementet vil forsinke anmeldelsernes ekspedition, især når offentliggørelsen ikke finder sted straks ved anmeldelsen, men først på det ommeldte senere tidspunkt. Imidlertid er indsigelsesfristen kun sat til 2 måneder, og når henses til de fordele, der er knyttet til arrangementet, er man som anført blevet enig om at foreslå dette i den form, at mærkerne først bringes til offentlighedens kundskab, når den interne undersøgelse er tilendebragt. Fremlæggelsesarrangementet tilsigter ikke at tage stilling til dansk administrations

nuværende almindelige praksis, der ikke anerkender offentlighedsprincippet. Under hensyn til, at det almindelige spørgsmål om offentlig adgang til administrationens akter er genstand for overvejelse i en særlig kommission, har varemærkekommissionen fundet det rigtigst, at man afventer resultatet af dette arbejde.

I udkastet er bestemmelsen om fremlæggelse indeholdt i § 20.

En bærende tanke i udkastets regel om fremlæggelse er at styrke de registrerede varemærkers retsstilling, således at registreringsinstituttet skal kunne byde en så betydelig faktisk fordel frem for den beskyttelse, der opnås ved brug uden registrering, at varemærkeregistret bedre end hidtil vil formå at samle de varemærker, som er i brug inden for erhvervslivet. Et vigtigt led i denne bestræbelse er præklusionsreglen i forslaget § 8, efter hvilken en registrering, som har været gældende i 5 år, normalt ikke kan angribes af den, som har en ældre ret til et hermed forveksleligt varemærke. Da præklusionsreglen på denne måde afskærer retten for indehavere af ældre mærker til at gøre deres ret gældende mod en yngre registrering, er det på den anden side rimeligt, at indehaverne af sådanne ældre rettigheder får lejlighed til allerede på det tidspunkt, da ansøgningen om registrering er under behandling, at gøre deres ret gældende. Det er nævnt, at registreringsmyndighedens egen undersøgelse vedrørende eventuel forekomst af tidligere gennem brug skabte rettigheder næppe kan blive virkelig effektiv, selv om meget arbejde blev anvendt herpå. Det er i første række for at komplettere og styrke undersøgelsen i denne henseende, at et fremlæggelses- og indsigelsesarrangement får sin betydning.

Men også i øvrigt er det ønskeligt, at registreringsmyndighedens undersøgelse suppleres med fremlæggelse. Selv om den undersøgelse af anmeldte varemærker, der nu finder sted, udføres med stor nøjagtighed, viser erfaringen nemlig, at mulighederne for at overse ældre rettigheder er til stede. Til en fyldestgørende undersøgelse fordres kundskaber inden for vidt forskellige områder, og det begrænsede personale inden for varemærkedirektoratet kan ikke altid opfylde kravene i denne henseende. Allerede ved undersøgelsen med hensyn til ældre registreringer kan undertiden mærker, der frembyder forvekslelighed med de anmeldte, forblive upåagtede. Store vanske-

ligheder frembyder også det spørgsmål, om et anmeldt varemærke skal anses for at være deskriptivt eller i øvrigt uden fornøden adskillelseevne. Ikke sjældent fordres her til en tilfredsstillende bedømmelse omfattende specialkundskaber af sproglig, kommerciel eller teknisk natur. Vel findes der tekniske eksperter inden for institutionens patentafdeling, der kan forespørges, og endvidere vil opslagsbøger kunne være en god vejledning; men disse hjælpemidler er ikke altid fyldestgørende. Også i disse henseender vil derfor værdifulde supplerende bidrag kunne ydes gennem de indsigelser, hvortil fremlæggelsesarrangementet kan give anledning.

Af foranstående fremgår, at det ikke — således som sket visse steder i udlandet — er fundet hensigtsmæssigt at begrænse retten for udenforstående til at fremsætte indsigelser til de tilfælde, hvor vedkommende kan påberåbe sig en bestemt registreringshindring. Tværtimod må det anses for ønskeligt — og dette er også udkastets indhold — at enhver omstændighed, som kan medføre, at registreringen ikke bør bevilges, kan fremføres som indsigelse.

I udlandet er det almindeligt at afkræve indsigerne en afgift, således at indsigelsen ikke optages til prøvelse, medmindre afgiften medfølger. Hensigten hermed er at hindre rene chikaneindsigelser. Kommissionen finder imidlertid at en sådan afgift ikke bør opkræves. Da bedømmelsen af en varemærkeanmeldelse i første række hviler på registreringsmyndigheden, og da indsigelsesordningen efter udkastet først og fremmest skal ses som et middel til at tilføre myndigheden relevante oplysninger, kan myndigheden ikke se bort fra en sådan oplysning, selv om den indeholdes i en indsigelse, som ikke er vedlagt den foreskrevne afgift. At den, som sidder inde med oplysninger af værdi, som han vil meddele eller som ønsker, at hans ret skal respekteres, herfor skal betale en afgift, forekommer ikke naturligt.

En indsigelse bør indeholde fuldstændige oplysninger om de omstændigheder, hvorpå den grunder sig, samt eventuelt efterfølges af fornøden dokumentation. Når en indsigelse er åbenbart urimelig eller ubegrundet, kan registreringsmyndigheden se bort herfra og foretage registrering uden at underrette anmelderen om indsigelsen.

I almindelighed bør indsigelsen dog meddeles anmelderen, som derefter får adgang til at imødegå de fremsatte påstande. Om det måtte være fornødent, kan yderligere skriftveksling finde sted. Registreringsmyndigheden har pligt til at påse, at indsigeren ikke uforholdent forhaler anmelderens afgørelse. Begæringer om frist til at fremkomme med nye betragtninger bør derfor behandles med varsomhed.

Kommissionen har overvejet, hvorvidt det foreslåede fremlæggelsesarrangementet kan medføre, at registreringsmyndighedens egen undersøgelse kan begrænses i omfang eller grundighed. Man er nået til det resultat, at undersøgelsen stort set bør bibeholdes som hidtil. At undersøgelsen særlig tager sigte på de ældre registrerede varemærker, må anses for at være af væsentlig betydning, netop for at gøre registreringsinstituttet tiltrækkende for mærkeindehaverne. Denne undersøgelse er et vigtigt led i den service, som bør ydes som vederlag for de afgifter og det besvær, som den pågældende har påtaget sig for at opnå sin registrering. Men også med hensyn til de øvrige registreringshindringer må undersøgelsen holdes på sit nuværende niveau. Fremlæggelsesarrangementet bør ikke medføre, at de erhvervsdrivende uforholdent bebyrdes med udgifter til at overvåge deres registreringer, når registreringsmyndigheden har gode muligheder for ex officio at gøre dette. I een henseende — hvor sådanne muligheder ikke står åbne — synes dog den nuværende undersøgelse at kunne begrænses, nemlig for så vidt angår undersøgelsen af, om der findes kolliderende mærker, som er taget i brug uden registrering. Arbejdet hermed er — uanset at man ikke i alle tilfælde fremsender forespørgsler til branchen eller andre, som skønnes særlig kyndige på det pågældende område — ikke helt ringe og fører som regel ikke til helt tilfredsstillende resultater. Undersøgelsen på dette område, der først og fremmest gøres, når mærket enten tidligere har været registreret, men ikke længere står i registret, eller har været genstand for tidligere anmeldelser, der ikke har ført til registrering, vil kunne begrænses, når fremlæggelse indføres.

Efter overvejelser i kommissionen er man nået frem til, at fremlæggelsen skal ske ved bekendtgørelse i registreringstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om anmeldelsens væsentlige indhold og gengive mærket.

Nogen bekendtgørelse i dagspressen finder ikke sted, men hvis erhvervslivet måtte finde det ønskeligt, vil der i disses egne organer være mulighed for på basis af direktoratets bekendtgørelse at offentliggøre de mærker, som må anses for at kunne have særlig betydning for læserkredsen. Det er ikke ualmindeligt, at udenlandske branchetidsskrifter giver sådanne bekendtgørelser.

Med hensyn til tidspunktet for bekendtgørelsen er man enig om, at denne skal finde sted, når registreringsmyndighedens interne undersøgelse er afsluttet, og ansøgningen i øvrigt foreligger i en sådan skikkelse, at den skulle kunne godkendes. Som begrundelse for at vælge et tidligere tidspunkt taler interessen i ikke at forlænge anmeldelsernes behandling. Dette synspunkt taber imidlertid i vægt, når henses til, at beskyttelsen indtræder allerede fra ansøgningsdagen, hvis anmeldelsen fører til registrering. Såfremt ansøgningen blev bekendtgjort på et tidligere tidspunkt, ville offentligheden besværes med at måtte gøre indsigelser mod adskillige anmeldelser, som ikke ellers ville blive bekendtgjort, idet de afslås eller tilbagekaldes på grund af registreringshindringer, der viser sig ved registreringsmyndighedens undersøgelse.

Indsigelsesfristens foreslåede længde — 2 måneder fra dagen for bekendtgørelsen — stemmer overens med, hvad der gælder i patentloven (8 uger), og som dér har vist sig at være formålstjenlig.

Om et fremlæggelsessystem af ovenstående indhold er en i alt væsentligt fuldstændig nordisk enighed opnået.

Ved behandlingen af indsigelser i patentsager kan ansøgeren, såfremt patentkommissionens afgørelse går ham imod, forlange sagen taget under fornyet behandling af kommissionen, når han inden 2 måneder indgiver begæring herom. Den afgørelse, patentkommissionen herefter træffer, kan ansøgeren, når han inden 2 måneder, efter at patentkommissionen har underrettet ham om afgørelsen, indgive begæring til handelsministeren, forlange undergivet prøvelse af en særlig kom-

mission. Tilsvarende beføjelse tilkommer den, der har nedlagt indsigelse mod patentets meddelelse.

I udlandet er det ikke usædvanligt, at der inden for registreringsmyndigheden findes flere instanser også til prøvelse af afgørelser i varemærkesager. Således overføres for eksempel i De Forenede Stater varemærkeanmeldelser automatisk fra den ordinære undersøgelsesafdeling til behandling inden for en særlig instans (*Examiner of Interferences*), så snart indsigelse foreligger, samt i visse andre tilfælde, hvor to eller flere parter optræder i sagen (*Inter Partes Proceedings*). Såvel undersøgelsesafdelingens som den af nævnte særlige instans truffne beslutning kan indbringes for myndighedens chef, hvis beføjelse dog som regel delegeres til en særlig embedsmand (*Assistant Commissioner*). I Tyskland kan klager i varemærkesager indbringes for særlige appelafdelinger inden for selve myndigheden (*Beschwerdesenate*). Også i Norge kan afslagsbeslutninger i varemærkesager indbringes for en inden for myndigheden oprettet overinstans (*Patentstyrets annen afdeling*), som består af 3 teknisk eller kommercielt sagkyndige og 2 retskyndige medlemmer. Herved bemærkes, at der ikke i Norge, således som f. eks. i Finland og Sverige, findes nogen højeste forvaltningsdomstol, eller således som i Danmark mulighed for at indbringe registreringsmyndighedens afgørelser for handelsministeren. Den danske kommission har ikke fundet anledning til at foreslå oprettelse af specielle klageinstanser. Efter udkastet har anmelderen adgang til, såfremt han finder direktoratets afgørelse ubeføjet, at indbringe denne for handelsministeren eller domstolene. Finder indsigeren mærkets registrering ubeføjet, kan han søge denne ophævet ved domstolene.

Gennemført efter de anførte retningslinier, må det forventes, at fremlæggelsesinstituttet vil medføre betydelige fordele uden samtidig at besvære anmelderne, offentligheden eller registreringsmyndigheden med arbejde, der ikke fuldt ud opvejes af de deraf følgende fordele.

Bør særregler gælde for visse grupper af varemærker ?

7. Registreringer af ulige værdi.

I det *engelske* varemærkeregister blev i 1919 indrettet en særlig afdeling, kaldet afdeling

B, bestemt til at optage varemærker, som ikke ansås for tilstrækkeligt særprægede (distinktive) til at kunne registreres i hovedregistret,

der herefter blev benævnt afdeling A. Registrering i afdeling B, der blev bibeholdt i den nugældende engelske varemærkelov af 1938, giver en varemærkeret af ringere værdi end en registrering i afdeling A. Grunden til, at afdeling B blev oprettet, var det i flere fremmede lande forekommende krav på hjemlandsregistrering, når en udlænding dér søgte varemærkebeskyttelse. På grund heraf kunne britiske forretningsfolk ofte ikke få beskyttelse for mærker, som anvendtes på eksportmarkedet, når disse ikke opfyldte den engelske lovs krav om særpræg, og det som følge heraf ikke var muligt at opnå den fornødne hjemlandsregistrering. Hensigten med afdeling B var således at give i landet hjemmehørende næringsdrivende adgang til at opnå hjemlandsregistrering og derved udenlands komme i samme fordelagtige stilling som registreringssøgende fra lande, i hvilke varemærker registreres uden forudgående undersøgelse.

Som anført er den væsentlige forskel mellem registreringer i de to afdelinger, at kravet til adskillelsesevne sættes ulige højt. Hvad angår retsvirkningerne af registrering i de forskellige afdelinger skal bemærkes, at en registrering i afdeling A bliver uangribelig for ugyldighedssøgsmål efter 7 år, medens denne regel ikke gælder registrering i afdeling B. Endvidere er beskyttelsen mod indgreb i registreringer i afdeling B underkastet visse særlige begrænsninger. Også på en række andre punkter er der forskel mellem de to registreringskategorier.

Lignende regler om registrering i en afdeling A og en afdeling B findes også i visse lande udenfor Europa, som har haft engelsk ret som forbillede for sin varemærkelovgivning, f. eks. Ceylon og New Zealand.

En til en vis grad tilsvarende ordning forekommer også i *De Forenede Stater*. Her blev i 1920 givet en særlig lov, hvis første formål var at muliggøre registrering af mærker, som var uregistrerbare efter den da gældende varemærkelov af 1905, men hvis registrering i *De Forenede Stater* var påkrævet, for at mærkerne kunne opnå beskyttelse i andre lande. For registrering efter loven af 1920 var ikke opstillet noget krav om adskillelsesevne, men det blev alene krævet, at indehaveren af vedkommende mærke i god tro havde anvendt det i 1 år (*bona fide use*). Ved Lanham Act af 1946 blev loven af 1920 ophævet, men sy-

stemet blev dog i en noget ændret form overført til den nye lov. Denne sondrer mellem registrering i et *Principal Register*, der stort set omfatter sådanne mærker, som tidligere var registrerbare alene efter loven af 1905, og et *Supplemental Register* for andre kendetegn. For registrering i sidstnævnte register fordres imidlertid, i modsætning til tidligere en vis adskillelsesevne, skønt kravet her er sat betydeligt lavere end for registrering i hovedregistret. Genstand for registrering i *Supplemental Register* er ikke blot sådanne varemærker, som ville kunne registreres i *Principal Register*, nemlig ord, navne, tegn og figurer samt kombinationer heraf, men derudover også etiketter, omslag, varers udstyr, slogans, slægtsnavne, geografiske navne m. m. Også i tilfælde, hvor en udenlandsk mærkeindehaver søger registrering på basis af registrering i hjemlandet og til støtte for anmeldelsen påberåber sig *telle-quelle*-reglen i *Pariserkonventionens* artikel 6, kan mærket henvises til *Supplemental Register*. Registrering i *Supplemental Register* medfører kun ringe retsvirkninger. Vel giver en sådan registrering ret til at føre sag for de føderale domstole, ligesom den kan påberåbes af registreringsmyndigheden som en hindring, når en anden søger om registrering i *Principal Register* af et hermed forvekseligt mærke, men i modsætning til registrering i *Principal Register* kan registreringen i *Supplemental Register* ikke blive uangribelig for ugyldighedssøgsmål, ikke anmeldes hos toldmyndighederne for af dem at kunne påberåbes som værende til hinder for import af varer, der med urette er forsynet med mærket, og ej heller give formodning for indehaverens ret til mærket eller for, at retten er kommet til tredjemands kundskab. Også i visse andre henseender er den, som har fået sit mærke registreret i *Supplemental Register*, dårligere stillet.

Den amerikanske lovs opdeling af varemærkerne mellem *Principal* og *Supplemental Register* har tjent som forbillede for en tilsvarende ordning i *Philippinernes* lovgivning.

I hvilken udstrækning det tilsigtede formål med disse registreringer af ringere værdi, nemlig at være grundlag for mærkebeskyttelsen i udlandet, er nået, er vanskeligt at udtale sig om. Det er bekendt, at registreringer efter den amerikanske lov af 1920 i visse lande ikke godtages som tilstrækkeligt bevis for hjemlandsbeskyttelse, når mærkets registrer-

barhed drages i tvivl. I dansk praksis har man stillet sig ret forbeholden overfor sådanne beviser for hjemlandsregistrering, som kun udviser, at det pågældende mærke er blevet indført i Supplemental Register. Dette standpunkt må formodes at indtages også hos andre landes registreringsmyndigheder, idet det er almindelig kendt, at i nævnte register indføres kun sådanne mærker, som anses for uregistrerbare i Principal Register og derfor ikke efter hjemlandets opfattelse egnede til beskyttelse. Spørgsmålet har imidlertid for vort vedkommende ikke større praktisk betydning, da der i 1953 mellem Danmark og De Forenede Stater er truffet aftale om at fratage krav om hjemlandsbevis. Da de engelske registreringer i afdeling B i hjemlandet faktisk nyder en beskyttelse, som kun i mindre grad afviger fra den, der tilkommer mærkerne i afdeling A, har i andre lande utilbøjeligheden til at anerkende disse som gyldige hjemlandsregistreringer ikke været så stærk.

Det skal understreges, at registrering såvel i det amerikanske Supplemental Register som i engelsk afdeling B forudsætter en vis forudgående prøvelse vedrørende vedkommende mærkers registrerbarhed. I en række andre lande f. eks. Frankrig og Belgien, sker, som i anden forbindelse omtalt, registrering uden prøvelse af nogen art. Hjemlandsregistreringer fra sådanne lande er derfor af ringere værdi ved registrering udenlands.

Til at indføre systemet med registreringer af forskellige værdi i den danske varemærkelov findes — når henses til det ovenfor anførte — næppe anledning, og forholdet synes at være det samme i de øvrige nordiske lande.

Som der er nærmere redegjort for i motiverne til § 28, har efterhånden adskillige lande i deres varemærkelovgivning opgivet det tidligere næsten almindeligt forekommende krav om hjemlandsbeskyttelse som forudsætning for varemærkeregistrering for udenlandske mærkeindehavere. Også Danmark har i forhold til en række stater, under forudsætning af gensidighed, opgivet at kræve hjemlandsbevis. Forslag har været fremme om i Pariserkonventionen at indføre et direkte forbud mod at gøre en varemærkeregistrering afhængig af hjemlandsregistrering. Et forslag i denne retning blev fremført på revisionskonferencen i London i 1934, men førte dog kun til bestemmelsen om den såkaldte relative uafhængighed i artikel 6, afdeling D. Såfremt

forslaget genoptages ved næste konference, er der grund til at antage, at det vil blive akcepteret af samtlige unionslande. Erfaringerne har vist, at konventionen i stor udstrækning er normgivende også for lovgivningen i ikke unionslande.

Hvor hjemlandsregistrering normalt ikke fordres, kan sådan dog kræves, når en udlænding med støtte i telle-*quelle*-reglen søger registrering af varemærker, som ikke ellers er registrerbare i det land, hvor beskyttelse søges. Her er forholdet sædvanligvis det, at varemærket i sidstnævnte land ikke anses for at have tilstrækkeligt særpræg. Såfremt den pågældende under sådanne omstændigheder ikke kan påberåbe sig anden registrering end en, om hvilken det vides, at den ikke medfører nogen eller i hvert fald kun en rent underordnet beskyttelse, er det naturligt, at man i den fremmede stat stiller sig afvisende over for at give mærket beskyttelse.

2. Spørgsmålet om opdeling af varemærker i »firmamærker« og »varebenævnelser«.

I den svenske varemærkekommission har tanken om opdeling af varemærker i to hovedgrupper, der i nogen grad skulle behandles forskelligt, været fremme til overvejelse, idet forslag herom var fremsat over for kommissionen.

Hovedtanken i forslagene herom var den, at mærkerne skulle opdeles i to kategorier, nemlig »firmamærker« og »varebenævnelser« (egentlige varemærker), idet forskellige regler i visse henseender skulle gælde. Ved »firmamærker« skulle således forstås mærker, som anvendes for alle eller i hvert fald de fleste af en virksomheds varer, og som derfor hovedsagelig har til formål at kendetegne en bestemt virksomhed og dens produkter samt yde forbrugerne en almindelig kvalitetsgaranti, medens der ved en »varebenævnelse« skulle forstås et mærke, som kun anvendes for en enkelt eller enkelte bestemt angivne varer, og som har til formål at adskille de pågældende varer fra andre næringsdrivendes varer af samme slags. Som eksempler på »firmamærker« kan nævnes ord som »Carlsberg«, »Stjernen« og »Tuborg« og på »varebenævnelser« »Albyl«, »Samarin« og »Pepso-dent«. For registrering af »firmamærker« blev foreslået strengere regler end for »varebenævnelser« såvel ved bedømmelsen af distinkti-

vitet som af forvekslelighed med tidligere registrerede varemærker. I forbindelse hermed skulle førstnævnte kategori nyde en mere vidtrækkende beskyttelse end sidstnævnte. Endvidere skulle klasseregistrering kun gøres anvendelig på »varebenævnelser«, men derimod ikke på »firmamærker«. Til gengæld skulle registreringsafgifterne sættes højere for firmamærker end for de øvrige mærker. Også i flere andre henseender skulle forskellige regler gælde for de to kategorier. Fordelen ved en sådan sondring skulle bl. a. være, at »varemærketrængslen« derved kunne lattes, ligesom større overskuelighed og ensartethed på varemærkeområdet skulle kunne opnås.

Den svenske kommission har, efter at have overvejet de fremsatte forslag, givet udtryk for, at man næppe burde gå ind for en sådan opdeling. Spørgsmålet har ligeledes været fremført under de nordiske forhandlinger, men også de øvrige nordiske lande har ment at burde afvise den fremsatte tanke.

3. Varemærker for lægemidler, vin, ost, margarine, honning m. m.

Den gældende varemærkelov indeholder ingen særbestemmelser vedrørende varemærker for lægemidler, men disse skal efter loven bedømmes på samme måde som varemærker for andre varearter. Disse mærker kan således have samme skikkelse som andre varemærker, men i praksis anvendes fortrinsvis ordmærker som sarnavne for de forskellige virksomheders præparater. Ligesom for andre varemærker gælder også om lægemiddelmærkerne, at de ikke kan registreres, såfremt de er forvekslelige med mærker, hvortil andre har en ældre ret, eller i øvrigt er af en sådan beskaffenhed, at registreringen ville være i strid med lovens forskrifter. Den videnskabelige forskning på lægemiddelområdet, som først og fremmest dyrkes inden for den pågældende industris egne laboratorier, eller dog med økonomisk støtte fra denne industri, har medført en hastig udvikling inden for dette område. Samtidig hermed er opstået et stærkt behov ikke blot for varemærker til brug for de enkelte virksomheders nye produkter, men også for benævnelser til *almen* anvendelse, f. eks. i farmakopéer og fagpublikationer. Det er derhos blevet et almindeligt ønske, at disse almene benævnelser skal blive internationalt accepteret.

I *De Forenede Stater* har allerede gennem

længere tid The Council on Pharmacy and Chemistry of the American Medical Association anbefalet benævnelser, der skulle anvendes som almindelige navne (fællesnavne — non-proprietary names) for nye lægemidler. Sådanne navne vedtages også af United States Pharmacopoeia Committee of Revision. I *Storbritannien* udvælger og vedtager den *britiske* farmakopekommission sådanne navne og i *Frankrig* virker en permanent fransk farmakopekommission for samme formål.

Et tilsvarende arbejde udføres også i de nordiske lande gennem *Det nordiske Farmakopénævnet*, der vedtager såkaldte NFN-navne bestemt til fri anvendelse i de nordiske landes farmakopéer samt i medicinske og farmaceutiske afhandlinger og lærebøger.

På videre international basis arbejder med samme spørgsmål et underudvalg under Forenede Nationers Verdenssundhedsorganisation (WHO). Arbejdet her udføres i et vist samarbejde med de ovennævnte nationale organer samt med det nævnte nordiske organ.

Det arbejde, der udføres med vedtagelse eller anbefaling af en almindelig nomenklatur på lægemiddelsområdet, er også fra et varemærkeretligt synspunkt ønskeligt. Fra dette synspunkt må det nemlig anses som en fordel, at almindelige betegnelser for nye lægemidler så hurtigt som muligt bliver internationalt anerkendt. Herved mindskes faren for, at en sådan almindelig benævnelse skal blive registreret for en enkelt virksomhed til skade for erhvervslivet i almindelighed. På den anden side har det vist sig, at særlige foranstaltninger har måttet foreskrives for, at navngivningen ikke skulle ske på en sådan måde, at ældre varemærkerregistreringer blev gået for nær. For indehaveren af et varemærke må det betragtes som en varemærkekrænkelse, såfremt hans mærke eller et ord, der ligger dette meget nær, vedtages som almen benævnelse på et nyt lægemiddel, thi herved risikerer han at miste sin eneret til mærket. I de nordiske lande går man frem på den måde, at de af farmakopénævnet foreslåede navne undersøges af de forskellige landes varemærkemyndigheder for derved at undgå konflikt med tidligere registrerede varemærker. Findes kolliderende varemærker, udskiftes det foreslåede navn med et andet, som herefter undersøges på samme måde, inden det godkendes som NFN-navn. Indenfor WHO følges en anden fremgangsmåde. Når underudvalget har

besluttet at anbefale en vis benævnelse, meddeles i organisationens publikation, Cronicle of the World Health Organisation, at udvalget overvejer at antage denne (Proposed International Non-Proprietary Name). Til forslaget kan der inden for en frist af 6 måneder fremføres bemærkninger, og indsigelser kan gøres af den, som føler, at hans ret krænkes ved det foreslåede navn. Så længe der ikke er taget stilling til fremsatte indsigelser, må det pågældende navn ikke godkendes som Recommended International Non-Proprietary Name. Ved farmakopékommisionens formidling får også det danske varemærkedirektorat lejlighed til at udtale sig om forslagene.

Ord, som således er vedtaget eller anbefalet som almindelige benævnelser, anses efter gældende dansk praksis for uregistrerbare som varemærker, selv om det ikke kan påvises, at de faktisk er taget i brug som almindelige benævnelser. Det samme gælder ord, som kun i ringe grad adskiller sig fra sådanne almindelige benævnelser

Handelen med lægemidler reguleres gennem lov om apotekervæsenet, nr. 209 af 11. juni 1954. Blandt apotekervarerne indtager de såkaldte medicinske specialiteter en stadig vigtigere plads. Ved medicinske specialiteter forstås ifølge apotekerlovens § 70 brugsfærdige lægemidler, der forhandles i fremstillernes forbrugeren bestemte pakning under et særnavn eller under et af sundhedsstyrelsen fastsat fællesnavn med tilføjelse af fremstillernes firmanavn eller -mærke. Foruden de medicinske specialiteter indtager også de medicinske mærkevarer en fremtrædende plads. Ved medicinske mærkevarer forstås ifølge lovens § 70 lægemidler, som uden at være bragt i brugsfærdig stand forhandles til apotekerne under et særnavn eller under fællesnavn med tilføjelse af fremstillernes firmanavn eller -mærke til brug ved fremstilling af lægemidler, der udleveres under særnævnet eller fællesnavnet med tilføjelse af fremstillernes firmanavn eller -mærke. Hvad der i apotekerloven er bestemt for medicinske specialiteter, gælder også for medicinske mærkevarer. Under sundhedsstyrelsen er nedsat et specialitetsnævn, hvis opgave er at afgive indstilling til sundhedsstyrelsen om, hvorvidt en medicinsk specialitet bør registreres, samt om en registrering bør forlænges, og under hvilket navn den i givet fald bør forhandles (§ 71). Ifølge § 72 må medicinske specialiteter kun forhand-

les, når de er optaget i sundhedsstyrelsens specialitetsregister. Efter § 73 kan et lægemiddel optages i specialitetsregistret, hvis det efter sundhedsstyrelsens skøn, efter forud indhentet udtalelse fra specialitetsnævnet, opfylder visse nærmere i paragraffen foreskrevne betingelser. Optagelse i registret sker for 20 år, dog med enkelte nærmere angivne undtagelser. Ved det fastsatte åremåls udløb kan registrering efter ansøgning forlænges for 5 år ad gangen, så længe det pågældende lægemiddel må anses for værdifuldt og den ved fremstillingen af specialiteten ydede indsats stadig anses for særlig værdifuld for befolkningens lægemiddelforsyning. Ansøgning om forbliven i registret skal indgives senest 2 år inden registreringsperiodens udløb.

Efter apotekerlovens § 74 må et lægemiddel kun falholdes som medicinsk specialitet under et af sundhedsstyrelsen fastsat navn, hvortil fremstillernes firmanavn eller firmamærke skal være knyttet. Sundhedsstyrelsen vil dog kunne meddele tilladelse til, at en medicinsk specialitet falholdes under et af fremstilleren valgt navn (særnavn), når der i ansøgningen om optagelse i specialitetsregistret foreligger dokumentation for, at fremstilleren ved udarbejdelsen af specialiteten har ydet en for befolkningens lægemiddelforsyning særlig værdifuld indsats. Efter udløbet af 20 år fra det tidspunkt en medicinsk specialitet er bragt i handelen i dens første dispenseringsform, kan registreringerne ikke opretholdes under særnavn, såfremt de virksomme eller tilsvarende stoffer kan købes i en til fremstilling af lægemidler passende mængde, kvalitet og pris, og tilsvarende præparat fremstilles på apoteker. Fra denne bestemmelse kan i særlige tilfælde dispenseres.

Ifølge apotekerlovens § 75 skal ansøgning om optagelse i specialitetsregistret — efter nærmere af sundhedsstyrelsen fastsatte regler — for her i landet fremstillede specialiteter indgives af fremstilleren og for specialiteter, der importeres fra udlandet, af en her i landet bosat befuldmægtiget repræsentant.

Sundhedsstyrelsen kan under visse i apotekerlovens § 81 nærmere angivne omstændigheder slette en medicinsk specialitet af specialitetsregistret.

De i apotekerloven foreskrevne særlige regler for brug af særnavne for medicinske specialiteter og medicinske mærkevarer, medfører ikke, at sådanne navne ikke kan registre-

res som varemærker efter de almindelige i varemærkeloven foreskrevne regler. Den omstændighed, at et registreret varemærke muligt på grund af anden lovgivning ikke kan anvendes, er registreringen som sådan uvedkommende. Til registrering af et varemærke kan være knyttet andre interesser end en ret til at anvende dette, selv om dette er mærkets hovedformål. Nogen hjemmel til at kræve sådanne mærker udslettet findes ikke i varemærkeloven, ligesom der ej heller er hjemmel for at nægte fornyelse af de pågældende registreringer.

Vedrørende lægemiddelsnavne skal yderligere peges på, at sundhedsstyrelsen i et vist omfang som fællesmærker lader foretage registrering af navne, der skal anvendes som betegnelser for lægemidler. Formålet med disse registreringer er at hindre, at andre, in-

den optagelse af navnene finder sted i farmakopéen, anvender disse eller hermed forvekslelige navne uden sundhedsstyrelsens tilladelse.

Særregler om mærker for medicinalvarer er således ikke optaget i selve varemærkeloven, men regler, der begrænser brugen af disse navne, findes som påpeget i apotekerloven. Også for andre varearters vedkommende gør særlove indgreb i brugen af varemærker. Dette gælder således bl. a. for varearter som margarine og fedtemulsioner (Ermol), dansk ost, honning, eddike og vin, herunder frugtvin.

Den omstændighed, at et varemærke er blevet optaget i varemærkeregistret, giver således ikke altid mærkeindehaveren ret til brug af mærket.

Bemærkninger til lovudkastets enkelte paragraffer.

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

§§ 1—11.

§§ 1—3 angår varemærkerettens erhvervelse, der kan ske ved registrering (§ 1), indarbejdelse (§ 2) og blot brug (§ 3). De tre paragraffer udgør en helhed. Såvel ved affattelsen af de pågældende paragraffer som med hensyn til den rækkefølge, hvori bestemmelserne er optaget i udkastet, er der ligesom på andre punkter lagt vægt på at opnå størst mulig parallelitet mellem de fire nordiske lovudkast. Om det ibrugtagne varemærkes retsstilling henvises i øvrigt til de i nærværende betænkningens almindelige del indeholdte redegørelser: »Oversigt over dansk varemærkeret« (side 21 f.f.) og »Oversigt over visse af lovudkastets vigtigere bestemmelser, i særdeleshed de nye principielle retsregler« (side 26 f.f.) samt til de specielle motiver til §§ 2—3.

§§ 4—6 omhandler varemærkerettens indhold og omfang. I § 4 findes hovedreglen, der i visse henseender begrænses af bestemmelserne i §§ 5—6.

§§ 7—10 indeholder regler, der tager sigte på kollisionstilfælde. § 7 indeholder hovedreglen om tidsprioriteten som afgørende for fortrinsretten, § 8 indeholder den såkaldte præklusionsregel til fordel for det registrerede varemærke, § 9 angår to særlige kollisionsformer, hvor en yngre ret kan bestå ved siden af en ældre, og endelig giver § 10 domstolene en beføjelse til at foreskrive, hvorledes mærkerne i tilfælde af kollision efter reglerne i §§ 8—9 fortsat kan anvendes, således at de praktiske ulemper ved forveksling mindskes.

§ 11 giver indehaveren af et registreret varemærke en beføjelse til i visse tilfælde at kræve, at varemærkekarakteren skal fremhæves, hvis mærket optages i opslagsværker el. lign. Denne bestemmelse har muligt ikke samme

almindelige karakter som de øvrige regler i det pågældende kapitel. Det princip, der indeholdes i § 11, er imidlertid så betydningsfuldt, at det er fundet naturligt at give bestemmelsen plads i lovudkastets første afsnit.

§ 1.

Medens den danske varemærkelov af 1890 i det væsentlige kun gav beskyttelse for registrerede varemærker (registreringsprincippet), hjemler den gældende varemærkelov af 7. april 1936 beskyttelse også for det varemærke, der er taget i brug uden at være registreret, jfr. bestemmelserne i lovens § 10, 3. og 4. stk. I den årrække, der er gået, siden loven trådte i kraft, er varemærkets første besiddelsestagen af domstolene anerkendt som grundlag for varemærkerettens opståen. Første brugers ret er dog ikke i loven stillet direkte på linie med den varemærkeret, der stiftes ved registrering, idet første brugers ret skal udledes forudsætningsvis af bestemmelserne i lovens § 10, hvori det siges, at et registreret varemærke kan søges ophævet ved dom, når dette eller en efterligning deraf forud for registreringen er taget i brug af en anden for varer af samme eller lignende art som dem, for hvilke mærket er registreret.

Ifølge det foreliggende udkast kan en varemærkeret stiftes såvel ved registrering (§ 1) som ved indarbejdelse (§ 2). Herved tilsigtes imidlertid ikke nogen ændring i beskyttelsen for det varemærke, der blot er taget i brug her i landet uden at være indarbejdet, jfr. også konkurrencelovens § 9 og bemærkningerne til §§ 2—3. Er mærket imidlertid kun anvendt i udlandet, skærper udkastet betingelserne for at opnå beskyttelse, se bemærkningerne til § 3 og § 14, nr. 6 og 7. Under de nordiske drøftelser viste det sig ikke muligt

at opnå enighed om at tillægge det varemærke, der blot var taget i brug uden at være indarbejdet, samme retsstilling som det registrerede varemærke. Fra dansk side mente man ikke at kunne opgive den gennem en længere årrække gældende opfattelse af det ibrugtagne varemærkes stilling. I det danske lovudkast er der for at opnå størst mulig nordisk ensartethed, i de indledende paragraffer anvendt den systematik at optage reglerne om henholdsvis det registrerede og det indarbejdede varemærke i §§ 1—2, medens beskyttelsen for det varemærke, der alene er taget i brug, indeholdes i udkastets § 3.

Uanset at det registrerede mærke således principielt ligestilles med det registrerede, er visse fordele fortsat knyttet til registreringen. Gennem det officielle varemærkeregister kan mærkeindehaveren til enhver tid dokumentere sin varemærkeret. Af registret fremgår det, hvorledes mærket ser ud, for hvilke varearter det er registreret, og hvornår anmeldelsen er foretaget, ligesom det indeholder oplysninger om påberåbt fortrinsret. Bekendtgørelse om registreringen finder sted i »Registreringstidende« til oplysning for offentligheden, og en udskrift af registret vil tjene som bevis for retten. Mærkeindehaveren kan således over for den, der krænker mærket, ved hjælp af en udskrift straks bevise, at han har en varemærkeret, ligesom han også på basis af en sådan udskrift af registret lettere kan få nedlagt fogedforbud mod andres uberettigede brug af mærket. For at mærket kan modtages til registrering i visse lande, er det endvidere en forudsætning, at det er registreret i anmelderens hjemland. Ifølge reglen i udkastets § 8 kan der efter 5 års forløb ikke af indehavere af ældre med mærket forvekslelige kendetegn rejses indsigelse mod registreringens lovlighed, medmindre retten er erhvervet i ond tro. Ved registrering kan eneretten bevares uden hensyn til, om mærkeindehaveren gør brug af mærket eller ej. Herved kan en erhvervsdrivende sikre sig eneret til et varemærke med fremtidige dispositioner for øje.

Ifølge udkastet er det en forudsætning for at erhverve en varemærkeret, at den pågældende er erhvervsdrivende. Efter § 1 i den gældende varemærkelov kræves, at mærkeindehaveren er næringsdrivende. Når udkastet i stedet for »næringsdrivende« anvender betegnelsen »erhvervsdrivende«, opnås herved

overensstemmelse med konkurrencelovens § 9, der bruger betegnelserne »erhvervsøjemed« og »erhvervsvirksomhed«. Samtidig forekommer betegnelsen »erhvervsdrivende« mere rummelig end betegnelsen »næringsdrivende«. Den udvidelse af de registreringsberettigedes kreds, hvorpå der blev taget sigte allerede ved lovændringen i 1936, fortsættes således. I bemærkningerne til § 1 i loven af 1936 udtales herom:

»Fra forskellig Side har der været fremsat Ønske om, at Varemærkelovens Bestemmelser skal omfatte ogsaa Mærker, der benyttes af andre Næringsdrivende end saadanne, hvis Virksomhed kendetegnes udelukkende ved Omsætning af Varer, f. Eks. Ingeniører, Arkitekter, Installatører, Flytteforretninger, Forsikringsselskaber, Vaskerier o. desl. Dette er imidlertid allerede efter nugældende Lov Tilfældet, idet alle saadanne Erhverv, for hvis Vedkommende der kan være Tale om at registrere Varemærker, falder ind under Ordene »eller anden Næring«, og idet Registreringsmyndigheden allerede gennem den nugældende Praksis strækker sig videst muligt i saa Henseende. En Forudsætning for at erholde et Varemærke registreret for saadanne Personer maa det dog være, at der til Grund ligger en erhvervsmæssigt drevet Forretning. Den rene Aandsvirksomhed som saadan kan derimod ikke beskyttes ad varemærkeretlig Vej, men hertil tjener bl. a. Reglerne om Forfatter-, Kunstner- og Opfinderret. Medens derfor en Kunstners, Arkitekts, Ingeniørs enkeltstaaende Frembringelse (Tegning, Udkast, Plan eller lign.) som Udslag af en original Idé eller et individuelt Aandsarbejde ikke falder ind under Lovens Begreb om en Vare, der kan berettigede dens Frembringer til at faa et Varemærke registreret, er Forholdet et andet, hvor det drejer sig om af saadanne Frembringelser at skabe en Vare eller et varelignende Produkt gennem Mangfoldiggørelse og erhvervsmæssigt drevet Salg. Hvor dette er Tilfældet, f. Eks. hvor en Ingeniør eller Arkitekt erhvervsmæssigt frembringer og driver Handel med Konstruktions- eller Byggeplaner, er det ikke udelukket at registrere et Varemærke for en sådan Virksomhed. Det samme gælder Kunsthåndværkere, Installatører, Bygningshaandværkere o. L, for saa vidt de driver en selvstændig Forretningsvirksomhed, f. Eks. en Kunsthandel, Reparationsværksted, Byggematerialeforretning, idet de, som Inde-

havere af en saadan erhvervsmæssigt drevet Forretning, maa være berettigede til Registrering af Varemærker. Inden for de saaledes afstukne Grænser maa det være Registreringsmyndighedens Opgave at underkaste de enkelte Tilfælde den fornødne Prøvelse, idet selvsagt ikke enhver Frembringelse, Tjenesteydelse eller lignende kan henføres under Varemærkeloven«.

I den siden 1936 forløbne årrække er i samtlige nordiske lande behovet for varemærker inden for de immaterielle erhverv yderligere vokset. Som følge heraf er under de nordiske drøftelser enighed opnået om, at de registreringsberettigedes kreds bør udvides til også at omfatte de immaterielle erhverv. Udtrykket »næringsdrivende« i det finske og svenske udkast og den tilsvarende angivelse »enhver som driver næring« i det norske udkast har samme vide betydning som ordet »erhvervsdrivende«, hvilken terminologi ikke benyttes i disse lande.

Foruden fysiske personer og firmaer er principielt også andre af retsordenen anerkendte retssubjekter, som er erhvervsdrivende i udkastets forstand, berettigede til varemærkeregistriering. Dette gælder også stats- eller kommunale organer, der udøver erhvervsvirksomhed.

Efter den gældende varemærkelov er varemærkets formål i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer af samme slags. Den i nærværende udkasts § 1 indeholdte bestemmelse, hvorefter varemærkets formål er at tjene som særligt *kendetegn* for varer eller arbejds- og tjenesteydelser, må forstås på tilsvarende måde, jfr. § 13.

I udkastet er der foruden på varer direkte peget på arbejds- og tjenesteydelser. Efter den gældende lov er der også her i landet registreret varemærker, som rent faktisk er bestemt til at kendetegne tjenesteydelser. Udtrykkelig hjemmel herfor søges nu tilvejebragt. Interessen for disse mærker har været fortsat stigende. På de nordiske konferencer er enighed også opnået om, at det vil være formålstjenligt i en ny lov direkte at give udtryk for, at mærker, der kendetegner sådanne ydelser, skal ligestilles med mærker, der i omsætningen kendetegner egentlige varer. Disse mærker betegnes populært »servicemærker«. Betegnelsen er måske sprogligt ikke fuldt dækkende, idet man ved »service« ofte tænker på en vederlagsfri ydelse og ikke på ydelser, der

tilbydes af den, der gør brug af »servicemærker«. Betegnelsen er imidlertid internationalt anerkendt for mærker af denne karakter. Servicemærkerne omfattes således af det almindelige varemærkebegreb, uanset at betegnelsen ikke er brugt i selve lovteksten.

Affattelsen af varefortegnelser til servicemærker kan give anledning til vanskeligheder, såvel for ansøgeren som for registreringsmyndigheden. Forlader man den gældende ordning, hvorefter varemærket kan registreres for alle varearter, og går over til klasseregistrering på basis af den internationale klassedeling, vil disse vanskeligheder falde bort, idet det er tanken at oprette særlige klasser for servicemærker, således som tilfældet er med den amerikanske klassefortegnelse, der er suppleret med en række klasser for tjenesteydelser. Se iøvrigt betænkningens redegørelse i de almindelige motiver for »Klasseregistrering« (side 44 f.f.) og bemærkningerne til § 16.

Udkastet har i § 1 bevaret den gældende lovs udtryk »eneret«, men indeholder tillige den nye betegnelse »varemærkeret«. Betegnelserne skal forstås som synonyme. I de efterfølgende paragraffer anvendes det helt neutrale ord »varemærkeret«. Ordet »eneret« kan efter omstændighederne virke suggestivt og vække fejlagtige forestillinger om rettens indhold.

Medens den gældende varemærkelov ikke giver forskrifter vedrørende varemærkets udseende, idet det blot i lovens § 4 nr. 1 er anført, at mærket ikke må mangle særpræg, hvortil kommer særfor skrifter for så vidt angår varemærker, der udelukkende består af ord, indeholder nærværende udkast i § 1, 2. stk. en opregning af de gængse varemærketyper. En fastlæggelse af varemærkebegrebet er ikke tilsigtet. Det udelukkes derfor ikke, at nye former for varemærker kan opstå og falde ind under lovens bestemmelser.

Ved angivelsen »ordforbindelser, herunder slagord«, der anvendes i det danske og det norske forslag, men ikke i det finske og svenske, bliver der i Danmark og Norge givet udtrykkelig hjemmel for registrering af den særlige form for varemærker, der består af sentenser, og som populært betegnes »slogans«. En mere almindelig brug af »slogans« som varemærker er af ret ny dato, men har hurtigt vundet udbredelse, idet det ikke er ualmindeligt, at en virksomhed har et eller flere »slogans«, der reklamerer enten for virk-

somheden eller for enkelte af dens produkter. »Slogans« er også under den gældende lov — uanset at udtrykkelig hjemmel herfor ikke haves — blevet registreret her i landet, såfremt sentensen er skønnet at have et sådant særpræg, at den må anses for egnet til at kendetegne en bestemt vare eller en bestemt virksomhed. Af kendte mærker af denne art kan nævnes »Sig det med blomster«, »Fra Gedser til Skagen — de kendes på smagen« og »Der er sol og sundhed i Solgryn«. Forudsætningerne for, at et »slogan« kan registreres som varemærke, er således de samme som for andre varemærketyper nemlig, at sentensen skønnes egnet til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres, jfr. udkastets § 13. I varemærkekommissionen har spørgsmålet om registrering af »slogans« været indgående behandlet. Der er enighed om, at man fortsat bør registrere mærker af denne karakter, og at det vil være naturligt, at der i en kommende lov tilvejebringes udtrykkelig hjemmel for registreringen. Yderligere er der opnået enighed om, at der ved behandlingen af disse mærker bør følges samme kriterier som ved registrering af andre varemærker. Indarbejdelse skal derfor normalt ikke være fornøden, men vil ofte kunne virke som støtte for registreringen foretaget. Anledning til særlig drøftelse har de »slogans« givet, der bortset fra et i disse indeholdt særpræget ord i øvrigt er uden særpræg, f. eks. en sentens som »Tøjet bliver blændende hvidt med *Persil*«. Medens nogle af kommissionens medlemmer fandt, at registrering af en sentens som den anførte ville kunne virke vildledende med hensyn til registreringen rækkevidde, blev det af andre hævdet, at der efter gældende lov ikke var hjemmel til at nægte en sådan registrering, der, gennem ordet »*Persil*«, fik det fornødne særpræg, ligesom det måtte have for øje, at registrerede »slogans« ligesom andre mærker meget vel kunne indeholde bestanddele, hvortil der ikke ved registreringen blev opnået eneret. Registreringen af sådanne »slogans« kunne have den betydning, at mærkeindehaveren gennem registreringsdatoen fik et tidspunkt at gå ud fra, således at han senere kunne bevise, at han i hvert fald fra denne dag havde gjort, hvad der var muligt for at sikre sig mærket. Registreringen ville således give en vis formel støtte, og gennem mærkets brug kunne registreringen vinde i værdi. Også på de nordiske konferencer blev

spørgsmålet om registrering af »slogans« behandlet indgående, men enighed herom kunne, som foran anført, ikke opnås. Danmark og Norge foreslår en udtrykkelig regel om, at sådanne mærker skal være registrerbare, medens Finland og Sverige kun hjemler beskyttelse i tilfælde af indarbejdelse, men ingen registreringsbeskyttelse. Fra norsk side var man indstillet på at følge en noget strengere praksis end den, man hidtil har fulgt i Danmark, således at »slogans« kun skulle kunne registreres, for så vidt disse i sig selv opfyldte de krav, der stilles til et registrerbart varemærke, og ikke blot fik særpræg derved, at der i sentensen optages et registrerbart ord. Fra dansk side var man stemt for samme linie.

Forslaget indeholder derhos i § 1, 2. stk. hjemmel for registrering af »vareudstyrsmærker«. I kommissionen var der enighed om at fortsætte den praksis vedrørende registrering af udstyrsmærker, der blev fastlagt i 1936, men således, at der gives udtrykkelig hjemmel for registreringen af disse mærker, idet en sådan savnes i den gældende lov. På de nordiske konferencer opnåedes også enighed om, at vareudstyr burde kunne registreres som varemærke, når udstyret i øvrigt opfyldte forslagens registreringsbetingelser, navnlig den i § 13 opstillede, hvorefter varemærket skal være egnet til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres. Undertiden kan det volde vanskelighed at afgøre, hvad en udstyrsregistrering dækker. I tilfælde, hvor der er særlig anledning til at antage, at mærkets registrering kan medføre tvivl med hensyn til varemærkerettens omfang, kan det være formålstjenligt at gøre brug af den i udkastets § 15 indeholdte hjemmel til at kræve, at visse bestanddele udtrykkelig undtages fra beskyttelsen (disclaimers). Det usikkerhedsmoment, som en udstyrsregistrering muligt kan foranledige, kan således imødegås ved en sådan orienterende oplysning. Med hensyn til mærker, der består af bogstaver eller tal, bemærkes, at disse i sig selv ikke anses for at have fornøden adskillelsesevne, medmindre det drejer sig om særligt udformede bogstaver eller tal, jfr. bestemmelsen i forslagens § 13. Sådanne mærker vil normalt kun kunne registreres, når de har været anvendt i betydeligt omfang, jfr. bestemmelsen i § 13, 2. stk., hvorefter der ved bedømmelsen af, om et mærke har fornødent særpræg, skal tages hensyn til alle foreliggende forhold, herunder

særlig til den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt.

Reglen i forslagets § 1, 3. stk., hvor det siges, at lovens bestemmelser om varer skal finde tilsvarende anvendelse på arbejds- og tjenesteydelser, er indsat for at lette sprogbrugen i de følgende paragraffer, hvor ordet »varer« hyppigt forekommer, og hvor det vil virke tungt, om man hver gang skulle tilføje »eller arbejds- og tjenesteydelser«.

§ 2.

Som under bemærkningerne til § 1 anført indeholder udkastets § 2 den i forhold til den gældende varemærkelov formelt nye regel, at en erhvervsdrivende også uden registrering har en varemærket, ligestillet med den ved registrering erhvervede, når mærket er indarbejdet her i landet. Ganske vist ydes der også efter den gældende varemærkelov beskyttelse for det indarbejdede, uregistrerede mærke, men denne beskyttelse fremgår kun forudsætningsvis af lovens bestemmelser, jfr. § 10, 3. stk. og § 4 nr. 2.

Ser man bort fra de til registreringen knyttede fordele, der er nævnt i bemærkningerne til § 1, kan erhvervsdrivende efter forslagets § 2 således opnå en egentlig og lige så god varemærket ved mærkets indarbejdelse. Rettens materielle indhold er af samme værdi som den ved en registrering erhvervede ret, men en række bevisspørgsmål kan opstå for det uregistrerede mærkes vedkommende. Såfremt brug af det indarbejdede mærke ophører, fortabes mærkeretten. Et rent midlertidigt ophør kan dog næppe medføre rettens bortfald. Spørgsmålet henhører i øvrigt under domstolene.

Reglen i udkastets § 2 ligger på linie med de tilsvarende bestemmelser i de øvrige landes udkast. Imidlertid har som nævnt også det varemærke, der blot er taget i brug uden at være indarbejdet, varemærkeskyttelse efter dansk ret, jfr. den gældende varemærkelovs § 10, 4. stk. samt konkurrencelovens § 9. For at opnå størst mulig nordisk overensstemmelse i lovens indledende paragraffer er bestemmelsen om det varemærke, der er taget i brug uden dog at være indarbejdet, ikke optaget i udkastets § 2, men i § 3, hvorfor nedenstående bemærkninger om indholdet af § 2 ikke må betragtes isoleret, men må sammenholdes med den videregående regel i § 3, 3. stk. om førstebrugers ret, som de øvrige

nordiske lande ikke har kunnet tilslutte sig.

Ligesom det er en forudsætning for at opnå en varemærket ved registrering, at anmelderen er erhvervsdrivende, må dette krav også stilles til den, der ved indarbejdelse og brug skal opnå en sådan ret.

Begrebet »indarbejdelse« har foruden i § 2 også interesse for forståelse af reglerne i § 13 og § 6 a) og b). Efter § 2, 2. stk. anses varemærket for at være indarbejdet, når det inden for vedkommende omsætningskreds her i landet er almindelig kendt som kendetegn for indehaverens varer. Når udkastet således til indarbejdelse fordrer, at mærket er almindelig kendt i omsætningskredsen her i landet, ligger ikke heri noget absolut krav om, at mærket skal have været anvendt i Danmark, og ej heller, at den vare, for hvilken det er bestemt, har været udbudt til salg her. Et varemærke kan eksempelvis indarbejdes her i landet ved, at det opreklameres i en forberedelsestid, inden varen føres på markedet. Men også selv om mærket ikke har været anvendt på en sådan måde, kan det undtagelsesvis blive indarbejdet her. Dette kan ske ved intensiv reklame i udlandet, der gør mærket almindelig kendt også her i landet, hvilket f. eks. er tænkeligt som resultat af annoncer i udenlandske her forhandlede tidsskrifter, eller ved at mærket nævnes i fagtidsskrifter o. l. Hvorledes kendskabet til mærket opstår her i landet er således i og for sig uden betydning. Det er heller ikke en forudsætning for indarbejdelse, at den er sket gennem vedkommendes egne foranstaltninger.

Med hensyn til kriteriet »vedkommende omsætningskreds« bemærkes, at omsætningskredsens sammensætning kan variere afhængigt af de varearter, for hvilke varemærket anvendes. Normalt består omsætningskredsen såvel af forbrugerne som af dem, der forestår distributionen af den pågældende vare, såsom generalagenter, importører, grossister, detailhandlere, ekspedienter o. s. v. Ved forbrugerne sigtes til dem, som normalt køber den pågældende vare, samt, når varen som sådan ikke når den store offentlighed, de virksomheder, hvori den bearbejdes, forædles eller anvendes. At mærket er kendt inden for samtlige distributionsled kan ikke fordres. For så vidt angår visse særlig kostbare eller stærkt specialiserede varer, såsom visse optiske linser, specialværktøj o. l., kan omsætningskredsen bestå af et ret ringe antal personer eller virk-

somheder, medens den, hvor det drejer sig om dagliglivets forbrugsvarer, såsom levnedsmidler, toiletartikler o. l., kan omfatte store dele af befolkningen.

Fuldt bevis for, at et varemærke er almindelig kendt i omsætningskredsen, vil ofte være svært at tilvejebringe. Da stillingen i Danmark imidlertid er den, at ikke blot det varemærke, der er indarbejdet, men også det mærke, der er taget i brug her i landet, nyder varemærkebeskyttelse, vil bevisspørgsmålet ikke volde samme vanskeligheder som i de øvrige nordiske lande, hvor varemærket for at få tillagt egentlig varemærkebeskyttelse uden registrering skal være indarbejdet.

I § 2 er derhos opstillet krav om, at varemærket skal være almindelig kendt som kendetegn for indehaverens varer. Dette betyder, at man inden for omsætningskredsen skal opfatte mærket som individualiseringsmiddel for varen, men ikke nødvendigvis for producenten. For at et kendetegn således skal kunne individualisere varer, må det have adskillelsesevne, d. v. s. være distinktivt. Spørgsmålet indtager dog ikke den selvstændige stilling, som det har, når et varemærke begæres registreret. Er varemærket blevet indarbejdet som en bestemt erhvervsdrivendes særlige mærke, er derved den fornødne adskillelsesevne dokumenteret. Men selv om adskillelsesevnen således kun indgår som et led i indarbejdelsesbegrebet, kan de mere formelle kriterier, som ifølge § 13 skal iagttages ved registrering af varemærker, være vejledende, også hvor nogen gør krav på beskyttelse i henhold til brug. Alt for enkle figurer, generiske eller deskriptive ord, udstyr uden særpræg o. s. v. bliver det selvsagt vanskeligere at indarbejde og få omsætningskredsen til at acceptere som særlige kendetegn, end hvor det drejer sig om mere særprægede mærker. I og for sig er det dog muligt at indarbejde næsten et hvilket-somhelst mærke, også selv om det har meget ringe eller næsten intet oprindeligt særpræg. Savner mærket enhver adskillelsesevne, er det dog kun undtagelsesvis, at det lykkes at gennemføre en indarbejdelse, og i hvert fald må meget omfattende foranstaltninger kræves hertil.

Reglen i § 5, hvorefter varemærkeretten ikke omfatter sådanne dele af mærket, som hovedsagelig tilsigter at gøre varen, dens udstyr eller indpakning mere hensigtsmæssig, eller i øvrigt har andet formål end at være

kendetegn, gælder også det uregistrerede varemærke.

Ud over de regler, der er optaget i § 2 i det danske udkast, og som er i overensstemmelse med de tilsvarende regler i de øvrige nordiske udkast, indeholder det svenske og det finske udkast i § 2 en særregel, hvorefter eneret gennem indarbejdelse også kan erhverves til slagord eller andet i næring anvendt særligt varekendetegn. Da det danske og også det norske forslags definition af varemærkebegrebet omfatter slagord («slogans»), skal udkastets § 2 selvsagt ikke indeholde nogen særregel om mærker af denne art. Ved ordene »andet i næring anvendt særligt varekendetegn« sigter den svenske regel til sådanne reklamemidler som varevognes udstyr, personaleuniformer, særprægede gardinophængninger i restauranter og lignende. Normalt vil sådanne arrangementer ikke her i landet opfattes som egentlige varemærker. Det er dog ikke udelukket, at sådant udstyr kan konkretiseres som varemærke og derefter optages i varemærkerregistret, men beskyttelse for sådanne i reklamen anvendte midler må som hovedregel henhøre under konkurrencelovgivningen.

Med hensyn til beskyttelsen for det varemærke, der er taget i brug uden at være indarbejdet, henvises i øvrigt til § 3 og bemærkningerne dertil.

§ 3.

I bemærkningerne til udkastets § 2 henvises til § 3, der i 3. stykke indeholder reglen om beskyttelse for det varemærke, der er taget i brug uden at være indarbejdet. Forinden reglen om det ibrugtagne mærke belyses, skal reglerne i § 3 om brug af navn, firma eller navn på fast ejendom som varemærke behandles. Udkastet forudsætter disse navnerettigheder som givne, hvorfor alene disses varemærkeretlige stilling omhandles, medens spørgsmålet om retten til slægtsnavn, til firmanavn eller til navn på fast ejendom, holdes uden for varemærkelovgivningen.

Efter Pariserkonventionen af 20. marts 1883 artikel 8 skal firmanavne beskyttes i alle unionens lande uden pligt til anmeldelse eller registrering, hvad enten de udgør en del af et varemærke eller ej. Efter dansk registrerings- og domspraksis nyder i overensstemmelse hermed også udenlandske firmanavne beskyttelse her i landet. Forudsætningen må, ligesom hvor det drejer sig om navne tilhø-

rende her i landet bosatte, være, at navnet er egnet til beskyttelse. Registreringsmyndigheden kan ikke have kendskab til alle beskyttelsesberettigede navne. Finder uhjemlet registrering sted af et sådant, må den krænkede søge sin ret ved domstolene. Danmark har fortolket artikel 8 liberalt, idet der ikke er stillet krav om, at firmaet skal have udstrakt sin virksomhed til Danmark eller truffet foranstaltninger hertil.

Personnavnet, firmanavnet og navnet på fast ejendom kaldes i teorien »de naturlige varemærker«. Af den gældende varemærkelovs § 1 fremgår forudsætningsvis, at en næringsdrivende har ret til som varemærke at anvende sit navn, sit firma eller navnet på en ham tilhørende fast ejendom. Om nogen eneret hertil haves, må bero på navnets karakter, og nogen absolut ret til brug af de naturlige varemærker består ej heller. Det må i hvert fald forudsættes, at navnet ikke anvendes på en måde, der er egnet til at fremkalde forveksling med andres varemærker. Denne begrænsning har ikke fundet direkte udtryk i den gældende varemærkelovs § 1, men forekommer helt naturlig og følger af konkurrencelovens § 9, og er derfor foreslået optaget i udkastets § 3, 1. stk.

Som supplement til reglen i den gældende lovs § 1 om retten til brug af de »naturlige varemærker« findes reglen i lovens § 13, der hjemler beskyttelse mod andres ubehørig anvendelse af disse som varemærker. Reglen gælder tillige efterligninger. Efter reglen i den gældende varemærkelovs § 4, nr. 4 må varemærket derhos ikke registreres, når det uden hjemmel indeholder angivelser, der tydeligt fremtræder som navnet på en anden person eller et andet firma end anmelderens eller som navn på anden mands faste ejendom. Reglerne i § 4 nr. 4 og § 13 går herved ud over området for reglen i § 1, idet navnebeskyttelsen ikke er betinget af, at retsindehaveren er næringsdrivende.

Reglerne i udkastets § 3 om de naturlige varemærker svarer stort set til reglerne i den gældende lovs § 1 og § 13. Efter paragraffens 1. stk. må enhver i erhvervsøjemed anvende sit navn, sit firma eller navnet på en ham tilhørende fast ejendom som varemærke, for så vidt der ikke derved kan ske forveksling med andres varemærker. Efter hovedreglen i udkastets § 6 kan varemærker kun anses som forvekslelige, når de angår varer af samme

eller lignende art. I § 3, 2. stk. siges, at anden mands navn, firma eller særegent navn på anden mands faste ejendom ikke uhjemlet må benyttes som varemærke. I udkastets § 3 er navnet på fast ejendom ligestillet med personnavn og firma, hvorved gældende lovgivning opretholdes, medens de øvrige nordiske landes lovudkast ikke indeholder særlige regler om fast ejendom.

Reglen i § 3, 2. stk., der forbyder uhjemlet brug af anden mands navn, firma eller særegent navn på fast ejendom som varemærke, kræver ikke, at den, der påberåber sig denne regel, er erhvervsdrivende, jfr. også reglerne i den gældende lovs § 13 og § 4 nr. 4. Uanset at disse navnes uhjemlede anvendelse som varemærke ikke behøver at være en varemærkekrænkelse, fordi indehaveren ikke selv anvender den som varemærke, forekommer det rimeligt og i overensstemmelse med den gældende varemærkelov at optage reglen i loven. Til nærmere forståelse af denne skal, som også ovenfor bemærket, peges på, at ikke alle sådanne navne kan være udelukket fra anvendelse som varemærker. Personnavne, der er fællesnavne, må således kunne anvendes af andre end navnets bærer, såfremt navnekarakteren er det sekundære, f. eks. navne som »Bjørn«, »Falk«, »Munk« o. l. Efter gældende praksis registreres også sådanne personnavne som varemærker, jfr. U. f. R. 1939 p. 224 vedrørende navnet »Milo«. Også firmanavnet eller rettere firmadominanten, d. v. s. det ord eller den betegnelse, der er optaget i navnet, og som udgør dettes væsentligste bestanddel, kan være af en sådan karakter, at andre ikke kan være udelukket fra at anvende dem som varemærker, forudsat at konkurrencelovens bestemmelser ikke herved overtrædes. Vedrørende fast ejendoms navn bemærkes, at ikke ethvert almindeligt ejendomsnavn kan falde ind under reglen. Ved andres brug som varemærke af mere almindelige firmadominanter eller tilsvarende ejendomsnavne foreligger normalt ingen navnekrænkelse, idet der ikke derved naturligt vækkes nogen forestilling om varens tilknytning til et bestemt firma eller en bestemt ejendom, medmindre disse betegnelser af de pågældende er taget i brug som varemærke for varer af samme eller lignende art som dem, for hvilke de nu ønskes anvendt af en anden. Se iøvrigt bemærkningerne til § 14 nr. 4, der indeholder forbud mod de her omhandlede navnes uhjemlede registrering.

Hvis en erhvervsdrivende har brugt sit navn som varemærke på en sådan måde, at det udtal mere fremtræder som varemærke end som personnavn, og han derefter sælger virksomheden eller sin andel deri uden at tage forbehold med hensyn til navnets fremtidige benyttelse, må retten hertil normalt overgå til hans efterfølger. Han afskærer derved sig selv fra at bruge sit navn som varemærke for de varearter, for hvilke det fortsat anvendes af hans efterfølger.

Reglen i udkastets § 3, hvorefter der gives varemærkeret til det personnavn, firmanavn eller ejendomsnavn, der er taget i brug som varemærke, og som i øvrigt opfylder betingelserne for varemærkebeskyttelse, er i overensstemmelse med dansk varemærkelovgivning, hvorefter varemærkeret kan stiftes ved mærkets ibrugtagen, d. v. s. førend egentlig indarbejdelse er opnået.

Reglen i § 3, 3. stk. skal, som i bemærkningerne til § 2 anført, ses i forbindelse med den i denne paragraf indeholdte regel om varemærkerettens erhvervelse ved indarbejdelse. At varemærkeret kan opstå ved brug, selv om mærket ikke måtte være indarbejdet, fremgår af konkurrencelovens § 9 og tillige indirekte af reglen i varemærkelovens § 10, 4. stk. vedrørende førstebrugers ret. Efter sidstnævnte bestemmelse kan den, der godtgør, at et oprindeligt af ham anvendt mærke senere er registreret for en anden for varer af samme eller lignende art, ved dom kræve den skete registrering ophævet. Ikke alene brug, der har fundet sted i registreringslandet, men mærkets anvendelse i et hvilket som helst land anses for tilstrækkelig til at sikre den første bruger mod senere registrering fra anden side, ligesom den berettiger ham til selv at få mærket registreret.

Reglerne om varemærkerettens stiftelse ved brug er i udkastet præciseret i lovens indledende paragraffer og principielt stillet på linie med den varemærkeret, der erhverves ved registrering. De til registreringen knyttede fordele er omtalt i bemærkningerne til § 1, men ønsker mærkeindehaveren ikke at drage fordel af disse, kan han ved brug alene få en egentlig varemærkeret. Det kendetegn, der er taget i brug som varemærke — uden at indarbejdelse er opnået — må dog normalt for at få varemærkebeskyttelse, opfylde betingelserne for registrering efter § 13, idet der, ligesom ved et mærkes registrering,

ved bedømmelsen skal tages hensyn til alle foreliggende omstændigheder, særlig den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt. Bedømmelsen heraf vil i givet fald henhøre under domstolene.

Medens den gældende varemærkelov ved reglen i § 10, 4. stk. antages at hjemle en førstebrugers ret, uanset om mærkets brug har fundet sted her i landet eller i udlandet, sonderer reglen i udkastets § 3, 3. stk. mellem brug, der har fundet sted her i landet, og brug, der har fundet sted T udlandet. Da reglen i den gældende varemærkelovs § 10, 4. stk. er meget vidtgående, og da forventningerne om, at andre lande ville indføre en tilsvarende regel, ikke er blevet opfyldt, har kommissionen opstillet en sondring, således at varemærker, der er taget i brug her i landet, fremtidig skal nyde beskyttelse uden hensyn til, om den, der senere tager et dermed forveksleligt mærke i brug, kender eller burde kende det ældre mærke. Det mærke, der alene er taget i brug i udlandet, skal derimod kun nyde beskyttelse, såfremt den, der vil benytte mærket her i landet, kender eller burde kende det. Den »onde tro« skal således foreligge på det tidspunkt, da den indenlandske bruger tager mærket i anvendelse. Bortset fra denne begrænsning af reglen i § 10, 4. stk. oprettholder udkastet i øvrigt gældende ret på dette område. Udtrykket »som en anden allerede har taget i brug« indebærer, at mærket ikke blot er blevet taget i brug, men at brugen også vedvarer.

§ 4.

Denne paragraf definerer varemærkerettens indhold.

1. stykke.

Efter første stykke er andre end mærkeindehaveren udelukket fra i erhvervsøjemed uhjemlet at benytte med mærket forvekslelige mærker for deres varer, det være sig på selve varen eller dens indpakning, i reklame, forretningspapirer eller på anden måde, herunder også mundtlig anvendelse.

I bemærkningerne til § 3 er påpeget, at en erhvervsdrivende ikke har nogen ubetinget ret til at anvende sit navn, sit firma eller navnet på en ham tilhørende fast ejendom som varemærke, idet det kun må ske på en sådan måde, at der ikke derved fremkaldes forveksling med andres varemærker. Den omstændighed, at et varemærke er registreret, berettiger

ikke heller mærkeindehaveren til under alle omstændigheder at udnytte registreringen. Mærkets brug kan således være i strid med konkurrencelovens bestemmelser eller med andre i lovgivningen — f. eks. i medicinallovgivningen — indeholdte bestemmelser. Varemærkeretten medfører derimod, at mærkets indehaver kan forbyde andre i erhvervsøjemed at anvende et med hans mærke forveksleligt varekendetegn.

Varemærkeretten omfatter varemærkets anvendelse som kendetegn for indehaverens varer, d. v. s. som individualiseringsmiddel. Når et varemærke er anbragt på en vare, som udbydes til salg, eller på dens indpakning, eller når mærket bruges i reklame for varen, anvendes det som regel som kendetegn for denne. Det forekommer dog i den såkaldte »sammenlignende reklame«, at en næringsdrivende foretager en sammenligning mellem egne varer og visse andre hermed konkurrerende. Såfremt en andens kendetegn derved påberåbes, behøver dette i og for sig ikke at medføre, at eneretten til dette krænkes. For at det ud fra et varemærkeretligt synspunkt skal være tilladt ved en sammenligning at henvise til en andens varemærke, må det ske på en sådan måde, at den, som ser reklamen, ikke opfatter kendetegnet som sigtende til annoncørens varer. Når henses til, at faren for fejltagelser i den her foreliggende situation må anses for forholdsvis stor, bør der ved forholdets bedømmelse anlægges strenge synspunkter. Spørgsmålet om, i hvilken udstrækning »sammenlignende reklame« i øvrigt bæres oppe af legitime og loyale interesser og er forenelig med god forretningsskik, falder udenfor varemærkeretten. Der findes derfor i denne forbindelse ikke anledning til nærmere at komme ind på dette komplicerede og delvis omstridte spørgsmål, der i første række må bedømmes efter konkurrencelovens bestemmelser. Opmærksomheden henledes dog på, at det i den Internationale Reklame Codex udtales, at direkte sammenligning med konkurrerende varer eller firmaer bør undgås. Annoncer af denne karakter optages derfor normalt ikke i danske dagblade. Et nærliggende tilfælde af særlig praktisk betydning for varemærkeretten foreligger, når en erhvervsdrivende forhandler reservedele eller tilbehør til en andens varer. Retten til derved at påberåbe sig dennes varemærker behandles i § 4, 2. stk.

Undertiden sker det, at en erhvervsdrivende påberåber sig en andens varemærke i den hensigt at angive, af hvilken art den vare er, som han forhandler, f. eks. »likør af Benedictine-typen«. En sådan fremgangsmåde vil ofte findes at være stridende mod god forretningsskik. Det er endvidere tænkeligt, at nogen ved falbydelse af visse varer ved siden af sit eget varemærke anvender en andens beskyttede varemærke, som om dette var en almindelig betegnelse for varen. En sådan anvendelse vil i almindelighed ikke være tilladelig.

Principielt er mærkeindehaveren berettiget til at opgive eneretten. Dette fremgår af bestemmelsen i udkastets § 14, 2. stk. om tilladelse til registrering for en anden af et med mærkeindehaverens varemærke forveksleligt mærke samt af reglerne i § 34 om varemærkelicens.

Ved forveksleligt mærke forstås først og fremmest det mærke, som er identisk med det beskyttede, men også et mærke, som er forskelligt fra dette, men alligevel frembyder en så stor lighed hermed, at forveksling kan ske. For at varemærker skal anses som forvekslelige kræves efter § 6 yderligere som hovedregel, at de angår varer af samme eller lignende art. Se nærmere herom i bemærkningerne til nævnte paragraf.

Varemærkeretten medfører, at andre ikke må anvende med mærket forvekslelige kendetegn for deres varer. Herved forstås varer, som den pågældende forhandler. Det er uden betydning, om han selv fremstiller varerne, eller om de på anden måde er genstand for hans virksomhed. Mærkeindehaveren selv er også berettiget til at anvende sit varemærke for varer, som er fremstillet af en anden, eller som han forhandler for en anden. Har en fabrikant derimod bragt sin vare på markedet uden at forsyne den med sit varemærke, må en anden, som senere forhandler denne, ikke på egen hånd anvende fabrikantens varemærke, det være sig på selve varen eller i reklame for denne.

Når en vare af mærkeindehaveren selv eller af en anden med mærkeindehaverens samtykke bringes ud i omsætningen forsynet med varemærket, kan varemærkeretten ikke gøres gældende mod den, som videresælger den således mærkede vare*). I forbindelse med denne regel må spørgsmålet om agentvare-

* Denne regel har i praksis vist sig at have særlig betydning i agentvirksomhed, men rækker i og for sig videre.

mærket fremdrages. Forholdet mellem det udenlandske fabriktionsfirma og den danske eneforhandler — generalagenten — er ikke reguleret i varemærkeloven, men en række retsafgørelser foreligger. Det normale er, at den udenlandske fabrikant lader varemærket registrere i sit eget navn og giver generalagenten en brugsret, så længe kontraktforholdet mellem dem består. Undlader han at registrere mærket for sig selv, og mærket senere med eller uden hans samtykke registreres for generalagenten, er hovedreglen efter domspraksis den, at mærket, hvis kontraktforholdet er ophørt, tilkendes den udenlandske fabrikant. Efter domspraksis foreligger i almindelighed ingen varemærkekrænkelser, når den af den udenlandske fabrikant forfærdigede og med varemærket forsynede vare kommer på det danske marked, uanset om dette sker uden generalagentens samtykke, og uanset om mærket er registreret i hans navn. I sådanne tilfælde kan der muligvis blive tale om et kontraktbrud fra den udenlandske fabrikants side, men ikke om varemærkekrænkelser, idet det pågældende varemærke ikke anvendes i strid med dettes formål, — i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer af samme slags, — men netop anvendes for den »ægte vare«. Varen er således den samme, uanset at generalagenten muligt kan føle sine erhvervsinteresser krænket ved at andre bringer den mærkede vare på markedet. Af retsafgørelser vedrørende »ægte varer« henvises til højesteretsdomme i U. f. R. 1889 side 604, 1926 side 560 samt sø- og handelsrettens domme i U. f. R. 1928 side 876 og side 1092 samt til T. f. R. 1954 side 322.

En vis modifikation af ovennævnte regel, hvorefter varemærkeretten ikke kan gøres gældende mod den, som videresælger den med mærket forsynede vare, er indeholdt i reglen i udkastets § 4, 3. stk. og tager sigte på det tilfælde, at varen er væsentligt forandret, efter at den er udgået fra mærkeindehaveren.

Den omstændighed, at en vare i udlandet lovligt er forsynet med et dér beskyttet varemærke, giver derimod ikke vedkommende mærkeindehaver nogen ret til at indføre denne vare her i landet på trods af én en anden tilhørende varemærkeret.

Varemærkeretten medfører ikke, at mærkeindehaveren kan kræve, at nogen, som i et senere distributionsled forhandler varen, skal gøre dette under anvendelse af varemærket.

Ud fra et varemærkeretligt synspunkt er der således intet til hinder for, at den, der senere forhandler en vare, fjerner et tidligere herpå anbragt varemærke eller anvender et andet mærke. En anden sag er, at en sådan beføjelse kan være udelukket i henhold til aftale eller efter kutyme i branchen.

Det ovenfor anførte medfører ikke, at nogen, som ad normal vej har erhvervet en mærkevare og brugt denne, har ret til at anvende f. eks. flasken, beholderen eller nogen anden emballage, hvorpå varemærket er anbragt, ved levering af en anden lignende vare, der herved kan få udseende af at være den originale mærkevare. Varemærkekrænkelser foreligger f. eks. således, hvis indehaveren af en restaurant for sine gæster serverer tomatketchup af egen tilvirkning i originale flasker med mærket »Heinz«, eller hvis en benzinstation sælger smørelie fra en med varemærke forsynet originalbeholder, skønt olien ikke hidrører fra mærkeindehaveren.

Efter den gældende varemærkelovs § 13 rammes også den uhjemlede benyttelse af andres varemærker, der finder sted ved anbringelse på regninger, fakturaer, forretningspapirer, skilte og lignende. Efter reglen i udkastets § 4, 1. stk. er enhver benyttelse i erhvervsøjemed af en andens varemærke forbudt. Til reglens fortolkning er en række eksempler anført. Mærket må således ikke anvendes, hverken på selve varen, dens indpakning, i reklame eller på anden måde, og det uanset om varen er bestemt til salg her i landet eller i udlandet, ligesom også mundtlig benyttelse af mærket er forbudt. Gældende lovgivning og praksis opretholdes herved; men kommissionen har anset det for rigtigst i selve lovteksten at optage de anførte eksempler, ligesom det er anset for formålstjenligt også at have en positiv regel om mundtlig anvendelse, idet et sådant mærkeindgreb er særlig egnet til at føre til degeneration af det anvendte mærke.

I udkastets § 4, 1. stk. præciseres også varemærkerettens udstrækning i geografisk henseende. Et særkende for varemærkeretten i almindelighed er, at den er begrænset til vedkommende stats eget territorium.

Af begrænsningen af det registrerede varemærkes beskyttelsesområde til landets eget territorium følger, at en vare, der i et fremmed land er forsynet med et varemærke, der i det pågældende land er beskyttet for fabri-

kanten, ved indførsel til Danmark kan vise sig at være et ulovligt mærke, såfremt dette eller et hermed forveksleligt mærke er beskyttet her for en anden.

Varemærkeretten kan gøres gældende selv over for den, der ikke forhandler varerne her i landet, hvis blot hans erhvervsvirksomhed udøves her. Det er således efter udkastet ikke tilladt, at den, som driver erhverv i Danmark, anvender en andens her beskyttede mærke for varer, som fremstilles i virksomheden, selv om disse udelukkende er bestemt til eksport. Udkastets regel er i overensstemmelse med, hvad der anses for gældende dansk ret.

2. stykke.

Indenfor visse erhvervsgræne forekommer det, at for reserve- eller erstatningsdele eller visse tilbehørsdele eller andet udstyr til mærkevarer fremstilles og forhandles af andre end mærkeindehaveren. Det kan dreje sig om automobildele og -tilbehør, knive til høstmaskiner eller farvebånd til skrivemaskiner. Hvis fremstilleren eller forhandleren ønsker at angive, at reservedelene eller tilbehøret passer til den pågældende mærkevare, opstår det spørgsmål, hvorvidt og på hvilken måde han er berettiget til at henvise til mærkeindehaverens varemærke. Efter gældende retspraksis er dette kun tilladt, hvis det sker under iagttagelse af sådanne forsigtighedsforanstaltninger, at køberen ikke kan få den opfattelse, at der er tale om dele eller tilbehør af såkaldt »original tilvirkning«.

Efter udkastet skal uhjemlet benyttelse anses for at foreligge, når nogen uden mærkeindehaverens tilladelse ved forhandling af reservedele eller tilbehør til andres varer henviser til det for disse varer benyttede mærke på en måde, der er egnet til at fremkalde indtryk af, at reservedelene eller tilbehøret hidrører fra det pågældende mærkes indehaver, eller at han har givet tilladelse til dets anvendelse.

Den nævnte bestemmelse er ingen selvstændig bestemmelse, men tilsigter kun at klarlægge, hvorledes 1. stk. er at forstå i det her fremdragne tilfælde. Bestemmelsen er måske ikke strengt nødvendig, men da problemet er af ikke ringe praktisk interesse, er det anset for rigtigst udtrykkelig at behandle det i lovteksten. Herved er tilstræbt i den nye lov at give udtryk for den grænsedragning, som på dette område allerede er sket i retspraksis.

Den, som forhandler reservedele o. s. v. af ikke-original tilvirkning, må ikke uden samtykke anvende en andens beskyttede varemærke som kendetegn for varen, selv om den passer til originalfabrikatet. Derimod er han principielt berettiget til at angive, at de pågældende dele passer til nævnte originalfabrikat. Dette er ingen varemærkeanvendelse, for så vidt det sker på en sådan måde, at fejltagelser er udelukket. I den foreslåede tekst anvendes derfor ikke som i 1. stk. ordet »benytte«, men i stedet herfor den neutrale betegnelse »henviser til«. Ved bedømmelsen af, om en henvisning til en andens kendetegn i det ommeldte tilfælde skal anses for berettiget, er det naturligt at lægge vægt på, om vedkommende har en berettiget interesse i at angive, at varen passer til et bestemt fabrikat. Dette er f. eks. tilfældet med den, som fremstiller skrivemaskinebånd, idet skrivemaskiner af forskellige fabrikater og typer kræver bånd af varierende dimensioner, medens derimod ingen sådan interesse er til stede for den, som f. eks. forhandler almindelig tændvædske til cigarettændere, da vædsken som regel ikke er forskellig, tilpasset efter tændere af et bestemt mærke.

Risikoen for, at henvisningen til en andens varemærke i forbindelse med salg af reservedele bestemt til vedkommende vare skal medføre, at den pågældende reservedel af køberne bliver anset for at være af original tilvirkning, eller at køberne tror, at varen forhandles under garanti fra varemærkets indehaver, må anses for stor. Når der i sådanne tilfælde henvises til en andens varemærke, må dette derfor ske under iagttagelse af betydelig forsigtighed. Hvorvidt en udtrykkelig »ikke-original klausul« vil være påkrævet, må afhænge af de foreliggende omstændigheder. Herved bør haves for øje, om det inden for den pågældende branche er kutyme, at dele og tilbehør af ikke-original tilvirkning falbydes således, at kunderne er indstillet på, at de pågældende genstande ikke nødvendigvis behøver at være originale. Forholder det sig således, er behovet for den nævnte klausul af mindre styrke. I modsat fald, ligesom også hvor betydningen af at få originaldele er særlig stor, således f. eks. hvor det drejer sig om visse dele til motorkøretøjer, må i almindelighed kræves en tydelig ikke-originalklausul. Hvor en sådan klausul ikke er påkrævet, må der i hvert fald kræves en udtrykkelig oplys-

ning om, hvem der har fremstillet den pågældende del. Denne oplysning må normalt anbringes såvel på reservedelen eller dens indpakning som i reklamer. I intet tilfælde bør det være tilladt at gengive vedkommende varemærke i den specielle udførelsesform, som indehaveren selv plejer at anvende, men mærket må gengives helt neutralt — i almindelighed er her kun tale om ordmærker — d. v. s. som regel med bogstaver af samme stilart og størrelse som den øvrige tekst på indpakningen eller på det anvendte reklamemateriale.

Den pågældende bestemmelse gælder reservedele, tilbehør eller lignende. Ved reservedele forstås dele, som er bestemt til at erstatte allerede tilstedeværende dele, og ved tilbehør sigtes såvel til nødvendigt som til ekstra udstyr til vedkommende vare. For fuldstændighedens skyld er til bestemmelsen føjet ordene »eller lignende«. Til andres kendetegn må der i de anførte tilfælde ikke henvises på en sådan måde, at der derved kan fremkaldes det indtryk, at reservedelene og hvad hermed må ligestilles hidrører fra varemærkets indehaver, eller at denne har givet tilladelse til dettes brug. Den misforståelse må ikke kunne fremkaldes, at det, som falbydes, er et originalt fabrikat. Henvisningen er også utilladelig, selv om køberen vel indser, at der ikke er tale om nogen originaltilvirkning, når han gennem varemærket bibringes den opfattelse, at fremstillingen er sket i henhold til licens eller i øvrigt med mærkeindehaverens samtykke, eller at mærkeindehaveren har godkendt eller garanterer for de pågældende dele, eller at en eller anden form for samarbejde er til stede parterne imellem.

3. stykke.

Varemærkeretten begrænses, når den mærkede vare forlader mærkemdehaverens virksomhed og kommer ud i omsætningen. Den, som videreforsandler en vare, kan nemlig normalt gøre dette under varemærket. I reglen er en sådan beføjelse kun i mærkeindehaverens egen interesse. En forudsætning herfor er det i almindelighed, at varen, når den senere udbydes til salg, er væsentlig den samme som den oprindelig udbudte vare. Er den derimod forringet eller beskadiget, efter at den er udgået fra mærkeindehaveren, kan mærkets renommé tage skade, hvis den forringede eller beskadigede vare af andre videreforshandles under mærket.

Det synes dog at blive mere almindeligt, at den fabrikant, hvis vares kvalitet kun er den samme i begrænset tid — således f. eks. fotografiske films, visse næringsmidler og lægemidler ni. m. — forsyner disse med en udtrykkelig oplysning om dagen for vares fremstilling, eller om det seneste tidspunkt for dens anvendelse. Hvor der kan gås således frem, kan det være mindre påkrævet at fastsætte undtagelsesbestemmelser fra reglen om enerettens begrænsning ved den mærkede vares videre forhandling. Når det af oplysningen fremgår, at varen er gammel, eller at det seneste tidspunkt for dens anvendelse er overskredet, må køberen vide, at fabrikanten ikke yderligere vil garantere for kvaliteten. Måtte denne vise sig utilfredsstillende, bliver det køberens risiko, og selv om han ikke er indstillet herpå, kan han i hvert fald næppe gøre andre end den, som har videresolgt varen, ansvarlig for det skete.

Noget anderledes kan det derimod forholde sig med varer, der er bestemt til mere varig brug, såsom maskiner og apparater, motor-køretøjer o. s. v. Ofte sælges disse med en vis tidsgaranti. I disse tilfælde er det naturligt, at køberens opfattelse af varen og det mærke, hvorunder den forhandles, kommer til at bero på vares kvalitet, også efter garantitidens udløb. Bliver den herefter hurtigt udslidt eller forringet, indvirker dette på varemærkets good-will og indehaverens renommé. På den anden side er køberen af en brugt maskine eller af en ældre bil indstillet på, at kvaliteten ikke kan være helt den samme som hos en tilsvarende ny vare. I reglen vil det af vares udseende eller af årgangsmodellen fremgå, at den ikke er ny. Det er dog ikke usædvanligt, at en sådan brugt og måske også slidt genstand fornys af en anden end den oprindelige fremstiller og derefter påny bringes på markedet i en sådan skikkelse, at det ikke kan ses, at det drejer sig om en repareret og opudset, men brugt vare. Hvis en sådan vare efter oppudsningen forhandles under det tidligere varemærke, ville eventuelle mangler, som skyldes fornyelsen, kunne have en forringende indvirkning på varemærkets værdi.

For sådanne og lignende tilfælde er i § 4, 3. stk. opstillet en specialregel. Det bestemmes her, at såfremt en anden end mærkeindehaveren foretager væsentlige forandringer ved en vare gennem bearbejdning, reparation el. lign., må mærket, hvis varen påny udbydes til

salg, ikke uden mærkeindehaverens tilladelse benyttes, medmindre forandringen tydeligt angives eller i øvrigt tydeligt fremgår af forholdene.

Bestemmelsen indeholder en begrænsning i andres ret til at anvende varemærket, når varen er undergået en forandring, hvorover mærkeindehaveren ikke har haft kontrol.

Et praktisk tilfælde, som har foreligget i flere lande, også her, har drejet sig om »Singel-symaskiner. Her i landet anvendte maskiner er opkøbt, gjort i stand og derefter påny udbudt til salg under det gamle varemærke. Herved er undertiden slidte dele blevet erstattet med andre af ikke-originalfabrikat. Maskinens ydre er undetiden oplakeret og til og med påny forsynet med det oprindelige varemærke. Maskinen kan herefter for den almindelige køber fremtræde som fabriksny. På et sådant tilfælde er den her omhandlede bestemmelse anvendelig. En således istandgjort maskine må altså ikke forhandles under mærket, for så vidt der ikke gives oplysning herom.

Bestemmelsen forudsætter, at forandringen er sket ved positive foranstaltninger, foretaget af en anden end mærkeindehaveren, nemlig ved bearbejdning, reparation eller ved lignende foranstaltning. Til bearbejdning vil f. eks. være at henføre det tilfælde, at porcelæn, som varemærkets indehaver forhandler udekoreret eller delvis dekoreret, derpå dekorerer af en anden, eller at træfiberplader forsynes med en fugtskyende belægning. Hvis bearbejdningen har medført, at en i forhold til den oprindelige vare ny genstand er fremkommet, vil dennes salg under varemærket kunne give indtryk af, at hele den nye vare hidrører fra mærkeindehaveren. Til reparation henregnes enhver bearbejdning, det være sig at den er foranlediget af skade eller slid, eller der kun er tale om en fornyelse eller oppudsning af varens ydre. Derimod kan som bearbejdning ikke anses det tilfælde, at en automobilfabrik i sine vogne anvender karburatorer af et andet fabrikat.

Bestemmelsen forudsætter, at varen er væsentlig forandret. Forandringen skal således være af betydning for varens kvalitet. Dette er tilfældet, når vigtige dele i en maskine er blevet udskiftet med reservedele af ikke-originalfabrikat, men det kan i visse tilfælde også være det, selv om originaldele er anvendt, f. eks. hvis disse oprindelig er bestemt for ældre modeller, eller deres rette anbrin-

gelse kræver særlig sagkundskab. Men også en forandring, som blot vedrører varens ydre, kan være væsentlig, såfremt varen derved kommer til at tage sig ud som en ny eller som værende en senere model el. lign.

I de nu nævnte tilfælde må varemærket kun anvendes, såfremt forandringen tydeligt angives, eller i øvrigt tydeligt fremgår af forholdene. Ved anvendelse forstås her ikke blot varemærkets anbringelse på varen eller dens indpakning, men også dets brug i reklameøjemed eller i forretningspapirer eller på anden måde, herunder mundtlig anvendelse. Når forandringen angives, skal dette ikke blot være på selve varen, men også i reklamer og ved anden anvendelse. Hvorledes angivelsen skal ske, bliver til en vis grad afhængig af, hvilken form for anvendelse det drejer sig om. Normalt vil det være tilstrækkeligt på en iøjnefaldende plads på selve varen at anbringe en oplysning om, at varen er repareret eller fornyet, samt om, hvem der har udført arbejdet. Oplysningen bør være anbragt i tilknytning til varemærket og udført i omtrent samme størrelse som dette. Oplysningen bør endvidere være anbragt på en så holdbar måde, at den ikke forsvinder fra varen, inden køberen har fået den i sin besiddelse. Kun at anbringe oplysningen på emballagen, men ikke på varen, vil i reglen ikke kunne anses for fyldestgørende. I annoncer og anden reklame bør oplysningen gøres lige så fremtrædende som varemærket. Mærket må desuden — såfremt det er et ordmærke — normalt kun gengives i neutral udførelse og altså uden sådanne figurislat, som mærkets indehaver selv bruger. Ved mundtlig anvendelse kan uden besvær gives mere detaljerede oplysninger om reparationens art og dennes omfang. Sådanne oplysninger må især kræves, såfremt den pågældende sælger ikke samtidig medbringer eller i øvrigt kan fremvise et eksemplar af varen, forsynet med oplysning om forandringen.

Særlig oplysning om forandringen er ikke nødvendig, hvis denne tydeligt fremgår af forholdene. Dette vil især være tilfældet, såfremt varen allerede gennem sin ydre skikkelse åbenbart fremtræder som brugt, eller såfremt varen er af en ældre forlængst forladt model. Når det drejer sig om et brugt automobil, er der næppe nogen køber, som ikke regner med, at den er blevet repareret, eller at reservedele af ikke-originaltilvirkning ved en eller anden

lejlighed kan være blevet indsat. I et sådant tilfælde er udtrykkelig oplysning om reparation eller forandring ikke påkrævet set ud fra et varemærkeretligt synspunkt.

Endskønt spørgsmålet om reservedele af ikke-original tilvirkning kan blive aktuelt også efter 3. stk., er det af betydning at holde reglerne i 2. og 3. stk. ude fra hinanden. I 2. stk. omhandles retten til at henvise til eller påberåbe sig en andens mærke for varer, som ikke hidrører fra mærkets indehaver, medens 3. stk. angår retten for andre end mærkeindehaveren til at forhandle dennes vare under mærket, efter at varen er undergået væsentlige forandringer.

§ 5.

Denne paragraf begrænser varemærkeretten således, at retten ikke omfatter sådanne dele af varemærket, som hovedsagelig tilsigter at gøre varen, dens udstyr eller indpakning mere hensigtsmæssig i anvendelse eller i øvrigt har andet formål end at tjene som kendetegn. Bestemmelsen tilsigter fra eneretten at udelukke sådanne elementer i mærket, som må være genstand for fri anvendelse, eller som ikke har tilstrækkelig distinktivitet. En supplerende bestemmelse vedrørende det registrerede varemærke er optaget i udkastets § 15, til hvis motiver der henvises, jfr. også reglen i den gældende varemærkelovs § 7.

Især den omstændighed, at udkastet under begrebet varemærke omfatter en vares særlige udstyr eller dens indpakning, gør det magtpåliggende at påpege, at varemærkeretten ikke ad en omvej må udnyttes til at skabe en uberettiget eneret på tekniske og funktionelle elementer ved indpakning og formgivning. Hvis der ønskes beskyttelse for en eventuel teknisk funktion ved udstyret, må den pågældende henvises til at søge patent herpå. Gennem en varemærkeregistrering opnås således ingen eneret til de tekniske detaljer ved en indpakning eller lignende. Betegnende for patentbeskyttelsen er, at den er tidsbegrænset. Varemærkeretten kan derimod holdes i kraft uden nogen sådan begrænsning. Eneret til tekniske detaljer ved en indpakning el. lign. opnået ved en varemærkeregistrering ville derfor på ikke berettiget måde kunne hæmme næringslivets udnyttelse af den tekniske udvikling på dette område.

Normalt er de tekniske og funktionelle elementer ved vareudstyr ikke distinktive, idet de som regel forekommer almindeligt som de-

tailler i udstyr for den vareart, hvorom der er tale. Den tekniske udførelse, f. eks. af en indpaknings lukkeanordning, er således kun mere sjældent udnyttet af blot en enkelt næringsdrivende. Men selv om det undertiden kan være tilfældet, så opfattes en sådan detalje i almindelighed ikke som den pågældendes varemærke. At et element, som i denne henseende savner adskillelsesevne eller iøvrigt ikke er egnet til at opfylde et varemærkes formål eller egnet til at opfattes som varemærke, ikke kan nyde varemærkebeskyttelse, fremgår allerede af forslagens almindelige distinktivitetskrav.

Undertiden sker det dog, at udstyr består af noget, som både medfører tekniske fordele og tjener som kendetegn for varen. Det kan tænkes, at visse praktiske fordele ved en vares distribution ville kunne opnås, f. eks. hvis varen pakkes i kartoner, der har pyramideform, eller at et levningsmiddel holdbarhed øges, hvis det er indpakket i gennemsigtig cellulosefolie af en bestemt farve. Ved at en bestemt virksomhed anvender en sådan indpakning, kan den pyramideformede karton eller den farvede cellulosefolie blive indarbejdet som den pågældendes kendetegn. Efter nærværende paragraf medfører brug i et sådant tilfælde ingen eneret, måske end ikke, selv om den har karakter af indarbejdelse. Er udstyret blevet registreret, er registreringen uden virkning, for så vidt angår det nævnte funktionelle element. En anden erhvervsdrivende er derfor ikke forhindret i, for at opnå samme tekniske fordel, at udnytte pyramideformen eller den særlige funktionsbestemte farve, for så vidt ingen anden beskyttelsesform — f. eks. patent — fratager ham en sådan ret. Det vil dog være usædvanligt, at udstyr alene består af et sådant funktionelt element. I reglen vil der komme andre elementer til, f. eks. farver, tekst og dekorationer på den nævnte pyramideformede karton eller en særpræget form, tekst og dekoration på cellulosefolien. Sådanne elementer vil kunne opnå varemærkebeskyttelse. Heraf følger, at den, som med hjemmel i udkastets § 5 vil udnytte det tekniske element, herved må påse, at han giver sit udstyr — bortset fra det fælles tekniske element — en så afvigende udformning, at forveksling med det allerede beskyttede kendetegn ikke kan finde sted.

Paragraffen kommer til anvendelse på sådanne dele af varemærket, som hovedsagelig

har andet formål end at være kendetegn. At en bestemt udstyrsdetail tillige har en mere uvæsentlig praktisk funktion, er ikke tilstrækkeligt til, at bestemmelsen kan finde anvendelse. Hvis f. eks. en flaske til læskedrikke har en indsnævring på flaskekroppen, kan dette give flasken et særegent udseende og derved gøre den berettiget til udstyrsbeskyttelse. Men selv om også indsnævringen kan siges at gøre det mere behageligt at holde på flasken, er dette ikke noget, som hovedsagelig gør den mere formålstjenlig og følgelig ikke en omstændighed, som udelukker varemærkebeskyttelse.

At et vareudstyrsmærke tillige er eller har været beskyttet som mønster, mindsker ikke den varemærkeretlige beskyttelse, idet mønsterbeskyttelsen tager sigte på en helt anden side af den beskyttede genstands udnyttelse end varemærkeretten. Efter lov om mønstre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 193 af 1. september 1936, må ingen uden samtykke af den, der har erhvervet beskyttelse for sit mønster, i erhvervsmæssig hensigt benytte det pågældende mønster eller en efterligning af dette som forbillede ved fremstilling, forarbejdelse eller udsmykning af genstande, eller falholde eller indføre genstande, ved hvis fremstilling en sådan benyttelse har fundet sted. Det er en forudsætning for mønsterretten, at mønstret er nyt. Mønsterregistreringen er tidsbegrænset.

En varemærkeregistriering af noget, som i virkeligheden er et mønster, giver efter udkastet ingen eneret til mønstrets udnyttelse som forbillede for fremstillingen af den pågældende genstand.

Ej heller kan en mønsterret erhverves gennem en varemærkeregistriering. Derimod kan, som allerede nævnt, mønsterretten og varemærkeretten til en og samme genstand bestå samtidig.

Hvis f. eks. en dunk eller en anden beholder har en sådan form, at den har kunnet registreres som mønster, har mønsterhaveren, f. eks. en emballagefabrikant, en tidsbegrænset eneret til fremstillingen og salget af disse beholdere. Samtidig kan beholderen være taget i brug som emballage for varer, der udbydes af en erhvervsdrivende, som er emballagefabrikantens kunde. Denne kan da erhverve ret til som udstyr for sine varer at anvende beholderen, forudsat at den opfylder særpregskravet. Til registreringen kræves efter

udkastet samtykke fra mønsterrettens indehaver (§14 nr. 5). Varemærkeretten bliver på sædvanlig måde begrænset til at gælde udstyrets anvendelse som kendetegn for de varearter, som registreringen eller indarbejdelsen angår, samt dermed ligeartede varer. Da varemærkeretten i modsætning til mønsterbeskyttelsen principielt ikke er tidsbegrænset, kan den bestå, efter at mønsterbeskyttelsen er ophørt.

Hvad her er anført om sammenfald af varemærkeret og mønsterret, finder stort set tilsvarende anvendelse, hvor varemærkeretten falder sammen med andens patentret eller ophavsret til litterære eller kunstneriske værker eller andens ret til fotografisk billede. For at en varemærkeret i sådanne tilfælde skal kunne anerkendes, bør principielt kræves, at ophavsmanden eller den, til hvem han har overdraget retten, har givet samtykke til varemærkebenyttelsen.

§ 6.

Denne paragraf bestemmer, under hvilke betingelser varemærker skal anses som forvekslelige.

I *1. stykke* findes hovedreglen, hvorefter varemærker kun skal anses som forvekslelige, såfremt de angår varer af samme eller lignende art.

Efter reglen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 8 må varemærket ikke registreres, når det er fuldkommen ligt med et varemærke, som allerede for en anden er registreret eller anmeldt til registrering, eller frembyder en sådan lighed med dette, at mærkerne i deres helhed, uagtet forskel i enkeltheder, i den almindelige omsætning let lader sig forveksle, medmindre ligheden beror på sådanne betegnelser, som § 7 omhandler, eller mærkerne vedrører forskellige arter af varer. Efter reglen i den gældende lovs § 13 er beskyttelsen mod varemærkekrænkelser på tilsvarende måde udvidet til andres anvendelse af ikke-identiske, men dog forvekslelige mærker. Paragraf 13 indeholder ingen udtrykkelig bestemmelse, som begrænser reglens anvendelse til de tilfælde, hvor begge parter mærker angår samme eller lignende varearter. En sådan begrænsning anses dog uden videre for at gælde. Også reglen i den gældende lovs § 10, 2. stk., hvorefter den, der formener, at et varemærke til skade for ham er registreret i modstrid

med bestemmelserne i denne lov, kan søge registreringen ophævet ved dom, skal forstås således, at der deri må indfortolkes et krav om vareartslighed. Spørgsmålet, om mærkerne angår samme eller lignende varearter, kommer således til som et yderligere moment ved siden af spørgsmålet om forvekslelighed. Ved lovens anvendelse plejer disse spørgsmål imidlertid at blive bedømt under eet, hvorved forveksleligheden fremkommer som et produkt af mærkelighed og vareartslighed. Forslaget har gjort denne fremgangsmåde til hovedreglen. Visse andre faktorer udover mærkelighed og vareartslighed kan dog yderligere tages i betragtning ved afgørelsen, især hvis denne skal træffes af domstolene. Når afgørelsen træffes af registreringsmyndigheden, må hovedvægten lægges på de nævnte to faktorer, mærkelighed og vareartslighed, idet registreringsmyndigheden normalt ikke kan have viden om, hvorledes mærkerne vil blive anvendt i praksis.

Hvad først angår spørgsmålet om *mærkeligheden*, er identiske mærker altid forvekslelige. Forvekslelige er endvidere sådanne mærker, der uanset forskel i enkeltheder dog i deres helhed er hinanden så lig, at det ene fejlagtigt kan tages for det andet. Selv om en sådan fejltagelse ikke er sandsynlig, kan varemærker være forvekslelige, når ligheden mellem dem kan give anledning til andre misforståelser, f. eks. at B's varer forhandles efter licens fra mærkeindehaveren A, eller at A garanterer eller godkender B's varer, eller at en særlig tilknytning eller anden kommerciel forbindelse består parterne imellem. Hvis et i et varemærke særligt fremtrædende element efterlignes i et andet, vil disse kendetegn være forvekslelige, selv bortset fra, om de øvrige bestanddele er forvekslelige, jfr. S.H.D. 22/12 1915 (U.f.R. 1916 p. 266). Det samme gælder, såfremt B's varemærke indeholder bestanddele, som er fælles for flere i en serie varemærker tilhørende A.

Ved bedømmelsen af forvekslingsfaren bør opmærksomheden særlig være henledt på, at en køber i almindelighed ikke har mulighed for samtidig at have begge mærker for øje. Snarere vil det være således, at køberen kun har et mindre klart erindringsbillede af det mærke, han tænker på, når han køber varen. Når henses hertil, kan varemærker være forvekslelige, selv om de ved en umiddelbar sammenligning temmelig let kan holdes ud

fra hinanden. Udkastet tilsigter ingen skærpe af administrativ praksis, der med de modifikationer, som udviklingen har medført, i hovedreglen hviler på de til lovforslaget af 1936 knyttede, nedenfor citerede motivbemærkninger vedrørende bestemmelsen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 8. Det siges her:

»Det er Registreringsmyndighedens og Domstolenes Sag i hvert enkelt Tilfælde at drage den rette Grænse. Der udkræves her et overordentligt fintmærkende Skøn, idet det ikke netop kommer an paa Myndighedernes personlige Opfattelse af en Sammenligning mellem to ved Siden af hinanden anbragte Varemærker, men langt mere paa det ofte overfladiske Hovedindtryk, som Mærket maa antages at efterlade hos en umistænksom Køber, der i det afgørende Øjeblik kun ser eet Mærke for sig. Hvilke Elementer der iøvrigt kommer i Betragtning, er det næppe muligt at udtrykke i en Lovregels Formel. Snart er det Klangen af et Ord, der frembringer Ligheden, snart Bogstavernes Sammensætning, snart Helhedsvirkningen af et Billede. Derimod synes en Ensartethed alene i den til Grund for to Mærker liggende Idé ikke i sig selv at være tilstrækkelig til at frembringe Forvekslelighed i Lovens Forstand, ligesom der ikke i Almindelighed ved Registreringen af et Ord alene bør kunne opnaas Beskyttelse imod, at en anden erholder den til Ordet svarende billedlige Fremstilling registreret, eller omvendt.«

Såvidt muligt følger domspraksis og administrativ praksis fælles normer, men at fastlægge bestemte retningslinier for bedømmelsen er kun i ringe grad muligt, idet de konkrete tilfælde sjældent vil være tilstrækkelig ensartede hertil.

Ved lighedsbedømmelsen mellem *figurmærker* lægges først og fremmest vægt på den lighed, som er umiddelbar synlig for øjet. Er varemærkerne forskellige i udseende, er det — som det fremgår af de ovenfor citerede motiver — af mere underordnet betydning, om mærkerne giver udtryk for samme idéindhold. Det kan dog ikke udelukkes, at også en gennemført idélighed kan bidrage til at fremkalde forvekslelighed.

Efter tidligere praksis er i visse tilfælde hensyn taget til lighed, som har beroet på eller er blevet forstærket gennem overensstemmelse i farver eller farvekombinationer, H. D.

14/10 1915 (U.f. R. 1916 p. 53). Forvekslelighed af denne grund bør også fremdeles ofres opmærksomhed.

Ved bedømmelsen af *ordmærker* tages efter gældende praksis stort set kun hensyn til lighed for øjet eller øret. Dog vil ord kunne anses som forvekslelige også af den grund, at de har samme betydning, skønt på forskellige sprog, f. eks. »Konge« og »King«. I praksis er normalt tillige krævet, at nogen syns- eller lydlighed har været til stede. Derimod vil kendetegn normalt ikke blive anset som forvekslelige alene på grund af begrebsmæssig overensstemmelse. Helt udelukke, at ord, der giver udtryk for samme eller hinanden nært stående begreber, undertiden kan anses for forvekslelige, kan man dog næppe.

I almindelighed bør et ord, som ikke består af andet end en karakteristisk del af et ældre mærke, anses for forveksleligt med dette (S. H. D. 26/9 1929, U. f. R. 1929 p. 1102 Digi-sol-Digisolvin). Det samme gælder ord, som indeholder hele det ældre mærke i forbindelse med et eller andet tillæg.

I administrativ praksis er bedømmelsen af lighed mellem ordmærker en fast tilbagevendende og krævende opgave. Med henblik herpå kunne det overvejes, om ikke afgørelserne ville blive lettere, hvis de blev foretaget efter skematisk fastlagte regler. Således kunne det tænkes, at en afvigelse med hensyn til et vist antal bogstaver eller visse ændringer i vokalfølgen altid skulle antages at udelukke forvekslingsfare. Sådanne skematisk virkende almene regler kan imidlertid vanskeligt opstilles og ville ofte føre til ubillige resultater.

Efter hidtil gældende registreringspraksis har man ikke ment, at figurmærker og ordmærker kunne forveksles. Dette er vel teoretisk ikke udelukket efter gældende lov (§ 4 nr. 8), men praktiske grunde har talt for denne administrative grænsedragning. Udkastet tilsigter ikke i denne henseende at indføre en friere bedømmelse, hvorfor der ikke i almindelighed ved den blotte registrering af et ord bør kunne opnås beskyttelse mod, at en anden får den til ordet svarende billedlige fremstilling registreret eller omvendt. Registreringsmyndighedens undersøgelse forudsættes derfor i det væsentlige bibeholdt i sit nuværende omfang, idet det dog må forudses, at indførelsen af »Fremlæggelse« (jfr. § 20) vil medføre, at en række oplysninger udefra vil

komme til myndighedernes kundskab og blive bedømt af disse.

Udstyrsmærker kan først og fremmest være forvekslelige med andet udstyr. Ved bedømmelsen kan især overensstemmelse eller lighed med hensyn til farver spille en afgørende rolle. På grund af mere fremtrædende ord eller figurdetaller i et udstyr kan dette også være forveksleligt med egentlige ordmærker eller figurmærker og ligeledes med kombinerede ord- og figurmærker.

Undertiden tales om stærke og svage mærker. Mærker med udpræget adskillelsesevne kaldes stærke, medens suggestive eller andre mærker med ringe adskillelsesevne betegnes som svage. I almindelighed anses de svage mærker for at nyde en mere begrænset beskyttelse end de stærke. En graduering af beskyttelsen vil i hvert fald være vanskelig at undgå, hvis flere eller mange mærker, bygget over samme deskriptive eller suggestive element, allerede består og er beskyttet sideløbende. Dette gælder først og fremmest ordmærker, men kan også være af betydning for figurmærkernes vedkommende og muligt undertiden også, hvor det drejer sig om mærker af anden karakter. Det bør dog bemærkes, at lighedsbedømmelsen skal bygge på en sammenligning af kendetegnene i deres helhed, hvorfor en opdeling af disse i forskellige hver for sig mere eller mindre beskyttelsesværdige dele ikke må tillægges for vidtrækkende betydning.

Ved lighedsbedømmelsen bør haves for øje, at den slags varemærkekrænkelser, som synes at have været almindelige i de første år efter varemærkelovens ikrafttræden, og som kendetegnedes ved en næsten slavisk efterligning af velkendte varemærker, nu er mere sjældne. Personer, der vil drage fordel af den goodwill, der er knyttet til en anden virksomhed, vælger nu snarere et varemærke, som ligger et ældre mærke så nær som muligt, men som alligevel ikke forventes af registreringsmyndigheden eller ved domstolene at blive anset for forveksleligt med det kendte. Samtidig regnes måske med, at køberne kun har et ret svagt erindringsbillede af det mærke, der efterlignes, hvorfor også en relativ ringe lighed med dette kan medføre faktisk forveksling.

Efter udkastet kræves som hovedregel, for at forvekslelighed skal foreligge, udover lighed mellem mærkerne, at disse angår varer af samme eller lignende art. Afgørelsen af, om

der i det konkrete tilfælde er vareartslighed til stede, kan frembyde ret store vanskeligheder. Faste regler kan lige så lidt her som for bedømmelsen af den indbyrdes lighed mellem mærkerne opstilles i nogen videre udstrækning. En almindelig regel må det være, at vareartslighed fortolkes videregående, hvor ligheden mellem mærkerne er utvivlsom, og mere begrænset, når dette ikke er tilfældet.

Vareartslighed kan først og fremmest foreligge på grund af varernes lighed i sammensætning eller på grund af ligheden med hensyn til disses anvendelsesområde eller formål.

Når det gælder om at bedømme, om køberne må antages at kunne blive vildledt, må hensyn tages såvel til varens art som til den kundekreds, der nærmest vil komme i betragtning. Er der f. eks. tale om et automobil eller en større specialmaskine til en bestemt industri, hvis indkøb sker efter nøje undersøgelse, er faren for, at et varemærke skal kunne forveksles med et andet mærke, langt mindre, end hvor det drejer sig om billige forbrugsartikler, f. eks. tændstikker, som købes af alle, uden at særlig omsorg ofres på mærkevalget. Erfaringen viser også, at inden for automobilbranchen har varemærker, der har ligget hinanden ret nær, bestået samtidig, uden at dette, såvidt vides, har ført til forvekslelighed, f. eks. Ford-Cord og M.G.-G.M. samt Pachard-Panhard.

De varer, der anvendes til samme eller praktisk talt samme formål, må normalt anses som varer af lignende art. Ud fra dette synspunkt er det ligegyldigt, om varerne er ægte eller erstatningsvarer, om de fremstilles af det ene eller det andet materiale, eller om de betinges en højere eller lavere pris. Varer af lignende art er altså f. eks. kaffe-kaffeerstatning, ægte farvestoffer-syntetiske farvestoffer og barbersæbe-barbercreme.

Men også, hvor varer kun angår nærliggende anvendelsesområder, kan vareartslighed foreligge. Som eksempler herpå kan nævnes skotøj-galocher og brystholdere-korsetter.

Lighedsforholdet mellem en råvare og halvfabrikatet på den ene side samt de færdige produkter på den anden side må bero dels på, hvilken grad af forarbejdning af råvaren eller halvfabrikatet der kræves for at nå frem til det færdige produkt, og dels på, om det købende publikum med hensyn til den færdige vares kvalitet og værdi har opmærksomheden henledt på råvaren eller halvfabrikatet. For

så vidt angår forarbejdningsgraden, må f. eks. jern anses for ligeartet med jernbjælker og råtobak med pibetobak. Ligeartet er derimod ikke jern og maskiner. Ud fra et kvalitets-synspunkt må lighed foreligge mellem vævede stoffer og habitter, mellem likør og likør-essens samt mellem æteriske olier og parfumer.

Dele og tilbehør til en vare må normalt anses som ligeartet med selve varen. Som eksempel kan nævnes automobilmotorer over for automobiler, cykeldele over for cykler samt urdele over for ure. Artikler, der vel naturligt vil kunne udgøre dele af og tilbehør til en vare, men som i større omfang anvendes selvstændigt eller vil kunne finde anvendelse i forbindelse med talrige forskellige genstande, anses normalt ikke for ligeartet med varen. Det samme må gælde, når talen er om mindre væsentlige dele og tilbehør til en hovedgenstand. Som eksempler på tilfælde af denne karakter, hvor vareartslighed således ikke foreligger, kan nævnes radioapparater over for automobiler og glødelamper over for radioapparater.

Bortset fra de varearter, der kan rubriceres som dele og tilbehør til en bestemt hovedgenstand, findes et stort antal varer, som ikke er bestemt til at anvendes alene, men kun i forbindelse med en anden vare. De pågældende varearter kompletterer således hinanden og samarbejder for at opfylde en fælles funktion. Eksempler herpå er blæk-skrivepenne, malerfarve-malerpensler samt pudsepomadepudseklude. Disse varer opfylder samme formål, sælges i samme forretninger og købes af samme kundekreds. Nogen almindelig regel om, at sådanne varer må betragtes som indbyrdes ligeartede, kan ikke opstilles. Medmindre mærkerne er identiske eller frembyder stor indbyrdes lighed, må forsigtighed med at statuere forvekslelighed udvises. En anden varetype, som minder om nævnte gruppe, er brændstoffer og de apparater eller maskiner, hvortil disse stoffer er bestemt, f. eks. benzin over for automobiler samt sprit over for spritapparater. I disse tilfælde opstår faktisk en teknisk virkning ved en slags samarbejde, men på den anden side sælges de pågældende varer normalt i forskellige forretninger, hvorfor overvejende grunde taler for kun under særlige forhold at betragte disse varearter som ligeartede. Som ligeartede kan normalt ikke heller anses smøremidler og de

mekaniske anordninger, hvortil smøremidlerne skal anvendes.

Endelig skal særlig fremhæves visse varer, som anvendes praktisk talt til modsatte formål. Som eksempler herpå kan nævnes planteudryddelsesmidler og plantegødningsmidler samt hårvand og hårfjerningsmidler. Sådanne varer bør hyppigt betragtes som ligeartede, idet de hyppigt sælges i samme forretninger og hidrører fra samme producenter.

De ovenfor skitserede retningslinier indebærer nogen skærpelse af gældende praksis, idet vareartslighed hidtil har været bedømt ret liberalt. Herved finder en vis tilnærmelse sted til den på dette område gældende ret strenge svenske praksis. Da forvekslelighed efter udkastet i første række er en kombinationsvirkning af lighed mellem mærkerne og vareartslighed, bør som almindelig regel gælde, at for så vidt mærkerne er identiske eller ligger hinanden meget nær, må bedømmelsen af vareartslighed være strengere, end når ligheden mellem mærkerne er mindre påfaldende.

Varer inden for samme klasse i det forelåede classesystem er i almindelighed at betragte som ligeartede, i hvert fald hvis stor overensstemmelse mellem mærkerne er til stede. Dog kan nogen generel regel herom ikke opstilles. En kontrolprøvelse må anstilles, idet forholdene kan variere fra klasse til klasse. Ej heller udelukker det forhold, at varer falder inden for forskellige klasser, at de undertiden må anses som ligeartede. Klassificeringen bør således ikke uden videre være afgørende for, om vareartslighed skal anses for at være til stede, men højst tjene som vejledning ved bedømmelsen.

I visse tilfælde kan »vareartslighed« være til stede mellem varer og tjenesteydelser. Således kan f. eks. vaskemidler og vaskemaskiner være at anse for »lignende varearter« i forhold til sådanne tjenesteydelser, som udføres af et vaskeri.

I § 6, 2. stk., omhandles to særlige tilfælde, hvor forvekslelighed undtagelsesvis kan påberåbes, selv om vareartslighed ikke foreligger.

Under *punkt a)* gives udtryk for den såkaldte »Kodakdoktrin«. Det siges her, at forvekslelighed kan anses for at foreligge, når et varemærke er særlig stærkt indarbejdet og endvidere er så velkendt i vide kredse her i landet, at en andens brug af et lignende mær-

ke — selv for varer af anden art — indebærer en utilbørlig udnyttelse af mærkets værdi (good-will).

I det væsentligste er denne bestemmelse allerede behandlet i de almindelige motiver. Her skal derfor kun følgende anføres:

For at muliggøre en mere vidtgående beskyttelse for særlig stærkt indarbejdede og velkendte mærker er kravet om vareartslighed som forudsætning for forvekslelighed til en vis grad opgivet, for så vidt det ene af to hinanden lignende mærker er af ovenfor anførte karakter.

Den videregående beskyttelse, som omhandles i bestemmelsen, kommer sådanne varemærker tilgode, som er særlig stærkt indarbejdede og endvidere særlig velkendte inden for vide kredse her i landet. Hvad herved tilsigtes, er omtalt i de almindelige motiver. Det kan tilføjes, at det ikke er noget krav, at den vare, som mærket omfatter, er kendt som et produkt af særlig høj kvalitet. Der er således i og for sig intet som hindrer, at mærker f. eks. for simple husholdningsgenstande eller halspastiller får del i den videregående beskyttelse. Også sådanne varemærker kan, hvis de er blevet stærkt indarbejdede, have en stor good-will.

I de almindelige motiver er det påpeget, at bestemmelsens anvendelse ikke beror på noget subjektivt forhold hos det yngre mærkes indehaver. Et sådant krav må ikke anses for indfortolket i udtrykket »utilbørlig udnyttelse«; det er tilstrækkeligt, at mærket rent objektivt fremtræder som en i forhold til det ældre mærkes indehaver utilbørlig udnyttelse af det velkendte varemærkes good-will.

Andres udnyttelse af det stærkt indarbejdede varemærkes good-will indebærer fare for, at omsætningskredsen forveksler mærkerne og derved bibringes den opfattelse, at de under mærket forhandlede varer udgår fra samme virksomhed eller fra samarbejdende virksomheder, eller at det velkendte mærkes indehaver har givet den anden samtykke til mærkets anvendelse eller garanterer for varens kvalitet. En sådan udnyttelse er altid til skade for det kendte varemærke f. eks. ved, at salget går ned eller ved, at mærkets reklamевærdi forringes, men undertiden kun ved at mærkets distinktive evne forringes. At udnyttelsen medfører direkte fordel for den, som således tilegner sig den andens renommé, er sikkert det normale, men det er ikke en nød-

vendig forudsætning, at dette påvises, for at bestemmelsen skal være anvendelig; det er tilstrækkeligt, at det stærkt indarbejdede mærke forringes.

Efter *punkt b)* kan forveksling uafhængig af vareartslighed undertiden også påberåbes til fordel for indarbejdede mærker, når en andens brug af et lignende mærke for andre varer, under hensyn til disses særlige karakter, åbenbart er egnet til væsentligt at forringe det indarbejdede mærkes værdi.

Også denne bestemmelse er berørt i de almindelige motiver. Til bestemmelsens anvendelse kræves kun, at det pågældende mærke er *indarbejdet* på en sådan måde som siges i § 2. Er det derimod så stærkt indarbejdet og velkendt, som forudsat under punkt a), bliver det som regel at behandle efter nævnte punkt, hvorved punkt b) i almindelighed ikke får nogen selvstændig betydning.

Punkt b) tager kun sigte på mærker, hvis good-will på grund af karakteren af de varer, for hvilke mærket anvendes, må siges at være ganske særlig ømfindtlig. Dette kan bl. a. være tilfældet med mærker for levnedsmidler, nydelsesmidler, parfumerivarer, skønhedsmidler o. s. v. Er et bestemt mærke indarbejdet for en sådan vare, kan et lignende mærkes anvendelse f. eks. for rottegift, afføringsmidler og lugtbekæmpelsesmidler, skade det indarbejdede mærkes renommé. Ved afgørelsen må hensyn således tages til begge parter varer set samtidig og i belysning af, hvorledes anvendelsen af et lignende mærke for den ene parts varer må antages at ville påvirke reklameværdien af den andens mærke. Det er således det odieuse modsætningsforhold mellem varearterne, der skaber konflikten, og som må blive afgørende ved bedømmelsen. Forvekslelighed efter punkt b) kan givetvis kun påberåbes af den, som har varemærker med en ømfindtlig good-will, og kun over for en modpart, hvis krav på ret til mærket er opstået, efter at den første allerede har indarbejdet sit mærke.

Af det forhold, at mærker for specielle varearter vil kunne lide skade, såfremt de anvendes for visse andre varearter og derfor bør beskyttes mod sådan anvendelse, må ikke sluttes, at udkastet stempler visse varer som finere og andre som mindreværdige. Ud fra et varemærkeretligt synspunkt er i princippet alle varer af samme værdi, og det er uden betydning, om handlen med disse af sociale

grunde er underkastet restriktioner eller forbud. Et udtryk for denne grundsætning findes optaget i artikel 7 i Pariserkonventionen, hvor det siges, at beskaffenheden af den vare, for hvilken mærket er bestemt, i intet tilfælde kan hindre dets registrering.

Hvis nogen i tilfælde som omhandlet i punkt b) anvender et varemærke, der allerede er indarbejdet for en anden, vil dette ofte ske i den hensigt at drage nytte af det indarbejdede mærkes good-will eller også i ren chikanos hensigt. Dette behøver dog ikke at være tilfældet. Ligesom punkt a) er også punkt b) anvendelig uafhængig af subjektiv hensigt hos den pågældende.

Ved anvendelse såvel af punkt a) som af punkt b) kan forveksling uafhængig af vareartslighed knap tages i betragtning, medmindre mærkerne er identiske eller dog i høj grad overensstemmende. En sådan norm ligger i øvrigt på linie med den almindelige bedømmelsesnorm, efter hvilken forvekslingsfaren må siges at være et resultat af mærkelighed og vareartslighed, således at hvor den ene faktor bliver mindre, må der af den anden kræves så meget mere.

Fælles for punkt a) og punkt b) er endvidere, at de afvigelser fra hovedreglen, som her fastsættes, er forbeholdt særlige undtagelsestilfælde. Reglernes undtagelseskarakter har kommissionen søgt at markere i den for begge stykker fælles indledningssætning.

Nærværende paragraf indeholder udkastets hovedregel om tidsprioriteten som afgørende omstændighed ved kollision mellem forvekslelige *varemærker*. Reglen tager sigte på samtlige kendetegn, hvortil *varemærkeret* er erhvervet i medfør af bestemmelserne i paragrafferne 1—3.

Efter reglen har den først opståede ret fortrin. Da en sådan ubetinget prioritetsregel under særlige forhold kan føre til uheldige resultater, er der i §§ 8—9 gjort visse undtagelser fra hovedreglen, idet den yngre part i en konflikt f. eks. på grund af den ældre parts passivitet kan have erhvervet en selvstændig ret, der repræsenterer en værdi, der må respekteres.

Når reglen i § 7 ikke er formuleret som en prioritetsregel, der gælder samtlige konflikter, som kan opstå mellem på den ene side en varemærkeret og på den anden side for-

skellige navnerettigheder, men alene angår varemærkekonflikterne, er grunden bl. a. den, at en generel prioritetsregel, der angår alle kendetegn og navnerettigheder, ville kunne gribe ind i områder, der reguleres af andre love end varemærkeloven. Grundsætningen i § 7 om den ældre varemærkerets fortrin vil imidlertid kunne finde analogisk anvendelse, idet passivitetsregien i § 9 a) dog må have for øje. I hidtidig retspraksis er en sådan prioritetsregel også indfortolket i konkurrencelovens § 9.

En varemærket, der er stiftet ved registrering, regnes fra dagen for anmeldelsens indgivelse (§ 22). Anmeldes kolliderende varemærker samme dag, har den anmeldelse fortrinsretten, som indkom først. Skønt et personnavn nyder beskyttelse efter § 3, uanset om det anvendes som varemærke eller ikke, gælder dog den regel, at såfremt to, der bærer samme navn, begge har taget navnet i brug som varemærke, må fortrinsretten i medfør af § 7 tilkomme den, der først begyndte at anvende navnet som egentligt varemærke, jfr. også konkurrencelovens § 9. Det samme gælder retten til særegent navn på fast ejendom. Retten til at anvende firmanavn som naturligt varemærke stiftes samtidig med, at firmarettet erhverves.

At den først opståede ret har fortrin betyder, at indehaveren af den yngre ret ikke kan gøre sin ret gældende over for indehaveren af den ældre ret, medens denne derimod kan kræve, at den yngre ret ikke udøves, og for så vidt det yngre mærke er registreret, at det udslettes af registret. Principielt er den yngre rets udøvelse at anse for en krænkelse af den ældre ret.

Uanset om den yngre ret kan støttes på en gyldig registrering eller en faktisk brug af mærket eller på en bestående ret til navn eller firma, kan brugen af det pågældende kendetegn være en varemærkekrænkelse. At en yngre ret således må vige for en ældre, behøver ikke at medføre, at retten i et givet tilfælde ikke kan gøres gældende over for tredemand, som har gjort indgreb i denne. Har A en ældre og B en yngre ret til forvekslelige varemærker, f. eks. på grund af registrering efter reglen i § 1, kan C, som har krænket retten til B's varemærke, ikke til frifindelse påberåbe sig, at B's ret skal vige for A's ældre registrering.

Betydningen af ordet: *forvekslelige* fremgår af § 6.

Som nævnt hører reglen i § 7 sammen med reglerne i §§ 8—9, der er nye i dansk varemærkelovgivning, hvor der ikke hidtil har været særlige regler om sideløbende varemærkerettigheder. Reglerne i den gældende lovs § 10 om førstebrugers ret har givet anledning til fortolkningsvanskeligheder. Nogle har hævdet, at en førstebruger, der ikke gør sin ret gældende inden udløbet af den i paragraffens sidste stykke hjemlede præklusionsfrist, ikke blot fortaber sin indsigelsesret, men også retten til fortsat brug af mærket. Andre har derimod ment, at alene indsigelsesretten måtte gå tabt, således at førstebruger bevarede sin ret til fortsat brug af det pågældende mærke på samme måde som hidtil. Sidstnævnte synspunkt, der har fundet udtryk i sø- og handelsrettens dom af 24-9-1955 (U. f. R. 1955 p. 1098) foreslås nu gjort til lovregel.

I tilknytning til undtagelsesreglerne i §§ 8—9 må den særlige domstolsregel i § 10 have for øje.

88.

Paragraf 8, der indeholder den såkaldte præklusionsregel til fordel for det registrerede varemærke, er den første undtagelse fra hovedreglen i § 7 om tidsprioriteten som afgørende ved kollisioner mellem forvekslelige varemærkerettigheder.

Paragraffen, der tilsigter at styrke det registrerede varemærkes retsstilling, bestemmer, at en yngre ret til et registreret varemærke kan bestå ved siden af en ældre ret til et forveksleligt varemærke, forudsat at anmeldelsen er indgivet i god tro, og at 5 år er hengået fra registreringsdagen, uden at sag om registreringens ophævelse er anlagt.

Bestemmelsen er allerede omhandlet i de almindelige motiver. Yderligere skal tilføjes:

Reglen finder anvendelse, ikke blot hvor konflikter opstår mellem registrerede varemærker og ældre registrerede varemærkerettigheder, men også ved konflikter mellem registrerede mærker.

Præklusionsreglen i den gældende varemærkelovs § 10, 5. stk., fortolkes videregående, idet den er antaget at gælde alle indsigelser fra indehavere af ældre rettigheder, bortset alene fra sådanne, hvor offentlige interesser skønnes krænket ved registreringen, og hvor handelsministeriet, jfr. lovens § 10, 1. stk.,

har hjemmel til at ophæve registreringen. Under de nordiske drøftelser blev der fra de øvrige landes side taget afstand fra tanken om at gøre præklusionsreglen så vidtrækkende. Helleri så man, at reglen kun fandt anvendelse over for indsigelser fra indehavere af ældre uregistrerede varemærkerettigheder. Danmark, Norge og Sverige enedes imidlertid sluttelig om, at præklusionsreglen skulle kunne finde anvendelse også over for indsigelser fra indehavere af tidligere registrerede varemærker, idet en indehaver af et registreret varemærke må være sikret over for indsigelser fra indehavere af ældre varemærkerettigheder, det være sig registrerede eller uregistrerede, når 5 år er forløbet fra registreringens foretagelse, og forudsat at anmeldelsen blev indgivet i god tro. Den gældende varemærkelovs præklusionsregel er således begrænset til kun at skulle finde anvendelse over for ældre varemærkerettigheder — det være sig registrerede eller uregistrerede — men ikke over for indsigelser, der f. eks. skyldes krænkelse af personnavn, firmanavn eller i tilfælde, hvor andre i udkastets § 13 og § 14 indeholdte registreringsforbud formenes overtrådt. Retten til at gøre sådanne indsigelser gældende er dog stadig begrænset af den almindelige passivitetsregel, jfr. analogien af reglen i udkastets § 9 a).

Er præklusion indtrådt efter § 8, består retten til det registrerede varemærke ved siden af ældre rettigheder til hermed forvekslelige varemærker. Den ældre rets indehaver kan derfor ikke gribe ind over for brugen af det yngre mærke. På den anden side kan den yngre rets indehaver ikke forhindre udøvelsen af den ældre ret. De ulemper, som eventuelt vil kunne følge af, at flere af hinanden uafhængige erhvervsdrivende anvender forvekslelige mærker for samme varearter, vil kunne mindskes ved anvendelse af bestemmelsen i forslaget § 10, efter hvilken domstolene kan foreskrive, at et af mærkerne eller begge kun må anvendes på en særlig måde, såsom i en vis udførelse med tilføjelse af stedsangivelse eller anden tydeliggørelse.

Præklusionsreglen kan kun påberåbes til fordel for en registrering, som er søgt i god tro. Efter artikel 6 bis i Pariserkonventionen skal der — i de tilfælde, hvor registreringen er søgt i ond tro — ikke kunne fastsættes nogen frist, inden hvilken mærket skal kunne forlanges udsløttet. Registreringen kan ikke

anses for søgt i god tro, hvis anmelderen har indset eller burde have indset, at den ældre ret var gældende, herunder såfremt han på anmeldelsestidspunktet var vidende om, at det ældre mærke var taget i brug, inden han selv begyndte at anvende sit mærke. Registreringsindehaveren skal have været i god tro, da anmeldelsen blev indgivet. Har han først senere fået kendskab til det kolliderende mærke, kommer han ikke derved i ond tro.

Registreringen skal have bestået i 5 år fra registreringsdagen. Måske kunne det være rimeligt at regne fristen fra anmeldelsesdagen eller eventuelt fra dagen for anmeldelsens bekendtgørelse efter § 20 (»fremlæggelsen«). Den i Pariserkonventionen fastsatte minimumsfrist skal imidlertid ifølge ovennævnte artikel regnes fra dagen for mærkets registrering. Ganske vist kræver konventionen for tiden ikke længere frist end 3 år, men en forlængelse til 5 år vil antagelig blive gennemført. En ændring af bestemmelsen om fristens begyndelse er mindre sandsynlig. Under disse forhold er det skønnet rimeligt — i overensstemmelse med gældende lov — at sætte registreringsdagen som udgangspunkt for præklusionsfristen og dens længde til 5 år.

Kommissionen har overvejet, for at søge at følge linien i de øvrige nordiske lande, at gøre præklusionens indtræden betinget af, at mærket har fået en ikke uvæsentlig anvendelse. Imidlertid er denne tanke opgivet. Reglen tilsigter, som nævnt, at styrke det registrerede varemærkes retsstilling, men såfremt det skulle være en betingelse for reglens anvendelse, at mærket var anvendt i ikke ringe grad, ville formålet næppe nås, når henses til den stilling, udkastet giver det uregistrerede varemærke. Hertil kommer, at indførelse af en sådan »brugspligt« ville medføre en væsentlig forringelse af beskyttelsen for det registrerede varemærke, jfr. reglen i den gældende varemærkelovs § 10, 5. stk. Da udkastet indeholder en regel om »fremlæggelse« af de til registrering anmeldte varemærker, hvorved mærkerne i modsætning **til**, hvad nu er tilfældet, kommer til offentlighedens kundskab forud for registreringen, forekommer det ubetænkeligt at unnlade at knytte nogen »brugspligt« til præklusionsreglen. En sådan betingelse er heller ikke indeholdt i den gældende varemærkelovs præklusionsregel i § 10, 5. stk., der tilmed er langt videregående end udkastets præklusionsregel, idet den — som

nævnt — omfatter andre indsigelser end dem, der hviler på en ældre varemærkeret.

Reglen i nærværende paragraf indebærer ikke, at indehaveren af den ældre ret altid kan vente i 5 år med at anlægge sag om registreringens ophævelse. Reglen i udkastets § 9 a) kan, når passivitet er udvist, medføre, at den yngre ret ikke kan anfægtes, selv om der ikke er forløbet 5 år fra registreringsdagen, men efter 5 års forløb kan indehaveren af en ældre varemærkeret i hvert fald ikke anfægte det yngre varemærke, mærkeindehaverens gode tro forudsat. I relation til reglerne i udkastets § 6 og § 9, der ligeledes er betingede, fremtræder § 8 som en klar og ubetinget regel. Ligesom efter den gældende lovs § 10, 5. stk., kan alene spørgsmålet »god tro« give anledning til tvivl. I praksis har reglen ikke voldt vanskelighed. Set i relation til den gældende præklusionsregel er udkastets regler, som allerede nævnt, begrænset derved, at andre indsigelser end dem, der hviler på ældre varemærkerettigheder, ikke er omfattet af reglen. Større betænkelighed ved en sådan begrænsning er der ikke. Så længe et varemærke ikke er taget i brug, repræsenterer det som regel ingen større værdi. Det forekommer derfor mest rimeligt, at den, hvis personnavn eller firmanavn er krænkede ved registreringen, må kunne gøre sin ret gældende også efter 5-års fristens udløb, forudsat at det sker inden rimelig tid, efter at mærket er kommet på markedet, se nærmere herom i bemærkningerne til § 9. Muligt kunne det være rimeligt, at indsigelser, der hviler på, at varemærket er registreret i strid med særprægsbestemmelsen i § 13, også burde omfattes af § 8. Imidlertid er det fundet rigtigt, at indsigelser af denne karakter, ligesom indsigelser, der hviler på andre private rettigheder end ældre varemærkerettigheder, holdes uden for præklusionsreglen.

Sådanne eventuelle indsigelser må imidlertid også fremsættes inden »rimelig tid«, se om dette udtryks betydning nedenfor under § 9 a). I tilknytning hertil skal bemærkes, at et mærke, der på registreringstidspunktet muligt manglede fornødent særpræg, gennem brug kan blive distinkt.

§ 9.

Det er gennem domspraksis fastslået, at den varemærkeindehaver, der ikke inden rimelig

tid skrider ind mod brugen af et yngre med hans mærke forveksleligt varemærke, må tåle, at brugen af det yngre mærke fortsættes. Kommissionen har ønsket i loven at skabe hjemmel for den af domstolene således skabte passivitetsregel, uden at en videre udbygning af domspraksis på dette område dog derved skal anses for udelukket. I udkastets § 9 er der givet udtryk herfor. Indledningsvis siges, at en yngre ret til et varemærke kan bestå ved siden af en ældre ret til et dermed forveksleligt mærke, hvorefter det i de to efterfølgende stykker, 9a) og 9b) siges, hvilke betingelser, der er knyttet til den indledende programudtalelse. Reglerne i § 9 skal ses i tilknytning til § 10, der giver domstolene ret til at pålægge mærkeindehaverne at foretage en tydeliggørelse, hvorved faren, for mærkernes forveksling mindskes, se i øvrigt de almindelige bemærkninger »Principper for løsning af kollisions-tilfælde«.

Reglen i § 9a) dækker det tilfælde, hvor indehaveren af det ældre mærke ikke inden rimelig tid har taget de fornødne skridt for at hindre brugen af det yngre mærke. Bestemmelsens formål er at beskytte mærker, som har været anvendt i et sådant omfang, at der derved er blevet skabt en good-will, der ikke bør gå tabt. Kriteriet »rimelig tid« skal bedømmes af domstolene under hensyntagen til samtlige foreliggende forhold. Reglen tager sigte såvel på de tilfælde, hvor indehaveren af den ældre ret har været bekendt med den yngre ret, men har undladt at skride ind (passivitet), som på de tilfælde, hvor den ældre rets indehaver har været ubekendt med den yngre rets beståen, og længere tid herefter er forløbet, inden sagen rejses. Indsigelsesretten fortabes hurtigere, når kendskab foreligger til den yngre ret, end når dette ikke er tilfældet. Når passivitet foreligger, er domstolene ikke bundet af den i § 8 foreskrevne 5-årsfrist, idet det er mindre rimeligt, om indehaveren af en ældre ret, der finder, at hans ret krænkede, skal være berettiget til at udsætte spørgsmålets afgørelse i indtil 5 år, hvorved det eventuelle tab af mærket bliver langt mere føleligt for indehaveren af det yngre mærke, end hvis han på et tidligere tidspunkt, hvor der endnu ikke var ofret væsentligt på mærkets indarbejdelse, skulle miste dette. Kriteriet »nødvendige skridt for at hindre brugen« indebærer, at også andre former for indskriden end søgsmål vil kunne

være fyldestgørende til afbrydelse af passivitetsvirkningen. Således vil det f. eks. kunne være tilstrækkeligt hertil, at den ældre rets indehaver kan bevise, at han har protesteret mod det yngre kendetegns anvendelse, eller at forhandlinger eller brevveksling om spørgsmålet har været ført parterne imellem. Sådanne foranstaltninger vil dog ikke varigt kunne afværge passivitetsvirkningen, når den yngre rets indehaver desuagtet fortsætter med at bruge mærket. I et sådant tilfælde må den ældre rets indehaver inden rimelig tid påny skride ind med hertil passende midler. Hvad der må anses for rimelig tid for fornyet indskriden, må bedømmes under hensyn til, hvad der er sket ved den tidligere indskriden. Viser forhandlingerne, at indehaveren af den yngre ret ikke er sindet at efterkomme den henstilling, han har fået fra den ældre rets indehaver, må sag anlægges, for at passiviteten kan anses for brudt. At retten til skadeserstatning kan fortabes fremgår af § 40, og at adgangen til at rejse straffesag efter § 37 ligeledes bortfalder efter en vis tid, følger af straffelovens § 29.

Efter § 9 b) kan retten til det yngre varemærke bestå ved siden af det ældre, såfremt retten til mærkerne er erhvervet ved brug inden for forskellige dele af landet, og det skønnes, at begge fremdeles kan anvendes som hidtil uden væsentlig skade for indehaveren af den ældre ret.

Bestemmelsen angår kolliderende mærker, der hver for sig er taget i brug i forskellige dele af landet, såkaldte lokale brugsrettigheder. Reglen er således meget speciel, idet den ikke kan finde anvendelse, når det ældre mærke er registreret, eller varemærkeretten er erhvervet ved en landsomfattende brug. Den omstændighed, at det yngre mærke er blevet registreret, kan ikke udelukke reglens anvendelse, idet registrering i denne forbindelse bliver uden betydning. Sålænge mærkerne kun anvendes inden for hver sit område, består strengt taget ingen konflikter mellem disse. Det er derfor ubetænkeligt, at lade dem bestå som hidtil, såfremt dette kan ske uden væsentlig skade for indehaveren af den ældre ret.

Selv om reglen i § 9b) efter ordlyden kun angår det tilfælde, at mærkerne er anvendt inden for forskellige dele af landet, kan reglen blive aktuel, såfremt mærkernes anvendelse udvides til at angå også modpartens

særlige område eller til tidligere ikke bearbejdede områder. I sådanne tilfælde kan det tænkes, at den ene af parterne eller begge helt bestrider modpartens ret til mærket. Sagen vil i sådanne tilfælde være at bedømmes dels efter hovedreglen i § 7, hvorefter det ældre mærke har fortrinsretten, dels efter nærværende bestemmelse, ifølge hvilken rettighederne i et vist omfang kan bestå ved siden af hinanden. Hvor en konflikt opstår ved ekspansion til et nyt område, må normalt § 7 finde anvendelse, idet det mærke, som først er taget i anvendelse inden for det pågældende område, må have fortrinsretten.

Såvel når et tilfælde skal bedømmes efter punkt a), som når reglen i punkt b) skal gælde, vil eventuelle ulemper ved parallel anvendelse af forvekslelige kendetegn kunne fjernes eller mildnes ved foranstaltninger efter § 10. Bestemmelsen i § 9 b) får næppe større anvendelse i Danmark, bortset fra dens anvendelse på servicemærker, der ofte kun anvendes lokalt.

Den i § 9 a) indeholdte passivitetsregel må af domstolene kunne anvendes analogisk i andre konflikttilfælde, hvor den ene part repræsenterer en varemærkeret, således i konflikter mellem en varemærkeret og en ældre firma- eller navneret. Det samme må gælde for sager, der anlægges til anfægtelse af en registrering, der skønnes at mangle fornødent særpræg eller iøvrigt formenes foretaget i strid med varemærkelovens registreringsbetingelser.

§ 10.

Efter §§ 8 og 9 kan i visse tilfælde en yngre varemærkeret bestå ved siden af en sådan ældre ret. De tilfælde, der her sigtes til, er af en sådan natur, at den ældre rets indehaver må være pligtig at tåle de ulemper, som følger af den yngre rets udøvelse. Da varemærkelovgivningen også så vidt mulig bør tilgodese offentlighedens interesse i at kunne identificere de ønskede varer, forekommer en ordning med bestående rettigheder til indbyrdes forvekslelige varemærker muligt ikke helt tilfredsstillende. Under hensyn hertil er i udkastets § 10 optaget en bestemmelse, som — såvidt muligt — tilsigter at modvirke nævnte betænkelighed.

Efter § 10 kan domstolene i de i §§ 8—9 omhandlede tilfælde, for så vidt det findes rimeligt, bestemme, at ét af mærkerne eller begge kun må anvendes på en særlig måde,

f. eks. i en vis udførelsesform eller med tilføjelse af en stedsangivelse eller anden tydeliggørelse. Formålet med bestemmelsen i § 10 er, såvidt det er muligt, at fjerne faren for forveksling ved fortsat anvendelse af koliderende mærker.

Anvendelse af § 8 eller § 9 medfører ikke nødvendigvis, at også § 10 skal finde anvendelse. Bestemmelsen er fakultativ og beror på et skøn.

Et ændringspåbud efter § 10 kan angå enten ét af mærkerne eller begge. Hvorvidt det yngre eller det ældre mærke i første række skal påbydes ændret, kan ikke på forhånd afgøres. Af betydning for afgørelsen vil det i visse tilfælde være, hvilken af de to rettigheder der ved en sammenligning fremtræder som den stærkere eller som den mest værdifulde og derfor kun i anden række bør påbydes anvendt i anden skikkelse.

Endvidere bør det undersøges, om det ene mærke mindre vanskeligt end det andet kan anvendes i ændret udførelsesform. Ofte kan det blive svært at afgøre, hvilket mærke der skal have fortrinsret, og i sådanne tilfælde kan det være rimeligt at give forskrifter vedrørende begge. Herved kan det vise sig at en for begge parter ringe tilføjelse kan være fyldestgørende til opfyldelse af paragraffens formål.

Det nærmere indhold af § 10 angår måden, på hvilken mærkerne fremdeles må anvendes. Også her er afgørelsen afhængig af et skøn. Som eksempel nævnes, at ét af mærkerne eller begge kun må anvendes i en vis udførelse eller med tilføjelse af en stedsangivelse eller anden tydeliggørelse. Andre muligheder foreligger, og ved parternes medvirken vil en overenskomst undertiden kunne opnås.

Med hensyn til ordmærker kan paragraffens formål undertiden nås gennem et påbud om, at mærkerne kun må bruges i visse fra hinanden forskellige typografiske udførelser. I andre tilfælde vil et påbud om forskel i farvevalget være tilstrækkeligt til, at mærkerne i fremtiden vil kunne holdes ude fra hinanden. Undertiden kan det være nok, at en bestemt detalje i mærket fjernes, tilføjes eller ændres. Den forandring, som foreskrives, må ikke være således, at mærket derved mister sit særpræg eller kommer til at fremtræde som et nyt mærke. Et så vidtgående påbud ville kunne foranledige kollisioner med andre kendetegn end dem, som sagen angår. Stort

set bør andre ændringer af selve mærket ikke foreskrives end sådanne, som — hvis det drejede sig om et registreret varemærke — efter § 24 ville kunne indføres i varemærke-registret. I tvivlstilfælde kan en udtalelse om den eventuelle ændring af mærket indhentes hos registreringsmyndigheden.

Tilføjelse af en stedsangivelse kan først og fremmest blive aktuel, når mærkerne hovedsagelig anvendes eller har været anvendt inden for lokale områder, eller når begge parter hjemsted ellers kan tjene til at individualisere varen. I sådanne tilfælde kan parterne påbydes at anvende stedsangivelsen.

Undertiden kan det anses for fyldestgørende at pålægge en af parterne at anføre sit firma jævnsides med varemærket. I udlandet er det undertiden sket, at en part i en sag har fået påbud om udtrykkelig at angive, at hans varer hverken hidrører fra modpartens virksomhed eller i øvrigt har nogen forbindelse med denne. En sådan negativ tilføjelse kan ikke anses for udelukket efter § 10.

§ 11.

Denne paragraf hjemler indehaveren af et registreret varemærke ret til i visse tilfælde at kræve, at varemærkekarakteren fremhæves, når mærket optages i opslagsværker o. l.

I paragraffens første stykke siges, at ved udgivelse af leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold er forfatteren, udgiveren eller forlæggeren på begæring af indehaveren af et registreret varemærke pligtig at påse, at dette ikke gengives uden angivelse af, at det er et registreret varemærke. Under hensyn til den moderne reproduktionsteknik er reglen ikke begrænset til trykte skrifter. Af ordene: »Ved udgivelse af leksika, håndbøger eller lignende skrifter af fagligt indhold . . .« fremgår dog, at det må være skrifter, der udsendes til offentligheden. Forsømmer nogen, hvad der således påhviler ham, er han efter 2. stk. pligtig at bekoste en berigtigende bekendtgørelse herom på den måde, det findes rimeligt.

Som det fremgår af de almindelige motiver, hvori paragraffen allerede er behandlet (Varemærkerettens ophør side 72), tilsigter bestemmelsen at give indehaveren af et registreret varemærke muligheder for at hindre den varemærkedegeneration, som kan blive følge af mærkets anvendelse uden for varemærkerettens egentlige område. Stort set kan

bestemmelsen kun få større betydning for ordmærkers vedkommende.

Pligten efter § 11 til at respektere varemærkeretten påhviler forfattere, udgivere og forlæggere. Såfremt en særlig udgiver ikke findes, påhviler pligten forfatteren og forlæggeren, hvilke undertiden kan være samme person. Når det drejer sig om større opslagsværker med særlig udgiver og flere forskellige forfattere, må det være mest praktisk, at mærkeindehaverens begæring rettes til udgiveren eller forlæggeren eller til begge. Der er dog i et sådant tilfælde intet til hinder for også at rette henvendelse til forfatterne. Mærkeindehaveren er således i denne henseende frit stillet. Mærkeindehaverens begæring må dog for at kunne tages til efterretning fremsættes i rimelig tid før værkets trykning.

Et opslagsords varemærkekarakter kan angives på flere måder. Tydeligst er det — således som det er almindeligt i visse udenlandske værker — udtrykkelig at påpege, at ordet er et registreret varemærke, beskyttet for en bestemt næringsdrivende og omfattende alle eller bestemt angivne varearter, f. eks. »Cloc«, De danske Spritfabrikkers for alle varer registrerede varemærke. Det er dog ikke nødvendigt at angive, hvem der er mærkets indehaver. Bestemmelsens formål opfyldes f. eks. også ved følgende: »Oma« registreret varemærke for margarine m. m. Også på anden måde kan varemærkekarakteren angives, f. eks. ved at ordet i modsætning til den øvrige tekst eller andre opslagsord skrives med stort begyndelsesbogstav eller helt igennem med store bogstaver. Såfremt nogen af de her nævnte fremgangsmåder finder anvendelse, bør en passende forklaring herom optages i værkets forord eller på lignende sted.

Når et ordmærke er optaget i skrifter af nævnte art, synes det også ud fra udgiverens synspunkt at måtte være en fordel, at varemærkenaturen fremhæves. De varer, som føres på markedet under særlige betegnelser, er ikke uforanderlige i sammensætning, type eller konstruktion, idet mærkeindehaveren har

fuld frihed til under mærket at forhandle andre produkter end dem, for hvilke han anvendte mærket, da det opslagsværk, hvori det er optaget, udkom. Denne frihed anvendes også i betydeligt omfang. Et ordmærke har derfor ikke den relativ stabile betydning som almindelige i sproget forekommende ord. Ud fra dette synspunkt burde formentlig i pålidelighedens interesse varemærker såvidt muligt undgås i leksika, håndbøger o. l. værker. Hvis sådanne alligevel medtages, højnes bøgerne værdi ved, at varemærkekarakteren klart fremhæves.

Såfremt registreringshaverens i rimelig tid fremsatte begæring siddes overhørig, medfører dette pligt for den, der herved har udvist forsømmelse, til at offentliggøre en berigtigelse. Pligten påhviler i første række den eller dem, over for hvem begæringen er fremsat. Har mærkeindehaveren f. eks. henvendt sig alene til udgiveren, bliver kun denne ansvarlig, men har udgiveren ladet mærkeindehaverens begæring gå videre til forfatteren, kan denne blive medansvarlig.

Hvorledes berigtigelsen i det enkelte tilfælde skal ske, og i hvilket omfang offentliggørelse herom skal finde sted, må bero på et skøn. Er det pågældende værk kun eller hovedsagelig kun blevet udsendt til abonnenter, vil i almindelighed en særlig rettelse bestemt til at indsættes på vedkommende sted i bogen uden større besvær kunne trykkes og udsendes. Det samme synes at kunne ske, når en større del af oplaget findes tilbage hos forlæggeren eller hos boghandlerne. Herudover kan det undertiden være rimeligt at foreskrive, at berigtigelsen skal bekendtgøres i sådanne presseorganer, som særlig henvender sig til vedkommende interesserede kredse. I visse tilfælde vil sidstnævnte fremgangsmåde måske være den eneste anvendelige. I så fald bør bekendtgørelsen have et videre omfang, end hvor andre former for berigtigelse står til disposition. Såfremt et nyt oplag eller en revideret udgave af værket skal udkomme, bør den skete fejl samtidig berigtiges.

Kapitel II.

Om registrering af varemærker.

§§ 12—24.

Dette kapitel indeholder en række bestemmelser om registrering af varemærker. Foruden de her optagne findes i udkastet andre

bestemmelser af betydning for registreringen, som det dog er fundet mest hensigtsmæssig at optage i de efterfølgende kapitler.

§ 13 indeholder de almindelige forudsæt-

ninger for et varemærkes registrering, medens de særlige hindringer for registreringen findes i § 14. En indskrænkende bestemmelse vedrørende registrerings virkning er optaget i § 15, som også har regler om de såkaldte disclaimers. Forskrifter vedrørende vareklassificeringen findes i § 16. I § 17 gives regler for anmeldelsens indhold. Den i Pariserkonventionen hjemlede særlige udstillingsbeskyttelse omhandles i § 18. I §§ 19—21 gives forskrifter om anmeldelsens behandling hos registreringsmyndigheden. Om beskyttelsestidens længde og om tidspunktet for registreringens fornyelse findes regler i §§ 22—23. Endelig indeholder § 24 hjemmel til at foretage uvæsentlige ændringer i et registreret varemærke.

§ 12.

Bestemmelsen om, at varemærke registret føres af direktøren for patent- og varemærkevæsenet, stemmer med den gældende lovs § 2. Bestemmelsen om udgivelse af Registreringstidende findes i den gældende lovs § 6, hvorefter Registreringstidende udgives »ved offentlig foranstaltning«, medens den ifølge udkastet udgives af direktøren for patent- og varemærkevæsenet, således som tilfældet iøvrigt altid har været.

§ 13.

Denne paragraf indeholder de almindelige forskrifter for et varemærkes registrerbarhed. I 1. stk. 1. punktum defineres kravet om adskillelsesevne, distinktivitet. Det siges her, at et varemærke skal være egnet til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres. Distinktivitetskravet har en dobbelt begrundelse. For det første kan alt for enkle figurer, afbildninger af selve varen samt rent beskrivende eller generiske ord ikke i sig selv anses for at opfylde varemærkets formål, at individualisere en bestemt næringsdrivendes varer og adskille dem fra andres varer af samme eller lignende art. Betegnelser af her nævnte art er ikke egnet til af kundekredsen at opfattes som et individualiseringsmiddel. Dernæst kan det ikke være rigtigt, at en sådan betegnelse forbeholdes en enkelt næringsdrivende, således at andre i branchen ikke må anvende denne. I modsat fald ville friheden til i reklameøjemed og ved varens forhandling at afbilde eller beskrive denne blive utilbørligt begrænset. Disse begrundelser for distinktivitetskravet bør have for øje ved behandlingen af

varemærkeanmeldelser. Ved mærkets bedømmelse bør myndigheden således stille sig følgende spørgsmål: Er mærket egnet til i det praktiske liv at fungere som differentieringsmiddel, og kan det forbeholdes en enkelt erhvervsdrivende, uden at konkurrenternes frihed til loyalt at afbilde, beskrive eller i øvrigt reklamere for varen bliver utilbørligt beskåret. Såfremt et af disse spørgsmål må besvares benægtende, har mærket i sig selv ikke fornøden distinktivitet.

I 2. punktum siges, at et varemærke, der udelukkende eller med kun mindre væsentlige ændringer eller tilføjelser angiver varens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, pris eller oprindelse eller tidspunktet for dens fremstilling, ikke i sig selv skal anses for at have fornødent særpræg. Denne opregning er nærmest en eksemplifikation af det, hvorpå paragraffens indledende hovedregel tager sigte. Reglen finder først og fremmest anvendelse på ordmærker, men også andre mærker omfattes af reglen.

Opregningen af de forskellige former for deskriptive mærker tilslutter sig i det væsentlige den tilsvarende opregning i Pariserkonventionens art. 6 og er således også i overensstemmelse med reglen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1 — dog er det i § 4 nr. 1 anvendte ord »bestemmelse« ændret til »anvendelse«.

Deskriptive er mærker, som udelukkende består af noget, der angiver varens art, beskaffenhed o. s. v., f. eks. ord som »prima«, »delikat«, »ekstra«, »splendid«, »ideal«, »luktus« og »økonomi«. Eksemplerne viser, at visse ord, almindelige kvalitetsbetegnelser o. l. er deskriptive for alle varearter. Andre ord, som blot angiver noget mere specielt, vil ofte kun være deskriptive, for så vidt angår visse varer, f. eks. ord som »radio«, »opal« og »trafik«.

Selv om et klart diskriptivt ord ændres uvæsentligt, eller der til dette gøres ubetydelige tilføjelser, er det stadig diskriptivt. Hvor langt man herved bør gå, illustreres bedst ved nogle eksempler. En ændring som blot består i, at en anden stavemåde end den gængse er anvendt, kan som regel ikke medføre, at et ellers diskriptivt ord får fornøden adskillelsesevne. Ved at ændre ordet »Mokka. f. eks. til »Måkka« eller »Worchester« til »Wuster« — i overensstemmelse med udtalen af ordet — opnås ikke tilstrækkelig distinktivitet. Ej

heller er det tilstrækkeligt at opdele ord ved en eller flere bindestreger, således f. eks. »Uni-Form«, ligesom det som regel ikke vil være nok at fjerne eller tilføje et enkelt bogstav til en deskriptiv betegnelse. I visse tilfælde vil udeladelse af ét bogstav dog kunne forvandle et deskriptivt ord til et distinktivt mærke. Således forvandles f. eks. det deskriptive ord »Prima«, hvis begyndelsesbogstavet udelades, til det distinktive ord »Rima«. Blot at udskifte et bogstav med et andet vil imidlertid normalt ikke være nok til at udelukke deskriptivitet. Undertiden kan dog også på denne måde et ord helt ændre karakter, hvorefter det må anses for registrerbart. Ved en sådan udveksling kan af det generiske ord »Medicin« opstå ord som »Sedicin« eller »Modicin«, der må anses for distinktive. Såfremt der til et deskriptivt ord tilføjes en indifferent stavelse, f. eks. »in«, »on« eller »ol«, opnås som regel heller ikke tilstrækkelig adskillelsesevne, hvorfor et sådant ord normalt ikke kan anses for registrerbart. De anførte retningslinier betyder en skærpelse af gældende praksis, der har været yderst liberal. Under de nordiske drøftelser blev der givet udtryk for, at medens den svenske praksis forekom for streng, var praksis i de øvrige lande muligt for lempelig, hvorfor man ville forsøge at nærme sig hinanden.

Ved bedømmelsen af et ords adskillelsesevne skal ordets betydning på dansk i første række have for øje. Men også ordets betydning på et fremmed sprog kan medføre, at det må anses for deskriptivt. Herved bør især tages hensyn til de øvrige nordiske landes sprog samt til de store hovedsprog. At et ord eventuelt er deskriptivt på et her i landet lidet kendt sprog, vil derimod kunne være uden betydning. Betydningen af et ord på latin eller græsk kan dog for visse varearters vedkommende gøre det uregistrerbart, f. eks. hvis det skal anvendes for lægemidler eller instrumenter til videnskabelige formål eller inden for andre brancher, hvor der gøres brug af betegnelser hentet fra latin eller græsk.

Den omstændighed, at et ord er en sproglig nydannelse, udelukker ikke principielt, at det kan være deskriptivt, f. eks. hvis det er dannet af kendte sprogelementer sammensat efter sædvanlige normer for orddannelser. Nogen almindelig regel om, at et varemærke, som er opstået ved sammensætning af to eller flere

hver for sig deskriptive ord eller orddelle, skal anses for deskriptive, kan derimod ikke opstilles. Ved undersøgelsen af et mærkes registrerbarhed bør det normalt bedømmes i sin helhed. En analyse eller opdeling af mærket i forskellige dele, som prøves hver for sig, bør som regel ikke finde sted.

Ved ord, som angiver varens art, sigtes til almindelige varebenævnelser, d. v. s. generiske ord eller fællesnavne, som betegner en vis vare eller varegruppe, f. eks. »Kaffe« eller »Levnedsmidler«.

Til beskaffenhedsangivende ord henregnes sådanne, som angiver varens egenskaber og kvalitet, og som ikke falder inden for nogen af de øvrige grupper af deskriptive ord. Hertil hører først og fremmest sådanne almindelige kvalitetsbenævnelser som »ekstra«, »prima« og »standard«. Endvidere alle ord, som udtrykker en almindelig værdibedømmelse af varen, således »luxus«, »ideal«, »populær«, »eminent« o. s. v. Beskaffenhedsangivende er også ord, som angiver en speciel egenskab hos varen, således »rokoko« om møbler, »rustfri« for stålvarer, »karat« for guldsmedevare, »dental« for artikler til brug for tandlæger og »hermetik« for levnedsmidler o. s. v.

At et ord antyder en vis egenskab, er suggestivt, er derimod ingen hindring for, at det registreres. Som registrerbart bør f. eks. anses ord som »Facit« for regnemaskiner, »Frigidaire« for køleskabe, »Aquatite« for regnfrakker og »Copynet« for carbonpapir. Nogen skarp grænse mellem beskaffenhedsangivende ord og sådanne, som kun er suggestive, kan ikke drages, men bedømmelsen må bero på de foreliggende særlige omstændigheder.

Ved varens anvendelse sigtes til dens formål; som eksempler på ord, der angiver anvendelsen, kan nævnes »baby« for barnevogne, »lyn« for lynafledere og »blondine« for hårmidler. I visse tilfælde vil et ord kunne angive såvel varens anvendelse som dens art eller beskaffenhed, ligesom det undertiden kan være vanskeligt at afgøre, om et ord angiver beskaffenheden eller anvendelsen. Hvorledes den nærmere rubricering af de deskriptive mærker foretages, er dog af underordnet betydning.

Under varens pris henføres ord som angiver, at varen er særlig billig eller økonomisk let tilgængelig. Erfaringerne viser, at denne registreringshindring ikke foreligger ofte.

Ved varens oprindelse sigtes først og fremmest til geografiske angivelser i almindelighed, såsom bynavne og andre stednavne, men også til navne på lande og andre større områder. Også visse adjektiver, f.eks. »dansk«, »nordisk«, »tropisk« o. s.v. angiver varens oprindelse. Ethvert geografisk navn bør dog ikke anses for at angive varens oprindelse. Navne på sådanne steder, som ikke naturligt vil kunne betegne det sted, hvorfra varen kommer, bør kunne registreres. Efter gældende praksis er f. eks. »Mont Blanc«, »Everest« og »Vesuv« ikke blevet anset for at angive varens oprindelse, og endvidere er i visse tilfælde navne på floder blevet anset for registrerbare. Navne på lidet betydningsfulde steder, der ikke er blevet kendt i forbindelse med fremstillingen eller salget af en bestemt vare, har også kunnet registreres. Ved afgørelsen må hensyn tages såvel til, om det pågældende ord i omsætningskredsen må forventes at ville blive opfattet som navn på varens oprindelsessted, som til, om der ved registreringen ville blive gjort indgreb i retten til en naturlig oprindelsesangivelse. Hvorvidt varen i det specielle tilfælde kommer fra det pågældende sted eller ikke, er som regel uden betydning.

At et varemærke angiver tidspunktet for varens fremstilling er yderst sjældent. Bestemmelsen er for så vidt ikke strengt nødvendig, idet ord som »frisk«, »antik« m. fl. også vil kunne anses for at angive varens beskaffenhed. Forskriften svarer til Pariserkonventionens opregning i art 6 og findes ligeledes i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1.

I § 13, 2. stk., siges, at der ved bedømmelsen af, om et varemærke har fornødent særpræg, skal tages hensyn til alle foreliggende forhold, herunder særlig den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt. Reglen findes i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1 in fine, hvor det siges, at hensyn må tages til alle foreliggende forhold, særlig også varigheden af den brug, der måtte være gjort af mærket. I udkastet er der således ved siden af tiden peget på brugens omfang, idet en omfattende anvendelse af et i sig selv deskriptivt mærke ret hurtigt kan gøre dette til et egentligt varemærke. Gennem brug kan således meget enkle figurer, f. eks. en farvet prik, såvel som deskriptive ord, der gennem brug har fået sekundær betydning ved siden af det pågældende ords primære beskrivende

indhold, anses for et egentligt varemærke. At mærket ikke altid behøver at have været anvendt så meget, at det er blevet indarbejdet, er påpeget i de almindelige motiver. Som regel må brugen have fundet sted eller mærket være blevet kendt her i landet, men absolut nødvendigt er dette ikke.

Reglen gælder alle arter af varemærker og enhver form for deskriptivitet. Hvor det drejer sig om meget enkle figurer, stærkt deskriptive mærker og endnu mere, hvor det er rent generiske ord, der søges registreret, må der kræves en overbevisende dokumentation for, at distinktivitet er opnået.

Reglen i § 13, 2. stk., kommer også til anvendelse på de i § 13, 1. stk., 3. punktum omhandlede varemærker, der udelukkende består af ikke særlig udformede bogstaver eller tal. Herved adskiller det danske udkast sig fra de øvrige nordiske landes, idet disse kvæver fuld indarbejdelse for registrering af bogstav- og talmærker, der ikke har karakter af figurmærker. Det danske udkast følger gældende praksis. Da uheldige resultater af denne ikke foreligger, har kommissionen ikke ment at burde bryde hermed og tilslutte sig den af de øvrige nordiske lande foreslåede regel om fuld indarbejdelse af bogstav- og talmærker, forinden registrering sker.

§ 14.

Denne paragraf indeholder ligesom den gældende varemærkelovs § 4 en række påbud til registreringsmyndigheden om, hvad denne har at påse i henseende til det anmeldte varemærkes indhold og form, førend det registreres. Systematikken er noget ændret bl. a. under hensyn til, at det i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 1 indeholdte almindelige distinktivitetskrav er optaget i udkastets § 13. De pågældende påbud er i øvrigt optaget under 7 numre, at hvilke numrene 1—3 hovedsagelig er motiveret af offentligretlige hensyn, medens numrene 4—7 fortrinsvis tilsigter at beskytte bestående private rettigheder af forskellig art.

Nr. 1. Bestemmelsen skal ses i relation til reglerne i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 5 og 6, hvoraf nr. 5 angår statsvåben, -flag eller andre statskendetegn og nr. 6 officielle kontrolmærker og -stempler. Medens statsvåben, -flag etc. ikke må registreres, uanset hvilke varearter den eventuelle anmeldelse omfatter, skal kontrol- og garantimærker etc.

kun nægtes registreret, når de begæres registreret for samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn eller stempler benyttes. Varemærkekommissionen har overvejet at udvide beskyttelsen for de officielle kontrol- og garantitegn, således at disse skulle have samme absolutte beskyttelse som statskendetegnene. Denne tanke er dog opgivet, hvorfor beskyttelsen for officielle kontrol- og garantitegn kun som hidtil gælder, såfremt varemærket ønskes registreret for de samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn benyttes. Efter Pariserkonventionen er unionslandene også kun forpligtet til at yde en sådan begrænset beskyttelse for disse kendetegn. I konventionens art. 6 c siges:

»Unionslandene er enige om at afslå eller ophæve registreringen og ved dertil egnede midler at forbyde brugen enten som varemærker, eller som bestanddele af disse, af våben, flag og andre statsemblemer, tilhørende unionslandene, samt af dem antagne officielle kontrol- og garantimærker og -stempler, ligesom alt, hvad der fra et heraldisk synspunkt må anses som efterligning deraf, når en sådan brug ikke er tilladt af vedkommende myndigheder.

Forbudet mod at benytte officielle kontrol- og garantimærker og -stempler skal alene finde anvendelse i tilfælde, hvor de mærker, som indeholder dem, er bestemt til at bruges på varer af samme eller lignende art.«

Den i ovennævnte konventionsbestemmelse påbudte beskyttelse er i nærværende udkast udvidet, således at ikke blot gengivelser af de ommeldte kendetegn er udelukket fra uhjemlet registrering, men også særlige benævnelser herfor er omfattet af forbudsreglen. Herefter må benævnelser som »Dannebrog«, »Tricoloren«, »Union Jack« og »Stars and Stripes« ikke registreres som varemærker, medmindre hjemmel hertil godtgøres.

De kontraherende lande har ved Pariserkonventionen forpligtet sig til gennem det internationale bureau i Bern gensidigt at stille hverandre en fortegnelse over de statsemblemer, officielle kontrol- og garantimærker og -stempler, som de ønsker at stille under beskyttelse af konventionens ovennævnte regel i art. 6 c. Kun et fåtal af unionslandene, herunder Danmark, har udarbejdet en sådan

fortegnelse. Den danske fortegnelse, der, ligesom de af andre unionslande udarbejdede fortegnelser, er tilgængelig for offentligheden i direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, indeholder rigsvåbnet i samtlige anvendte former, kongekronen, det lille rigsvåben, kabinetsvåbnet, Færøernes vædder, orlogsflaget (splitflaget), handelsflaget (stutflaget) samt en række officielle kontrol- og garantitegn og -stempler, bl. a. »Lurmærket« og statsgardeinens holdighedsstempel (3 tårne for ædle metalvarer).

Beskyttelsen i Danmark for de her omhandlede kendetegn er ikke gjort afhængig af at ovennævnte fortegnelse er modtaget. Også stater, som ikke tilhører Pariserkonventionen, er anset for berettiget til at gøre krav på en sådan beskyttelse. Udkastet tilsigter ikke at bryde hermed.

Udenlandske kommunale våben er efter gældende lov ikke direkte beskyttet her i landet. Udkastet er i overensstemmelse hermed. Dette udelukker dog ikke, at uhjemlet brug af udenlandske kommunevåben som varemærke eller bestanddel heraf kan være retsstridig, idet sådan brug kan anses for stridende mod den offentlige orden eller virke vildledende.

Beskyttelsen for statsvåben og de i øvrigt i den gældende varemærkelov nævnte officielle kendetegn omfatter også efterligninger heraf. Udkastets bestemmelse har samme rækkevidde. De almindelige synspunkter vedrørende varemærkers forvekslelighed er i praksis anvendt over for statsvåben m. v. Denne praksis bør efter kommissionens mening opretholdes.

Udkastet omfatter endvidere som noget nyt officielle internationale kendetegn. Når mærker indeholdende internationale kendetegn, såsom De Forenede Nationers navn og emblem, også hidtil er nægtet optaget i varemærkeregistret, medmindre hjemmel forelå, er dette sket efter bestemmelsen i den gældende lovs § 4 nr. 7, der forbyder registrering af varemærker, der indeholder fremstillinger, som kan vække forargelse eller som på anden måde strider mod den offentlige orden, jfr. også lov nr. 108 af 23. marts 1948 om tillæg til lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. En mere direkte hjemmel er fundet ønskelig.

I forbindelse med bestemmelsen under rubrum 1 henvises også til reglen i konkurrence-

lovens § 4, hvorefter uhjemlet brug af »Røde Kors« og efterligning heraf er forbudt, enten den sker i kommercielt eller i et hvilket som helst andet øjemed. Enhver uhjemlet brug af emblemet »Røde Kors« enten som figurmærke eller som benævnelse er således udelukket. Det samme gælder enhver efterligning af nævnte mærke eller benævnelse.

Nr. 2. Denne bestemmelse svarer i det væsentlige til reglen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 3, hvorefter varemærket ikke må registreres, når det indeholder urigtige og åbenbart vildledende angivelser. Bestemmelsen blev optaget i varemærkeloven i 1936 under hensyn til det i konkurrencelovens § 1 indeholdte forbud mod benyttelse af urigtige eller vildledende angivelser til påvirkning af efterspørgslen. Bestemmelsen i den gældende lovs § 4 nr. 2 kræver for at finde anvendelse, at de angivelser, mærket indeholder, på én gang er urigtige og vildledende. Den blotte kendsgerning, at en angivelse er urigtig, kan derfor ikke altid motivere en nægtelse af at registrere et varemærke, der indeholder denne angivelse, for så vidt der ikke deraf kan opstå fare for, at det købende publikum vildledes. I motiverne til den gældende lovs § 4 nr. 3 siges, at der næppe vil være noget til hinder for at registrere et ord som »Diamant« for pudsecrème. Derimod vil fare for åbenbar vildledelse foreligge, hvis et ord som »Fløde« registreres for margarine eller »Alkohol« for frugtdrikke. — Ligesom reglen i den gældende lovs § 4 nr. 3 bør reglen i rubrum 2 anvendes med varsomhed, idet nogen ændring ikke er tilsigtet ved udeladelse af ordet »åbenbart«. Registreringen bør således ikke nægtes, medmindre det er utvivlsomt, at mærket må vildlede det købende publikum. Hvorvidt vildledelse i praksis må antages at ville ske, må især bero på, om de under mærket forhandlede varer har de egenskaber, hvorom de i mærket optagne angivelser vækker forestilling. Sådanne spørgsmål vil kun i særlige tilfælde aktualiseres under registreringsmyndighedens prøvelse. Indeholder et mærke f. eks. et geografisk navn, som antyder varens oprindelse, må myndigheden normalt kunne gå ud fra, at oprindelsesangivelsen er rigtig. Nogen undersøgelse eller særlig prøvelse skal i et sådant tilfælde ikke finde sted, og nogen kvalitetsbedømmelse af anmelderens varer kan registreringsmyndigheden ikke foretage.

Også mærker, som udelukkende består af figurer, kan afslås som vildledende, f. eks. billedet af en bikube for kunsthonning.

Som allerede nævnt gør ikke enhver urigtig angivelse, der er optaget i et mærke, dette vildledende, således er »Opal« ikke vildledende for sæbe.

Registreringsforbudet retter sig kun mod mærker, som er egnet til at vildlede angående visse egenskaber ved varen eller med andre ord mærker, som er egnet til at fremkalde en urigtig opfattelse om varens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, pris eller oprindelsessted eller angående tidspunktet for dens fremstilling.

Et varemærke skal ikke anses for vildledende alene af den grund, at det er så ligt en andens varemærke, at omsætningskredsen ved mærkernes brug muligt kan bibringes den opfattelse, at de med mærket forsynede varer hidrører fra samme virksomhed. Foreligger i et sådant tilfælde samtykke fra indehaveren af det ældre varemærke til det yngre mærkes registrering, vil normalt intet være til hinder herfor. Registrering af identiske mærker for samme varearter finder dog ikke sted, medmindre de pågældende er i fælleseje om mærket eller der i øvrigt består en forretningsmæssig samhørighed, der kan ligestilles hermed, og af et sådant indhold, at køberne ikke vildledes ved mærkets brug.

Praksis, hvorefter »dobbeltregistrering« således ikke tillades, begrundes med, at registrering af identiske varemærker for samme varearter ville være i strid med varemærkets formål: i omsætningen at adskille mærkeindehaverens varer fra andres varer af samme slags. Nævnte praksis er derimod ikke noget værn mod, at det købende publikum kan få en fejlagtig opfattelse med hensyn til, fra hvem en vare hidrører, idet en mærkeindehaver kan tillade andre at benytte hans varemærke. Hertil kommer, at mærker, der ikke er identiske, men dog forvekslelige, kan registreres for forskellige, såfremt indehaveren af den ældre ret giver samtykke til det yngre mærkes registrering. Meddeles et sådant samtykke, opfattes dette som udtryk for, at forveksling ikke i brug vil finde sted, idet mærkerne rent faktisk vil blive anvendt for forskellige varearter.

Enkelte eksempler på tilfælde, hvor registreringsforbudet må finde anvendelse, skal anføres:

Afbildningen af en ko kan være vildledende

de som varemærke for margarine og afbildningen af en dyrehud for læderimitation. Søges ordet »Leo Penicillin« registreret for en medicinalvare, der ikke er et penicillinpræparat, må den her nævnte regel også kunne finde anvendelse; men såfremt varearten blot angives som medicinalvare, må registreringsmyndigheden gå ud fra, at mærket er bestemt for et penicillinpræparat, og at det ikke kan anses for vildledende.

Indeholder et mærke afbildninger af medaljer eller angivelser af, at varen er tilkendt guldmedalje eller lignende udmærkelsestegn, må anmelderen dokumentere sin ret til disses anvendelse. En angivelse i mærket om, at varen er beskyttet ved patent eller mønsteregistreret eller er genstand for en sådan ansøgning, kan være vildledende, hvis f. eks. den påberåbte beskyttelse kun gælder i udlandet, eller hvis en her gældende beskyttelse er bortfaldet, eller hvis ansøgningen er blevet afslået.

Udokumenterede udtalelser f. eks. »anbefales af læger« o. 1. bør også anses for vildledende. Derimod er der intet til hinder for, at et mærke indeholder angivelser, som er egnet til at fremkalde det indtryk, at varen er af høj kvalitet eller i øvrigt er i besiddelse af ønskværdige egenskaber.

I visse tilfælde kan et ordmærke være deskriptivt eller på grænsen til det deskriptive for visse varearter og derfor vildledende som benævnelse for andre lignende varearter. Ordet »Sherry« er f. eks. deskriptivt i relation til »Sherry«, men vildledende for anden vin. Falder varerne inden for helt forskellige områder, kan fare for vildledelse næppe antages, hvilket belyses af eksemplet med »Diamant« som varemærke for skocremer.

Urigtige indtryk af varens geografiske oprindelse kan fremkaldes af såvel billedmotiver som af tekstangivelser, der er optaget i varemærket. Indeholder mærket et geografisk navn som »Helsingør«, »Danmark«, »U.S.A.« o. s. v., og vedrører det varer, som ikke har nogen forbindelse med den således angivne stedsbetegnelse, vil det normalt være vildledende. Tilsvarende gælder adjektiver med geografisk betydning, såsom dansk, svensk, norsk o. s. v. Dog må bemærkes, at talrige geografiske betegnelser har udviklet sig til generiske benævnelser, der efter handelsskik kun tjener til at angive varens art. Drejer det sig om en sådan benævnelse, kan mærket ikke

anses for vildledende. Blandt billedmotiver, der vil kunne tænkes at vildlede angående varens geografiske oprindelse, kan nævnes visse nationale symboler, f. eks. »Moder Danmark« eller kendte nationale mindesmærker. Forestillingen om en bestemt geografisk oprindelse kan undertiden bestyrkes ved mærkets udførelse i særlige farvekombinationer, f. eks. »Tricoloren« — blåt, hvidt og rødt — i forbindelse med et mærke, som også ellers antyder fransk oprindelse, men alene kan en bestemt farvekombination næppe tænkes at virke vildledende.

Et varemærke indeholder undertiden beskrivende tekst af forskellig slags, brugsanvisninger o. 1. Særlig er dette almindeligt i etiketter og vareudstyrmærker. Er til en sådan tekst anvendt et fremmed sprog, kan derved fremkaldes forestilling om en bestemt geografisk oprindelse. Når forestillingen i et sådant tilfælde ikke svarer til de virkelige forhold, kan mærket vildlede. Ved bedømmelsen bør dog haves for øje, at det inden for visse brancher kan være kutyme, at sådanne tekstangivelser, uanset varens oprindelse, affattes på et fremmed sprog. Som eksempel kan nævnes, at det er skik at anvende det engelske sprog i cigaretmærker, ligesom franske ord i betydelig udstrækning anvendes som varemærker for parfumerivarer o. 1. Sådanne mærker rammes som regel ikke af registreringsforbudet. Bedømmelsen må foretages i overensstemmelse med kriterierne i konkurrencelovens § 3, 3. og 4. stk. Nærmere at undersøge rigtigheden af i varemærker optagne brugsanvisninger og lignende er ikke registreringsmyndighedens opgave.

Ligesom brug af et deskriptivt mærke i visse tilfælde kan gøre dette til et registrerbart varemærke, kan brug af et varemærke, som i og for sig er vildledende, også medføre, at mærket får sekundær betydning og derfor ikke længere virker vildledende.

Nr. 3. Bestemmelsen foreskriver, at varemærket ikke må registreres, når det i øvrigt strider mod lov eller offentlig orden eller er egnet til at vække forargelse. Reglen svarer til den gældende lovs § 4 nr. 7, hvorefter varemærket ikke må registreres, når det indeholder fremstillinger, der kan vække forargelse eller på anden måde strider mod den offentlige orden. Ved ordene »på anden måde strider mod den offentlige orden« sigtes nemlig også til mærker, som strider mod gæl-

dende lov. Da de i forslaget under rubrum 1 og 2 optagne bestemmelser — i hvert fald i en vis udstrækning — også angår mærker, som strider mod lov eller offentlig orden, er, for at bestemmelserne i nr. 1—3 ikke delvis skal dække hverandre, den fremgangsmåde fulgt, at det mere generelle forbud mod mærker, som strider mod lov eller offentlig orden, er placeret efter de to mere begrænsede registreringsforbud. Ved formuleringen af rubrum 3, hvor det siges »i øvrigt strider mod lov eller offentlig orden« er hensyn også taget hertil.

Ved mærker, som strider mod lov, sigtes såvel til mærker, hvis udseende er i strid med gældende lovgivning, som til sådanne, hvis anvendelse vil være retsstridig.

Som stridende mod den offentlige orden må sådanne mærker anses, som vækker anstød ud fra et politisk, moralsk eller religiøst synspunkt. Ved siden heraf får kategorien »mærker egnet til at vække forargelse« mindre betydning. Denne afslagsgrund finder kun rent undtagelsesvis anvendelse.

Ved anvendelse af reglen i rubrum 3 må den i art. 7 i Pariserkonventionen optagne bestemmelse, hvorefter beskaffenheden af den vare, for hvilken et varemærke er bestemt, ikke i noget tilfælde må være til hinder for mærkets registrering, haves for øje. Den omstændighed, at handel med visse varer ved lov er forbudt eller begrænset, eller at varen anvendes til formål, som strider mod god moral, medfører ikke i sig selv, at det for varen bestemte mærke rammes af bestemmelsen om mærker, som strider mod lov etc.

Nr. 4. Reglen bestemmer, at varemærket ikke må registreres, når det indeholder noget, der er egnet til at opfattes som anden mands firma eller som anden mands navn eller portræt, og der ikke derved sigtes til forlængst afdøde personer, eller når det indeholder særegent navn på eller afbildning af anden mands faste ejendom. Reglen afløser bestemmelsen i den gældende varemærkelovs § 4 nr. 4, hvorefter varemærket ikke må registreres, når det uden hjemmel indeholder portræt af en anden person end anmelderen, eller angivelser, der tydeligt fremtræder som navnet på en anden person eller et andet firma end anmelderens, eller som navnet på anden mands faste ejendom. I udkastets regel er gjort en udtrykkelig undtagelse for »forlængst afdøde personer«. Denne

tilføjelse betyder ingen ændring i gældende registreringspraksis, idet det som hovedregel har været således, at forlængst afdøde personers navne og portrætter kunne anvendes som varemærker. Ny er reglen om, at mærket ikke uhjemlet må indeholde afbildningen af anden mands faste ejendom. Ved brug af navn på eller afbildning af anden mands faste ejendom kan reglen i rubrum 2 muligt også blive anvendelig. En begrænsning i forhold til reglen i den gældende lovs § 4 nr. 4 er sket ved, at kun særegent navn på anden mands faste ejendom udelukkes fra registrering. Praksis har dog været i overensstemmelse hermed, idet ikke ethvert almindeligt ejendomsnavn såsom »Solhøj« o. lign. i sig selv er anset at være til hinder for, at tilsvarende betegnelser registreres som varemærker. Registreringsforbudet i rubrum 4 angår navn og firma i uforandret skikkelse eller med kun ubetydelige tilføjelser eller ændringer. Er navn og firma taget i brug som varemærker, finder også reglen i rubrum 6 anvendelse, idet »navnene« da må behandles som andre varemærker efter det almindelige forvekslingskriterium, der findes i udkastets § 6.

Ved navn sigtes ikke blot til borgerligt navn, men også til pseudonym, signatur, artistnavn o. lign. benævnelse, under hvilken nogen, f. eks. en kunstner, er blevet kendt. Også fingerede navne er udelukket fra registrering, hvilket sædvanligt også vil følge af reglen under rubrum 3. Beskyttelsen for navn og firma omfatter i første række danske navne og firmaer, men også udenlandske firmanavne og personnavne omfattes af reglen jfr. Pariserkonventionens art. 8. Nogen særlig undersøgelse vedrørende forekomsten af sådanne udenlandske firmanavne og personnavne kan imidlertid ikke foretages. Spørgsmålet om disses beskyttelse vil derfor normalt blive et domstolsspørgsmål. Med hensyn til danske firmaer kan undersøgelsen som regel kun strække sig til sådanne, som er optaget i aktieselskabsregistret eller i handelsregistre.

Til uregistrerede firmaer kan hensyn kun tages, såfremt disse måtte være registreringsmyndigheden bekendt, hvorfor spørgsmål af denne karakter også hovedsagelig bliver afgjort ved domstolene. »Fremlæggelse« i medfør af § 20 vil medføre, at der bliver adgang til for indehavere af sådanne firmaer at ned-

lægge indsigelse mod registreringer, der ville stride mod firmareten.

Beskyttelsen vedrører alene anden mands navn eller firma. Der er intet til hinder for, at en anmelder optager eget personnavn eller eget firmanavn i varemærket. Optages personnavnet i varemærket, må dette dog i reglen identificeres ved fornavn eller forbogstaver for det eller de fornavne, anmelderen normalt anvender. Drejer det sig om navne af almindelig karakter, således af kredsen, der bærer navnet, ikke kan afgrænses, vil en præcisering af navnet normalt ikke være påkrævet. Retten til som varemærke at anvende eget personnavn begrænses dog af reglen i udkastets § 3, hvorefter brugen ikke må ske på en måde, der er egnet til at fremkalde forveksling med andres varemærker.

Reglen i det omhandlede rubrum hjemler endvidere beskyttelse for andens portræt. Herved sigtes til afbildninger af andre personer end anmelderen — det være sig fotografi eller gengivelse af maleri, tegning eller skulptur. Også karikaturer kan omfattes af registreringsforbudet. Brug af karikaturer kan endvidere tænkes at falde ind under reglen i rubrum 3.

Når anmelderen har vedkommendes samtykke til i mærket at optage de i rubrum 4 omhandlede elementer, kan ifølge bestemmelsen i § 14, 2. stk. registrering finde sted. Imidlertid kan en sådan hjemlet brug efter omstændighederne falde ind under reglen i rubrum 2, hvorefter mærker, der er egnet til at vildlede, ikke må registreres.

Nr. 5. Her bestemmes, at varemærket ikke må registreres, når det indeholder noget, der er egnet til at opfattes som særegen titel på en andens beskyttede litterære eller kunstneriske værk, eller når det krænker en andens ophavsret til sådant værk eller en andens patentret, mønsterret eller ret til fotografisk billede.

En hertil svarende regel findes ikke i den gældende varemærkelov. Nogen større betydning vil dette registreringsforbud dog næppe få.

Beskyttelse for titlen på et litterært eller kunstnerisk værk gives kun, når talen er om en særegen **titel**, og beskyttelsen ydes kun, så længe forfatterretten består. Efter dennes udløb er det dog muligt, at registrering af en sådan titel som varemærke må nægtes på

grund af manglende adskillelsesevne, jfr. udkastets § 13.

Nærværende bestemmelse beskytter også i anden henseende mod, at et litterært eller kunstnerisk værk ubehørigt registreres som varemærke. Registrering skal således nægtes, hvis mærket f. eks. indeholder et vers, som nyder beskyttelse efter forfatterretten, eller et maleri eller en skulptur, som nyder kunstnerretsbeskyttelse, jfr. loven om forfatterret og kunstnerret. Endvidere beskyttes fotografier, som nyder beskyttelse i medfør af lov om eneret til fotografiske arbejder nr. 131 af 13. maj 1911. Også mønstre registreret i medfør af lov om mønstre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 193 af 1. september 1936, er beskyttet mod ubehørig registrering som varemærke. Det samme gælder patenterede opfindelser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 192 af samme dato.

Fra det i rubrum 5 indeholdte forbud kan dispenseres, når anmelderen fremskaffer samtykke til registrering fra indehaveren af vedkommende rettighed.

Nr. 6. Reglen forbyder registrering, når mærket er forveksleligt med et her i landet efter en tidligere anmeldelse registreret varemærke, eller med et varemærke, der er taget i brug her i landet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes her.

Ved registreringsmyndighedens behandling af anmeldte varemærker er undersøgelsen af mærkernes lighed med ældre registrerede mærker en af de vigtigste opgaver. Ændringer, som vil kunne lette og forenkle dette arbejde samt øge undersøgelsesresultatets pålidelighed, bør overvejes, førend den nye lov træder i kraft, jfr. bemærkningerne til § 16.

Efter rubrum 6 er varemærker, der er taget i brug her i landet uden at være registreret, også til hinder for, at senere anmeldte varemærker, der er forvekslelige hermed, optages i registret. Reglen afløser den gældende varemærkelovs § 4 nr. 2, hvorefter varemærket ikke må registreres, hvis det er forveksleligt med et mærke, som er vitterlig kendt og anvendt her i landet. Udkastets regel fremtræder som en udvidelse af den i den gældende lovs § 4 nr. 2 hjemlede beskyttelse, men denne udvidelse er af formel karakter, idet den gældende lovs § 10, 4. stk. hjemler en førstebrugers ret også til mærker, der blot er taget i brug i udlandet. Om en førstebrugers ret i

medfør af § 10, 4. stk. er opstået, er dog ikke et administrativt, men et domstolsspørgsmål. Efter reglen i rubrum 6 skal et varemærke afslås, såfremt det over for registreringsmyndigheden godtgøres, at mærket eller et hermed forveksleligt er taget i brug for varer, ligeartede med dem, for hvilke det anmeldte mærke ønskes registreret. Det mærke, der kun er taget i brug i udlandet, vil ifølge reglen i rubrum 7 alene være beskyttet over for den anmelder, der kendte eller burde kende mærket, se bemærkningerne nedenfor til rubrum 7. I øvrigt henvises til de almindelige motiver vedrørende »Varemærkerettens opståen«.

Registreringsmyndigheden undersøger kun i begrænset udstrækning, om et anmeldt varemærke allerede måtte være anvendt af andre. En sådan undersøgelse kan heller ikke foretages med nogen større sikkerhed. Den i udkastets § 20 foreslåede »fremlæggelse« må forventes at føre til væsentlig bedre resultater. For at et varemærke skal anses for at være taget i brug kræves, at det faktisk anvendes, det være sig på selve varen eller dens indpakning, i reklamer, på forretningspapirer el. lign. At en virksomhed har gjort visse forberedelser til at tage et mærke i brug, f. eks. søgt registrering, bestilt tryksager o. lign., er ikke i sig selv tilstrækkeligt.

Reglen om beskyttelse for ibrugtagne kendtegn tilsigter at værne mærker, som efter at være blevet taget i brug anvendes fortløbende. Har mærket været ude af brug, udelukker dette dog ikke beskyttelse, såfremt ophøret kun har været af kortere varighed eller er foranlediget af særlige omstændigheder. Er brugen af mærket ophørt under sådanne omstændigheder, at mærket må anses for opgivet, kan fortsat beskyttelse ikke kræves.

Nr. 7. Efter denne regel må varemærket ikke registreres, når det er forveksleligt med et varemærke, der er taget i brug i udlandet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes dér, og anmelderen på anmeldelsens tidspunkt kendte eller burde kende dette.

Denne regel værner således det varemærke, der er taget i brug i udlandet, såfremt den, der anmelder det til registrering her i landet, kendte eller burde kende mærket, da anmeldelsen blev indgivet. Som det fremgår af bemærkningerne til rubrum 6, er denne regel en begrænsning af reglen om førstbrugers ret i den gældende lovs § 10, 4. stk. Når kommis-

sionen har foreslået en sådan begrænsning i beskyttelsen for det varemærke, der alene er taget i brug i udlandet, er grunden hertil i første række den, at de forventninger, der ved lovændringen i 1936 blev næret til, at de øvrige lande, der har tiltrådt Pariserkonventionen, ville følge efter, blev skuffet. I praksis vil reglen medføre, at stort set kun sådanne varemærker, som i udlandet er anvendt i en vis udstrækning, vil kunne nyde beskyttelse, idet kun disse mærker kan formodes at være kendt her i landet enten af forbrugerne eller af branchens medlemmer. Foreligger ond tro, vil en stedfunden registrering dog kunne anfægtes, selv om mærkets brug i udlandet kun har været ringe. — Med hensyn til forståelsen af, hvad der kræves, for at et mærke kan siges at være taget i brug, henvises i øvrigt til ovenstående bemærkninger til rubrum 6.

I § 14, 2. stk. siges, at uanset bestemmelserne under nr. 4, 5, 6 og 7 kan registrering finde sted, såfremt fornøden hjemmel foreligger, og der ikke er anledning til at antage, at registreringen vil virke vildledende.

Efter gældende praksis vil i de tilfælde, hvor et anmeldt varemærke kolliderer med de i varemærkeloven indeholdte bestemmelser til værn for privatretlige interesser, samtykke til registreringen fra den pågældende retsindehaver bevirke, at registreringen kan finde sted. Dog påses fra myndighedens side, at der ikke finder såkaldt »dobbeltregistrering« sted, d. v. s. at identiske varemærker ikke registreres for forskellige erhvervsdrivende for samme varearter. Se i øvrigt herom i bemærkningerne til § 14 nr. 2.

Med hensyn til slægtsnavne bemærkes, at der som regel findes flere, der bærer navnet, hvorfor en enkelt af disse ikke kan disponere over navneretten til skade for de øvrige bærere. I sådanne tilfælde kan samtykke derfor kun mere sjældent få betydning, f. eks. når navnet gennem sammensætning med fornavn eller portræt åbenbart blot sigter til den individuelle bærer af navnet, der har givet samtykke til dets anvendelse. Portrætter forekommer ikke sjældent i varemærker. Ofte drejer det sig om kongelige personer eller andre kendte personer, et firmas grundlægger, en opfinder o. lign. Den person, der er afbildet i et mærke, vil i almindelighed uden begrænsning kunne give samtykke til registreringen. Fare for vildledelse vil kun undtagelsesvis kunne tænkes at opstå i disse tilfælde. Lige-

ledes må samtykke normalt godtages, når det drejer sig om udnyttelse af forfatter- og kunstnerrettigheder og de øvrige rettigheder, som er omfattet af reglen i rubrum 5.

§ 15.

Denne paragraf indeholder bestemmelser om såkaldte »disclaimers«. Ved dette ord, som inden for fagsproget på den industrielle retsbeskyttelses område må siges at have vundet hævd, forstås en udtrykkelig undtagelse fra varemærke- eller patentbeskyttelsen, der tilsigter en tydeliggørelse af den pågældende ret-tighed. For så vidt angår varemærkeretten, kan undtagelsen angå enten et vist element i selve mærket eller en vareart, som på grund af vareangivelsen ellers ville være omfattet af beskyttelsen. Kun den første slags disclaimers behandles i nærværende paragraf.

Paragraf 15 angår alene det registrerede varemærke, men tager ligesom reglen i § 5, der gælder såvel det registrerede som det uregistrerede mærke, sigte på en tydeliggørelse af varemærkerettens indhold. Den gældende varemærkelovs § 7 indeholder en regel tilsvarende den, der er optaget i nærværende paragrafs 1. stk., men i mindre detaljeret skikkelse. Hjemlen for brug af disclaimers findes i § 15, 2. stk. Uanset at bestemmelser om anvendelse af disclaimers ikke har foreligget, har man dog i dansk praksis undtagelsesvis gjort brug heraf, først og fremmest ved udstyrsregistreringer, idet tilfælde har foreligget, hvor en registrering uden en sådan disclaimer ville kunne virke uforståelig eller endog vildledende. Erfaringen har vist, at der også i andre tilfælde kan være brug for ved en disclaimer nærmere at præcisere en registrerings indhold. I udkastet gives udtrykkelig hjemmel herfor.

Når et registreret varemærke indeholder et uregistrerbart element, f. eks. et deskriptivt ord, omfattes dette ikke af beskyttelsen. At forholdet er således, følger af almindelige varemærkeretlige grundsætninger og af reglen i den gældende varemærkelovs § 7. For udenforstående — og også for mærkeindehaveren selv — kan det imidlertid forekomme usikkert, om registreringen medfører nogen ret til det pågældende element eller ej. For mærkeindehaveren kan det desuden være fristende at påberåbe sig registreringen til støtte for kravet om en sådan ret. I sådanne tilfælde skulle en disclaimer vedrørende det pågæl-

dende ord klarlægge spørgsmålet og således fjerne faren for, at det blev påberåbt til støtte for en videregående ret, end der faktisk foreligger.

I talrige tilfælde indgår i varemærker uregistrerbare elementer, såsom beskrivende tekst, generiske ord, afbildninger af selve varen o. s. v., uden at dette behøver at foranledige usikkerhed om retsbeskyttelsens omfang. I almindelighed må det stå enhver klart, at nogen eneret til sådanne elementer ikke følger af registreringen, hvorfor der ikke er brug for nogen disclaimer. Disclaimerreglen må ikke give anledning til den modsætningslutning, at alle i mærket indeholdte bestanddele, hvortil ingen disclaimer er knyttet, er beskyttet ved registreringen. Bedømmelsen sker af mærket som helhed, hvilken beskyttelse der er opnået til mærkets enkelte bestanddele, bliver endeligt et domstolsspørgsmål, der må afgøres under hensyntagen til samtlige foreliggende omstændigheder, herunder især i hvilken grad de pågældende dele præger mærket.

1. stk. tager sigte på det store antal registreringer af sammensatte mærker, hvor tvivl om enerettens omfang i overensstemmelse med det ovenfor anførte ikke behøver at befrygtes. Her bestemmes således, at den ved registrering opnåede varemærkeret ikke omfatter sådanne dele af mærket, som ikke særskilt kan registreres. Dette følger, som ovenfor nævnt, af almindelige varemærkeretlige grundsætninger, men det er fundet rigtigt direkte at udtale dette.

Under de nordiske forhandlinger blev der givet udtryk for, at de i paragraffen optagne bestemmelser om disclaimers uden reglen i 1. stk. kunne give anledning til den modsætningslutning, at det, som ikke udtrykkelig var undtaget, altid var beskyttet, hvilket ville medføre, at disclaimers måtte anvendes i et alt for stort omfang. At eneretten ikke omfatter uregistrerbare bestanddele af mærket medfører, at disse bestanddele uanset registreringen kan anvendes af enhver. Derimod er mærket i dets helhed beskyttet, også når helhedsindtrykket i væsentlig grad beror på de uregistrerbare bestanddele. Den, som gør indgreb i retten til et sådant mærke, kan ikke til sin frifindelse påberåbe sig bestemmelsen i § 15, 1. stk. På den anden side er han ikke af registreringen hindret i at anvende de uregistrerbare elementer, forudsat at han kombi-

nerer dem på en sådan måde, at det nye mærke ikke bliver forveksleligt med det registrerede, jfr. grundsætningen i konkurrence-lovens § 9.

2. stk. indeholder hovedreglen om disclaimers. Det bestemmes her, at såfremt et mærke indeholder bestanddele, der ikke kan registreres, og der er særlig anledning til at tro, at mærkets registrering kan medføre tvivl med hensyn til varemærkerettens omfang, kan sådanne bestanddele ved registreringen udtrykkelig undtages fra beskyttelsen.

Disclaimers skal kun anvendes, hvor særlig anledning findes til at antage, at registreringens indhold ellers kan misforstås. En sådan anledning synes kun at foreligge, når den pågældende bestanddels uregistrerbare natur ikke kan anses for at stå klart for den, som har normal viden om den pågældende vareart. At f. eks. varens generiske navn eller navnet på det sted, hvor varen fremstilles, indgår i mærket, kan næppe give anledning til tvivl med hensyn til beskyttelsens omfang. Indeholder mærket derimod et deskriptivt ord med et vist særpræg — skønt ikke til registrering tilstrækkeligt — kan enerettens omfang tænkes at måtte klarlægges gennem en disclaimer. I visse tilfælde kan det være ønskeligt gennem en disclaimer at undtage også et rent generisk ord — således når mærket blot består af to eller flere ord, hvoraf et er generisk, f. eks. »Penicillin Leo«.

Særlig betydning må disclaimersystemet forventes at få ved udstyrsregistreringerne, ved hvilke de da også først blev taget i brug. Her må det nemlig anses for vigtigt, at muligheden for registrering ikke misbruges til skade for udviklingen på emballageområdet eller til skade for branchens handlefrihed. På dette område bør disclaimers komme til anvendelse, såvel når det drejer sig om tekniske funktioner (jfr. § 5), som når almindelig anvendte karton- og flasketyper o. l. indgår i mærket. En disclaimer forudsættes at skulle noteres i varemærkerregistret og i de udskrifter, der udfærdiges af dette og bekendtgøres i »Registreringstidende«. Den nærmere udformning af disclaimeren kommer til at bero på de i det konkrete tilfælde foreliggende omstændigheder.

3. stk. bestemmer, at såfremt det senere viser sig, at dele af mærket, som er blevet undtaget fra beskyttelsen, er blevet registrerbare, kan en ny registrering foretages af disse

dele eller af selve mærket uden den i 2. stk. angivne begrænsning.

Som udviklet i de almindelige motiver og i motiverne til § 13, kan noget, som ikke i og for sig har tilstrækkelig adskillelsesevne til at være registrerbart, ved anvendelse og navnlig ved indarbejdelse få en sådan evne. Er en del af varemærket blevet undtaget ved registreringen, men senere gennem anvendelse har erhvervet distinktivitet, kan en sådan bestanddel af mærket i henhold til bestemmelsen på indehaverens begæring registreres, enten alene eller sammen med mærket i øvrigt uden nogen disclaimer.

§ 16.

I denne paragraf bestemmes, at varemærket registreres i én eller flere vareklasser, samt at inddelingen i vareklasser fastsættes ved en af handelsministeren udfærdiget bekendtgørelse.

De med klasseregistreringen forbundne problemer er udførligt behandlet i de almindelige motiver.

Den til det internationale classesystem hørende varefortegnelse, som indeholder ca. 20.000 varearter, foreligger med fransk, tysk og engelsk tekst. Varearterne er optaget i alfabetisk orden efter vareartens benævnelse på fransk. En tilsvarende alfabetisk fortegnelse alene på engelsk er udgivet som bilag til de engelske Trade Mark Rules, 1938, Schedule IV. Hertil hører også en opstilling på engelsk over de samme varearter, klassevis alfabetisk ordnet. Det vil være nødvendigt at foretage en oversættelse af den til det internationale classesystem hørende varefortegnelse. På den i Nice i juni 1957 afholdte diplomatiske konference, der bl. a. førte til oprettelsen af et nyt arrangement angående international klassificering af varearter til brug ved registrering af varemærker, kaldet »Nicearrangementet«, blev det vedtaget at modernisere ovennævnte classesystem og supplere det med en klassedeling til brug ved registrering af varemærker for arbejds- og tjenesteydelser (servicemærker), se nærmere om disse mærker i bemærkningerne til 1.

§ 17.

Denne paragraf vedrører varemærkeanmeldelsens indhold. Den, der vil søge et varemærke registreret, skal til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet indgive en skrift-

lig anmeldelse. Anmeldelsen skal indeholde en gengivelse af mærket, oplysning om anmelderens navn eller firma samt om hans erhverv. Anmeldelsen skal endvidere indeholde oplysninger om de varearter eller vareklasser, for hvilke mærket ønskes registreret.

I lovteksten er kun medtaget de mest nødvendige oplysninger om anmeldelsens indhold. De øvrige bestemmelser er det fundet hensigtsmæssigt at optage i en af handelsministeren i medfør af § 46 udfærdiget bekendtgørelse.

Består mærket alene af ord, er det tilstrækkeligt, at ordet angives. Ved figurmærker bør en afbildning af mærket gengives i anmeldelsen. Desuden skal anmeldelsen ledsages af et til myndighedens brug bestemt antal afbildninger af mærket samt af en kliché til dets trykning. Hvad der er anført om figurmærker, gælder også udstyrmærker. For disses vedkommende kan det undertiden være påkrævet at indlevere også et eksemplar af vareudstyret. Af myndigheden udfærdiges særlige anmeldelsesblanketter, og nærmere forskrifter vedrørende de her berørte spørgsmål optages desuden i ovennævnte handelsministerielle bekendtgørelse.

Ved siden af anmelderens navn eller firma må hans adresse anføres i anmeldelsen. Repræsenteres anmelderen af en fuldmægtig — dette er efter § 31 obligatorisk for anmeldere, der ikke har fast bopæl i Danmark — skal også fuldmægtigens navn og adresse opgives, samt behørig fuldmagt vedlægges. Nærmere bestemmelser herom vil også finde optagelse i ovennævnte bekendtgørelse.

Efter paragrafferne 28 og 29 skal i visse tilfælde såkaldt »hjemlandsbevis« vedlægges anmeldelsen. Herom henvises til disse paragraffer.

Anmeldelsen skal — som nævnt — indeholde oplysninger om de varearter eller vareklasser, for hvilke mærket er bestemt. Vareangivelsen kan således, hvis anmelderen ønsker det, angives blot ved en henvisning til de varer, som indgår i én eller flere bestemte vareklasser. Dette svarer til, hvad der gælder flere steder i udlandet, hvor klasseregistrering anvendes.

Endelig skal anmeldelsen ledsages af den fastsatte afgift. Afgiftens størrelse fastsættes ved handelsministeriel bekendtgørelse.

§ 18.

Denne paragraf indeholder bestemmelser om såkaldt provisorisk udstillingsbeskyttelse for varemærker. Efter bestemmelsen i Pariserkonventionens art. 11 skal unionslandene i overensstemmelse med deres nationale lovgivning med hensyn til genstande, der udstilles på officielle eller officielt anerkendte internationale udstillinger, der afholdes inden for et af landenes grænser, indrømme en midlertidig beskyttelse for patenterbare opfindelser, brugsmønstre, mønstre og varemærker. Yderligere siges, at denne midlertidige beskyttelse ikke skal kunne forlænge de i art. 4 omtalte frister for påberåbelse af fortrinsret fra en anmeldelses første indgivelse i et unionsland.

Meningen med sidstnævnte tilføjelse er, at den i Pariserkonventionens art. 11 omhandlede udstillingsbeskyttelse ikke skal kunne forlænge de almindelige prioritetsfrister, der er foreskrevet i art. 4, hvorfor de to frister ikke kan sammenlægges. Udstillingsbeskyttelsen er af uvæsentlig betydning ikke mindst for varemærker. Da udkastet, jfr. reglerne i dettes § 3 in fine og § 14 nr. 7, imidlertid begrænser beskyttelsen for det varemærke, der alene er taget i brug i udlandet, er en særlig regel om udstillingsbeskyttelse opretholdt.

Udstillingsbeskyttelsen er konstrueret som en fortrinsret til registrering regnet fra varens indførsel på udstillingen. Fortrinsretten gælder over for kolliderende rettigheder, der er erhvervet mellem nævnte tidspunkt og anmeldelsesdagen. Bestemmelsen tager i første række sigte på indenlandske udstillinger, men kan — under forudsætning af gensidighed — ved bekendtgørelse fra handelsministeren gøres anvendelig på internationale udstillinger i udlandet. Bestemmelsen i den gældende varemærkelovs § 15 kræver, at handelsministeren har godkendt udstillingen, eller — for så vidt angår udstillinger uden for landet — at disse er officielle eller officielt anerkendt.

Ligesom den danske indeholder den norske varemærkelov regler om udstillingsbeskyttelse, medens dette ikke er tilfældet i finsk og svensk varemærkelovgivning. Under de nordiske forhandlinger er det fra de to sidstnævnte landes side hævdet, at en regel om udstillingsbeskyttelse for varemærker ikke er sagligt begrundet og ikke heller direkte krævet i Pariserkonventionen.

Fra dansk og norsk side er det indrøm-

met, at reglen næppe har større betydning i varemærkeretten. Da man imidlertid i Danmark og Norge allerede har det pågældende institut, har man som nævnt ikke ment at burde afskaffe det. For så langt som muligt at opnå nordisk enhed er der derfor i de finske og svenske udkast optaget bestemmelser om udstillingsbeskyttelse.

I de forskellige tekster er bestemmelsen stort set tilpasset efter, hvad der gælder i de respektive landes patentlovgivning, hvor reglen kan have nogen betydning. Visse nationale forskelligheder kommer derfor frem.

Reglen i det danske udkasts § 18 angår såvel nationale som internationale udstillinger her i landet. Udstillingen skal være anerkendt af handelsministeren. For så vidt angår udstillinger uden for landet, kan prioritet kun påberåbes fra varens indførsel på officielle eller officielt anerkendte internationale udstillinger, og reglen hviler på gensidighedsprincippet. Den tilsvarende regel i de øvrige landes forslag lader kun internationale udstillinger være prioritetsbegrundende, men gælder såvel når sådanne udstillinger afholdes i som uden for landet. Hvilke udstillinger der skal anses for internationale, må bedømmes efter omstændighederne i hvert enkelt tilfælde. Er en udenlandsk udstilling blevet godkendt eller anerkendt som international af vedkommende lands myndigheder, må udstillingen normalt anses som international ved nærværende paragrafs anvendelse. En vis vejledning må kunne findes i konventionen af 1928 angående internationale udstillinger, jfr. udenrigsministeriets bekendtgørelse af 23. januar 1950 vedrørende Danmarks ratification af konventionen, således som den er ændret i 1948; men disse regler kan dog ikke være helt afgørende.

Udstillingsbeskyttelsen indebærer, at varemærkeanmeldelsen skal anses for indgivet den dag, da varen udstilles, såfremt anmeldelsen sker inden 6 måneder derefter. Herved får anmeldelsen — som ovenfor nævnt — fortrinsret over for andre anmeldelser, der er indgivet efter udstillingsdagen, samt over for retten til kendetegn erhvervet gennem brug efter nævnte tidspunkt. Efter gældende ret skal fortrinsretten påberåbes i anmeldelsen. Det skønnes rimeligt at tillade, at fortrinsretten kan gøres gældende også efter anmeldelsens indgivelse, blot dette sker inden »Fremlæggelsen« (jfr. § 20). Bevisligheder for rig-

tigheden af den påberåbte fortrinsret må indsendes inden udløbet af en af direktoratet fastsat frist. Nærmere bestemmelser herom må optages i handelsministerens bekendtgørelse, jfr. § 46. Efter konventionen kan ethvert land frit kræve den dokumentation, som måtte findes fornøden for at godtgøre mærkets identitet og tidspunktet for dets indførelse på udstillingen.

§ 19.

Paragraf 19 svarer i det væsentlige til reglen i den gældende varemærkelovs § 5, hvor efter det gøres til en pligt for registreringsmyndigheden, forinden en anmeldelse endelig afslås, at give anmelderen underretning om de grunde, der er til hinder for mærkets registrering. Når direktoratets endelige afgørelse foreligger, kan anmelderen, ligesom efter den gældende lov — hvis han finder afgørelsen ubeføjet — indbringe denne enten for handelsministeren eller for domstolene efter de i § 44 angivne regler. At afgørelsen har været forelagt handelsministeren, udelukker ikke, at den også indbringes for domstolene.

Paragraffen bestemmer ikke, hvor lang frist der skal tilstås anmelderen til berigtigelse af de påpegede mangler. Spørgsmålet må overlades til registreringsmyndigheden i overensstemmelse med gældende praksis.

§ 20.

I paragraf 20 indeholdes bestemmelser om »Fremlæggelse«, hvorfor udførligt er redegjort i de almindelige motiver.

Efter paragraffens første punktum skal anmeldelsen, når den er i behørig orden, og intet er fundet at være til hinder for registreringen, bekendtgøres i »Registreringstidende«.

Efter andet punktum skal bekendtgørelsen indeholde oplysning om anmeldelsens væsentlige indhold og gengive mærket. Om anmeldelsens indhold henvises til § 17.

I paragraffens andet stykke bestemmes, at indsigelser mod mærkets registrering skal fremsættes skriftligt med behørig begrundelse.

§ 21.

Denne paragraf indeholder bestemmelser om anmeldelsens fortsatte behandling efter stedfunden fremlæggelse.

I første stykke bestemmes, at efter udløbet af den i § 20 fastsatte frist for fremsættelse af indsigelser i henhold til fremlæggelsen skal anmeldelsen optages til fortsat behandling.

Såfremt indsigelser først indkommer efter udløbet af 2-måneders fristen, men inden anmeldelsen er endelig afgjort, er følgen heraf ikke nødvendigvis, at der skal ses bort fra de indsigelser, der er fremsat. Ikke heller bør det anses for udelukket, at registreringsmyndigheden på eget initiativ overvejer omstændigheder, som kan være registreringshindrende, men som ikke har været fremme under den tidligere behandling. Forhold, der kan være til hinder for et mærkes registrering, bør således kunne tages op til overvejelse på et hvilket som helst tidspunkt forud for registreringen. Dette princip er berørt i de almindelige motiver («Fremlæggelse»).

Er indsigelser fremsat, eller er i øvrigt forhold kommet frem, som kan være til hinder for, at anmeldelsen tages til følge, skal anmelderen have lejlighed til at udtale sig derom og foretage eventuel fornøden begrænsning eller berigtigelse af anmeldelsen. I forbindelse med den fortsatte behandling kan yderligere skriftveksling med indsigeren og anmelderen finde sted. Endvidere kan registreringsmyndigheden gå frem efter § 19, d. v. s. give meddelelser om de foreliggende registreringshindringer eller afslå anmeldelsen. Kan anmelderen fjerne de registreringshindringer, som er påberåbt af indsigeren, eller finder registreringsmyndigheden, at det, der er anført i indsigelsen, ikke er nogen registreringshindring, skal anmeldelsen godkendes.

Efter andet stykke skal mærket, når anmeldelsen er godkendt, indføres i varemærkeregistret, og bekendtgørelse om registreringen skal ske i Registreringstidende, jfr. bestemmelsen i § 12.

Vedrørende de nærmere oplysninger, som skal optages i varemærkeregistret, gives forskrifter i en handelsministeriel bekendtgørelse, som skal udfærdiges efter § 46.

Bekendtgørelsen i Registreringstidende behøver normalt ikke at indeholde andet end registreringsnummer samt en henvisning til den bekendtgørelse, som er udfærdiget i forbindelse med fremlæggelsen. Er varefortegnelsen på grund af indsigelser blevet begrænset, bør dette fremgå af den nye bekendtgørelse.

Efter tredje stykke skal, såfremt en anmel-

delse, som er bekendtgjort i henhold til § 20, afslås, bekendtgørelse herom finde sted. Når anmeldelsen ikke fører til registrering, er det rigtigst, at også dette bekendtgøres.

§ 22.

Denne paragraf indeholder bestemmelser om tidspunktet for beskyttelsens indtræden, om registreringsperiodens længde, om måden for dennes beregning samt om fornyelse af registreringen. Skønt varemærkebeskyttelsen principielt ikke er tidsbegrænset, er i Danmark ligesom stort set overalt i udlandet den fremgangsmåde fulgt, at registreringen gælder for en vis tidsperiode, ved hvis udløb den må fornyes. Dette system bevirker, at mærker, som ikke længere er af betydning for indehaveren, efterhånden udgår af registret. Med hensyn til tidspunktet for beskyttelsens indtræden foreskrives i første stykke af paragraffen, at den ved registreringen opnåede varemærkeret gælder fra den dag, anmeldelsen er indgivet i overensstemmelse med § 17. Under forudsætning af, at anmeldelsen fører til mærkets registrering, opnås således beskyttelse for indgreb i varemærkeretten allerede fra anmeldelsesdagen. Om visse begrænsninger i beskyttelsen under anmeldelsesperioden findes bestemmelser i § 39.

I første stykke foreskrives endvidere, at registreringen gælder i 10 år fra registreringsdagen at regne.

Efter andet stykke fornyes registreringen på indehaverens begæring for 10 år ad gangen fra udløbet af den foregående registreringsperiode at regne.

Registreringsperiodens længde, 10 år, er den samme som efter den gældende varemærkelovs § 9. Denne tidsperiode har i praksis vist sig at være passende. Den er også i overensstemmelse med, hvad der gælder i de øvrige nordiske lande og i et stort antal andre lande.

Ovennævnte bestemmelse om tidspunktet for beskyttelsens indtræden medfører, at den første beskyttelsesperiode bliver noget længere end 10 år. Ved at regne beskyttelsen fra registreringsdagen — og ikke fra ansøgningsdagen — opnås tillige visse administrative fordele. Ved fornyelse regnes den nye registreringsperiode fra udløbet af den foregående periode og ikke fra dagen for fornyelsesansøgningsindgivelsen.

Efter reglen i andet stykke kan fornyelse kun ske efter mærkeindehaverens begæring. Dette gælder allerede efter § 9 i den gældende varemærkelov, hvorefter kun den, der i varemærkeregistret står indført som berettiget til mærket, har adgang til at erholde registreringen fornyet. Det er fundet formålstjenligt fortsat at kræve en særlig anmeldelse om fornyelsen, idet der til denne ofte er knyttet anmeldelser, dels om mærkets overdragelse til en ny indehaver, dels om sådanne andre forandringer i varemærkeretten, hvortil forslaget åbner adgang.

Som indehaver af registreringen skal den anses, som i denne egenskab senest er blevet indført i varemærkeregistret (jfr. § 33, 2. stk.).

Hvis mærket er registreret for en anden end den, som begærer fornyelsen, skal dennes ret til mærket derfor godtgøres, forinden fornyelsesbegæringen kan tages til følge.

§ 23.

Denne paragraf indeholder nærmere regler om fornyelsen.

I første stykke foreskrives, at anmeldelse om registrerings fornyelse indgives til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet tidligst ét år før og senest tre måneder efter registreringsperiodens udløb.

Da den nye registreringsperiode, uafhængig af hvornår anmeldelsen om fornyelse indgives efter § 22, i overensstemmelse med den gældende varemærkelovs § 9, løber fra udgangen af den tidligere registreringsperiode, er det anset for praktisk at angive et vist tidspunkt, inden hvilket fornyelsesansmeldelsen ikke kan indgives. Hvis anmeldelsen indgives tidligere end 1 år forud for registreringsperiodens udløb, skal anmeldelsen afvises. Da anmeldelse om fornyelse af et varemærkes registrering i henhold til § 12 i handelsministeriets bekendtgørelse af 4. marts 1953 vedrørende anmeldelse af varemærker m. v. tidligst kan indgives 6 måneder forinden registreringsperiodens udløb, foreslås således en fordobling af denne tidsperiode, idet nordisk enighed herom er til stede.

Efter den gældende varemærkelovs § 9, 5. stk., erindres indehaveren af et registreret varemærke inden 1 måned efter registreringsperiodens udløb om, at registreringen i man-

gel af behørig fornyelsesansmeldelse vil bortfalde. En tilsvarende regel findes i den norske varemærkelov, men savnes i den finske og den svenske. Nordisk enighed er opnået om, at myndigheden bør yde registreringsindehaveren en sådan service. De danske og norske lovudkast indeholder i § 23 en bestemmelse herom. I overensstemmelse med, hvad der anses for gældende opfattelse, er tilføjet, at myndigheden er uden ansvar for manglende underretning. I Sverige anses de ommeldte bestemmelser for at være af en sådan natur, at de ikke skal optages i loven, men have deres plads i administrative forskrifter. Erindringen skal — ligesom efter den gældende lov — udsendes umiddelbart efter registreringsperiodens udløb, når registreringsmyndigheden har konstateret, at indehaveren ikke af sig selv har indgivet fornyelsesansmeldelse.

Som nævnt i de almindelige motiver bør en licenstagere ikke have nogen selvstændig ret til at begære fornyelse. En sådan ret tilkommer kun registreringsindehaver (§ 22, 2. stk.), eller den, som kan godtgøre at være rette indehaver. Erindringen om fornyelse skal derfor rettes til den i registret indførte mærkeindehaver eller, hvor det drejer sig om mærkeindehavere, som ikke har fast bopæl i Danmark, til dennes i registret i henhold til § 31 indførte fuldmægtig.

Fristen for fornyelse efter registreringsperiodens udløb er fastsat til tre måneder i overensstemmelse med den gældende varemærkelov. Denne frist er betinget af Pariserkonventionens art. 5 bis. Det bemærkes, at ligesom efter den gældende varemærkelov skal en tillægsafgift betales ved fornyelse efter forfaldsdag. Ret til en sådan forhøjelse af afgiften er også hjemlet i Pariserkonventionen.

Med hensyn til behandlingen af fornyelsesansmeldelsen skal den i § 19 angivne fremgangsmåde finde tilsvarende anvendelse.

Materiel bedømmelse af et registreret varemærke fortsatte beståen er efter forslaget forbeholdt domstolene (jfr. §§ 25 og 26). Ved behandlingen af fornyelsesansmeldelsen skal således kun undersøges, hvorvidt de opstillede formelle krav er opfyldte.

Bekendtgørelse om registrerings fornyelse skal efter § 12 ske i Registreringstidende. Med hensyn til klager over myndighedens afgørelser, hvorefter fornyelse nægtes, findes regler i § 44.

§ 24.

I denne paragraf bestemmes, at der på begæring af indehaveren kan foretages uvæsentlige ændringer af et registreret varemærke, for så vidt helhedsindtrykket af mærket ikke derved påvirkes.

Efter den gældende lov kan mærkeindehaveren ikke selv begære foretaget ændringer af det registrerede varemærke. I medfør af reglen i varemærkelovens § 10, 1. stk., der hjemler handelsministeren ret til at påbyde en registrerings ophævelse, har det været praksis uden direkte hjemmel at tillade visse ændringer i mærket, hvorved det kom til at fremtræde i en sådan skikkelse, at det herefter kunne forblive i registret. Fremgangsmåden har været fulgt i sådanne tilfælde, hvor mærket har indeholdt gengivelser af den danske kongekrone eller andre statskendetegn. Imidlertid sker det, at et varemærke — især hvis det har været i brug i en længere årrække — undergår visse mindre forandringer. Disse kan være betinget af omstændigheder, som ikke direkte berører selve mærket, f. eks. mærkets overdragelse til en ny indehaver, indehaverens adresseforandring eller ændring af en beskrivende tekst i mærket. Også ubetydelige forandringer i mærkets figurudformning vil kunne forekomme, f. eks. en modernisering af en eller anden detaille. Forandringer af denne karakter, som ikke påvirker helhedsindtrykket eller berører mærkets

identitet, har flere steder i udlandet kunnet foretages i et registreret varemærke. Enighed er opnået om, at der i de nordiske lande bør kunne gås frem på tilsvarende måde.

Bestemmelsen i § 24 kommer først og fremmest til praktisk anvendelse på figurmærker og kombinerede ord- og figurmærker samt udstyrmærker, og kun rent undtagelsesvis på ordmærker, idet selv en meget ringe forandring af et registrerbart ord som regel vil påvirke helhedsindtrykket.

En lignende afvejelse kommer til udtryk i Pariserkonventionen, art. 6 B - 2, som imidlertid angår mindre afvigelser i forhold til hjemlandsregistreringen. Denne regel behandles i motiverne til § 28. Også i art. 5 C - 2 gives udtryk for en til en vis grad ligeartet anskuelse, der skal lægges til grund, når varemærket i et land med brugspligt anvendes i en fra registreringen noget afvigende form.

Ved begæring om ændring efter § 24 skal — om fornødent — ny klichéer og nye afbildninger af mærket indgives. Bestemmelser herom optages i den handelsministerielle bekendtgørelse, som udfærdiges i medfør af § 46.

En ændring i et registreret varemærke skal bekendtgøres i Registreringstidende (§ 12), ligesom der ved anmeldelsen om en sådan ændring skal erlægges en afgift (§ 46).

Kapitel III.

Om registreringens ophør.

§§ 25—27.

I dette kapitel er reglerne om registreringens ophør samlet. § 25 indeholder de materielle grunde til en registrerings ophævelse. I § 26 findes bestemmelser om påtaleretten samt visse processuelle regler, medens § 27 indeholder bestemmelser af administrativ natur.

§ 25.

Denne paragraf indeholder regler om registreringens ophævelse ved dom.

En registrering kan ophæves ved dom efter § 25 som følge af indehaverens undladelse af

rettidig at forny registreringen (§§ 22 og 23) eller efter indehaverens begæring (§ 27). Et varemærke kan endvidere udslættes af registret efter reglen i § 31, når indehaveren ikke efterkommer opfordringen til at udpege en her i landet bosat fuldmægtig. Derimod mangler forslaget en regel svarende til bestemmelsen i § 10, 1. stk., i den gældende varemærkelov, efter hvilken handelsministeren i visse tilfælde, hvor en offentlig interesse er blevet tilsidesat, kan påbyde en registrerings ophævelse. De store økonomiske værdier, som ofte er tilknyttet retten til et varemærke, har medført, at kommissionen har fundet det rig-

tigst at tilsikre mærkeindehaveren den øgede trykthed, som det må være, at en registrering ikke mod indehaverens vilje kan bringes til ophør uden efter dom. På den anden side søger forslaget at tilgodese det offentliges interesse bl. a. ved i tilfælde tilsvarende dem, som omhandles i den gældende varemærkelovs § 10, 1. stk., at give direktøren for patent- og varemærkevæsenet en påtåleret (§26).

I § 25, 1. stk., bestemmes, at såfremt et varemærke er registreret i strid med lovens bestemmelser, og mærket stadig er i strid hermed, kan registreringen ophæves ved dom, såfremt retten til mærket ikke alligevel kan bestå efter §§ 8—10.

At et varemærke er registreret i strid med loven kan skyldes, at registreringen har fundet sted under tilsidesættelse af bestemmelserne i § 13 eller § 14; men også anden materiel mangel, som var til stede, da mærket blev registreret, f. eks. at indehaveren hverken var eller tilsigtede at blive erhvervsdrivende, kan påberåbes efter § 25.

For at sag om en registreringens ophævelse skal kunne gennemføres må kræves, at den omstændighed, der burde have været til hinder for registreringen, stadig er til stede. Såfremt mærket på registreringstidspunktet f. eks. var deskriptivt og således uden tilstrækkelig adskillelsesevne efter § 13, kan det senere som følge af brug have erhvervet fornøden distinktivitet. I et sådant tilfælde kan registreringen ikke ophæves efter nærværende bestemmelse. Ligeledes kan en registreringshindring efter § 14 være bortfaldet under registreringens beståen. En sådan hindring kan da ikke påberåbes under en sag om registreringens ophævelse.

Hvis sagen rejses af nogen, som påberåber sig en ældre ret til et forveksleligt varemærke, men retten til det mærke, hvis registrering begæres ophævet, alligevel kan bestå i medfør af kollisionsreglerne i §§ 8—10, kan sagen heller ikke gennemføres. For så vidt angår den såkaldte præklusionsbestemmelse i § 0 følger dette af selve reglens natur, men det er fundet rigtigt at give en udtrykkelig bestemmelse herom. § 9 a) angår tilfælde, hvor indehaveren af den ældre ret ikke er skredet ind inden rimelig tid for at hindre brugen af det yngre mærke. Af denne bestemmelse følger imidlertid ikke mere, end at retten på grund af den stedfundne anvendelse må be-

stå ved siden af den ældre ret. I et sådant tilfælde, hvor det pågældende mærke også er blevet registreret, er det fundet rimeligt, at også registreringen skal kunne bestå. Da dette skønnes at burde fremgå udtrykkelig af § 25, er det fundet rigtigst samtidig også at henviser til § 8 og § 10.

For at reglen i § 25, første stk. skal kunne finde anvendelse kræves, at den mangel, som angives som grund for registreringens ophævelse, forelå, da anmeldelsen om registrering blev indgivet eller i hvert fald senest, da registreringen blev foretaget.

I paragraffens 2. stk. nævnes visse tilfælde, hvor registrering må ophæves på grund af omstændigheder, som er indtrådt, efter at registreringen har fundet sted. Det bestemmes her, at en registrering skal ophæves, hvis indehaveren ikke længere er erhvervsdrivende, eller hvis mærket efter registreringens foretagelse åbenbart har mistet sin adskillelsesevne eller er blevet vildledende, stridende mod den offentlige orden eller egnet til at vække forargelse.

Om paragraffens anvendelse, når mærket åbenbart har mistet sin adskillelsesevne, d. v. s. undergået degeneration, er udførlig redegjort i de almindelige motiver («Varemærkerettens ophør»), hvortil henvises.

Af de øvrige i 2. stk. nævnte grunde for ophævelse af en stedfunden registrering kan nogen større praktisk betydning blot tillægges det tilfælde, at indehaveren ikke længere er erhvervsdrivende.

Erfaringen har vist, at indehaveren af en registrering undertiden holder denne i kraft gennem længere tid, selv efter at han definitivt er ophørt med at drive nogen næringsvirksomhed. Hensigten hermed har undertiden været den at opnå en fortjeneste ved at stille dette som vilkår for at give samtykke til senere registreringer, for hvilke det pågældende mærke findes at være en hindring. Selv om det kan gøres gældende, at en sådan registrering ikke faktisk giver nogen varemærkeret, har registreringsmyndigheden ikke anset sig for berettiget til at bortse fra den ved behandlingen af senere anmeldelser. Det må også — i mangel af en udtrykkelig bestemmelse herom — anses for uvist, om en sådan registrering kan ophæves af domstolene.

Den foreslåede regel er i overensstemmelse med bestemmelsen i § 1, hvorefter kun erhvervsdrivende kan få varemærker registre-

ret, og med reglen i § 17, hvorefter anmeldelsen skal indeholde oplysning om anmelderens erhverv. Reglen tilsigter kun at ramme sådanne tilfælde, hvor mærkeindehaveren definitivt er ophørt med at være erhvervsdrivende. Ikke heller det forhold, at en ændring er sket i virksomhedens indretning, eller at den tidligere virksomhed er ophørt, men erstattet af en ny virksomhed, selv om denne falder inden for en anden branche, gør reglen anvendelig.

De øvrige i § 25, 2. stk. omhandlede tilfælde — at mærket er blevet vildledende, stridende mod den offentlige orden eller egnet til at vække forargelse — vil næppe få større praktisk betydning. Et varemærke kan dog tænkes at blive vildledende, f. eks. på grund af ændret sprogbrug, eller efter at registreringen er gjort til genstand for en overdragelse. I sådanne tilfælde kan registreringen ophæves. Bestemmelsen om ophævelse på grund af, at varemærket er blevet vildledende, bør imidlertid anvendes med varsomhed. Særlig må det bemærkes, at et mærke, som i og for sig er vildledende, kan miste denne egen-skab ved, at det anvendes som kendetegn, idet en langvarig eller intensiv anvendelse kan have den virkning, at mærkets primære indhold træder i baggrunden og erstattes med dets sekundære betydning.

At mærket bliver stridende mod den offentlige orden eller vækker forargelse kan være følgen af en dyberegående omvurdering i samfundet af politisk, social eller etisk natur. Hvor en anvendelse af de her omhandlede bestemmelser undtagelsesvis kan blive aktuel, vil registreringen dog undertiden kunne opretholdes ved foretagelse af en sådan mindre ændring af mærket, som omhandles i § 24.

Under de nordiske forhandlinger er også behandlet spørgsmålet, om en registrering burde kunne ophæves, hvis mærket senere kommer i strid med lovgivningen. Man endes imidlertid om, at en generel bestemmelse herom ikke burde optages i lovforslaget, idet den ville kunne få uforudsete virkninger. Derimod fandt man, at det ved udstedelsen af nye love, som kunne komme til at berøre eksisterende varemærkerettigheder, på det foreliggende konkrete grundlag måtte overvejes, om visse overgangsbestemmelser samtidig burde udfærdiges.

§ 26.

Efter § 26 kan enhver, der har retlig interesse deri, anlægge sag mod mærkeindehaveren om ophævelse af en registrering. Sagen kan, jfr. § 25, skyldes, at registreringen er foretaget i strid med lovens bestemmelser, eller at en sådan omstændighed, som er nævnt i § 25, 2. stk., er indtrådt. Om sagsøgeren i et givet tilfælde skal kunne kræve en registrering ophævet, må bero på, om han er at anse som repræsentant for den interesse, som begrunder søgsmålet.

Med hensyn til sådanne registreringsforudsætninger som kravet om, at indehaveren er erhvervsdrivende (§ 1), og at mærket er distinktivt (§ 13), må gælde, at enhver erhvervsdrivende, som gennem den formodede urigtige registrering finder sin erhvervsfrihed utilbørlig begrænset, er berettiget til at søge den ophævet.

At privatpersoner også kan være repræsentanter for de interesser, som ligger til grund for de registreringsforbud, der er indeholdt i § 14 nr. 1 og nr. 3, skønnes ikke udelukket.

Hvis et mærke er egnet til at vildlede (§ 14 nr. 2), kan det være til skade ikke alene i almindelighed, men også for mærkeindehaverens konkurrenter, hvis kunder gennem det vildledende mærke vil kunne forledes til at gå over til den med mærket forsynede vare. I et sådant tilfælde bør sag også kunne rejses af en konkurrent.

I § 14 nr. 4—7 findes registreringsforbud til værn for forskellige rettigheder af privatretlig karakter. Hvis sag rejses på grund af, at registreringen er sket under tilsidesættelse af nogen af de her omhandlede registreringshindringer, kræves, at sagsøgeren er behørig repræsentant for den beskyttede rettighed. Såfremt A sagsøges for indgreb i retten til B's varemærkeregistrering, kan han således ikke værne sig ved at rejse sag om ophævelse af denne registrering under påberåbelse af, at den er sket, uanset at et hermed forveksleligt mærke, der tilhører C, allerede var registreret. Det anførte eksempel er nævnt for på tydelig måde at eksemplificere, hvad der her sigtes til.

I visse tilfælde kan det tænkes, at samtlige næringsdrivende inden for en vis branche har interesse i en registrerings ophævelse. Der er i et sådant tilfælde intet til hinder for, at en brancheorganisation eller en anden sammen-

slutning inden for kredsen optræder som sagsøger. En sådan fælles interesse for en hel næringsgren kan vist normalt kun tænkes at foreligge, når sagen anlægges efter § 13, § 14 nr. 1—3 eller § 25, 2. stk.

I § 26, 2. punktum er, for så vidt angår de sidstnævnte tilfælde, optaget en bestemmelse, efter hvilken sag også kan anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet. Den påtaleret, der kan finde anvendelse i tilfælde, hvor en registrering strider mod en offentlig interesse, er anset for påkrævet, da den i § 10, 1. stk. i den gældende varemærkelov indeholdte hjemmel for handelsministeren til administrativt at træffe bestemmelse om en registrerings ophævelse ikke er medtaget i udkastet. Den her ommeldte påtaleret tager i første række sigte på registreringer, som strider mod § 14 nr. 1 og nr. 2, men også når et generisk eller deskriptivt ord er blevet registreret i strid med § 13, f. eks. for lægemidler, kan det være af interesse for det offentlige, at registreringen ophæves. I de øvrige tilfælde, d. v. s. når reglerne i § 14 nr. 3 og § 25, 2. stk. kan påberåbes, vil påtaleretten næppe i praksis få større betydning; dog er det anset for rigtigst at medtage også disse tilfælde. Forinden en sådan sag rejses, må det overvejes, om der er knyttet en sådan offentlig interesse til registrerings ophævelse, at søgsmålet kan anses for begrundet. En sådan overvejelse må især foretages, hvis registrerings ophævelse i første række skal tjene en enkelt erhvervsdrivendes interesser. Det bør imidlertid ikke udelukkes, at søgsmålet også i et sådant tilfælde kan rejses af registreringsmyndigheden, f. eks. når spørgsmålet er så vanskeligt at bedømme, at en pri-

vatperson hellere finder sig i de besværligheder, som registreringen volder, end selv påtager sig at rejse sag om dennes ophævelse.

§ 27.

Denne paragraf indeholder bestemmelser om registrerings udslettelse af varemærke-registret.

Efter første stykke kan mærket udslettes af registret efter dom, eller når registreringen ikke fornys, eller når mærkeindehaveren begærer det udslettet af registret.

I andet stykke siges, at af enhver dom, hvorved en registrering ophæves eller ændres, skal vedkommende domstol tilsende varemærkeregistret en udskrift. I den gældende varemærkelov findes ingen særlig bestemmelse herom. Da det er af betydning, at registreringsmyndigheden får tilsendt sådanne domsudskrifter, er reglen optaget i udkastet.

Når registreringen ikke fornys, bliver mærket udslettet af varemærkeregistret tre måneder efter registreringsperiodens udløb, jfr. den i § 23, 1. stk. tilståede fornyelsesfrist.

Begærer indehaveren af en registrering et mærke, hvortil licens er meddelt, udslettet af varemærkeregistret, bør en noteret licenstag, således som omtalt i de almindelige motiver («Overdragelse af varemærkerettigheder») — om muligt — have lejlighed til at udtale sig.

Som mærkeindehaver skal den anses, der senest er blevet indført som sådan i varemærkeregistret (jfr. § 33, 2. stk.).

Når varemærket er udslettet af varemærke-registret, skal efter § 12 bekendtgørelse herom finde sted i Registreringstidende.

Kapitel IV

Særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker.

§§ 28—31.

I dette kapitel er optaget visse bestemmelser vedrørende beskyttelsen for varemærker tilhørende udenlandske erhvervsdrivende.

De nugældende bestemmelser herom findes i varemærkelovens § 14.

I § 28 findes de almindelige betingelser for en udlændings ret til at søge registrering her i landet. Den såkaldte telle-*quelle*-regel

omhandles i § 29 og konventionsprioritet i § 30. I § 31 findes bestemmelser vedrørende fuldmægtighervet.

Indholdet af de nævnte paragraffer er i visse henseender betinget af tilsvarende bestemmelser i Pariserkonventionen. En redegørelse for hovedtrækkene i Pariserkonventionen findes i de almindelige motiver («Pariserkonventionen»).

§ 28.

Efter den gældende varemærkelovs § 14, 1. og 2. stk. kan der — forudsat gensidighed — ved kongelig anordning gives personer, der uden for landet driver næring som i lovens § 1 omhandlet, adgang til registrering af varemærker i overensstemmelse med lovens forskrifter.

Ved Danmarks tiltrædelse af Pariserkonventionen anses aftale herom at være truffet med de øvrige unionslande. Som følge heraf er det ved kongelig anordning bestemt, at næringsdrivende i disse lande kan søge beskyttelse for deres varemærker i Danmark. Desuden er efter særlig aftale en sådan adgang tilstået et mindre antal stater, der står uden for Pariserunionen.

Efter varemærkelovens § 14, 1. stk. kræves — forudsat gensidighed — ikke dokumentation for, at det mærke, der søges registreret her i landet, er registreret i anmelderens hjemland. Efter § 14, 2. stk. er dette en forudsætning for mærkets registrering.

Efter udkastet skal alle udenlandske erhvervsdrivende principielt have adgang til at søge deres varemærker registreret her i landet, uden at særlig aftale eller overenskomst herom foreligger. Det er ikke anset for påkrævet at opretholde den nuværende lovs krav om gensidighed på dette område. Herved bliver varemærkeretten i overensstemmelse med, hvad der allerede gælder inden for patentretten og mønsterretten, idet de pågældende love ikke på dette punkt opstiller noget gensidighedskrav.

Efter § 28, jfr. reglen i den gældende varemærkelovs § 14, 2. stk., skal derimod den erhvervsdrivende, der ikke driver virksomhed her i landet, for at få sit varemærke registreret her, godtgøre, at et tilsvarende mærke er registreret for ham i hjemlandet for de varearter, som anmeldelsen angår. Derimod er det ingen betingelse for registreringens fortsatte beståen, at hjemlandsregistreringen holdes i kraft. Reglen følger således den i Pariserkonventionens Londontekst optagne regel om »relativ uafhængighed« af hjemlandsregistreringen. Det i § 29 omhandlede særlige tilfælde (telle-quelle registrering) er dog undtaget herfra.

Efter Pariserkonventionen (art. 6 afd. C) skal som anmelderens hjemland anses det unionsland, hvor anmelderen har en regulær forretningsvirksomhed af industriel eller kom-

merciel art, og hvis han ikke har en sådan virksomhed, det unionsland, hvor han har sin bopæl, og hvis han ikke har bopæl i noget unionsland, det land, han tilhører som statsborger, for så vidt dette er et unionsland. Reglen må i den udstrækning, det er muligt, finde tilsvarende anvendelse ved afgørelse af spørgsmålet om hjemland for anmeldere, som ikke tilhører et unionsland.

Efter § 28, 2. stk., jfr. § 14, 1. stk. i den gældende varemærkelov, kan det — forudsat gensidighed — ved bekendtgørelse fra handelsministeriet fastsættes, at reglen i 1. stk. ikke kommer til anvendelse.

Spørgsmålet om helt at opgive kravet om hjemlandsregistrering er overvejet. Man enedes dog om at følge linien i den gældende varemærkelovs § 14, 1. stk. således, at det fortsat må være en forudsætning, at vedkommende fremmede stat behandler danske erhvervsdrivende på tilsvarende måde. I de tilfælde, hvor hjemlandsbevis fremdeles skal kræves, behøver det varemærke, der søges registreret, ikke i alle enkeltheder at stemme overens med det i hjemlandet beskyttede mærke, blot mærkets distinktive karakter og dets identitet i forhold til den i hjemlandet foretagne registrering ikke derved er ændret (art. 6, afd. B 2). Nogen særlig lovregel herom anses ikke for påkrævet, jfr. reglen i den gældende varemærkelovs § 14, 2. stk., der også taler om et tilsvarende mærke, hvilket forstås således, at absolut identitet ikke kan kræves.

§ 29.

Denne paragraf omhandler den såkaldte telle-quelle-regel, hvorom bestemmelser findes i Pariserkonventionens art. 6.

Om denne regel er det i motiverne til den gældende varemærkelovs § 14 udtalt:

»Ifølge Pariserkonventionens Art. 2 skal Personer, der tilhører et Unionsland, for saa vidt angaar Beskyttelsen af den industrielle Ejendomsret, i alle Unionens andre Lande nyde de samme Fordele, som hvert Lands Love nu indrømmer eller i Fremtiden maatte indrømme egne Undersaatter, alt dog med Forbehold af de Rettigheder, der er særligt hjemlede ved Konventionen. Til disse særligt hjemlede Rettigheder hører den ved Art. 6 tilsikrede Adgang for Personer hjemmehørende i et af Unionslandene til at erholde

deres i Hjemlandet registrerede Varemærker registreret og beskyttet »telle-quelle« i de andre Unionslande. Denne Adgang »telle-quelle« er i vor Varemærkelov i Lighed med andre Landes fortolket saaledes, at Varemærket skal modtages til Registrering her i den Skikkelse, hvori det i Hjemlandet er registreret, medens det her i Landet ikke (jfr. § 14 nr. 3) beskyttes i videre Omfang (f. Eks. for flere Varearter) eller for længere Tid end i den fremmede Stat. Registreringen her i Landet er, som man plejer at udtrykke det, af accessorisk Karakter, idet det egentlige Retsindhold hviler paa Hjemlands registrer ingen«.

Ved den i London i 1934 stedfundne revision af konventionen blev i art. 6, afsnit B, stk. 2 optaget en bestemmelse om, at varemærker i de andre unionslande ikke skulle kunne afslås alene under henvisning til, at de i enkeltheder adskiller sig fra de i hjemlandet beskyttede, når disse enkeltheder blot ikke forandrer mærkernes distinktive karakter og ej heller ændrer mærkernes identitet i forhold til den i vedkommende hjemland foretagne registrering. Som et nyt afsnit D blev derhos tilføjet, at når et varemærke er blevet forskriftsmæssig registreret først i hjemlandet og derefter i et eller flere unionslande, skal ethvert af de pågældende mærker fra registreringsdagen at regne betragtes som uafhængigt af mærket i hjemlandet, for så vidt vedkommende mærke er i overensstemmelse med den nationale lovgivning i de pågældende fremmede lande.

Ved ovennævnte tilføjelse til konventionen blev den »relative uafhængighed« af et mærkes hjemlandsregistrering gennemført. Kravet om hjemlandsregistrering som betingelse for registrering i andre unionslande blev således indskrænket til en ren formsag. Hermed var det ikke tilsigtet at ophæve registreringen »telle-quelle« ifølge konventionens art. 6, idet der kunne være tilfælde, hvor det for en næringsdrivende kunne være af interesse, at adgangen til registrering »telle-quelle« stod åben.

Da muligheden for »telle-quelle« registreringer således efter konventionen er til stede, blev det ved lovændringen i 1936 overvejet, om den i varemærkeloven af 11. april 1890 som § 14 nr. 4 betegnede bestemmelse burde genoptages i loven. Denne bestemmelse, der i øvrigt blev ophævet ved lov af 12. januar 1915, siger:

»Varemærket registreres, for saa vidt det ikke strider mod Moralen eller den offentlige Orden, i den Form, hvori det i den fremmede Stat er gyldigt«.

Da den danske varemærkelov imidlertid blev anset for på alle punkter at være i overensstemmelse med konventionen, blev ovennævnte bestemmelse anset dels for overflødig, dels for misvisende, idet der — såvel i medfør af den danske varemærkelov som efter konventionen — findes andre grunde til at nægte et udenlandsk varemærkes registrering, end at det strider mod moralen eller den offentlige orden.

Uanset at »telle-quelle-reglen« således ikke findes i den gældende varemærkelov, har varemærkekommissionen, som det fremgår af nærværende paragraf, af hensyn til nordisk enhed og til, at reglen findes i Pariserkonventionen, påny optaget den i udkastet, men nu i en skikkelse, der ikke kan vildede.

Efter § 29 første punktum kan det ved bekendtgørelse fra handelsministeren — under forudsætning af gensidighed — bestemmes, at et varemærke, som ellers ikke ville kunne registreres her i landet, men som er registreret i en fremmed stat, på nærmere i bekendtgørelsen fastsatte betingelser kan registreres her i landet, således som det er registreret i den fremmede stat.

Registreres efter nævnte bestemmelse et varemærke, som ikke ellers ville kunne registreres her, skal efter paragraffens 2. punktum registreringen ikke gælde i videre omfang end i den fremmede stat. »Telle-quelle-registreringen« bliver således — uanset at den gældende varemærkelov har brudt med det accessoriske system — afhængig af hjemlandsregistreringen. Dette medfører, at bevis for mærkets registrering i hjemlandet må kræves som vilkår for registreringsens foretagelse.

Reglen i ovennævnte paragraf forventes ikke at få større praktisk betydning, idet dansk lovgivning, så vidt ses, anerkender samtlige kendte former for varemærker. I Sverige er »telle-quelle-reglen« fortolket strengere end her i landet, idet Sverige ikke anser sig for forpligtet til som telle-quelle-mærke at anerkende kendetegn, som den nationale lovgivning ikke anerkender som varemærke, f. eks. slagord (»slogans«).

§ 30.

Medens udkastets § 18 indeholder reglen om udstillingsprioritet, er i nærværende paragraf optaget regler om prioritetsret for i udlandet anmeldte varemærker. Pariserkonventionens hovedbestemmelser herom findes i art. 4. Efter afsnit A—1 skal den, som i et af unionslandene har indgivet en anmeldelse om et varemærke, inden for visse nærmere fastsatte frister nyde fortrinsret med hensyn til indlevering af en tilsvarende anmeldelse i de andre lande. Som følge heraf skal en anmeldelse, der senere er indleveret i et unionsland inden fristens udløb, ikke kunne erklæres virkningsløs på grund af begivenheder, der er indtruffet i mellemtiden, således navnlig ikke på grund af indgivelse af en anden anmeldelse eller ved, at mærket er anvendt, og disse begivenheder skal ikke kunne skabe nogen ret for trediemand (afsnit B). Fortrinsfristen er for varemærker sat til 6 måneder (afd. C). Denne tidsfrist blev indført ved Haagerkonferencen i 1925. Efter konventionsteksten — således som den blev vedtaget i Washington i 1911 — var prioritetsfristen 4 måneder. Fristen løber fra den dag, da den første anmeldelse blev indgivet i et unionsland (afsnit C—2). Kun den første anmeldelse i et unionsland er således prioritetsstiftende. Anmeldelsen kan indgives i et hvilket som helst unionsland — altså ikke nødvendigvis i anmelderens hjemland. Det overlades til den interne lovgivning i de forskellige lande at fastsætte det tidspunkt, da prioritet senest skal begæres (afsnit D—1). I øvrigt gives i afsnit D detaljerede bestemmelser om formaliteter vedrørende bevis for prioritet m. m.

En særlig regel vedrørende mærker, for hvilke hjemlandsbeskyttelse kræves, er optaget i konventionens art. 6, afsnit F. Det siges dér, at fortrinsretten bibeholdes for mærker, som er anmeldt til registrering inden for den i art. 4 fastsatte frist, selv om registreringen i hjemlandet først sker efter udløbet af denne frist. Dette medfører, for så vidt angår anmeldelser af varemærker, for hvis registrering i et unionsland der ikke kræves bevis for registrering i hjemlandet, at prioritetsspørgsmålet skal bedømmes efter art. 4, ifølge hvilken det ikke kræves, at den prioritetsbegrundende ansøgning skal føre til registrering.

Gældende bestemmelse om prioritet findes i varemærkelovens § 14, 4. stk. Her siges, at

såfremt nogen i en eller flere fremmede stater har anmeldt et varemærke til registrering og senest 6 måneder efter den første af disse anmeldelsers indlevering har anmeldt det til registrering her i riget, skal sådan anmeldelse i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller mærkets benyttelse, kunne anses som sket samtidig med for nævnte anmeldelse i fremmed stat. I § 14, 5. stk. udtales dernæst, at de ovennævnte fortrinsrettigheds indtræden er betinget af, at anmeldelsen indeholder oplysning om, til hvilket tidspunkt og i hvilket land den første anmeldelse er indgivet, samt at der forinden registreringens foretagelse og senest 3 måneder efter anmeldelsens indgivelse her i landet tilvejebringes bevis for indleveringen af den påberåbte anmeldelse.

Retten til at kræve prioritet tilkommer alle Pariserkonventionens lande. Derimod kan prioritet ikke påberåbes af anmeldere hjemmehørende i lande uden for konventionen, selv om disse efter særlig aftale er berettiget til at få varemærker registreret her i landet, medmindre aftalen også angår prioritetsret.

Prioritetstiden er fastsat til 6 måneder, og dette gælder over for samtlige unionslande. hvad enten de har tiltrådt Haag- eller Londonteksten, eller Washingtonsteksten stadig er gældende for dem. Fristen løber fra dagen for den prioritetsbegrundende anmeldelsens indlevering. Prioriteten skal påberåbes i anmeldelsen og dokumenteres senest inden 3 måneder derefter.

Som prioritetsbevis godtages en af registreringsmyndigheden i prioritetslandet udfærdiget attest om dagen for den pågældende anmeldelsens indgivelse.

Også efter udkastets regler kan det forudsat gensidighed — ved bekendtgørelse fra handelsministeren bestemmes, at en anmeldelse om registrering her i landet af et varemærke, der er anmeldt til registrering i fremmed stat, i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller andres benyttelse af mærket på visse betingelser, skal anses som set samtidig med anmeldelsen i den fremmede stat.

Fortrinsretten får i første række betydning over for reglerne i forslaget § 14 nr. 6 og 7.

Nogen frist for prioritetens påberåbelse eller for dennes dokumentation er ikke fastsat i lovudkastet. Det samme gælder fristens længde. Bestemmelser herom skal optages i

den handelsministerielle bekendtgørelse vedrørende anmeldelse af varemærker m. m. Herved opnås, at man alene ved en ændring i bekendtgørelsen kan tilpasse bestemmelserne efter fremtidige ændringer i konventionsteksten.

Medens prioritetskravet efter gældende ret skal fremsættes i selve anmeldelsen, skønnes det rimeligt at tillade, at prioritetskrav kan fremsættes indtil anmeldelsens fremlæggelse, jfr. § 20, og dokumenteres inden en af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet fastsat frist.

§ 31.

I denne paragraf er optaget bestemmelser om fuldmægtig for indehavere af registrerede varemærker, som ikke har bopæl her i landet.

Efter den gældende varemærkelovs § 3 skal med anmeldelser fra udenlandske næringsdrivende bl. a. følge en erklæring om, at anmelderen for alle sager, som angår varemærket, vedtager sø- og handelsretten i København som værneting samt bemyndiger en her i landet bosat fuldmægtig til på hans vegne at modtage søgsmål og til at modtage alle forekommende meddelelser vedrørende mærket med samme virkning som for ham selv.

Reglen om, at en mærkeindehaver, som har bopæl uden for landet, skal have en fuldmægtig, som repræsenterer ham her, skyldes praktiske grunde. Som eksempel kan nævnes, at såfremt nogen vil rejse sag mod en mærkeindehaver om en registrerings ophævelse og måske har gode grunde hertil, kan det støde på vanskeligheder at få stævningen forkyndt for mærkeindehaveren. En tilsvarende regel findes også i patentloven.

Udkastets regel vedrørende fuldmægtig indeholder ingen principiel forskel fra gældende ret. Nogle detailændringer er dog foreslået. Den vigtigste angår følgen af at undlade at have behørig fuldmægtig anmeldt til registret.

I udkastets § 31, 1. stk. siges, at en mærkeindehaver, som ikke har bopæl her i landet, skal have en her bosat fuldmægtig, som på hans vegne kan modtage søgsmål og alle forekommende meddelelser vedrørende mærket med forbindende virkning for mærkeindehaveren. Det tilføjes, at fuldmægtigens navn og hjemsted skal indføres i varemærkeregistret.

Fuldmægtigens beføjelser er efter udkastets regler de samme som efter gældende lovgivning.

Bestemmelsen om, at fuldmægtigen skal indføres i varemærkeregistret, er ny i loven, men i overensstemmelse med praksis. At fuldmægtigen skal noteres i registret, fremgår i øvrigt af § 7 i handelsministeriets bekendtgørelse om anmeldelse af varemærker m. v.

Efter § 31, 2. stk. skal patent- og varemærkedirektoratet, såfremt behørig fuldmægtig ikke findes noteret, pålægge mærkeindehaveren at berigtige dette forhold. En sådan situation kan f. eks. opstå, fordi den i registret indførte fuldmægtig ikke længere vil eller kan varetage hvervet, eller fordi mærkeindehaveren har taget bopæl uden for landet. Berigtiger mærkeindehaveren ikke forholdet inden den dertil meddelte frist, slettes mærket af registret. Reglen, hvorefter mærkeindehaveren skal tilskrives vedrørende manglende fuldmægtig, er ny i loven, men stemmer med praksis. Reglen om, at mærket slettes af registret, såfremt ny fuldmægtig ikke udpeges, er også ny. En sådan pønålvirkning kendes i patentloven, idet patentet bortfalder, såfremt patenthaveren ikke inden den givne frist berigtiger fuldmægtsforholdet. Reglen synes også rimelig i varemærkeloven.

Efterkommens opfordringen til at udpege en ny fuldmægtig ikke, må dette som regel forstås således, at indehaveren ikke fortsat anser registreringen i Danmark for at have nogen betydning og derfor ikke er indstillet på at påtage sig besværet eller udgifterne ved dens opretholdelse. I andre tilfælde kan det tænkes, at den virksomhed, der står som registreringens indehaver, er blevet opløst, eller at den erhvervsdrivende, som har haft mærket, er afgået ved døden eller er ophørt med sin virksomhed. I samtlige disse tilfælde må det anses som en naturlig følge, at registreringen udslættes, og noget retstab følger næppe deraf. Kun når indehaveren ufrivilligt forsømmer at efterkomme opfordringen, eller denne ikke kommer ham i hænde, kan mærkets udslættelse være ham til skade. I sådanne tilfælde, der næppe vil være mange, står som regel den mulighed åben at lade mærket registrere påny. Når mærket er udslættet af registret, skal bekendtgørelse herom finde sted i Registreringstidende, jfr. § 12.

Kapitel V.

Om overdragelse og licens m. v.

§§ 32—35.

I dette kapitel er optaget regler om overdragelse af varemærkerettigheder og licensaftaler. Disse spørgsmål er behandlet udførligt i de almindelige motiver. (Overdragelse af varemærkerettigheder).

Efter § 32 kan retten til et varemærke overdrages i eller uden forbindelse med den virksomhed, hvori det benyttes. Paragraffens 2. stk. indeholder en præsumptionsregel, hvorefter varemærket følger virksomheden, medmindre andet er aftalt. Særlige bestemmelser om overdragelse af det registrerede varemærke indeholdes i § 33, og visse tilsvarende regler vedrørende licens findes i § 34. I § 35 er optaget bestemmelser om pantsætning og udlæg.

§ 32.

Ifølge den gældende varemærkelovs § 8 kan et registreret varemærke overdrages i eller uden forbindelse med den forretning, i hvilken det benyttes. Loven går herved videre end Pariserkonventionens art. 6 d, der stadig står på princippet om varemærkets samhörighed med forretningen, dog i noget modificeret skikkelse. Det udtales i nævnte konventionsbestemmelse:

»Når gyldigheden af overdragelsen af et varemærke ifølge lovgivningen i et unionsland er betinget af, at den sker samtidig med overdragelse af den virksomhed eller forretning, hvortil mærket hører, skal det være tilstrækkeligt til gyldig overdragelse, at der til erhververen overdrages den del af virksomheden eller forretningen, som findes i dette land, tilligemed eneretten til dér at fabrikere eller sælge varer med det pågældende mærke.

Denne bestemmelse skal ikke pålægge unionslandene nogen pligt til at godkende overdragelsen af et mærke, hvis erhververens brug af dette i virkeligheden vil kunne medføre en vildledelse af offentligheden, i særdeleshed med hensyn til oprindelsen, beskaffenheden eller hovedegenskaberne vedrørende de varer, for hvilke mærket skal anvendes.«

Erfaringerne siden 1936 har vist, at overdragelsesreglen i § 8 ikke har haft uheldige konsekvenser. Formålet med grundsætningen om varemærkets bundethed til virksomheden er dels at forhindre handel med varemærker, dels at individualisere varens oprindelsessted. I begge henseender plejer man at påberåbe sig det købende publikums interesse i ikke at blive ført bag lyset. Disse betragtninger er dog i overvejende grad af teoretisk natur. Mærkernes værdi beror formentlig i publikums øjne sædvanligt ikke på, at varen stammer fra et bestemt sted, men på at den har en bestemt kvalitet, pris el. lign., hvilke egenskaber kan forandre sig ligesåvel i den ene som i den anden mærkeindehavers hånd. Den betryggelse for publikum, man plejer at påberåbe sig, er ret illusorisk, når indehaveren af et mærke kan tillade andre at benytte det, hvad der intet er til hinder for efter nugældende ret, eller når han kan lade mærket udslutte af registret den ene dag for den næste dag at lade det registrere i en andens navn, hvad der heller intet er til hinder for efter dansk ret.

Derimod kan det være af stor interesse for indehaveren af et varemærke, der på grund af derpå anvendte reklameomkostninger, indarbejdelse o. desl. kan repræsentere en betydelig good-will, at han kan være i stand til særskilt at afhænde mærket, hvis han f. eks. på grund af forretningsophævelse, dødsfald, konkurs, ophør med at fabrikere den pågældende artikel e. 1. ønsker det.

På denne baggrund gik man i 1936 ind for varemærkers frie overdragelighed, således at de almindelige regler om formuerettighedens overgang kom til anvendelse.

Antallet af rene overdragelser, d. v. s. uden samtidig overdragelse af forretningen, er ikke stort. Størsteparten af noterede ejerskifter hviler på overdragelse af forretningen. Under de nordiske drøftelser er man nået til principiel enighed om fri overdragelighed af det registrerede varemærke. Efter reglen i det danske udkasts § 32, 1. stk. kan varemærket — det være sig registreret eller uregistreret — overdrages i eller uden forbindelse med den virksomhed, i hvilken det benyttes. § 32, 2. stk. indeholder en almindelig præsump-

tionsregel, hvorefter varemærket følger virksomheden, medmindre andet er aftalt. Reglen er påkrævet, idet det må forudses, at der ved overdragelse af en virksomhed ikke altid tænkes på de til denne knyttede varemærker. Også de naturlige varemærker, jfr. forslagens § 3, må omfattes af reglen, forudsat at de er brugt som egentlige varemærker knyttet til selve virksomheden. Dog kan det for sådanne mærkers vedkommende ikke udelukkes, at anden lovgivning kan begrænse varemærkelovens regel om fri overdragelighed. Såvel personnavneretlige interesser som firmalovens regler kan således formentlig her gøre sig gældende.

Medens det danske udkast således i § 32 indeholder klare overdragelsesregler, der angår alle varemærker, omhandler de tilsvarende paragraffer i det norske og svenske forslag kun en præsumptionsregel, svarende til reglen i det danske forslags § 32, 2. stk. Denne præsumptionsregel skal dog ses i relation til den efterfølgende paragraf, af hvilken indirekte fremgår, at de registrerede mærker frit må kunne overdrages. Spørgsmålet om fri overdragelse af uregistrerede varemærker står herefter åbent. Fra norsk side er det tanken, at kun det registrerede varemærke bør kunne overdrages uafhængigt af virksomheden. I Sverige har man ikke villet binde domstolene af en udtrykkelig regel, men overlader spørgsmålet til retspraksis. Det finske forslag, der følger det danske, har en klar regel om fri overdragelighed af alle varemærker. Fri overdragelse af uregistrerede varemærker vil imidlertid i praksis næppe få større betydning.

Regler om delvis overdragelse af varemærker findes ikke optaget i udkastet. Sådanne kan også vanskeligt opstilles, idet de konkrete tilfælde kan være af vidt forskellig karakter. I praksis kan sådanne tilfælde ordnes ved, at registreringen begrænses, idet samtidig en eller flere nye registreringer foretages for de varearter, der ved begrænsningen er undtaget fra registreringer.

§ 33.

I overensstemmelse med reglen i den gældende varemærkelovs § 8, 3. stk. foreskriver nærværende paragrafs første stykke, at den til hvem retten til et registreret varemærke er overgået, skal gøre anmeldelse herom til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet,

der gør tilførsel til varemærkeregistret om det skete.

Den nye indehaver har således en pligt til at anmelde overdragelsen til notering i registret. Den til støtte for reglen i motiverne til varemærkelovens § 8, 3. stk. givne begrundelse skønnes fortsat at kunne bære denne. I de nævnte motiver siges:

»Ifølge Forslagets § 8, 3. Stk. skal der om en sket Overdragelse gøres Anmeldelse til Varemærkeregistret. Dette er en selvfølgelig Regel, for at Publikum af Registret kan se, hvem der til enhver Tid er den til Mærket berettigede. Ganske vist er der ikke foreskrevet udtrykkelige Følger af at undlade Anmeldelse, men en vis Pønaltvirkning knytter sig ikke desto mindre til en saadan Undladelse, idet Registreringsmyndigheden kun holder sig til den, der til enhver Tid staar indtegnet i Registret. Saaledes vil Registreringsmyndigheden ved Anmeldelse af nye Mærker, ved hvilke der kan være Tale om Forveksling, kun høre den i Registret indtegnede, ligesom kun denne kan lade Mærket forny. Det kan endvidere have Interesse ved Paatale af Indgreb fra anden Side i Varemærkeretten, og endelig kan den i Registret indtegnede lade Mærket udslette af Registret«.

Anmeldelsen om mærkets overdragelse skal ledsages af dokumentation for den skete overdragelse. Ud over en formel bedømmelse af dette bevismateriale skal registreringsmyndigheden ikke foretage nogen materiel bedømmelse, herunder heller ikke af, om mærket på den nye indehavers hånd skønnes at kunne virke vildledende. De øvrige nordiske udkast pålægger ikke den nye indehaver pligt til at anmelde mærkets overdragelse, men giver ham alene en ret til at begære notering herom foretaget. Samtidig udtales, at noteringen dog kan nægtes, såfremt overdragelsen er sket uden samtidig overdragelse af virksomheden, og den nye indehavers anvendelse af mærket skønnes at kunne vildlede offentligheden. I sådanne tilfælde kan den danske registreringsmyndighed alene henlede opmærksomheden på reglerne i udkastets § 25, hvorefter registreringen af et varemærke, der er blevet vildledende, kan ophæves ved dom, samt på bestemmelsen i udkastets § 36, hvorefter brugen af et varemærke, der skønnes vildledende, kan forbydes.

I nærværende paragrafs 2. stk. er udtalt, at indtil overdragelsen er anmeldt til registret, kan direktoratet anse den som indehaver af mærket, der senest er indført som sådan. Noget egentlig pønaltvirkning er således fortsat ikke knyttet til undladelsen af at anmelde overdragelsen, men som det fremgår af de ovenfor citerede motivbemærkninger, har den nye mærkeindehaver dog en vis interesse i at være indført i registret som mærkeindehaver.

Bestemmelsen i 2. stk. er således en legitimationsregel, som berettiger registreringsmyndigheden til at sende samtlige meddelelser vedrørende mærket til den, der i registret er indført som mærkeindehaver. Hvis registreringsmyndigheden er vidende om, at varemærkeretten er overdraget til en anden, uden at denne overdragelse er noteret i registret, kan myndigheden dog tage hensyn til denne viden. Nogen ekstinktionsvirkning indebærer reglen ikke. De øvrige nordiske udkast går derimod ind for en regel om, at en overdragelse, som ikke er noteret i registret, ikke gælder over for den, som i god tro har erhvervet ret til mærket. En sådan »tingbogsvirkning« har den danske varemærkekommission ikke turdet tillægge varemærkerregistret, hvorfor Danmark her indtager et særstandpunkt.

§ 34.

Denne paragraf indeholder forskrifter angående varemærkelicens.

Licensspørgsmålet står i nær forbindelse med reglerne om overdragelse af varemærker og er i de almindelige motiver, hvortil henvises, behandlet sammen med disse.

Efter paragraffens første stykke kan, såfremt indehaveren af et registreret varemærke har givet en anden ret til at anvende mærket i erhvervsøjemed (licens), såvel mærkeindehaveren som licenstageren begære licensen noteret i varemærkerregistret. Nogen pligt her til foreskrives ikke. Det samme gælder, når det godtgøres, at licensen er ophørt.

Notering i registret er ingen forudsætning for licensaftalens gyldighed, men medfører visse fordele for licenstageren, jfr. § 42.

Anmeldelsen om licensens notering i registret må ledsages af behørig dokumentation for den stiftede ret. Af dokumentationen bør fremgå, om det drejer sig om eksklusiv licens (enelicens) eller om simpel licens (en med-

benyttelsesret). Oplyses bør også, om licensen er begrænset til visse varearter eller begrænset i tid, eller kun gælder inden for et vist område. Visse omstændigheder i forbindelse med licensaftalen vil kunne være af en sådan karakter, at parterne har legitim interesse i ikke at røbe disse, således f. eks. om størrelsen af vederlaget, om tilvirkningsmetoder o. s. v. Sådanne oplysninger bør normalt mod parternes ønske ikke afkræves. I sådanne tilfælde er det mest praktisk, at ordningen af disse særlige spørgsmål — ligesom det ofte sker ved aftaler om overdragelse — finder udtryk i et selvstændigt dokument udfærdiget i forbindelse med det aktstykke, som er bestemt til at indgives til registret som dokumentation for den stiftede ret.

Noteringen i registret bør begrænses til at angå oplysning om licenstagernes navn eller firma samt adresse, datoen for overenskomsten samt licensens natur af enelicens eller simpel licens. Er licensen begrænset i tid eller gælder den kun inden for en vis del af landet, bør oplysning herom også indføres i registret.

Efter paragraffens 2. stk. kan licenstageren ikke, medmindre andet måtte være aftalt, overdrage sin ret.

Ovennævnte bestemmelse finder anvendelse på alle licensaftaler — hvad enten de er blevet noteret i varemærkerregistret eller ikke. Parterne kan således frit aftale, at licenstageren kan overdrage sin ret videre eller eventuelt meddele en underlicens. En sådan ret til videre overdragelse kan også følge af omstændighederne ved aftalen, selv om det ikke udtrykkelig er udtalt. Lovens ord »såfremt ikke andet måtte være aftalt« omfatter også de tilfælde, hvor en stiltiende aftale må antages at være indeholdt i licensaftalen. At sådanne licensarrangementer i visse tilfælde kan have skadelige virkninger på mærkets good-will eller medvirke til dettes degeneration, må haves for øje.

§ 35.

I denne paragraf foreskrives, at notering i varemærkerregistret kan ske, såfremt et varemærke er pantsat, eller der er foretaget udlæg heri. Reglen giver mærkeindehaveren, pantstageren eller udlægshaveren adgang, men ikke pligt til at lade retten notere. Da pantsætning af og udlæg i varemærkerettigheder må antages kun at ville finde sted

yderst sjældent, får reglen næppe nogen større praktisk betydning. Analogisk må den komme til anvendelse på arrest og udpantning. Finder sådanne dispositioner sted, er det dog fundet rimeligt, at de kan fremgå af det offentlige register, jfr. reglen om ret til notering af licens efter udkastets § 34. At varemærket i tilfælde af mærkeindehaverens konkurs indgår i boet, anses for så selvfølgelig, at en lovregel herom må være uforuden. Det samme gælder det tilfælde, at mærkeindehaveren afgår ved døden. Om pantsætning og udlæg henvises i øvrigt til de almindelige motivers redegørelse »Overdragelse af varemærkeretigheder«.

Anmeldes en pantsætning eller et udlæg til

notering, må dokumentation for den stiftede ret medfølge. Er grundlaget formelt i orden, skal noteringen finde sted. Nogen hjemmel til at nægte en sådan, når dokumentation for retten formelt er i orden, haves ikke. Skønner registreringsmyndigheden imidlertid, at mærkets brug efter den disposition, der er truffet over dette, vil kunne virke vildledende, bør opmærksomheden henledes på bestemmelsen i udkastets § 36, hvorefter mærkets brug ved dom kan forbydes, samt på reglen i udkastets § 25, hvorefter en stedfunden registrering kan ophæves ved dom, bl. a. hvis mærket har mistet evnen til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres eller er blevet vildledende.

Kapitel VI.

Om forbud mod brug af vildledende varemærker.

§ 36.

Nærværende paragraf indeholder bestemmelser mod brug af vildledende varemærker.

Straffelovens § 176 omhandler visse tilfælde af mærkefalsk, og bestemmelsen i konkurrencelovens § 1 tager sigte på at ramme brug af urigtige eller vildledende angivelser til påvirkning af efterspørgslen. Mod vildledende mærkning af levnedsmidler findes særlige bestemmelser i lov om levnedsmidler nr. 174 af 28. april 1950. Lignende regler findes i adskillige andre love. Når henses til disse bestemmelser samt til konkurrencelovens regler, kunne de i nærværende paragraf indeholdte regler mod vildledende brug af varemærker muligt anses for unødvendige. Da de øvrige nordiske lande imidlertid har været enige om at medtage dem i varemærkeloven, har man også fra dansk side af hensyn til den nordiske enhed gjort det samme.

I bemærkningerne til reglen i udkastets § 14 nr. 2, hvorefter varemærket ikke må registreres, når det er egnet til at vildlede, er behandlet spørgsmål af lignende karakter som dem, der kommer frem ved behandlingen af nærværende paragraf.

Reglen i § 36 er ingen strafferegel; den går alene ud på, at mærkets brug ved dom kan forbydes, såfremt brugen findes vildledende. En sådan forbudsregel er anset for fyldestgørende, jfr. reglen i den gældende varemærkelovs § 13, 1. stk.

Foruden reglen i udkastets § 14 nr. 2 bør

også reglen i udkastets § 25, hvorefter registrering af et varemærke kan ophæves ved dom, bl. a. hvis mærket er blevet vildledende, fremhæves i forbindelse med nærværende paragraf.

§ 36 tilsigter således at supplere de ovenfor fremdragne bestemmelser mod vildledelse. Reglen gælder såvel det registrerede som det uregistrerede varemærke og tager sigte på at forbyde mærkets brug i den vildledende skikkelse.

Forbudet mod brug af vildledende varemærker hviler i vidt omfang på hensynet til offentligheden, særlig det købende publikum. Bestemmelsen giver da også foruden til direktøren for patent- og varemærkevæsenet påtallet til enhver, der har retlig interesse i at forbyde mærkets brug.

I paragraffens 1. stk. foreskrives, at såfremt brugen af et varemærke bliver vildledende, efter at overdragelse har fundet sted, eller efter at licens til dets brug er meddelt, kan det ved dom forbydes den pågældende at anvende mærket i den foreliggende skikkelse. Det er således ikke nødvendigt at nedlægge et fuldstændigt anvendelsesforbud, såfremt visse ændringer i mærket kan medføre, at det ikke fortsat virker vildledende.

Når paragraffens 1. stk. omhandler de særlige tilfælde, hvor mærket er overdraget, eller licens til dets brug er meddelt, medens den mere generelle regel først kommer i 2. stk., er grunden den, at det især vil være efter så-

danne dispositioners foretagelse, at mærkets brug kan blive vildledende.

Efter 2. stk., der indeholder hovedreglen, kan der gås frem på samme måde som efter 1. stk.

Reglen i § 36 retter sig såvel mod mærker, der i sig selv er vildledende, uafhængig af hvem der anvender dem, eller hvor de anvendes, som mod mærker, der i sig selv ikke behøver at virke vildledende, men som alligevel gør det, fordi brugeren savner de kvalifikatio-

ner, som mærket angiver, eller han anvender det på en sådan måde, at det vildleder. Det sidste kan f. eks. blive tilfældet ved, at en vis detaille, som i forbindelse med de øvrige dele af mærket kan være helt uskyldig, fremhæves og gøres til mærkets bærende bestanddel.

Som i de almindelige motiver fremhævet, bør paragraffen anvendes med varsomhed, og kun hvor særlig anledning hertil findes, bør en sådan sag rejses af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet.

Kapitel VII.

Bestemmelser vedrørende retsbeskyttelsen.

§§ 37—42.

Dette kapitel indeholder bestemmelser vedrørende følgerne af varemærkekrænkelser. § 37 indeholder visse processuelle regler, § 38 bestemmelser om skadeserstatning, og bestemmelser om visse begrænsninger i strafbarheden og i retten til skadeserstatning er optaget i § 39. I § 40 findes bestemmelser om forældelse af retten til erstatning, og i § 41 gives forskrifter om foranstaltninger til forebyggelse af fortsat varemærkekrænkelse. I § 42 reguleres licenstagernes ret til at rejse sag for varemærkekrænkelse.

§ 37.

Paragraffens første stykke indeholder en almindelig regel om, at brug af et varemærke i strid med lovens bestemmelser kan forbydes ved dom. Bestemmelsen indebærer, at der også kan nedlægges foreløbigt fagedforbud efter reglerne i retsplejelovens kap. 57. Et sådant foreløbigt forbud vil ofte være betinget af sikkerhedsstillelse, og det skal efterfølges af en retssag, hvorunder der tages stilling til forbudets lovlighed. Varemærkerettens omfang fremgår af reglen i § 4, medens visse præciseringer og modifikationer følger af §§ 5—10. En til § 37, 1. stk. svarende forbudsregel findes i den gældende lovs § 13. Reglen finder anvendelse på samtlige kendetegn, der nyder beskyttelse i medfør af §§ 1—3.

Efter paragraffens 2. stk. kan en forsætlig krænkelse af et varemærke straffes med bøde. Efter reglen i den gældende lovs § 13, 2. stk. kan den, der »i ond tro« krænker en andens

bedre ret, straffes med bøde eller hæfte. Efter kommissionens formening er det fyldestgørende alene at foreskrive bødestraf. Nogen strengere straf kan ikke anses for nødvendig i sådanne tilfælde, idet vægten må lægges på skadeserstatningsreglen. Kun den forsætlige krænkelse kan straffes. Er krænkelsen sket ved uagtsomhed, kan skadeserstatning idømmes, ligesom foranstaltninger efter § 41 kan træffes.

Ved strafferegien i udkastets § 37, 2. stk. må forældelsesreglen i straffelovens § 29 have for øje. I forbindelse med reglen i § 37, 2. stk. kan også reglen i konkurrencelovens § 9, jfr. § 17, hvorefter bøde og erstatning i visse tilfælde kan idømmes ved brug af kendetegn, der er forvekslelige med andres kendetegn, nævnes. Forudsætningen er også her, at en forsætlig overtrædelse foreligger.

§ 37, 3. stk. indeholder den særlige regel, at sag, der rejses i henhold til denne lov, herunder også sådanne, der går ud på straf, behandles som handelsager i den borgerlige retsplejes former.

Endelig indeholder § 37, 4. stk. værnetingsreglen, hvorefter sø- og handelsretten i København er værneting for sager, der anlægges efter varemærkeloven, når mærkeindehaveren ikke har bopæl her i landet.

§ 38.

Nærværende paragraf indeholder bestemmelser om erstatningspligt for indgreb i en varemærkeret.

I paragraffens 1. stk. bestemmes, at den,

som forsætligt eller uagtsomt krænker en varemærkeret, er pligtig at erstatte den forvoldte skade.

Skadeserstatning skal erlægges såvel ved forsætlig som ved uagtsom varemærkekrænkelser. Erstatningen for den forvoldte skade skal bedømmes uafhængigt af, om krænkelsen har medført nogen fortjeneste for skadevolderen. Kommissionen har overvejet, om den omstændighed, at krænkeren har opnået en fortjeneste, der overstiger den skade, mærkeindehaveren har lidt, skulle kunne få selvstændig betydning ved siden af den foreslåede bestemmelse i 1. stk., således at også den berigelse, der overstiger skaden, skal afstås til den krænkede. Da sådanne tilfælde antagelig vil være sjældne og i hvert fald vanskelige at bevise, har kommissionen afstået fra i forslaget at optage bestemmelser om afgivelse af berigelse ud over lidt skade.

Skade ved varemærkeindgreb kan normalt bestå af flere forskellige komponenter. I almindelighed medfører en varemærkekrænkelser, at det pågældende mærkes good-will-værdi forringes, hvilket ikke nødvendigvis behøver at afspejle sig i nogen umiddelbar nedgang i varens salg. Good-will-tabet er en naturlig følge, når de konkurrerende varer er af ringere kvalitet end mærkeindehaverens egne, eller når de sælges under forhold, som vil kunne forringe disse. For bedømmelsen af, om en vis fremgangsmåde er en varemærkekrænkelser eller ikke, spiller varens kvalitet ingen rolle. Derimod kan kvaliteten undertiden få betydning ved fastsættelse af skadeserstatningsbeløbet. Varemærkekrænkelsen kan også medføre en forringelse af mærkets good-will ved, at dets særpræg forringes. Mærket kan således ved krænkelser — især hvis det udsættes for angreb fra flere sider og gennem længere tid — overgå fra at være et »stærkt« mærke til at blive et »svagt« mærke. Denne omstændighed bør haves for øje, når skadeserstatningen fastsættes.

Ved bedømmelsen af et varemærkes good-will bør hensyn tages til de omkostninger, der er afholdt til reklame og andre salgsfremmende foranstaltninger.

De ved en varemærkekrænkelser opståede skader kan endvidere ofte omfatte et formindsket salgresultat for mærkeindehaveren. Dette behøver ikke nødvendigvis at kunne aflæses direkte gennem et mindre salg, men kan give sig udslag i, at en forventet stigning udebliver.

Også andre former for tab end de nævnte er tænkelige.

I domspraksis kan spores en vis tilbøjelighed til at nedsætte de krævede skadeserstatningsbeløb. Kommissionen finder det ønskeligt, om domstolene ved forsætligt eller uagtsomt indgreb ville fastsætte et erstatningsbeløb af en sådan størrelse, at det fuldt ud dækker den lidt skade.

I paragraffens 2. stk. bestemmes, at såfremt nogen krænker en varemærkeret, uden at det sker forsætligt eller uagtsomt, kan den krænkede i det omfang, i hvilket han har lidt tab, kræve den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste udbetalt. Kommissionen er gået ind for denne regel, idet det forekommer naturligt, at den, der gør indgreb i en sådan ret — selvom det sker i god tro — bør kunne kendes pligtig at betale herfor, når økonomisk vinding er opnået ved mærkets uretmæssige anvendelse. I sådanne tilfælde bør godtgørelsen dog til en vis grad stå i forhold til overtrædelsens relativt mildere karakter. Det bør således være et vilkår for betalingspligten, at den, der har begået krænkelsen, har haft fortjeneste derved. Endvidere bør mærkeindehavere ved indgreb foretaget i god tro ikke kunne gøre krav på mere af den indvundne fortjeneste, end hvad der svarer til den skade, som derved er opstået.

Hvorledes den indvundne fortjeneste i et givet tilfælde skal vurderes, beror på de foreliggende faktiske omstændigheder. At hele fortjenesten af et vist regelmæssigt salg bør anses for opnået ved mærkets brug, kan ikke antages. Såfremt specielle omstændigheder ikke foreligger, f. eks. at de til salg udbudte varer er af meget ringe kvalitet, kan blot en del af den opnåede fortjeneste betragtes som vinding, der skyldes den retsstridige varemærkebrug. Godtgørelse for krænkelser foretaget i god tro kan, såfremt særlige forhold ikke fører til andet resultat, eventuelt fastsættes i overensstemmelse med en rimelig licensafgift, hvortil bør komme et vist beløb til dækning af eventuel forringelse af mærkets good-will.

§ 39.

Paragraffen indeholder en regel, der begrænser følgerne af varemærkekrænkelser, som begås i tiden mellem anmeldelsens indgivelse og mærkets registrering.

Efter udkastets § 22 skal varemærkeretten

gælde fra dagen for anmeldelsens indgivelse. Denne bestemmelse ville kunne føre til ubillige resultater, såfremt følgerne af varemærkekrænkelser, der er begået i tiden før registreringens foretagelse, ikke blev begrænset.

Det bestemmes derfor i § 39, at i sager om krænkelse af retten til et registreret varemærke kommer reglen i § 37, 2. stk. kun til anvendelse, for så vidt angår tiden efter registreringsdagen. Straf for krænkelse, der er foretaget, medens anmeldelsen er under behandling, kan derfor ikke støttes på mærkets eventuelle senere registrering.

Reglen i nærværende paragraf finder ikke anvendelse, såfremt det varemærke, der søges registreret, allerede er taget således i anvendelse, at der gennem brugen er stiftet en varemærkeret, der nyder beskyttelse efter reglerne i §§ 37—33.

Gradueringen af følgerne af varemærkekrænkelser hviler på en billighedsbetragtning. Medens straf således ikke skal kunne idømmes for krænkelse, der er foretaget, medens anmeldelsen verserer, findes ingen grund til, at skadeserstatning ikke skal kunne pålægges krænkeren, hvis forsætlig krænkelse finder sted forud for registreringen. Bortset herfra kan erstatningspligt næppe pålægges, for så vidt angår tiden før anmeldelsens bekendtgørelse, jfr. § 20, idet det ikke kan forventes, at udenforstående inden nævnte tidspunkt skal være bekendt med anmeldelsen. Hvis der således end ikke foreligger uagtsomhed, findes ingen hjemmel for at idømme erstatning. Forholdet kan falde ind under reglen i udkastets § 38, 2. stk., hvorefter den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste kan kræves udbetalt i det omfang, tab er lidt. Dette får dog næppe praktisk betydning. En anmelder, som får kendskab til, at krænkelse af hans mærke finder sted, kan underrette krænkeren om den verserende anmeldelse. Fortsætter krænkeren med at bruge mærket eller et hermed forveksleligt, kan han ikke til sin frigørelse påberåbe sig, at han ikke kendte anmeldelsen.

Skadeserstatning for krænkelse, der er foretaget i tiden forud for mærkets registrering, kan først kræves, når denne har fundet sted.

§ 40.

Efter denne paragrafs 1. stk. forældes krav efter § 38 efter lovgivningens almindelige regio*

ler, jfr. lov nr. 274 af 22. december 1908. Forældelsesfristen bliver således 5 år. Samme frist gælder såvel det almindelige erstatningskrav efter § 38, 1. stk. som det særlige krav efter paragraffens 2. stk.

I den tilsvarende svenske regel er fristen sat til 5 år, medens det norske forslag — ligesom det danske — henviser til den almindelige forældelsesregel i lov om straffelovens ikrafttræden af 22. maj 1902, § 28. Efter denne lov er fristen som hovedregel 3 år, men hvis kravet er udsprunget af en strafbar handling, er den 10 år, regnet fra den dag, da skadelidende er blevet vidende om skaden og om den herfor ansvarlige. Den tilsvarende bestemmelse i § 16 i den danske lov nr. 127 af 15. april 1930 om straffelovens ikrafttræden fastsætter en 20-årig forældelse af erstatningskrav, der hidrører fra strafbar handling, »for så vidt der ikke i lovgivningen er hjemlet en kortere forældelsesfrist«. Kommissionen har ikke fundet anledning til at henvise til denne bestemmelse, allerede fordi straf for varemærkekrænkelser efter lovforslaget kun kan idømmes for krænkelse af registrerede mærker og ikke kan overstige bøde. Ej heller har kommissionen fundet tilstrækkelig anledning til at foreslå en kortere forældelsesfrist end den sædvanlige 5-årige.

I de nordiske kommissioner har det været drøftet i nærværende paragraf at optage en regel om hurtig forældelse af adgangen til sagsanlæg. En 1-års frist har været foreslået, men er opgivet, således at domstolene i de enkelte tilfælde vil være frit stillet med hensyn til, i hvilket omfang udvist passivitet bør tages i betragtning ved sagens afgørelse.

Reglen i § 40, 2. stk. vil kun undtagelsesvis finde anvendelse, idet en anmeldelse om et varemærkes registrering normalt vil være afsluttet længe inden 5-års fristens udløb. Udelukket er det dog ikke, at en anmeldelsesbehandling kan strække sig over en længere periode end 5 år. I en sådan situation, der f. eks. kan indtræffe under krigsforhold, må anmelderen kunne rejse sag om erstatning for varemærkekrænkelser, selv om den i nærværende paragrafs 1. stk. fastsatte 5-års frist er udløbet.

§ 4L

Denne bestemmelse er i sin formulering ny, men stemmer stort set med reglen i den gældende lovs § 13, 2. stk., der dog alene angår

varemærkekrænkelser foretaget i »ond tro«, og med hidtidig domspraksis. Under en retssag kan der være behov for ved dom at få fastslået, at det mærke, der kendes ulovligt, skal fjernes fra de varer, hvorpå mærket er anbragt, og om fornødent, at varerne skal tilintetgøres eller udleveres til den forurettede mod eller uden erstatning. Også andre foranstaltninger kan tænkes anvendt for at værne den forurettede mod, at hans mærke fortsat krænkes. Ved sin generelle formulering giver bestemmelsen da også domstolene fornøden hjemmel til at påbyde de foranstaltninger, som i det enkelte tilfælde må skønnes mest hensigtsmæssige.

§ 42.

Denne paragraf indeholder visse regler om licenstagernes ret til at rejse sag for varemærkekrænkelser.

Skønt meddelelse af licens efter gældende varemærkelovgivning må anses for tilladt, vil en licenstag i mangel af lovregler herom næppe være berettiget til selv at rejse sag i tilfælde af, at varemærkeretten krænkes. Da det har praktisk betydning for en licenstag at kunne gå til domstolene, hvis det varemærke, hvortil han har licens, krænkes, er det fundet ønskeligt at have en udtrykkelig bestemmelse herom i loven.

Efter paragraffens 1. stk. er i sager om krænkelser af varemærkeretten såvel licensgiveren som licenstageren påtaleberettiget, såfremt intet andet er aftalt.

Reglen er formuleret således, at den kun finder anvendelse, når licensaftalen ikke indeholder bestemmelser i anden retning. Ved aftale mellem parterne kan det således bestemmes, at licenstageren ikke skal være påtaleberettiget. Ligeledes kan aftale træffes om, at mærkeindehaveren, medens licensen gælder, skal være udelukket fra at rejse sag. Når det drejer sig om enelicens, forekommer det helt naturligt, at licenstageren får ret til at rejse sag for varemærkekrænkelser. Enelicenstag er den, der her i landet får tilladelse til at anvende mærket som eneste bruger. At ret til mærkets brug i udlandet eventuelt overlades til andre, er her uden betydning. Enelicenskarakteren berøres heller ikke ved, at mærke-

indehaveren forbeholder sig ret til også selv at bruge mærket sideløbende med licenstageren. Hvor licens er meddelt til flere, vil det være rimeligt, om mærkeindehaveren forbeholder sig påtaleretten, men træffes der ikke aftale herom, må samtlige licenstagere ifølge nærværende bestemmelse kunne rejse sag.

Ligesom det danske udkast begrænser det norske ikke påtaleretten til den, der har en enelicens. Dette er derimod tilfældet i det svenske udkast, der i § 43 har den til § 42 i det danske udkast svarende regel. Ligeledes er det efter den svenske regel en betingelse, at licensen er noteret i varemærkeregistret. Denne begrænsning af licenstagernes ret til at rejse sag begrundes bl. a. med, at det må anses for upraktisk, at flere licenstagere skulle have selvstændig påtaleret. Lider licenstageren skade ved, at en varemærkekrænkelser ikke påtales, må han holde sig skadesløs hos licensgiveren, der ved sin undladelse af at skride ind over for krænkeren har medvirket hertil.

I 2. stk. foreskrives, at en licenstag, som vil anlægge sag, skal underrette licensgiveren herom.

Da både licensgiveren og licenstageren normalt vil være påtaleberettiget ifølge reglen i 1. stk., er der intet til hinder for, at begge kan rejse sag. Dette vil normalt være upraktisk. Nærværende bestemmelse er derfor medtaget for at forhindre, at licenstageren rejser sag uden at underrette licensgiveren herom. Særlig for de tilfælde, hvor licenstageren er dansk og licensgiveren udlænding, har reglen praktisk betydning. For det tilfælde, at licensgiveren ikke underretter licenstageren om en sags anlæggelse, er ingen regler givet. For tabes varemærkeretten, må licensaftalen bortfalde, men den licenstag, der ikke har underrettet licensgiveren, kan eventuelt blive erstatningspligtig, såfremt det godtgøres, at det skyldes ham, at mærkeretten gik tabt.

Den tilsvarende svenske regel indeholder en bestemmelse om, at sagen ikke kan optages til bedømmelse, såfremt licenstageren har for sømt at underrette licensgiveren om søgsmålet. Hverken det danske udkast eller det norske har en sådan regel om følgerne af at undlade at underrette licensgiveren om søgsmålet. Lider licensgiveren herved skade, må han have et erstatningskrav mod licenstageren.

Kapitel VIII.

Fællesmærker.

43.

I § 1, 3. stk. i lov om fællesmærker nr. 102 af 7. april 1936 udtales, at de i loven om varemærker givne forskrifter gælder for fællesmærker, for så vidt ikke anderledes bestemmes i fællesmærkeloven. Uanset at fællesmærker registreres på samme måde som andre varemærker, blot i en særlig afdeling (fællesmærkeregistret), har det siden vedtagelsen af den første fællesmærkelov nr. 129 af 29. april 1913 været således, at der ved siden af varemærkeloven har været en særlov for fællesmærkerne.

Under de nordiske forhandlinger er fællesmærkelovgivningen som sådan ikke behandlet. Alene det spørgsmål, om reglerne for fællesmærker burde optages i varemærkeloven eller i en selvstændig lov, har været overvejet. Medens man fra svensk side gerne så, at reglerne om fællesmærker blev optaget i varemærkeloven, fandt man fra dansk og norsk side, at en særlov om fællesmærker var ønskelig. I kommissionen er der enighed om, at en selvstændig fællesmærkelov bør opretholdes. Det er dog fundet praktisk, således som sket i nær-

værende paragraf, i varemærkeloven at henvises til fællesmærkeloven, uanset at en sådan henvisning muligt kan anses for unødvendig, idet fællesmærkeloven henviser til varemærkeloven.

De i nærværende udkast optagne nye regler om »fremlæggelse« (§ 20) og »klasseregistrering« (§ 16) er også hensigtsmæssige ved registreringen af fællesmærker, hvorfor der ikke i fællesmærkeloven vil være anledning til at optage undtagelsesregler med hensyn hverken til disse eller til de øvrige i varemærkelovsudkastet indeholdte fornyelser. Fællesmærker og individuelle mærker ligestilles således fortsat med hensyn til afgørelsen af mærkernes registrerbarhed.

Uanset, at den i varemærkelovens § 10, 1. stk. indeholdte hjemmel for handelsministeren til i visse tilfælde at kunne påbyde en registrerings ophævelse, ikke er optaget i nærværende varemærkelovsudkast, vil handelsministeren i medfør af § 5 i loven om fællesmærker fortsat have adgang til under visse betingelser at påbyde en fællesmærkeregistring ophævet.

Kapitel IX.

Forskellige bestemmelser.

§§ 44—48.

§ 44.

I overensstemmelse med reglen i § 5, 2. stk. i den gældende varemærkelov bestemmes i nærværende paragraf, at de af direktoratet trufne afgørelser inden tre måneder fra afgørelsens dato kan indbringes for handelsministeren, hvorved adgangen til at få spørgsmålet afgjort ved domstolene ikke udelukkes. En ny regel er optaget i paragraffens sidste punktum. Det bestemmes her, at den, der ønsker at indbringe en sådan af myndighederne truffet afgørelse for domstolene, må gøre det inden 6 måneder fra afgørelsens dato.

§ 45.

En til reglen i udkastets § 45, 1. stk. svarende bestemmelse findes i den gældende vare-

mærkelovs § 18, 1. stk. Varemærkeregistret er således offentligt tilgængeligt. For udskrifter af registret skal erlægges et gebyr, hvis størrelse fastsættes af handelsministeren, jfr. udkastets § 46.

I paragraffens 2. stk. findes hjemmel for de såkaldte »forundersøgelser«, d. v. s. undersøgelser af, om et bestemt varemærke er registreret, jfr. reglen herom i § 18, 3. stk. i den gældende varemærkelov. Gennem en sådan undersøgelse bliver man i stand til, før et varemærke anmeldes, mod en ringe betaling at sikre sig, at et tilsvarende mærke ikke allerede er registreret. Herved kan eventuelt de med en anmeldelse forbundne omkostninger spares, ligesom det kan være tidsbesparende at lade en sådan undersøgelse foretage, idet det kan ske relativt hurtigt set i forhold til den tid, det tager at behandle en anmeldelse,

der muligt tilmed fører til afslag. »Forundersøgelsen« må ikke opfattes som nogen garanti for, at mærket derefter vil kunne registreres, og heller ikke som udtryk for, at mærket frit kan anvendes uden at krænke ældre varemærkerettigheder.

§ 46.

Nærværende paragraf overlader, ligesom § 16 i den gældende lov, til handelsministeren at fastsætte de nærmere bestemmelser om varemærkeregistrets indretning og førelse, om Registreringstidendes udgivelse og indhold. Yderligere bestemmes i § 46, at handelsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om indgivelse og behandling af anmeldelser til varemærkeregistret, herunder fastsættelse af fristerne for påberåbelse af fortrinsrettigheder, jfr. §§ 18 og 30. Medens disse frister er fastlagt i den gældende varemærkelov, overlades det nu til handelsministeren at fastsætte disse, idet den gældende ordning har vist sig uelastisk. Ligeledes overlades det til handelsministeren at fastsætte afgifterne for anmeldelser, ekspeditioner, udskrifter m. v. Når afgifterne ikke fortsat hjemles i selve loven, er grunden den, at det skønnes formålstjenligt, at en regulering under hensyn til eventuelle ændringer i prisniveauet kan finde sted uden nogen lovændring. Afgifterne forudsættes fastsat således, at der derved opnås dækning for de med varemærkeregistrets førelse forbundne udgifter.

§ 47.

Den til ophævelsesbestemmelsen i nærværende paragrafs 1. stk. gjorte tilføjelse: »uden at dette dog har indflydelse på gyldigheden af tidligere registreringer« skal forstås således, at de efter ældre varemærkelove lovligt foretagne registreringshandlinger ikke bliver ugyldige, uanset om den pågældende registrering ikke ville kunne finde sted efter den nye lovs bestemmelser. Bortset herfra finder den nye lov anvendelse på de bestående registreringer, herunder også ved disse registreringers fornyelse, jfr. reglen i paragraffens 2. stk., hvorefter de ældre registreringer ved førstkommande fornyelse skal tilpasses klassificeringssystemet.

§ 48.

Ifølge nærværende paragrafs 2. stk. behandles de ved lovens ikrafttræden foreliggende uafgjorte anmeldelser efter den hidtidige lovgivnings bestemmelser, medmindre anmelderen ønsker anmeldelsen overført til behandling efter den nye lov. Dette medfører, at de i overgangsperioden efter den ældre lovs bestemmelser foretagne registreringer først ved registreringens fornyelse vil blive tilpasset klasseregistreringssystemet. Da en registrering løber i 10 år fra registreringsdagen, vil overgangsperioden mellem den gamle og den nye lov blive godt 10 år.

Sammenstilling af dansk, finsk, norsk og svensk lovudkast.

*Danmark.***Udkast til lov om varemærker.***

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

Ved registrering i henhold til denne lov kan erhvervsdrivende opnå eneret til at benytte varemærker som særlige kendetegn for varer eller arbejds- og tjenesteydelser, de tilbyder i deres virksomhed (varemærkeret).

Varemærker kan bestå af figurer, ord eller ordforbindelser, herunder slagord, bogstaver eller tal eller af varens udstyr eller indpakning.

Denne lovs bestemmelser om varer finder tilsvarende anvendelse på arbejds- og tjenesteydelser.

§ 2.

Erhvervsdrivende har også uden registrering varemærkeret, når mærket er indarbejdet.

Et varemærke anses for indarbejdet, når det inden for vedkommende omsætningskreds her i landet er almindelig kendt som kendetegn for indehaverens varer.

§ 3.

Enhver må endvidere i sin erhvervsvirksomhed anvende sit navn eller firma eller navnet på en ham tilhørende fast ejendom som varemærke, for så vidt det ikke sker på en

*Finland.***Förslag till Varumärkeslag.****1 kap.***Allmänna bestämmelser.*

Genom registrering av varumärke kan näringsidkare erhålla ensamrätt att använda märket för att i den allmänna handels skilja sina varor från andras.

Varumärke kan bestå av figur, ord, bokstäver eller siffror, så ock av säregen utstyrel av vara eller dess förpackning.

Bestämmelserna om varumärke äga motsvarande tillämpning å märken, vilka användas för att från varandra skilja tjänster som tillhandahållas av närings- eller yrkesidkare. Med uttrycket vara avses i denna lag jämväl tjänst, såframt annat icke framgår av saksammanhanget.

z §.

Näringsidkare har även utan registrering ensamrätt till varumärke, som genom användning blivit här i riket inom vederbörande närings- eller avnämarskretsar allmänt känt som särskild beteckning för varor vilka tillhandahållas av näringsidkaren. Dylikt varukännetecken kallas inarbetat varumärke.

Genom inarbetning, som i 1 mom. avses, kan ensamrätt förvärfvas jämväl till en särskild ordsammanställning ägnad att användas såsom kännetecken för näringsidkares varor (slogan). Vad nedan i denna lag stadgas om varumärke, skall i tillämpliga delar gälla även dylika kännetecken. Sådant varukännetecken kan icke införas i varumärkesregister.

3 §.

Envar må såsom kännetecken för sina varor använda sitt namn eller sin firma eller en väsentlig del av sin firma.

* For at lette en sammenligning mellem den danske lovtekst og de øvrige lovtekster er, i tilfælde hvor rækkefølgen ikke er opretholdt, visse henvisninger foretaget, såfremt tilsvarende bestemmelser findes andetsteds i de pågældende lovtekster.

Norge.

Utkast til lov om varemerker.

Kapitel 1.

Alminnelige bestemmelser.

§ 1.

Ved registrering efter denne lov kan enhver som driver næring, opnå enerett til å bruke varemerke som særlig kjennetegn for varer eller ydelser som han frembyr i sin virksomhet.

Varemerke kan bestå av figur, ord eller ordforbindelser (herunder slagord), bokstaver eller tall, eller av et særlig utstyr for en vare eller dens innpakning.

Når det nedenfor i denne lov tales om »vare» omfatter dette også ydelser, når ikke annet fremgår av sammenheng.

§ 2.

Næringsdrivende har også uten registrering enerett til varemerke når merket er innarbeidet.

Et merke ansees å være innarbeidet når det innen vedkommende omsetningskrets her i riket er alminnelig kjent som særlig kjennetegn for innehaverens varer.

§ 3.

Enhver har rett til i næring å bruke sitt navn eller sitt firma som kjennetegn for sine varer, når det ikke skjer på en slik måte at det blir egnet til å forveksles med varemerke,

Sverige.

Förslag till Varumärkeslag.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Genom registrering enligt denna lag förvärvar näringsidkare ensamrätt att använda varumärke såsom särskilt kännetecken för varor eller tjänster, som han tillhandahåller i sin rörelse.

Varumärke kan bestå av figur, ord, bokstaver eller siffror, så ock av säregen utstyrsel av vara eller dess förpackning.

Vad nedan i denna lag stadgas om vara skall i tillämpliga delar gälla även tjänst.

2 §.

Näringsidkare har även utan registrering ensamrätt till varumärke, då märket blivit inarbetat.

Genom inarbetning förvärvar han ensamrätt jämväl till slagord eller annat i näring använt särskilt varukännetecken.

Ett kännetecken anses vara inarbetat, om det här i riket bland dem, till vilka det riktar sig, är allmänt känt som beteckning för innehavarens varor.

3 §.

Envar må i näringsverksamhet använda sitt namn eller sin firma som kännetecken för sina varor, där det ej är ägnat att framkalla förväxling med annans skyddade varukänne-

Danmark.

måde, der er egnet til at fremkalde forveksling med andres varemærker.

Anden mands navn, firma eller særegent navn på en ham tilhørende fast ejendom må ikke uhjemlet benyttes som varemærke.

Som varemærke må ej heller benyttes noget kendetegn, der er forveksleligt med et varemærke, som en anden allerede har taget i brug her i landet. Det samme gælder med hensyn til et varemærke, som en anden allerede har taget i brug i udlandet, såfremt den, der vil benytte det her i landet, kender eller burde kende det.

En varemærkeret i medfør af §§ 1—3 udelukker andre end indehaveren fra i erhvervsvirksomhed uhjemlet at benytte et med varemærket forveksleligt mærke. Dette gælder enhver benyttelse, hvad enten mærket anvendes på selve varen eller dens indpakning, i reklame, forretningspapirer eller på anden måde, og uanset om varen er bestemt til salg her i landet eller i udlandet. Også uhjemlet mundtlig benyttelse af mærket er forbudt.

Som uhjemlet benyttelse efter 1. stk., anses det forhold, at nogen uden mærkeindehaverens tilladelse ved forhandling af reservedele, tilbehør eller lignende til andres varer henviser til det for disse varer benyttede mærke på en måde, der er egnet til at fremkalde indtryk af, at det, der således tilbydes, hidrører fra det pågældende mærkes indehaver, eller at han har givet tilladelse til dets anvendelse.

Foretager en anden end varemærkets indehaver væsentlige forandringer ved en med mærket forsynet vare gennem bearbejdning, reparation eller lign., må mærket, hvis varen påny erhvervsmæssigt udbydes til salg, ej heller benyttes uden mærkeindehaverens tilladelse, medmindre forandringen tydeligt angives eller i øvrigt tydeligt fremgår af forholdene.

§ 5.

En varemærkeret omfatter ikke sådanne dele af varemærket, som hovedsagelig tilsig-

Finland.

Annans namn eller firma må icke användas som varukännetecken. Lag samma vare om den väsentliga delen i firma, så ock om annans här i riket inarbetade firmaförkortning eller affärsbeteckning, såfram ej annat bör anses följa därav att nämnda del av firma saknar särskiljningsförmåga eller att fråga är om olika näringsområden eller om olika varuslag.

4 §.

Rätt til varukännetecken enligt 1—3 §§ innebär, att annan än innehavaren icke obefogat må i näringsverksamhet använda ett därmed förväxlingsbart kännetecken på varan eller dess förpackning eller i annons, katalog, affärshandling eller reklam eller på annat sätt, däri inbegripet jämväl muntlig användning, oberoende av om varan är avsedd at sättas i omlopp här i landet eller utomlands.

Som otillåten användning anses även, att någon vid tillhandahållande av reservdelar, tillbehör eller liknande, som lämpar sig för annans vara, åberopar dennes kännetecken på sådant sätt, att det kan giva sken av att vad sålunda tillhandahålles härrör från kännetecknets innehavare eller av att denne medgivit användningen.

Har vara tillhandahållits under visst kännetecken, och har därefter annan än kännetecknets innehavare väsentligt, förändrat den genom bearbetning, reparation eller liknande, må ej heller, då varan ånyo tillhandahålles i den allmänna handeln, kännetecknet användas utan att förändringen tydligt angives eller ändock tydligt framgår.

5 §.

Ensamrätt till varukännetecken innefattar icke sådan del av märket, som huvudsakligen

Norge.

som allerede er vernet for en annen, eller med navn eller firma som en annen rettmessig allerede bruker i sin næringsvirksomhed

§ 4.

Rett til varekjennetegn efter §§ 1—3 har den virkning at ingen annen enn innehaveren uhjemlet kan bruke samme kjennetegn i næringsvirksomhet for vare som innføres, selges eller frembys her i riket. Dette gjelder enten kjennetegnet brukes på varen eller dens innpakning eller i reklame eller forretningsdokumenter av enhver art eller i muntlig omtale. Med »samme» kjennetegn forstås i denne lov et kjennetegn som er så likt et annet at det er egnet til å forveksles med dette i den alminnelige omsetning. Jfr § 6.

Som uhjemlet bruk ansees det også at noen som seiger eller frembyr reservedeler, tilbehør eller tilsetning til en annens vare, herunder henviser til den annens varekjennetegn på en slik mate at det kan gi uriktig inntrykk av at delene, tilbehøret eller tilsetningen skriver seg fra innehaveren av dette kjennetegn eller at han har tillatt kjennetegnet brukt.

Hvis et kjennetegn som nevnt i §§ 1—3 rettmessig er brukt for en vare, og varen etterpå er blitt vesentlig endret ved bearbeidelse, reparasjon o. l. foretatt av en annen enn den som har retten til kjennetegnet, må kjennetegnet ikke uten samtykke av innehaveren beholdes eller brukes for varen, hvis den senere blir innført, solgt eller frembudt i næringsvirksomhet her i riket, med mindre endringen blir tydelig angitt eller tydelig fremgår av forholdene forøvrig.

§ 5.

Rett til varekjennetegn gir ikke innehaveren noen enerett til slike deler av kjenneteg-

Sverige.

tecken. Näringsidkare har ock skydd enligt denna lag mot att namnet eller firman av annan obehörigen användes som dylikt kännetecken.

4 §.

Rätt till varukännetecken enligt 1—3 §§ innebär, att annan än innehavaren icke må i näringsverksamhet använda ett därmed förväxlingsbart kännetecken för sina varor, vare sig på varan eller dess förpackning, i reklam eller affärshandling eller på annat sätt, däri inbegripet jämväl muntlig användning. Vad nu sagts skall äga tillämpning vare sig verksamheten bedrivs här i riket eller varan tillhandahålles eller avses att tillhandahålles här eller ock hit införas. Grundas rätt till kännetecken på bestämmelse i 2 § och är kännetecknet icke inarbetat i hela riket, gäller rätten endast där inarbetningen består.

Som otillåten användning enligt första stycket anses, att någon vid tillhandahållande av reservdel, tillbehör eller liknande, som lämpar sig för annans vara, åberopar dennes kännetecken på sådant sätt, att det kan giva sken av att vad sålunda tillhandahålles härrör från kännetecknets innehavare eller av att denne medgivit kännetecknets användning.

Har vara tillhandahållits under visst kännetecken och har därefter annan än kännetecknets innehavare väsentligt förändrat den genom bearbetning, reparation eller liknande, må ej heller, då varan ånyo tillhandahålles i näringsverksamhet här i riket, kännetecknet användas utan att förändringen tydligt angives eller ändock tydligt framgår.

5 §.

Ensamrätt till varukännetecken innefattar icke sådan del av kännetecknet, som huvud-

Danmark.

ter at gøre varen, dens udstyr eller indpakning mere hensigtsmæssig i anvendelse eller i øvrigt har andet formål end at tjene som kendetegn.

§ 6.

Varemærker anses kun som forvekslelige efter denne lov, såfremt de angår varer af samme eller lignende art.

Undtagelsesvis kan forvekslelighed dog også anses at foreligge,

a) når et varemærke er særlig stærkt indarbejdet og endvidere er så velkendt i vide kredse her i landet, at en andens brug af et lignende mærke, selv for varer af anden art, indebærer en utilbørlig udnyttelse af varemærkets værdi (good-will), eller

b) når et varemærke er indarbejdet, og en andens brug af et lignende mærke for andre varer under hensyn til disses særlige karakter åbenbart er egnet til at forringe det indarbejdede mærkes værdi væsentligt.

Kræver to eller flere hver for sig varemærkeret til kendetegn, der er forvekslelige, har den først opståede ret fortrin, for så vidt ikke andet følger af de nedenfor anførte bestemmelser.

§ 8

En yngre ret til et registreret varemærke kan bestå ved siden af en ældre ret til et dermed forveksleligt mærke, forudsat at anmeldelsen er indgivet i god tro, og at 5 år er hengået fra registreringsdagen, uden at sag om registreringens ophævelse er anlagt.

§ 9.

En yngre ret til et varemærke kan også bestå ved siden af en ældre ret til et dermed forveksleligt mærke,

Finland.

tjänar att göra varan eller dess förpackning mera ändamålsenlig eller eljest att fylla annan uppgift än att vara kännetecken.

6 §.

Varukännetecken kunna, såframt ej annat följer av vad i 3 § 2 mom. sägs, anses förväxlingsbara enligt denna lag endast om de avse varor av samma eller liknande slag.

Oberoende av att fråga icke är om samma eller liknande varuslag, må förväxlingsbarhet undantagsvis kunna anses föreligga där ett varukännetecken är här i riket synnerligen väl känt inom vida kretsar av allmänheten och med hänsyn härtill ibruktagande av ett annat liknande varukännetecken skulle innebära otillbörligt utnyttjande av det förras rykte.

Bestämmelsen i denna paragrafs 2 mom. äge motsvarande tillämpning, då fråga är om skydd av firmabeståndsdel, firmaförkortning och affärsbeteckning enligt 3 § 2 mom.

7 §.

Göra två eller flera anspråk på ensamrätt till varumärken, vilka äro förväxlingsbara, skall rätten tillkomma den, vars anspråk stöder sig på äldsta rättsgrund, där ej annat följer av vad nedan i 8 eller 9 § sägs.

8 §.

Även om ett registrerat varumärke är förväxlingsbart med ett äldre inarbetat märke, som icke blivit registrerat, må förväxlingsbarheten icke åberopas, såframt registrering sökts i god tro och talan om ogiltigförklaring av märkets registrering ej väckts inom fem år från registreringsdagen samt märket dessutom fått ej oväsentlig användning.

9 §.

Har någon inarbetat ett varumärke, som är förväxlingsbart med annans namn eller firma eller annans tidigare registrerade eller inarbe-

Norge.

net som hovedsakkelig tjener til å gjøre varen eller dens innpakning mere formålstjenlig eller som forøvrig har annen oppgave enn å være kjennetegn.

§ 6.

Varekjennetegn ansees i denne lov bare egnet til å forveksles hvis de gj elder varer av samme eller lignende slag.

Dog kan kjennetegn unntaksvis ansees egnet til å forveksles også i andre tilfelle, men slikt utvidet vern kan bare kreves for:

a) eget navn eller firma,

b) kjennetegn som er særlig sterkt innarbeidet, når det er kjent i vide kretser her i riket, og det ville bety en utilbørlig utnyttning eller forringing av den anseelse («goodwill») kjennetegnet hadde oppnådd, om lignende kjennetegn i det foreliggende tilfelle blev brukt av en annen,

c) kjennetegn som er innarbeidet, når det på grunn av de særlige vareslag det gj elder, åpenbart ville skade kjennetegnets anseelse vesentlig om lignende kjennetegn blev brukt for de andre varer.

Gjør flere hver for seg krav på enerett til samme kjennetegn efter §§ 1—3, skal den ha enerett som har eldst hjemmel for sitt krav, hvis ikke annet følger av bestemmelsene i § 3 eller §§ 8—9.

§ 8.

Selvom et registrert varemerke er egnet til å forveksles med et varekjennetegn som har eldre rett, skal det gyldig kunne bestå ved siden av dette, såfremt kravet om registrering var inngitt i god tro og ugyldighetssak ikke er reist innen fem år fra registreringsdagen, og merket dessuten har vært brukt i ikke uvesentlig utstrekning.

§ 9.

Yngre rett til kjennetegn skal også kunne bestå ved siden av eldre rett, såfremt:

a) den yngre rett er ervervet ved innarbei-

Sverige.

sakligen tjänar att göra varan eller dess förpackning mera ändamålsenlig eller eljest att fylla annan uppgift än att vara kännetecken.

Kännetecken kunna anses förväxlingsbara enligt denna lag endast om de avse varor av samma eller liknande slag.

Dock må även eljest förväxlingsbarhet undantagsvis kunna åberopas, nämligen:

a) till förmån för kännetecken, som är synnerligen starkt inarbetat och känt inom vida kretsar av allmänheten här i riket, där med hänsyn härtill användningen av ett annat liknande kännetecken skulle innebära ett otillbörligt utnyttjande av det förras goodwill; eller

b) till förmån för kännetecken, som är inarbetat, där med hänsyn till den särskilda arten av de varor, varom är fråga, användningen av ett annat liknande kännetecken uppenbarligen skulle förringa det förras goodwill.

7 §.

Hava två eller flera var för sig förvärvat rätt enligt 1—3 §§ till varukännetecken, vilka äro förväxlingsbara, skall den rätt vika, som uppkommit senare, där ej annat följer av vad nedan i 8 och 9 § sägs.

ö §.

Yngre rätt till varumärke, förvärvat genom registrering, äger bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, under förutsättning dels att registreringen söks i god tro, dels att den varit gällande i fem år från registreringsdagen innan talan väckes om dess bestånd, dels att märket fått ej oväsentlig användning.

9 §.

Yngre rätt till kännetecken äger ock bestå vid sidan av äldre sådan rätt, om den yngre rätten förvärvats genom inarbetning och in-

Danmark.

a) såfremt indehaveren af det ældre mærke ikke inden rimelig tid har taget de nødvendige skridt for at hindre brugen af det yngre mærke,

b) såfremt retten til mærkerne er erhvervet ved brug inden for forskellige dele af landet, og det skønnes, at begge fremdeles kan anvendes som hidtil uden væsentlig skade for indehaveren af den ældre ret.

§ 10.

I de i §§ 8—9 omhandlede tilfælde kan domstolene, for så vidt det findes rimeligt, bestemme, at ét af mærkerne eller begge kun må anvendes på særlig måde, f. eks. i en vis udførelsesform eller med tilføjelse af en stedsangivelse eller anden tydeliggørelse.

§ 11.

Ved udgivelse af leksika, håndbøger, lærebøger eller lignende skrifter af fagligt indhold er forfatteren, udgiveren og forlæggeren på begæring af indehaveren af et registreret varemærke pligtig at påse, at dette ikke gengives uden angivelse af, at det er et registreret varemærke.

Forsømmer nogen, hvad der påhviler ham efter denne paragrafs 1. stk., er han pligtig at bekoste en berigtigende bekendtgørelse herom på den måde, det findes rimeligt.

Kapitel II.

Om registrering af varemærker.

§ 12.

Varemærkeregistret føres af direktøren for patent- og varemærkevæsenet. Direktøren udgiver en registreringstidende, i hvilken såvel de stedfundne registreringer som senere tilførsler til registret bekendtgøres.

§ 13.

Et varemærke skal for at kunne registreres være egnet til at adskille mærkeindehaverens

Finland.

tade varumärke, och har innehavaren av namnet eller firman eller av det äldre märket icke inom rimlig tid inskridit mot dess användning, äge denne icke längre åberopa förväxlingsbarheten.

10 §.

I de fall som avses i 8 och 9 §§ kan någon eller envar av märkenas innehavare, vid äventyr av användningsförbud, för minskande av förväxlingsfara förpliktas att göra tillägg till eller ändring å sitt varumärke.

Vad i 1 mom. sägs skall äga motsvarande tillämpning även i det fall, att på grund av likheten mellan näringsområden eller varuslag förväxlingsfara uppstår därigenom att flere näringsidkare, som hava samma namn eller väsentligen likalydande firmor, använda dessa som varukännetecken.

11 §.

Vid utgivning av lexikon, handbok eller annan liknande tryckt skrift äro dess författare, utgivare och förläggare på begäran av den som innehar registrerat varumärke skyldiga att tillse, att varumärket ej återgives däri utan att det framgår, att fråga är om registrerat märke.

Försummar någon vad honom åligger enligt 1 mom., är han skyldig bekosta, att beriktigande offentliggöres på det sätt och i den omfattning som finnes skäligt.

2 kap.

Om registrering av varumärken.

12 §.

Varumärkesregistret føres av patent- och registerstyrelsen.

13 §.

Varumärke, som registreras, skall vara ägnat att särskilja innehavarens varor från

Norge.

delse, og innehaveren av den eldre rett ikke innen rimelig tid har tatt de nødvendige skritt for å hindre bruken av det annet kjennetegn, eller

b) den eldre rett er ervervet ved innarbeidelse bare i en del av riket hvor det annet kjennetegn ikke brukes, og det antas at hvert av kjennetegn ene fortsatt må kunne brukes uten at det oppstår fare for forveksling med hensyn til de næringsdrivende varen skriver seg fra.

§ 10.

For å unngå forvekslingsfare i tilfelle som nevnt i §§ 3, 8 og 9, kan retten, om den finner det rimelig, ved dom foreskrive at ett eller begge kjennetegn i fremtiden bare må brukes for visse varer eller innen et visst område eller på en bestemt måte, såsom i en bestemt utforming eller med stedsangivelse eller tilføyelse av innehaverens navn, eller med annet klargjørende tillegg.

§ 11.

Ved utgivelse av leksikon, håndbok eller lign. trykt skrift er verkets forfatter, hovedredaktør, utgiver og forlegger pliktig til etter krav av den som har et registrert varemerke, å påse at merket ikke blir gjengitt i skriftet uten at det samtidig fremgår at det er vernet ved registrering.

Hvis et i tide fremsatt krav etter foregående ledd ikke blir etterkommet, kan det forlanges at den som kravet blev rettet til, skal bekoste en rettelse offentliggjort på den måte og i det omfang som finnes rimelig.

*Kapitel 2.**Registrering av varemerker.*

§ 12.

Varemerkeregistret føres for hele riket i Oslo av Styret for det Industrielle Rettsvern (Patentstyret).

§ 13.

Varemerke som skal registreres, må være egnet til å skille søkerens varer fra andres.

Sverige.

nehavaren av den äldre rätten icke inom rimlig tid inskridit mot dess användning.

(Jfr 4 §.)

10 §.

Vid tillämpning av bestämmelse i 8 eller 9 § må efter vad som finnes skäligt föreskrivas, att kännetecknet med yngre rätt användes endast på särskilt sätt, såsom i visst utförande, med tillfogande av en ortsangivelse eller med annat förtydligande.

11

Vid utgivning av lexikon, handbok eller annan liknande tryckt skrift äro dess författare, utgivare och förläggare på begäran av den som innehar registrerat varumärke skyldiga att tillse, att varumärket ej återgives däri utan att det framgår, att fråga är om dylikt märke.

Försummar någon vad honom åligger enligt första stycket, är han skyldig bekosta, att beriktigande offentliggöres på det sätt och i den omfattning som finnes skäligt.

Om registrering av varumärken.

12 §.

Varumärkesregistret föres för hela riket i Stockholm av patent- och registreringsverket.

13 §.

Varumärke, som registreras, skall vara ägnat att särskilja innehavarens varor från an-

Danmark.

varer fra andres. Et mærke, der udelukkende eller med kun uvæsentlige ændringer eller tilføjelser angiver varens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, pris eller oprindelse eller tidspunktet for dens fremstilling, skal ikke i sig selv anses for at have fornødent særpræg. Det samme gælder et mærke, der udelukkende består af ikke særligt udformede bogstaver eller tal.

Ved bedømmelsen af, om et mærke har det fornødne særpræg, skal der tages hensyn til alle foreliggende forhold, herunder særlig den tid og det omfang, hvori mærket har været anvendt.

§ 14.

Et varemærke må ikke registreres:

1) når mærket uhjemlet indeholder statskendetegn, officielle internationale kendetegn, danske kommunale kendetegn, særlige benævnelser for kendetegn som de anførte eller noget, der kan forveksles hermed. Forbudet omfatter kun officielle kontrol- og garanti-tegn, såfremt mærket begæres registreret for de samme eller lignende varearter som dem, for hvilke disse tegn benyttes,

2) når mærket er egnet til at vildlede,

3) når mærket i øvrigt strider mod lov eller offentlig orden eller er egnet til at vække forargelse,

Finland.

andras. Märke, som uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg angiver varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller ursprungsort eller tiden för dess framställande, skall icke i och för sig anses äga särskiljningsförmåga. Dock skall vid bedömande av, om märke äger dylik förmåga, hänsyn tagas till alla faktiska omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk.

Varumärke, som enbart består av bokstäver eller siffror och icke kan anses som figurmärke, må registreras endast om märket genom inarbetning visats äga särskiljningsförmåga.

Såsom varumärke må icke registreras kännetecken, enbart bestående av något, som är ägnat att uppfattas såsom personnamn eller firma.

14 §.

Varumärke må ej registreras:

1) om märket strider mot lag, allmän ordning eller god sed;

2) om märket är ägnat att vilseleda allmänheten;

3) om i märket utan vederbörligt tillstånd intagits statsvapen, statsflagga eller annat statselement, kommunalt vapen eller officiell kontroll- eller garantibeteckning eller ock något som kan förväxlas med sådana element eller beteckningar;

*Norge.**Sverige.*

Merket må således ikke utelukkende eller bare med uvesentlige endringer eller tillegg gi uttrykk for varens art, beskaffenhet, mengde, formål, pris eller stedet eller tiden for tilvirkningen. Dog skal det ved avgjørelsen av om et varemerke har karakteren av særmerke tas hensyn til alle faktiske omstendigheter, særlig til hvor lenge og i hvilken utstrekning merket har vært i bruk.

Varemerke som utelukkende består av vanlige bokstaver eller tall, kan bare registreres når det har fått karakteren av særmerke ved innarbeidelse.

Varemerke må ikke registreres hvis det utelukkende eller bare med tillegg som ikke kan registreres særskilt, består av noe som er egnet til å oppfattes som navn eller firma.

§ 14.

Varemerke må ikke registreres hvis det:

1) strider mot lov eller den offentlige orden eller er egnet til å vekke forargelse.

2) er egnet til å villed,

3) uten samtykke av vedkommende myndighet inneholder offentlige vapen, flagg eller andre offentlige emblemer eller merker, derunder de offisielle innen- og utenlandske kontroll- eller garantimerker eller -stempler som er innført for varer av samme eller lignende slag som dem merket kreves registrert for. Merket må heller ikke registreres, hvis det inneholder noe som kan forveksles med slike emblemer eller merker som her nevnt. Utenlandske kontroll- eller garantimerker eller -stempler hindrer dog ikke registrering for kunnigjøring om dem er inntatt i Norsk Tidende for det Industrielle Rettsvern,

dras. Märke, som utelukkende eller med endast mindre ändring eller tillägg angiver varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller ursprungsort eller tiden för dess framställande, skall icke i och för sig anses äga särskiljningsförmåga. Dock skall vid bedömning av, om märke äger dylik förmåga, hänsyn tagas till alla faktiska omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk.

Varumärke, som enbart består av bokstäver eller siffror och icke kan anses som figurmärke, må registreras endast om märket genom inarbetning visats äga särskiljningsförmåga.

Såsom varumärke må icke registreras kännetecken, enbart bestående av något, som är ägnat att uppfattas såsom personnamn eller firma.

14 §.

Varumärke må ej registreras:

1) om i märket utan tillstånd intagits sådan statlig eller internationell beteckning eller sådant kommunalt vapen, som enligt lag icke må obehörigen brukas som varumärke, eller ock något som lätt kan förväxlas därmed;

2) om märket är ägnat att vilseleda allmänheten;

3) om märket eljest strider mot lag eller allmän ordning eller är ägnat att väcka förargelse;

Danmark.

4) når mærket indeholder noget, der er egnet til at opfattes som anden mands firma eller som anden mands navn eller portræt, og der ikke derved sigtes til forlængst afdøde personer, eller når det indeholder særegent navn på eller afbildning af anden mands faste ejendom,

5) når mærket indeholder noget, der er egnet til at opfattes som særegen titel på en andens beskyttede litterære eller kunstneriske værk, eller når det krænker en andens ophavsret til sådant værk eller en andens patentret, mønstret eller ret til fotografisk billede,

6) når mærket er forveksleligt med et her i landet efter en tidligere anmeldelse registreret varemærke eller med et varemærke, der er taget i brug her i landet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes her,

7) når mærket er forveksleligt med et varemærke, der er taget i brug i udlandet på det tidspunkt, da anmeldelsen om registrering indgives, og som vedvarende anvendes dér, og anmelderen på anmeldelsestidspunktet kendte eller burde kende dette.

Uanset bestemmelserne under 4), 5), 6) og 7) kan registrering finde sted, såfremt fornøden hjemmel foreligger, og der ikke er anledning til at antage, at registreringen vil virke vildledende.

§ 15.

Den ved registrering opnåede varemærket omfatter ikke sådanne dele af mærket, som ikke særskilt kan registreres.

Indeholder et mærke bestanddele som de i 1. stk. omhandlede, og er der særlig anledning til at antage, at mærkets registrering kan medføre tvivl med hensyn til varemærkerettens omfang, kan sådanne bestanddele ved registreringen udtrykkelig undtages fra beskyttelsen.

Viser det sig senere, at dele af mærket, som er blevet undtaget fra beskyttelsen, er blevet registrerbare, kan en ny registrering foretages af disse dele eller af selve mærket uden den i 2. stk. angivne begrænsning.

Finland.

4) om märket innehåller något, som är ägnat att uppfattas såsom annans firma eller såsom sådan firmabeståndsdel, firmaförkortning eller affärsbeteckning, som avses i 3 § 2 mom., eller ock såsom annans namn eller porträtt, där icke uppenbarligen åsyftas någon sedan länge avliden;

5) om märket innehåller något, som är ägnat att uppfattas såsom egenartad titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, eller kränker annans upphovsmannarätt till sådant verk eller annans rätt till fotografisk bild;

6) om märket är förväxlingsbart med annans namn eller firma eller sådan firmabeståndsdel, firmaförkortning eller affärsbeteckning, som avses i 3 § 2 mom., eller med annans varumärke, som är registrerat efter tidigare ansökan eller som är inarbetat, då ansökan om registrering göres; eller

7) om märket är förväxlingsbart med varumärke, som annan vid tiden för ansökningen tagit i bruk, samt ansökningen gjorts med vetskap härom och sådant fall ej föreligger, att sökanden nyttjat sitt märke innan det andra märket togs i bruk.

Utan hinder av bestämmelse under 4, 5, 6 och 7 må registrering ske, om den vars rätt är i fråga medgiver det och fara icke är att allmänheten vilseledes genom registreringen.

15 §.

Ensamrätt, som vinnes genom registrering av varumärke, innefattar icke sådan beståndsdel av märket, som ej ensam för sig kan registreras.

Innehåller märke dylik beståndsdel och finnes särskild anledning att antaga, att märkets registrering kan föranleda ovisshet om ensamrättens omfattning, må vid registreringen denna beståndsdel uttryckligen undantagas från skyddet.

Visas senare att märkesdel, som undantagits från skydd, blivit registrerbar, må ny registrering ske av märkesdelen eller av märket utan dylikt undantag.

Norge.

4) inneholder noe som er egnet til å oppfattes som en annens firma eller som en annen persons navn eller portrett og som ikke åpenbart sikter på en som er død for lengre tid siden,

5) inneholder noe som er egnet til å oppfattes som den særpregede tittel på en annens vernede litterære eller kunstneriske verk, eller krenker en annens opphavsrett til slikt verk eller en annens rett til fotografi eller mønster,

6) er egnet til å forveksles med en annens navn eller firma eller med varemerke som er registrert for en annen etter tidligere inngitt krav, eller som var innarbeidet av en annen da kravet om registrering blev innsendt,

7) er egnet til å forveksles med et varemerke som en annen hadde tatt i bruk før søkeren, og søkeren var vitende om denne bruk da krav om registrering blev sendt inn.

Unntak fra forskriftene under 4, 5, 6 og 7 i denne paragraf kan skje når det foreligger samtykke fra innehaveren av den eldre rett, og det ikke er fare for at merket vil virke villedende.

§ 15.

Den enerett som erverves ved registrering av varemerke, omfatter ikke slik del av merket som det ikke ville være adgang til å registrere særskilt.

Inneholder et registrert merke slik bestanddel, og Styret antar at registrering av merket kan skape uvisshet om rettens omfang, kan det ved registreringen uttrykkelig anmerkes at denne del er unntatt fra rettsvernet.

Skulle det senere bli godtgjort at den bestanddel av merket som var unntatt fra rettsvernet, vil kunne registreres, kan det kreves ny registrering af denne del særskilt eller av merket i dets helhet uten det tidligere forbehold.

Sverige.

4) om märket innehåller något, som är ägnat att uppfattas såsom annans firma eller ock såsom annans namn eller porträtt, där icke uppenbarligen åsyftas någon sedan länge avliden;

5) om märket innehåller något, som är ägnat att uppfattas såsom egenartad titel på annans skyddade litterära eller kostnärliga verk eller kränker annans upphovsmannarätt till sådant verk eller annans rätt till fotografisk bild eller mönster;

6) om märket är förväxlingsbart med annans namn eller firma, med annans varumärke, som är registrerat efter tidigare ansökan, eller med annans kännetecken, som är inarbetat då ansökan om registrering göres; eller

7) om märket är förväxlingsbart med kännetecken, som vid tiden för ansökningen nyttjades av annan samt ansökningen gjorts med vetskap härom och sådant fall ej föreligger, att sökanden nyttjat sitt märke innan det andra kännetecknet togs i bruk.

Utän hinder av bestämmelse under 4), 5), 6) och 7) må registrering ske, om den vars rätt är i fråga medgiver det och fara icke är att allmänheten vilseledes genom registreringen.

15 §.

Ensamrätt, som vinnes genom registrering av varumärke, innefattar icke sådan beståndsdel av märket, som ej ensam för sig kan registreras.

Innehåller märke dylik beståndsdel och finnes särskild anledning att antaga, att märkets registrering kan föranleda ovisshet om ensamrättens omfattning, må vid registreringen denna beståndsdel uttrykkligen undantagas från skyddet.

Visas senare att märkesdel, som undantagits från skydd, blivit registrerbar, må ny registrering ske av märkesdelen eller av märket utan dylikt undantag.

Danmark.

§ 16.

Varemærker registreres i én eller flere vareklasser. Inddelingen i vareklasser fastsættes ved en af handelsministeren udfærdiget bekendtgørelse.

§ 17.

Anmeldelse af et varemærke til registrering indgives skriftligt til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet. Anmeldelsen skal indeholde en gengivelse af mærket, oplysning om anmelderens navn eller firma samt om hans erhverv. Anmeldelsen skal endvidere indeholde oplysninger om de varearter eller vareklasser, for hvilke mærket ønskes registreret, samt i øvrigt være affattet i overensstemmelse med de i medfør af § 46 udfærdigede bestemmelser.

§ 13.

Når et varemærke første gang er anvendt for varer, udstillet på en af handelsministeren godkendt national eller international udstilling her i landet, og mærket senest 6 måneder efter dets indførelse på udstillingen anmeldes til registrering her, skal anmeldelsen i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller andres benyttelse af mærket, anses som sket samtidig med dets indførelse på udstillingen.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren, jfr. § 46, kan det — under forudsætning af gensidighed — bestemmes, at tilsvarende regler skal gælde varemærker, der første gang er anvendt på officielle eller officielt anerkendte internationale udstillinger uden for landet.

§ 19.

Har anmelderen ikke iagttaget de om anmeldelse givne forskrifter, eller finder direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, at der i øvrigt er noget til hinder for at godkende anmeldelsen, giver direktoratet anmelderen en af grunde ledsaget meddelelse herom og fastsætter en frist, inden hvis udløb anmelderen har adgang til at ytre sig.

Finland.

16 §.

Varumärke registreres i en eller flera klasser av varor. Indelningen i varuklasser fastställes genom förordning.

17 §.

Ansökning om registrering av varumärke sker skriftligen.

I ansökningen skall uppgivas:

1) sökandens fullständiga namn eller firma, yrke, hemort och postadress; samt

2) den rörelse och de varuslag eller varuklasser, för vilka märket är avsett.

Vid ansökningen skall fogas:

avbildning av märket, på fast papper av 15 och 10 centimeters längd och bredd i två exemplar;

till märkets avtryckande tjänlig stamp av samma storlek som avbildningarna, då varumärket utgöres av ett figurmärke eller ett sådant ordmärke, vars avbildning icke återgivits i vanlig tryckstil; samt

stadgad registrerings- och varuklassavgift.

Ansökningen må omfatta endast ett varumärke.

18 §.

Söker någon registrering av varumärke, som han första gången använt för vara föreviad på internationell utställning, inom sex månader efter den dag då varan utställdes, skall ansökningen i förhållande till senare ingivna ansökningar eller skedd användning av kännetecken anses gjord nämnda dag.

19 §.

Ansökning, som icke åtföljes av ansökningsavgift, må icke upptagas till prövning. Har sökanden annars icke iakttagit vad om ansökan är föreskrivet eller finner registreringsmyndigheten eljest hinder föreligga för bifall till ansökningen, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avgiva yttrande eller vidtaga rättelse.

Norge.

§ 16.

Varemerke registreres for bestemte varer eller vareklasser. Inndelingen i vareklasser bestemmes av Kongen.

§ 17.

Krav om registrering av varemerker inngis skriftlig til Styret for det Industrielle Rettsvern, Oslo. Kravet skal inneholde opplysning om søkerens navn eller firma, næringens art, gjengivelse av merket, og oppgave over de varer eller vareklasser som merket kreves registrert for. Ellers skal kravet tilfredsstillende de forskrifter som blir gitt efter § 45 og være ledsaget av fastsatt avgift.

§ 13.

Krever noen registrert et varemerke som han første gang har brukt for varer fremvist på internasjonal utstilling her i riket, og kravet blir inngitt innen seks måneder efter åpningen av utstillingen, skal kravet overfor kjennetegn som andre har krevet registrert eller tatt i bruk, ansees som inngitt den dag da varene første gang blev vist på utstillingen.

Under forutsetning av gj ensidighet kan Kongen slutte avtale med fremmede stater om at lignende regel skal gjelde for internasjonale utstillinger der.

§ 19.

Er et varemerkekrav ikke i samsvar med reglene i denne lov eller med de forskrifter som er gitt i medhold av loven, skal Styret underrette søkeren om dette og gi ham passende frist til å svare og i tilfelle rette manglene.

Sverige.

16 §.

Varumärke registreras i en eller flera klasser av varor. Indelningen i varuklasser fastställs av patent- och registreringsverket.

17 §.

Den som vill låta registrera varumärke skall till registreringsmyndigheten ingiva skriftlig ansökan härom, innehållande uppgift om sökandens namn eller firma samt den rörelse och de varuslag eller varuklasser för vilka märket är avsett.

13 §.

Söker någon registrering av varumärke, som han första gången använt för vara föreskad på internationell utställning, inom sex månader efter den dag då varan först utställdes, skall ansökningen i förhållande till andra ansökningar eller skedd användning av kännetecken anses gjord nämnda dag.

19 §.

Har sökanden icke iakttagit vad om ansökan är föreskrivet eller finner registreringsmyndigheten eljest hinder föreligga för bifall till ansökningen, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avgiva yttrande eller vidtaga rättelse.

*Danmark.**Finland.*

Ved fristens udløb tager direktoratet stilling til anmeldelsen, medmindre der gives anmelderen adgang til en fornyet udtalelse.

Direktoratets afgørelse kan af anmelderen indbringes for handelsministeren eller domstolene efter reglerne i § 44.

§ 20.

Er anmeldelsen i behørig orden, og er intet fundet til hinder for registreringen, foretager direktoratet for patent- og varemærkevæsenet bekendtgørelse herom i Registreringstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om anmeldelsens væsentlige indhold og gengive mærket.

Indsigelser mod mærkets registrering skal fremsættes skriftligt med behørig begrundelse inden 2 måneder fra bekendtgørelsesdagen.

§ 21.

Efter udløbet af den i § 20 fastsatte frist optager direktoratet anmeldelsen til fortsat behandling i overensstemmelse med § 19.

Fullgøres icke föreläggande, må beslut fattas om att ansökningen skall anses hava förfallit.

Finner registreringsmyndigheten även efter det yttrande avgivits hinder för bifall förelägga, skall ansökningen avslås, där ej anledning förekommer att giva sökanden nytt föreläggande.

(Jfr 51 §.)

20 §.

Är ansökningen gjord i enlighet med gällande stadganden och är det sannolikt, att varumärket kan intagas i registret, skall ansökningen kungöras i varumärkestidningen. Kungörelsen skall innehålla uppgift om ansökningens huvudsakliga innehåll och återgiva märket.

Invändningar mot ansökningen kunna göras skriftligen hos registreringsmyndigheten inom två månader från kungörandet.

21 §.

Efter utgången av tid, som sägs i 20 § 2 mom., företager registreringsmyndigheten ansökningen till fortsatt behandling.

Norge.

Et krav regnes ikke som inngitt så lenge en gjengivelse av merket ikke er innsendt. Andre mangler ved kravet skal ikke være til hinder for at det regnes som inngitt da gjengivelsen av merket kom inn til Styret, såfremt disse mangler blir rettet innen den frist som Styret setter.

Blir et forelegg fra Styret ikke besvart innen utløpet av fastsatt frist, regnes kravet for å være trukket tilbake. Søkeren kan dog mot en særskilt avgift forlange kravet gjenopptatt til videre behandling innen 4 måneder fra utløpet av fristen. Innen samme frist må Styrets forelegg besvares. Blir ikke avgiften betalt og forelegget besvart før fristens utløp, regnes forlangendet om gjenopptagelse for ikke fremsatt. Gjenopptagelse kan bare forlanges en gang under behandlingen av kravet.

Har søkeren svart på Styrets forelegg innen fastsatt frist, men Styret mener at det fremdeles hefter mangler ved kravet, skal kravet avslåes hvis ikke Styret finner at søkeren bør få nytt forelegg med ny frist.

Blir registrering nektet, kan søkeren mot betaling av en fastsatt avgift innanke avgjørelsen for Styrets 2. avd. Ankefristen skal være 2 måneder fra den dag melding om avgjørelsen blev sendt ham fra Styret. Nærmere regler gis ved forskrift av Kongen.

§ 20.

Er varemerkekrav i samsvar med forskriftene, og det ikke er funnet noe til hinder for registreringen, skal kravet med bilag legges ut til alminnelig eftersyn. Dette kunngjøres sammen med det vesentligste innhold av kravet i Norsk Tidende for det Industrielle Rettsvern. Kunngjøringen skal samtidig gi opplysning om at den som vil gjøre innsigelse mot registrering av merket, må gjøre dette på nærmere fastsatt mate innen 2 måneder fra kunngjøringsdagen.

Når fristen er utløpet, opptar Styret kravet til videre behandling og prøvning og avgjør derefter om merket skal registreres.

Søkeren og den som har gjort innsigelse mot registreringen, kan innanke enhver avgjørelse som er gått ham imot for Styrets 2. avd. Om denne anke gjelder det samme som i § 19, siste ledd, bestemt.

Sverige.

Fullgöres icke föreläggande, skall ansöknungen avskrivras.

Finner registreringsmyndigheten även efter det yttrande avgivits hinder för bifall föreligga, skall ansöknungen avslås, där ej anledning förekommer att giva sökanden nytt föreläggande.

(Jfr 47 §.)

20 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och finnas ej hinder för registrering, skall myndigheten kungöra ansöknungen. Kungörelsen skall innehålla uppgift om ansöknings huvudsakliga innehåll samt tillkännagivande att den som vill framställa invändning mot ansöknungen har att göra detta skriftligen till registreringsmyndigheten inom två månader därefter.

21 §.

Efter utgången av tid, som sägs i 20 §. företager registreringsmyndigheten ansöknungen till fortsatt prøvning.

Danmark.

Godkendes anmeldelsen, indføres mærket i registret, og bekendtgørelse sker i Registreringstidende.

Afslås en anmeldelse, som er bekendtgjort i henhold til § 20, bekendtgøres afslaget.

Direktoratets afgørelse kan af anmelderen indbringes for handelsministeren eller domstolene efter reglerne i § 44.

§ 22.

Den ved registreringen opnåede varemærket gælder fra den dag, anmeldelsen i henhold til § 17, jfr. § 19, er indgivet og vedvarer i 10 år fra registreringsdagen.

Registreringen fornyes på indehaverens begæring for 10 år ad gangen fra udløbet af den pågældende registreringsperiode.

§ 23.

Anmeldelse om registreringens fornyelse indgives til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet tidligst 1 år før og senest 3 måneder efter registreringsperiodens udløb.

Findes anmeldelsen i behørig orden, indføres fornyelsen i registret.

Er anmeldelse om fornyelse ikke sket inden registreringsperiodens udløb, sender direktoratet mærkeindehaveren eller hans fuldmægtig, jfr. § 31, underretning herom. For manglende underretning er direktoratet uden ansvar.

§ 24.

På begæring af indehaveren kan der foretages uvæsentlige ændringer af et registreret varemærke, for så vidt helhedsindtrykket af mærket ikke derved påvirkes.

Sådanne ændringer af mærket indføres i registret.

Finland.

Bifalles ansökan, skall märket intagas i registret samt kungörelse därom införas i varumärkestidningen.

Om ansökan, som kungjorts enligt 20 §, ej bifalles eller om den återtages, skall även detta tillkännagivas i varumärkestidningen.

(Jfr 51 §.)

22 §.

Registrering gäller från dagen för ansökningens ingivande till dess tio år förflutit från registreringsdagen.

Registrering förnyas, på innehavarens ansökan, varje gång för tio år från utgången av föregående registreringsperiod.

Ansökan om förnyelse göres hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före och senast tre månader efter registreringsperiodens utgång. Om handläggning av ansökan skall vad i 19 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

23 §.

På ansökan av innehavare av registrerat varumärke må i registret göras sådana oväsentliga ändringar i märket, som ej påverka helhetsintrycket därav. Om ändringarna skall kungörelse införas i varumärkestidningen.

24 § se nedenfor.

Norge.

§ 21.

Blir det endelig avgjort av Styret at merket skal registreres, innføres det i registret, melding om registreringen kunngjøres i Norsk Tidende for det Industrielle Rettsvern, og registreringsbrev sendes søkeren.

På samme mate kunngjøres det at registrering er nektet eller at kravet er trukket tilbake efterat det har vært utlagt til alminnelig eftersyn efter § 20.

(Jfr § 20.)

§ 22.

Registreringen gj elder fra den dag kravet er kommet inn til Styret i henhold til lovens § 17, jfr. § 19, og inntil 10 år regnet fra den dag da kravet blev besluttet registrert (registreringsdagen).

Registreringen kan kreves fornyet av innehaveren for 10 år ad gangen regnet fra utgangen av foregående registreringsperiode.

§ 23.

Krav om fornyelse inngis skriftlig til Styret tidligst ett år før og senest 3 måneder efter registreringsperiodens utløp og må være ledsaget av fastsatt avgift. Blir kravet inngitt efter utløpet av registreringsperioden, må søkeren dessuten betale en tilleggsavgift.

Er krav om fornyelse ikke kommet når registreringsperioden utløper, varsler Styret den registrerte innehaver eller hans fullmektig, men Styret er uten ansvar om slikt varsel ikke skulle bli gitt.

Bestemnielsene i § 19 og § 21, 1. ledd, får tilsvarende anvendelse ved behandlingen av krav om fornyelse.

§ 24.

Efter krav fra innehaveren og mot betaling av en fastsatt avgift kan det i et registrert varemerke gjøres uvesentlige endringer som ikke påvirker helhetsinntrykket. Endringene innføres i varemerkeregistret, og kunngjøring skjer på samme mate som ved registrering av nye merker.

Sverige.

Bifalles ansökan, skall märket intagas i registret samt kungörelse därom utfärdas.

Avslås eller avskrivs ansökan, som kungjorts enligt 20 §, skall beslutet härom kungöras på samma sätt.

(Jfr 47 §.)

22 §.

Registrering gäller från dagen för ansökningens ingivande enligt 17 § till dess tio år förflutit från registreringsdagen.

Registrering förnyas på innehavarens ansökan, varje gång för tio år från utgången av föregående registreringsperiod.

23 §.

Ansökan om förnyelse göres skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före och senast tre månader efter registreringsperiodens utgång.

Om handläggning av ansökan om förnyelse skall vad i 19 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

24 §.

På ansökan av innehavare av registrerat varumärke må i registret göras sådana oväsentliga ändringar i märket, som ej påverka helhetsintrycket därav.

Danmark.

Kapitel III.

Om registreringens ophør.

§ 25.

Er et varemærke registreret i strid med bestemmelserne i denne lov, kan registreringen ophæves ved dom, jfr. dog bestemmelserne i §§ 8—10.

Registreringen kan ligeledes ophæves ved dom, hvis mærkeindehaveren ikke længere er erhvervsdrivende, eller hvis mærket efter registreringen åbenbart har mistet evnen til at adskille mærkeindehaverens varer fra andres eller er blevet vildledende, stridende mod den offentlige orden eller egnet til at vække forargelse.

§ 26.

Om ophævelse af en registrering kan enhver, som har retlig interesse deri, anlægge sag mod mærkeindehaveren. Sag efter bestemmelserne i § 13, § 14, 1)—3), og § 25, 2. stk. kan også anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

(Jfr. § 37.)

Finland.

3 kap.

Rättsskyddets upphörande och registreringens ogiltighet.

25 §.

Registrering av varumärke, som skett i strid mot bestämmelserna i denna lag, må av domstol förklaras ogiltig, för så vitt annat icke föranledes av omständighet som i 8 eller 9 § sägs eller eljest av ändrade förhållanden.

26 §.

Varumärke vare förverkat:

1) om märket efter registreringen eller inarbetningen uppenbarligen förlorat sin förmåga att skilja innehavarens varor från andras;

2) om märket efter registreringen eller inarbetningen blivit vilseledande eller stridande mot allmän ordning eller god sed;

3) om varken märkets innehavare eller den till vilken rätten att använda märket upplåtits i näringsverksamhet säljer, tillhandahåller eller inför varor, för vilka märket avsetts, och behov av rättsskydd ej längre kan anses förefinnas.

27 §.

Om varumärkets förverkande eller registreringens ogiltighet må envar som har intresse därav föra talan vid domstol mot märkeshavaren. Grundas talan på 26 § eller, i fråga om ogiltigförklaring av registrering, på stadgande i 13 § eller 14 § 1 mom. 1—3 punkterna, må den ock föras av allmän åklagare, där sådant påkallas av allmänt intresse.

I varumärkesregistret må på ansökan av käranden göras anteckning om anhängiggörande av talan som i 1 mom. avses.

(Jfr 44 §.)

Norge.

Sverige.

Kapitel 3.

Ugyldige registreringer.

§ 25.

Er varemerke registrert i strid med denne lov, kan registreringen kjennes ugyldig ved dom, hvis ikke merket kan bestå efter regiene i §§ 8—10.

Registreringen kan også kjennes ugyldig hvis merkehaveren ikke lenger er næringsdrivende, eller hvis merket efter registreringen åpenbart har mistet karakteren av særmerke eller er blitt villedende, stridende mot den offentlige orden eller egnert til å vekke forargelse.

§ 26.

Søksmål efter § 25 horer under Oslo byrett og kan reises av enhver som har rettslig interesse i det. Styret ved dets sjef skal varsles om søksmålet.

Søksmål som bygger på bestemmelsene i § 13 eller § 14, nr. 1—3, eller § 25, 2. ledd, kan også reises av Styret.

Når både merkehaveren og den som angriper hans rett, er enige om det, kan spørsmålet om registreringens gyldighet kreves endelig avgjort av Styrets 2. avd. For dette svares fastsatt avgift.

Styrets 2. avd. kan, når den finner at vilkårene for varemerkevern åpenbart ikke har vært eller lenger er tilstede, treffe endelig avgjørelse om at registreringen er ugyldig når merkehaveren ikke gjør inn vending mot det. Innvending fra merkehaveren må være kommet til Styret senest 3 måneder efter at Styrets 2. avd. har sendt ham melding om at det

Om registrerings opphørende.

25 §.

Om varumärke registrerats i strid mot denna lag och skälet mot registrering alltjämt föreligger, må i den ordning nedan stadgas registreringen hävas, där ej enligt 8 eller 9 § rätt till märket likväl må bestå.

Registreringen må ock hävas, om innehavaren ej längre är näringsidkare eller om märket efter registreringen uppenbarligen förlorat sin särskiljningsförmåga eller blivit vilseledande, stridande mot allmän ordning eller ägnat att väcka förargelse.

26 §.

Om registrerings hävande må envar som har intresse därav föra talan vid domstol mot märkeshavaren. Grundas talan på stadgande i 13 §, 14 § 1)—3) eller 25 § andra stycket, må den ock föras av myndighet som Konungen bestämmer.

Angående domstols behörighet i mål om registrerings hävande skall utöver vad eljest är stadgat gälla, att Stockholms rådhusrätt är behörig, då märkeshavaren icke har hemvist inom riket, samt att mål om registrerings hävande må upptagas av domstol där talan om intrång i rätt till märket är anhängig.

Danmark.

§ 27.

Udslettelse af registret sker på grundlag af dom, eller når registreringen ikke fornyes eller mærkeindehaveren begærer mærket slettet.

Af enhver dom, hvorved en registrering ophæves eller ændres, tilstiller vedkommende domstol direktoratet for patent- og varemærkevæsenet en udskrift.

Kapitel IV.

Særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker.

§ 28.

Anmelder en erhvervsdrivende, der ikke driver virksomhed her i landet, et varemærke til registrering, skal han godtgøre, at et tilsvarende mærke er registreret for ham i hjemlandet for de varearter, som anmeldelsen her angår.

Under forudsætning af gensidighed kan det ved bekendtgørelse fra handelsministeren fastsættes, at bestemmelsen i 1. stk. ikke kommer til anvendelse.

§ 29.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren kan det — under forudsætning af gensidighed — bestemmes, at et varemærke, som ellers ikke ville kunne registreres her i landet, men som er registreret i en fremmed stat, på nærmere i bekendtgørelsen fastsatte betingelser kan registreres her, således som det er regi-

Finland.

24 §.

Anhåller icke innehavare av registrerat märke inom den i 22 § 2 mom. nämnda tid om förnyelse av registreringen, skall märket avföras ur registret..

Varumärke skall jämväl avföras ur registret, då märkeshavaren under registreringens giltighetstid därom anhåller. Har märket enligt anteckning i registret blivit pantsatt, må avförandet dock icke äga rum utan panthavarens samtycke.

På ansökan av märkeshavaren må inskränkning göras i förteckningen över de varor eller varuklasser, vilka registreringen avser. Om samtycke av panthavare gälla vad i 2 mom. är sagt.

4 kap.

Särskilda bestämmelser om skydd för utlänning och för utländska varumärken.

28 §.

Söker någon, som icke driver näring i Finland, registrering av varumärke, skall i samband med ansökningen utredning förebringas om, att han åtnjuter registreringsskydd för märke gällande de varor ansökningen avser i den främmande stat, i vilken han driver näring eller har hemvist eller vars medborgare han är.

29 §.

Utländskt varumärke, som i 28 § avses, skall registreras i den form, vari det är gällande enligt registreringen i hemlandet, såframt icke dess registrering här i landet står i strid mot bestämmelserna i 13 § 1 mom. och 14 § eller varumärket förlorat sin förmåga att skilja sökandens varor från andras.

Norge.

akter å treffe slik avgjørelse og har oppgitt grunnen til dette.

§ 27.

Er registrering av varemerke kjent ugyldig ved endelig avgjørelse, blir dette å innføre i registret og kunngjøre som bestemt i § 21, 1. ledd.

Det samme gjelder hvis registreringen ikke blir fornyet eller merkehaveren selv begjærer merket slettet av registret.

Sverige.

27 §.

Sedan beslut om registrerings hävande vunnit laga kraft, skall märket avföras ur registret.

Samma lag vare om registreringen ej förnyas eller om märkets innehavare begär dess avförande ur registret.

*Kapitel 4.**Særskilte bestemmelser om registrering av utlendingers varemerker.*

§ 28.

Inngir noen som ikke driver næring her i riket, krav om registrering av varemerke, må han godtgjøre at merket er registrert for ham i hjemlandet for de varer som kravet omfatter.

Dette gjelder dog ikke hvis søkerens hjemland gjør tilsvarende innrømmelse for merker som kreves registrert der av næringsdrivende i Norge.

§ 29.

Kongen kan under forutsetning av gjensidighet bestemme at et varemerke som er registrert i en fremmed stat, på nærmere fastsatte vilkår skal kunne registreres her i riket på samme måte som det er gyldig registrert i den fremmede stat. Registreres efter denne bestemmelse et merke som ellers ikke kunne

Särskilda bestämmelser om registrering av utländska varumärken.

28 §.

Söker någon, som icke driver näring i Sverige, registrering av varumärke, skall han visa att han i hemlandet åtnjuter registreringsskydd för märket gällande de varor ansökningen här i riket avser.

Under förutsättning av ömsesidighet äger Konungen föreskriva, att beträffande viss främmande stat vad i första stycket stadgas icke skall äga tillämpning.

29 §.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att varumärke som är registrerat i främmande stat må, med de förbehåll som angivas i förordnandet, kunna registreras i Sverige så som det är registrerat i den främmande staten. Registreras enligt detta stadgande varumärke, som eljest icke kunnat

Danmark.

streret i den fremmede stat. En sådan registrering gælder ikke i videre omfang end i den fremmede stat.

§ 30.

Ved bekendtgørelse fra handelsministeren, jfr. § 46, kan det — under forudsætning af gensidighed — bestemmes, at en anmeldelse her i landet af et varemærke, der er anmeldt til registrering i fremmed stat, i forhold til senere indtrufne omstændigheder, såsom andre anmeldelser eller andres benyttelse af mærket, skal anses som sket samtidig med anmeldelsen i den fremmede stat, såfremt anmeldelsen indgives her inden en af handelsministeren fastsat frist.

§ 31.

En mærkeindehaver, som ikke har bopæl her i landet, skal have en her bosat fuldmægtig, som på hans vegne kan modtage søgsmål og alle forekommende meddelelser vedrørende mærket med forbindende virkning for mærkeindehaveren. Fuldmægtigens navn og hjemsted skal indføres i varemærkeregistret.

Findes behørig fuldmægtig ikke noteret, skal mærkeindehaveren berigtige forholdet inden en af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet fastsat frist, hvorom meddelelse gives ved anbefalet brev, eller, hvis mærkeindehaverens bopæl ikke kendes, ved bekendtgørelse i Registreringstidende. Er sådan fuldmægtig ikke udpeget inden fristens udløb, slettes mærket af registret.

Finland.

Utän hinder av vad ovan i 1 mom. är sagt, må, under förutsättning av ömsesidighet, vid registrering här i landet av utländskt varumärke däri vidtagas oväsentliga ändringar, som ej påverka helhetsintrycket därav.

30 §.

Har någon här i landet sökt registrering av ett varumärke, som han tidigare anmält till registrering i främmande stat, skall sådan ansökning i förhållande till andra ansökningar, under förutsättning av ömsesidighet, betraktas så, som vore den gjord samtidigt med anmälningen i den främmande staten, såframt ansökningen här skett inom sex månader från anmälningen i främmande stat samt sökanden hos registermyndigheten här i landet före ansökningens kungörande framställt anspråk på sådan företrädesrätt. Då anspråk på företrädesrätt blivit anmält och behörig utredning angående anspråkets berättigande företetts, må tredje person ej på grund av omständighet, som inträffat under tiden mellan prioritets- och registreringsdagen, förvärva rätt att begagna ett varukännetecken, liknande det här registrerade utländska varumärket.

31 §.

Innehavare av registrerat varumärke, vilken icke har hemvist i Finland, skall hava ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör märket. Anteckning härom skall göras i varumärkesregistret.

Finnes icke behörigt ombud antecknat, skall registermyndigheten under innehavarens sist uppgivna adress förelägga honom att inom viss tid vidtaga rättelse. Fullgöres icke föreläggandet, skall märket avföras ur registret.

Norge.

ha oppnådd vern her i riket, gj elder verriet ikke i videre omfang eller for lengere tid enn i den fremmede stat.

§ 30.

Kongen kan under forutsetning av gj ensidighet bestemme at den som på fastsatt mate har inngitt krav om registrering av et merke i en fremmed stat, innen en viss frist skal kunne kreve merket registrert her i riket med den virkning at kravet overfor kjennetegn som andre har krevet registrert eller tatt i bruk, ansees som inngitt her i riket på samme tid som krav blev inngitt i den fremmede stat.

§ 31.

Den som ikke har fast bopel i riket, kan bare inngi krav om registrering eller fornyelse og gjøre gj eidende de rettigheter som følger av registreringen, når han har en fullmektig som bor her i riket og som er oppgitt for Styret. Fullmektigen skal representere ham i alt som vedkommer varemerket, og kan i borgerlige saker stevnes på hans vegne. Fullmektigens navn og bopel skal anmerkes i varemerkeregistret.

Sverige.

registreras här, skall registreringen icke gälla i vidare mån eller för längre tid än i den främmande staten.

30 §.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att, där varumärke tidigare anmälts till registrering i främmande stat, ansökning om registrering här i riket skall, under de villkor som i förordnandet angivas, i förhållande till andra ansökningar eller skedd användning av kännetecken anses gjord samtidigt med anmälningen i den främmande staten.

31 §.

Innehavare av registrerat varumärke, vilken icke har hemvist i Sverige, skall hava ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör märket. Anteckning härom skall göras i varumärkesregistret.

Finnes icke behörigt ombud antecknat, skall registreringsmyndigheten under innehavarens sist uppgivna adress förelägga honom att inom viss tid vidtaga rättelse. Fullgöres icke föreläggandet, skall märket avföras ur registret.

Danmark.

Kapitel V.

Om overdragelse og licens m. v.

§ 32.

Retten til et varemærke kan overdrages i eller uden forbindelse med den virksomhed, i hvilken det benyttes.

Overdrager nogen sin virksomhed, går retten til virksomhedens varemærker over til erhververen, medmindre andet måtte være aftalt.

§ 33.

Den, til hvem retten til et registreret varemærke er overgået, skal anmelde dette til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet, der gør tilførsel herom til varemærkeregistret.

(Jfr. § 44.)

Indtil overdragelsen er anmeldt til indførsel i registret, kan direktoratet anse den som indehaver af mærket, der senest er indført som sådan.

§ 34.

Har indehaveren af et registreret varemærke givet en anden ret til at anvende mærket i erhvervsøjemed (licens), skal på mærke-

Finland.

5 kap.

Om överlåtelse och licens.

32 §.

Varumärke må överlåtas till annan. Överlåtelsen kan avse antingen alla de varuslag, för vilka märket registrerats eller inarbetats, eller ock en del av dem.

Överlåtets rörelse, till vilken hör varumärke, åtföljer märket rörelsen, såframt ej förbehåll träffats därom att märket skall behållas av överlåtaren eller att detsamma må såväl av överlåtaren som av rörelsens nya ägare användas för olika slag av varor.

33 §.

Har registrerat varumärke överlåtits, skall på begäran anteckning därom göras i varumärkesregistret. Finner registermyndigheten att märkets användning på grund av överlåtelsen är ägnad att vilsledda allmänheten, skall anteckning dock vägras, såframt icke nämnda olägenhet blir avlägsnad därigenom att märket i visst avseende ändras eller att till detsamma göres visst tillägg.

(Jfr 52 §.)

Överlåtelse, som icke är antecknad i registret, gäller ej mod tredje man, som i god tro förvärvat rätt till märket.

Vill någon pantsätta sitt varumärke, skall skriftligt avtal upprättas och anteckning därom göras i registret. Innan så skett, har pant-rätten icke kommit till stånd.

34 §.

Har innehavaren av registrerat varumärke medgivit annan rätt att i näringsverksamhet använda märket (licens), skall på begäran

Norge.

Sverige.

Kapitel 5.

Overdragelser og lisenser.

Om överlåtelse och licens.

§ 32.

32 §.

Ved overdragelse av virksomhet går retten til de varemerker som er knyttet til virksomheten, over til den nye eier, hvis ikke annet er avtalt eller følger av særlige forhold.

Överlåtes rörelse, till vilken hör varumärke eller kännetecken som avses i 2 § andra stycket, skall detta innefattas i överlåtelsen, där ej annat är eller får anses vara avtalat.

§ 33.

Overdragelse av registrert varemerke blir efter krav fra den nye innehaver og mot betaling av en fastsatt avgift å anmerke i varemerkeregistret og kunngjøre som nevnt i § 21. Har den nye innehaver ikke fast bopel i riket, må han for å få overdragelsen anmerket, ha en fullmektig slik som i § 31 bestemt, og han må i tilfelle godtgjøre at merket er registrert for ham i hjemlandet, jfr. § 28.

Styret kan nekte å anmerke overdragelse hvis den ikke er skjedd i forbindelse med den virksomhet merket har vært knyttet til, og Styret finner at merkets bruk på den nye innehavers hånd vil være egnet til å villede.

Nektelse kan innankes for Styrets 2. avd. Om denne anke gj elder det samme som i § 19, siste ledd, bestemt.

Søksmål som gj elder et registrert varemerke, kan alltid reises mot den som i registret står som innehaver, og meldinger fra Styret sendes til ham.

Så lenge en overdragelse av registrert varemerke ikke er anmerket i registret, har den ingen rettsvirkning overfor godtroende erverver av rettighet til merket.

§ 34.

Har innehavere av et registrert varemerke gitt noen annen rett til å bruke merket i næring (lisens), blir dette efter krav fra merke-

33 §.

Har registrerat varumärke överlåtit, skall på begäran anteckning därom göras i varumärkesregistret. Registreringsmyndigheten äger dock vägra sådan anteckning, där överlåtelsen skett utan samband med överlåtelse av den rörelse till vilken varumärket hör samt dess användning av den nye innehavaren är ägnad att vilseleda allmänheten.

(Jfr 47 §.)

Har överlåtelse av registrerat varumärke skett, skal likväl, intill dess överlåtelsen blivit antecknad i registret, den anses som innehavare av märket, vilken senast blivit införd där i sådan egenskap.

Överlåtelse, som icke är antecknad i registret, gäller ej mot annan, som i god tro förvärvar rätt till märket.

34 §.

Har innehavaren av registrerat varumärke medgivit annan rätt att i näring använda märket (*licens*), skall på begäran anteckning där-

Danmark.

indehaverens eller licenstagernes begæring tilførsel herom gøres i varemærkeregistret. På samme måde finder tilførsel til registret sted, når det senere godtgøres, at licensen er ophevet.

Såfremt ikke andet måtte være aftalt, kan licenstageren ikke overdrage sin ret.

§ 35.

Er retten til et registreret varemærke blevet pantsat, eller er der foretaget udlæg deri, skal på mærkeindehaverens, pantstagerens eller udlægshaverens begæring tilførsel herom gøres i varemærkeregistret.

Kapitel VI.

Om forbud mod brug af vildledende varemærker.

§ 36.

Bliver brugen af et varemærke, efter at overdragelse af dette har fundet sted, eller efter at licens til brug af varemærket er meddelt, vildledende, kan det ved dom forbydes den pågældende at anvende mærket i den foreliggende sikkelse.

Det samme gælder i andre tilfælde, hvor et varemærke er vildledende eller af mærkeindehaveren eller af en anden med hans samtykke anvendes på vildledende måde.

Sag efter denne paragraf kan anlægges af direktøren for patent- og varemærkevæsenet samt af enhver, der har retlig interesse deri.

Finland.

anteckning därom göras i varumärkesregistret. Registermyndigheten äger dock vägra sådan anteckning, där märkets användning på grund av licens är ägnad att vilseleda allmänheten. Visas att licensen upphört att gälla, skall anteckningen avföras ur registret.

Licens, som icke är antecknad i registret, gäller ej mot tredje man, som i god tro förvärvat rätt till märket.

Där ej annat är eller får anses vara avtalat, äger licenstagare ej överlåta sin rätt vidare.

35 §.

Rätt till varumärke må ej tagas i mät med mindre märket blivit pantsatt.

Avträdes innehavarens egendom till konkurs, ingår varumärkesrätten i konkursboet.

6 kap.

*Om förbud mot användning av vilseledande varukännetecken.***36 §.**

Om varumärke efter överlåtelse eller sedan licens därtill upplåtits blir vilseledande i den nya innehavarens eller licenstagarens hand, äger domstol i den omfattning som finnes påkallat förbjuda honom att använda märket.

Sådant förbud må ock eljest meddelas, där varumärke är vilseledande eller innehavare av varumärke eller annan med hans medgivande använder märket på sådant sätt, att allmänheten vilseledes.

Talan enligt denna paragraf må föras av allmän åklagare, så ock av envar som har intresse därav.

Norge.

haveren eller lisenstageren og mot betaling av en fastsatt avgift å anmerke i varemerke-registret og kunngjøre som nevnt i § 21. På samme mate anmerkes og kunngjøres det når det senere blir godtgjort at lisensen er opphørt.

Styret kan nekte å anmerke lisens hvis det finner at lisenstagerens bruk av merket vil være egnet til å villedde.

Om anke over slik nektelse gj elder det som er bestemt i § 19, siste ledd.

Så lenge lisens ikke er anmerket i registret, har den ingen rettsvirkning overfor godtroende er ver ver av rettighet til merket.

Lisenstager kan ikke overdra sin rett videre hvis dette ikke er eller må ansees for avtalt.

§ 35.

Rett til varemerke kan ikke være gjenstand for utlegg.

Kapitel 6.

Forbud mot bruk av villedende varekjenne-tegn.

§ 36.

Blir et varekjenne-tegn tatt i bruk av ny innehaver eller av noen annen med innehavere-s samtykke, og kjennetegnet på den nye brukers hånd er egnet til å villedde, kan det ved dom forbys ham å bruke kjennetegnet i uforandret form, og ellers gis de pålegg som retten finner påkrevet.

Det samme gj elder også i andre tilfelle hvor et varekjenne-tegn er villedende eller blir brukt på en mate som er egnet til å villedde.

Søksmål efter denne paragraf kan reises av Styret og forøvrigt av enhver som har rettslig interesse i det.

Sverige.

om göras i varumärkesregistret. Registrerings-myndigheten äger dock vägra sådan anteckning, där licenstagarens användning av märket är ägnad att vilseleda allmänheten. Visas att licensen upphört att gälla, skall anteckningen avföras ur registret.

Licens, som icke är antecknad i registret, gäller ej mot annan, som i god tro förvärvat rätt til märket.

Där ej annat är eller får anses vara avtalt, äger licenstagare ej överlåta sin rätt vidare.

35 §.

Rätt til varumärke eller kännetecken, som avses i 2 § andra stycket, må ej tagas i mät. Avträdes innehavarens egendom till konkurs, ingår dock rätten i konkursboet.

36 §.

Om varukännetecken efter överlåtelse eller sedan licens därtill upplåtits är vilseledande i den nye innehavarens eller licenstagarens hand, äger domstol i den omfattning som finnes påkallat vid vite förbjuda honom att använda kännetecknet.

Sådant förbud må ock eljest meddelas, där varukännetecken är vilseledande eller innehavare av varukännetecken eller annan med hans medgivande använder kännetecknet på sådant sätt, att allmänheten vilseledes.

Talan enligt denna paragraf må föras av myndighet som Konungen bestämmer, så ock av envar som har intresse därav.

Danmark.

Kapitel VII.

*Bestemmelser vedrørende
retsbeskyttelsen.*

§ 37.

Brug af et varemærke i strid med bestemmelserne i denne lov kan forbydes ved dom.

Forsætlig krænkelse af retten til et registreret varemærke straffes med bøde.

Overtrædelse af denne lov påtales af den forurettede. Sagerne behandles som handels-sager i den borgerlige retsplejes former.

Sø- og handelsretten i København er for sager, der rejses efter denne lov, værneting for mærkeindehavere, der ikke har bopæl her i landet.

§ 38.

Den, som forsætligt eller uagtsomt krænker en varemærkeret, er pligtig at erstatte den forvoldte skade.

Krænker nogen en varemærkeret, uden at det sker forsætligt eller uagtsomt, kan den krænkede i det omfang, i hvilket han har lidt tab, kræve den ved den ulovlige handling indvundne fortjeneste udbetalt.

§ 39.

I sager om krænkelse af retten til et registreret varemærke kommer § 37, 2. stk. kun til anvendelse, for så vidt angår tiden efter registreringsdagen.

Finland.

7 kap.

Påföljd av intrång i varumärkesrätt.

37 §.

Har någon gjort intrång i den rätt, som enligt denna lag tillkommer innehavare av varukännetecken, må han av domstol förbjudas att fortsätta eller upprepa sin handling.

Lag samma vare, om någon skridit till åtgärd på grund varav intrång är att anse som omedelbart förestående.

38 §.

Har intrång som i 37 § 1 mom. avses begåtts uppsåtligen, vare straffet böter eller fängelse i högst ett år.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om det av målsägande angives till åtal.

(Jfr 44 §.)

39 §.

Den, som uppsåtligen eller av vållande begår intrång, varom i 37 § 1 mom. är stadgat, är skyldig att till den, som blivit kränkt, utgiva ersättning för all skada. Är vållandet ringa, äger domstolen dock jämka skadeståndet efter ty skäligt prövas.

Även om den, som begått intrånget, icke kan tillräknas vållande, äger domstolen, såvitt det med beaktande av den felandes tillgångar och övriga omständigheter anses skäligt, ålägga honom att till den, som lidit intrånget, utgiva genom handlingen erhållen vinst.

40 §.

Grundas den rätt vari intrång skett på registrering enligt denna lag, kan straff i stöd av 38 § ådömas endast för intrång som ägt rum efter registreringsdagen.

Har intrånget gjorts innan ansökan om registrering kungjorts enligt 20 §, må ersättning på grund av 39 § icke utdömas, med mindre intrånget skett uppsåtligen.

Norge.

Sverige.

Kapitel 7.

Bestemmelser om rettsvern.

§ 37.

Den som bruker varekjennetegn i strid med denne lov, kan ved dom forbys å gjenta handlingen.

Er handlingen begått forsettlig, straffes den skyldige med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. Offentlig påtale finner bare sted efter begjæring av fornærmede.

(Jfr § 26.)

§ 38.

Den som forsettlig eller uaktsomt har brukt varekjennetegn i strid med denne lov, plikter å erstatte den forurettede skaden.

Selvom gjerningsmannen har handlet i god tro eller skaden er mindre, plikter han i et hvert fall å legge fra seg til fordel for den forurettede det han har innvunnet ved inngrepet.

§ 39.

Hvis den rett det er gjort inngrep i, har sitt grunnlag i registrering efter denne lov, kommer straff efter § 37 bare til anvendelse på inngrep som er gjort efter registreringsdagen, og reglene i § 38 skal bare gjelde ved inngrep som er skjedd efter den i § 20 nevnte kunngjøring eller som er skjedd forsettlig.

Bestämmelser till rättens skydd.

37 §.

Gör någon intrång i den rätt som enligt 4—10 §§ tillkommer innehavare av varukännetecken (*varumärkesintrång*), och sker det uppsåtligen, straffes med dagsböter eller, där omständigheterna äro försvårande, med fängelse.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om det av målsägande angives till åtal.

(Jfr 26 §.)

38 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet begår varumärkesintrång är skyldig ersätta målsäganden hans skada.

Begår någon varumärkesintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, vare, om han därav haft vinning, efter vad som finnes skäligt skyldig att intill vinstens belopp ersätta målsägandens skada.

39 §.

Grundas talan om varumärkesintrång på registrering enligt denna lag, skall såvitt angår tid före registreringsdagen 37 § icke äga tillämpning. För tid innan ansökan om registrering kungjorts enligt 20 § skall icke heller 38 § äga tillämpning, där ej intrånget skett uppsåtligen.

Danmark.

§ 40.

Krav efter § 38 forældes efter lovgivningens almindelige regler.

Uanset bestemmelsen i 1. stk. kan sag om erstatning for en varemærkekrænkelse, der har fundet sted efter mærkets anmeldelse til registrering, anlægges, for så vidt det sker inden 1 år fra registreringsdagen.

§ 41.

I sager om krænkelse af en varemærkeret kan retten bestemme, at foranstaltninger skal træffes til forebyggelse af misbrug af mærket. I så henseende kan det bl. a. bestemmes, at de ulovligt anbragte mærker skal fjernes fra de varer, der er i den pågældendes besiddelse eller i øvrigt står til hans rådighed, eller om fornødent at varerne skal tilintetgøres eller udleveres den forurettede mod eller uden erstatning.

§ 42.

Er licens meddelt til brug af et varemærke, anses i sager om krænkelse af varemærkeretten såvel licensgiver som licenstagere som påtaleberettiget, såfremt intet andet er aftalt.

Finland.

41 §.

Talan enligt 39 § må endast avse skada eller vinst under de senaste fem åren innan talan väcktes. För skada eller vinst, varom talan ej förts inom tid som nu sagts, vare rätten att utkräva fordringen förlorad.

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs må på grund av registrering enligt denna lag talan föras om intrång före registreringsdagen, därest den väckes inom ett år från nämnda dag.

42 §.

Har intrång i rätten till varukännetecken blivit begånget, äger domstol efter vad som finnes skäligt föreskriva åtgärder för att förebygga missbruk av varukännetecken, förpackning, affärshandling eller annat, vars användning skulle innebära intrång, så ock av kliché eller annat hjälpmedel som kan användas endast för framställning därav. I sådant hänseende må föreskrivas, att föremålet skall utlämnas till målsäganden mot lösen eller utan sådan, förstöras eller på visst sätt förändras. Är kännetecken så förenat med varan, att det icke kan avlägsnas utan att denna förstöras eller avsevärt skadas, må föreskrift som nu sagts även avse själva varan.

(Jfr 50 §.)

43 §.

Vinner den, mot vilken talan föres om intrång i rätten till registrerat varumärke, dom på registreringens ogiltigförklaring, inträder ej påföljd enligt 37—42 §§.

Förverkas rätten till registrerat varumärke av skäl som i 26 § sägs, är nämnda påföljd jämväl utesluten, dock endast beträffande tid under vilken sådant skäl kan anses hava förelagat.

(Jfr 46 §.)

Norge.

§ 40.

Krav efter § 38 foreides efter regiene i lov om straffelovens ikrafttreden av 22. mai 1902 § 28.

§ 41.

Den som har brukt varekjennetegn i strid med denne lov, plikter, når den forurettede krever det, å endre eller fjerne kjennetegnet. Hvis det ikke kan endres eller fjernes uten uforholdsmessige omkostninger for domfelte eller uten å skade eller ødelegge varen, kan de gjenstander som det finnes på, kreves inndradd.

De inndradde gjenstander kan efter avtale mellom domfelte og den forurettede overdras til sistnevnte mot fradrag i det krav som han måtte ha mot domfelte efter § 38.

§ 42.

Bygger den som i borgerlig sak er stevnet for inngrep i registrert varemerke, påstand om hel eller delvis frifinnelse på at registreringen var eller er ugyldig, skal domstolen, når han krever det, gi ham så lang utsettelse at han kan få spørsmålet om ugyldigheten avgjort ved dom.

Sverige.

40 §.

Talan om ersättning enligt 38 § må endast avse skada under de senaste fem åren innan talan väcktes. För skada, varom talan ej förts inom tid som nu sagts, vare rätten till ersättning förlorad.

Utän hinder av vad i första stycket sägs må på grund av registrering enligt denna lag talan föras om intrång före registreringsdagen, därest den väckes inom ett år från nämnda dag.

41 §.

Har varumärkesintrång blivit begånget, äger rätten efter vad som finnes skäligt föreskriva åtgärder för att förebygga bruk av etikett, förpackning, reklamaterial eller annat föremål, vars användning skulle innebära intrång, så ock av kliché eller annat hjälpmedel som kan användas endast för framställning därav. I sådant hänseende må föreskrivas, att föremålet skall på visst sätt ändras, förstöras eller ock utlämnas till målsäganden mot lösen. Är kännetecken så förenat med varan, att det icke kan utplånas utan att denna skadas, må föreskrift som nu sagts även avse själva varan.

Angående talan enligt denna paragraf gälle vad i allmänhet är stadgat om enskilt anspråk. Här avsedd egendom må, där brott mot 37 § skäligen kan antagas föreligga, tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

42 §.

Vinner den, mot vilken talan föras om intrång i rätten till registrerat varumärke, dom på registreringens hävande, inträder ej på följd enligt 37—41 §§.

Häves registrering av skäl som sägs i 25 § andra stycket, skall dock vad nu sagts gälla endast tid under vilken sådant skäl kan anses hava förelegat.

43 §.

Har licens till registrerat varumärke här i riket upplåtits till en enda licenstagare och har licensen blivit antecknad i varumärkeresgistret, skola, där ej annat är eller får anses

*Danmark.**Finland.*

En licenstager, som vil anlægge sag, skal underrette licensgiveren herom.

8 kap.

*Rättegång i mål om varumärke.***44 §.**

(Jfr § 37.)

Mål om varumärke skola handläggas vid laga domstol.

Då fråga är om talan, som föres mot märkeshavare, vilken icke har hemvist i Finland, vare laga domstol rådstuvurätten i Helsingfors.

Har åtal väckts på grund av 38 §, kan i samband med åtalet handläggas även yrkande som i 37 § avses.

45 §.

Då stämning delgivits i 31 § avsett ombud, bestämmes stämningstiden enligt ombudets hemvist.

(Jfr § 42.)

46 §.

Har licens till registrerat varumärke här i landet upplåtits till en enda licenstagare och har licensen blivit antecknad i varumärkesregistret, skola, där ej annat är eller får anses vara avtalat, i mål om intrång i rätten både märkets innehavare och licenstagaren anses som målsägande.

Licenstagare, som vill anställa intrångstalan, skall därom underrätta innehavaren, vid påföljd att hans talan eljest ej upptages till prövning.

47 §.

Talan om fastställelse, huruvida rätt till varukännetecken består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt, må av domstol upptagas till prövning, där ovisshet råder om förhållandet och denna länder käranden till förfång.

I mål härom skall vad i 46 § stadgats äga motsvarande tillämpning.

48 §.

Talan, vari yrkande framställts om varumärkes förklarande för förverkat eller ogil-

Norge.

§ 43.

Hvis inngrepssak reises av lisenstager, plikter han å varsle merkehaveren om søksmålet.

(Jfr § 26.)

(Jfr § 43.)

Sverige.

vara avtalat, i mål om intrång i rätten både märkets innehavare och licenstagaren anses som målsägande.

Licenstagare, som vill anställa intrångstalan, skall därom underrätta innehavaren, vid påföljd att hans talan eljest ej upptages till prövning.

(Jfr 26 §.)

(Jfr 43 §.)

44 §.

Talan om fastställelse, huruvida rätt till varukännetecken består eller icke består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt eller ej, må av domstol upptagas till prövning, där ovisshet råder om förhållandet och denna länder käranden till förfång.

I mål härom skall vad i 43 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Danmark.

Kapitel VIII.

Fællesmærker.

§ 43.

De i nærværende lov indeholdte bestemmelser om varemærker finder anvendelse på fællesmærker i det omfang og med de afvigelser, der følger af den for disse mærker gældende særlige lovgivning.

Kapitel IX.

Forskellige bestemmelser.

§ 44.

De af direktoratet for patent- og varemærkevæsenet i henhold til denne lov truffne afgørelser kan af anmelderen inden 3 måneder fra afgørelsens dato indbringes for handelsministeren. Adgang til at få spørgsmålene afgjort

Finland.

9 kap.

Særskilda bestämmelser.

51 § se nedenfor.

52 §.

Om kollektivmärken är särskilt stadgat.

tigt, må fullföljas mot den ursprungliga svaranden även i det fall, att varumärket, efter det rättegång anhängiggjorts, överlåtit till annan, och vare domen, varigenom talan godkänts, gällande även gentemot den sistnämnde.

49 §.

Föres talan om meddelande av förbud, som i denna lag avses, må domstolen på yrkande av kâranden under rättegången eller i domen meddela svaranden sådant förbud att gälla intill dess laga kraft ägande dom i huvudsaken föreligger eller dessförrinnan annorlunde förordnas. Innan förbudet meddelas, kan kâranden åläggas att ställa nöjaktig säkerhet för den skada, som genom förbudet kan tillskyndas svaranden.

Mot beslut om meddelande eller återkallande av förbud må, då beslutet givits under rättegången, ändring sökas genom särskilda besvär.

50 §.

Till tryggande av åtgärd, som i 42 § avses, kan varan tages i beslag av allmän åklagare. Även domstol äger meddela förordnande om beslag.

(Jfr 51 §.)

Norge.

Sverige.

(Jfr 41 §.)

Kapitel 8.

Forskjellige bestemmelser.

Övriga bestämmelser.

45 §.

Om kollektivmärken är särskilt stadgat.

(Jfr §§ 19, 20, 23, 33 og 34.)

(Jfr 47 §.)

Danmark.

ved domstolene, udelukkes ikke herved. Ønsker anmelderen en afgørelse indbragt for domstolene, må sag anlægges inden 6 måneder efter den af direktoratet eller handelsministeren truffene afgørelse.

§ 45.

Enhver har ret til at gøre sig bekendt med varemærkeregistrets indhold, enten ved eftersyn af registret eller ved udskrift af dette.

Enhver kan få oplysning om, hvorvidt et varemærke er registreret.

(Jfr §§ 20 og 21.)

Finland.

(Jfr 20 och 21 §§.)

51 §.

Ändring i patent- och registerstyrelsens slutliga beslut i varumärkesärenden sökes genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom sextio dagar från beslutets dag.

§ 46.

Handelsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om indgivelse og behandling af anmeldelser til varemærkeregistret, herunder fastsættelse af fristen for påberåbelse af fortrinsrettigheder, jfr. §§ 18 og 30, om registrets indretning og førelse, om Registreringstidendes udgivelse og indhold samt om afgifterne for anmeldelser, ekspeditioner, udskrifter m. v.

Norge.

§ 44.

Enhver har rettt til å få se varemerkeregistret, få bekreftet utskrift av det og få avskrift av varemerkekrav med bilag **etterat** kravet er registrert eller har vært utlagt i henhold til § 20.

Efter skriftlig anmodning foretar Styret undersökelse av om et angitt merke er registrert eller krevet registrert for bestemte varer eller vareklasser.

For utskrifter og undersøkelser som foran nevnt samt for innføring i varemerkeregistret med kunngjøring av endring som gjelder innehaverens navn eller fullmektigforhold, betales fastsatt avgift. Begjæring om frist eller forlengelse av frist til å rette mangler, avgi uttalelse, nærmere begrunnelse eller lign. skal være ledsaget av en fastsat avgift som tilbakebetales hvis den begjærte frist ikke innvilges.

(Jfr §§ 20, 21, 27, 33 och 34.;

§ 45.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om fremgangsmåten ved inngivelse og behandling av krav om registrering av varemerker, om avgiftssatser og om gjennomføringen av denne lov forøvrig.

Sverige.

46 §.

Förutom i fall som avses i 20 och 21 §§ skall kungörande ske av registrerings förnyelse enligt 22 §, av ändring i registrerat märke enligt 24 §, av registrerings avförande enligt 27 och 31 §§ samt av anteckning i registret om överlåtelse enligt 33 § eller om licens enligt 34

47

Över patent- och registreringsverkets beslut, varigenom ansökan enligt denna lag bifallits, må klagan ej föras.

I övrigt föres klagan över verkets slutliga beslut enligt denna lag genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

48 §.

Konungen äger meddela forskrifter om vad sökande i registreringsärenden har att iakttaga, om kungörande som sägs i 20, 21 och 46 §§ samt eljest om förfarandet i dessa ärenden ävensom om varumärkesregistrets förande.

Vid ansökan om registrering av varumärke, om förnyelse, om ändring i registrerat varumärke enligt 24 § eller om anteckning i regi-

Danmark.

Finland.

47—48 Overgangsbestemmelser.

Norge.

Sverige.

stret av överlåtelse eller licens skall erläggas avgift till belopp som Konungen föreskriver. För förnyelse skall stadgas högre avgift, om ansökan ingives efter registreringsperiodens utgång.

46 Övergangsbestämmelser.

49—59 § § Övergångsbestämmelser.

Pariserkonventionen af 20. marts 1883 angående oprettelse af en union til beskyttelse af den industrielle ejendomsret, revideret i Bryssel den 14. december 1900, i Washington den 2. juni 1911, i Haag den 6. november 1925 og i London den 2. juni 1934.

Artikel 1.

1. De lande, over for hvilke nærværende konvention finder anvendelse, danner en union til beskyttelse af den industrielle ejendomsret.

2. Beskyttelsen af den industrielle ejendomsret har til genstand patenter, brugsmønstre, industrielle mønstre og modeller, varemærker, firmanavne, oprindelsesbetegnelser og undertrykkelse af illoyal konkurrence.

3. Industriel ejendomsret skal forstås i videste betydning og finder anvendelse ikke blot på industri og handel i egentlig forstand, men også på landbrugets område og på erhverv, hvis formål er udvinding af råstoffer, samt på alle fabrikerede eller naturlige produkter, f. eks. vin, korn, tobaksblade, frugt, dyr, mineralier, mineralvand, øl, blomster og mel.

4. Under benævnelsen patenter er indbefattet de forskellige slags industrielle patenter, som tilstås i medfør af unionslandenes lovgivninger, såsom indførelsespatenter, forbedringspatenter, tillægspatenter og tillægscertifikater o. s. v.

Artikel 2.

1. Personer, der tilhører et unionsland, skal, for så vidt angår beskyttelse af den industrielle ejendomsret, i alle unionens andre lande nyde de samme fordele, som hvert lands love nu indrømmer eller i fremtiden måtte indrømme egne undersåtter eller statsborgere, alt dog med forbehold af de rettigheder, som er særlig hjemlet ved nærværende konvention. Som følge heraf skal de have den samme beskyttelse og den samme adgang til retsmidler mod ethvert indgreb i deres rettigheder som disse, alt på betingelse af at de opfylder de vilkår og iagttager de formaliteter, som påhviler landets egne statsborgere eller undersåtter.

2. For dem, som tilhører unionen, kan det dog ikke opstilles som betingelse for at nyde godt af nogen af de industrielle ejendomsrettigheder, at de skal have bopæl eller forretning i det land, i hvilket beskyttelse kræves.

3. Hvert unionsland har dog forbeholdt sig frihed til i lovgivningen at træffe bestemmelse med hensyn til den judicielle og administrative fremgangsmåde og kompetence og ligeledes i overensstemmelse med reglerne for den industrielle ejendomsrets beskyttelse nærmere at give forskrifter for valg af hjemsted eller udnævnelse af en befuldmægtiget.

Artikel 3.

Ligestillede med personer, der tilhører unionslandene, er personer, der tilhører lande uden for unionen, når de er bosat i eller er indehavere af regulære industrielle eller kommercielle virksomheder i noget land inden for unionen.

Artikel 4.

A-1. Den, som i et af unionslandene på foreskreven måde har indgivet andragende om patent, registrering af et brugsmønster, et industrielt mønster eller model eller et varemærke, eller den, til hvem hans ret er overgået, skal, inden for de nedenfor fastsatte frister, nyde fortrinsret med hensyn til indlevering af tilsvarende andragende i de andre lande.

2. Som fortrinsretsbegrundende skal anerkendes ethvert andragende, der i henhold enten til den nationale lovgivning i et unionsland eller til international aftale mellem flere unionslande er ligestillet med et forskriftsmæssigt nationalt andragende.

B. Som følge heraf skal et andragende, der senere er indleveret i et af de andre unionslande inden disse fristers udløb, ikke kunne blive erklæret virkningsløst på grund af be-

givenheder, der er indtrufne i mellemtiden, således navnlig ikke på grund af indgivelse af et andet andragende, opfindelsens offentliggørelse eller udøvelse, falholdelse af eksemplarer af mønstret eller modellen eller mærkets benyttelse, og disse begivenheder skal ikke kunne skabe nogen ret for trediemand eller foranledige nogen personlig beføjelse. Det overlades hvert unionsland i sin nationale lovgivning at fastsætte regler for de rettigheder, som er erhvervet af trediemand forud for dagen for indgivelsen af det første fortrinsretsbegrundende andragende.

C-1. De ovennævnte fortrinsretsfrister skal udgøre 12 måneder for patenter og brugsmønstre og 6 måneder for industrielle mønstre og modeller samt for varemærker.

2. Disse frister begynder at løbe fra den dag, da den første anmeldelse blev indgivet. Indgivelsesdagen medregnes ikke i fristen.

3. Hvis fristens sidste dag er en lovbestemt helligdag eller en dag, på hvilken kontoret i det land, hvor beskyttelsen kræves, ikke er åbent for modtagelse af andragender, skal fristen forlænges til den første påfølgende søgnedag.

D-1. Enhver, der vil gøre krav på fortrinsret fra et tidligere andragendes indgivelse, skal afgive en erklæring om det tidspunkt, på hvilket indleveringen har fundet sted, såvel som om, i hvilket land dette er sket. Hvert land kan bestemme, hvornår denne erklæring senest skal være afgivet.

2. Disse angivelser skal optages i de publikationer, der udgår fra vedkommende myndigheder, særlig angående patenter og de dertil hørende beskrivelser.

3. Unionslandene skal kunne forlange af den, som kræver fortrinsret, at han skal fremskaffe en afskrift af det andragende (beskrivelse, tegninger m. v.), som han tidligere har indgivet. Afskriften, hvis rigtighed skal attesteres af den myndighed, som har modtaget dette andragende, skal være fritaget for enhver legalisation, og den skal i hvert fald afgiftsfrit kunne indgives når som helst inden for en frist af 3 måneder regnet fra indgivelsen af det senere andragende. Det skal kunne forlanges, at den skal være ledsaget af en bevidnelse fra vedkommende myndighed om dagen for indgivelsen af det tidligere andragende samt af en oversættelse.

4. Andre formaliteter med hensyn til fortrinsretserklæringen skal ikke kunne kræves

opfyldt ved andragendets indgivelse. Det tilkommer hvert af unionslandene at fastsætte, hvilke følger unkladelsen af at opfylde de i nærværende artikel foreskrevne formaliteter skal medføre, dog at disse følger ikke må gå videre end til tabet af fortrinsretten.

5. Senere skal yderligere bevisligheder kunne forlanges.

E-1. Når et industrielt mønster eller model er anmeldt til beskyttelse i et land med krav om fortrinsret, der grunder sig på en ansøgning om beskyttelse for et brugsmønster, skal fortrinsretsfristen kun være den, der er fastsat for industrielle mønstre og modeller.

2. Desuden er det tilladt i et land at anmelde et brugsmønster under påberåbelse af en fortrinsret, der støttes på en indgivet ansøgning om patent, og omvendt.

F. Intet unionsland skal kunne afslå en patentansøgning med den begrundelse, at den indeholder krav om fortrinsret på grundlag af flere tidligere ansøgninger, for så vidt der efter det pågældende lands lovgivning kun foreligger een opfindelse.

G. Hvis det under en patentsags behandling viser sig, at ansøgningen indeholder flere opfindelser, skal ansøgeren være beføjet til at dele ansøgningen i flere særskilte ansøgninger og bevare som indgivelsesdag for hvert enkelt af disse datoen for den oprindelige ansøgnings indgivelse og eventuelt også den af fortrinsretten flydende fordel.

H. Fortrinsret skal ikke kunne nægtes med den begrundelse, at visse af opfindelsens enkeltheder, for hvilke der kræves fortrinsret, ikke forekommer i de i den fortrinsbegrunderende ansøgning formulerede patentkrav, for så vidt disse enkeltheder tilstrækkelig tydeligt fremgår af ansøgningens akter.

Artikel 4 b.

1. Patenter, der søges i de forskellige unionslande af personer, der tilhører unionen, skal være uafhængige af patenter, som er opnåede for den samme opfindelse i andre lande, hvad enten disse tilhører unionen eller ej.

2. Denne bestemmelse skal forstås uden nogen indskrænkning, navnlig således, at de patenter, der er søgte i løbet af fortrinsretsfristen, er uafhængige såvel med hensyn til de grunde, der kan bevirke deres ugyldighed og bortfald, som med hensyn til deres normale løbetid.

3. Den finder anvendelse på alle de patenter, der eksisterer i det øjeblik, den træder i kraft.

4. Det samme skal i tilfælde af nye landes tiltrædelse gælde for de patenter, der er i kraft på begge sider i det øjeblik, tiltrædelsen finder sted.

5. I de forskellige unionslande skal de patenter, der meddeles med anerkendelse af fortrinsret, have samme løbetid, som de ville have fået, hvis der var ansøgt om og udstedt patent uden krav på fortrinsret.

Artikel 4 c.

Opfinderen har ret til at blive nævnt som sådan i patentbrevet.

Artikel 5.

A-1. Det skal ikke medføre et patents bortfald, at patenthaveren i det land, hvori han har opnået patentet, indfører genstande, der er fabrikerede i noget af de til unionen hørende lande.

2. Dog skal ethvert af unionslandene have adgang til ved lov at træffe de nødvendige forholdsregler til forhindring af de misbrug, som måtte kunne følge af den ved patentet tilståede eneret, f. eks. ved undladelse af at udøve opfindelsen.

3. Disse forholdsregler skal ikke kunne gå ud på bortfald af patentet, medmindre tilståelsen af tvangslicens måtte være utilstrækkelig til at forebygge sådanne misbrug.

4. I hvert fald skal tvangslicens ikke kunne kræves tilstået, førend 3 år er forløbet fra den dag, patentet blev udstedt, og denne licens skal kun kunne tilstås, hvis patenthaveren ikke kan påberåbe sig gyldige undskyldningsgrunde. Foranstaltninger til iværksættelse af et patents bortfald skal ikke kunne træffes, førend 2 år er forløbet fra tilståelsen af den første tvangslicens.

5. Foranstående bestemmelser skal med de fornødne modifikationer også komme til anvendelse på brugsmønstre.

B. Mønsterbeskyttelsen må under ingen omstændigheder bortfalde, hverken fordi mønsterretten ikke udøves, eller fordi genstande svarende til de beskyttede indføres.

C-1. Hvis i et land brugen af et registreret varemærke er obligatorisk, skal registreringen ikke kunne ophæves førend efter en passende frist, og i så tilfælde kun, hvis indeha-

veren ikke kan anføre gyldige grunde for sin undladelse af at bruge mærket.

2. At indehaveren af et varemærke bruger dette i en form, som kun ved enkeltheder, der ikke forandrer mærkets distinktive karakter, afviger fra den form, hvori det er blevet registreret i et unionsland, skal hverken medføre registreringsens ugyldighed eller formindske den beskyttelse, der ydes mærket.

3. At det samme mærke bruges for varer af samme eller lignende art af industri- eller handelsvirksomheder, som efter den nationale lovgivnings regler i det land, hvor beskyttelsen kræves, betragtes som værende i fælles-eje om et mærke, skal hverken være til hinder for registrering eller på nogen måde formindske den beskyttelse, der ydes vedkommende mærke i noget unionsland, medmindre anvendelsen bevirker, at almenheden vildledes, eller brugen strider mod det offentliges interesse.

D. Anerkendelse af beskyttelsesretten må ikke gøres betinget af, at en betegnelse for eller en omtale af patentet, brugsmønstret, registreringen af varemærket, det industrielle mønster eller den industrielle model anbringes på varen.

Artikel 5 b.

1. En tillægsfrist af mindst 3 måneder skal indrømmes til betaling af de for opretholdelsen af de industrielle ejendomsrettigheder fastsatte afgifter, eventuelt mod erlæggelse af en tillægsafgift, såfremt den nationale lovgivning foreskriver en sådan.

2. For patenters vedkommende forpligter unionslandene sig desuden til på nærmere i den nationale lovgivning fastsatte betingelser enten at forøge tillægsfristen til mindst 6 måneder eller at åbne adgang til genoprettelsen af et patent, som er bortfaldet på grund af manglende afgiftsbetaling.

Artikel 5 c.

I intet af unionslandene skal det anses som indgreb i patenthaverens rettigheder:

(1) om bord på fartøjer fra unionens andre lande at anvende patenterede opfindelser i fartøjets skrog, maskiner, takkelage, udrustning og andet tilbehør, når sådanne fartøjer midlertidigt eller tilfældigt kommer ind på landets søterritorium, forudsat at disse opfindelser udelukkende anvendes til skibets behov,

- (2) at bruge patenterede opfindelser ved bygning eller drift af luftfartøjer eller transportmidler på landjorden fra andre unionslande eller som tilhører til sådanne befordringsmidler, når de midlertidigt eller tilfældigt kommer ind i vedkommende land.

Artikel 6.

A. Ethvert varemærke, som på foreskreven måde er registreret i hjemlandet, skal med de nedenfor angivne forbehold modtages til registrering og nyde beskyttelse, således som det foreligger i de andre unionslande. Disse lande skal dog, førend endelig registrering foretages, kunne kræve tilvejebragt et bevis for registrering i hjemlandet udstedt af den korilpetente myndighed. Der skal ikke kunne kræves nogen legalisation af dette bevis.

B-1. Dog kan afslås eller kendes ugyldige:

- (1) Mærker, der er egnede til at gøre indgreb i rettigheder, erhvervet af trediemand i det land, hvor beskyttelsen kræves,
- (2) mærker, der savner ethvert særpræg eller udelukkende består af tegn eller angivelser, som i omsætningen kan tjene til at betegne varernes art, beskaffenhed, mængde, bestemmelse, værdi, oprindelsessted eller frembringelsens tidspunkt, eller som benyttes i daglig sprogbrug eller i redelig og fast handelssædvane i det land, hvor beskyttelsen kræves. Ved bedømmelsen af et mærkes særpræg skal hensyn tages til alle foreliggende forhold, navnlig varigheden af den brug, der er gjort af mærket,
- (3) mærker, som strider mod moralen eller den offentlige orden, især sådanne, som er egnede til at vildlede offentligheden. Der er enighed om, at et mærke ikke skal kunne anses stridende mod den offentlige orden af den grund alene, at det ikke stemmer med en eller anden bestemmelse i lovgivningen om varemærker, medmindre selve denne bestemmelse netop tager sigte på den offentlige orden.

2. Varemærker skal i de andre unionslande ikke kunne afslås alene under henvisning til, at de i enkeltheder adskiller sig fra de i hjemlandet beskyttede, når disse enkeltheder blot ikke forandrer mærkernes distinktive karakter og ej heller ændrer mærkernes identitet

i forhold til den i vedkommende hjemland foretagne registrering.

C. Som hjemland skal anses det unionsland, hvor anmelderen har en regulær forretningsvirksomhed af industriel eller kommerciel art, og, hvis han ikke har en sådan virksomhed, det unionsland, hvor han har sin bopæl, og hvis han ikke har bopæl i noget unionsland, det land, han tilhører som statsborger, for så vidt dette er et unionsland.

D. Når et varemærke er blevet forskriftsmæssigt registreret i hjemlandet og derefter i et eller flere andre unionslande, skal ethvert af de pågældende mærker fra registreringsdagen at regne betragtes som uafhængige af mærket i hjemlandet, for så vidt vedkommende mærke er i overensstemmelse med den nationale lovgivning i de pågældende fremmede lande.

E. I intet tilfælde skal fornyelsen af et mærkes registrering i hjemlandet medføre forpligtelse til at forny registreringen i de andre unionslande, hvor mærket måtte være blevet registreret.

F. Fortrinsretten bibeholdes for mærker, som er anmeldt til registrering indenfor den i artikel 4 fastsatte frist, selv om registreringen i hjemlandet først sker efter udløbet af denne frist.

Artikel 6 b.

1. Unionslandene forpligter sig til, enten ex officio, hvis landets lovgivning tillader det, eller efter den interesserede parts begæring, at afslå eller ophæve registreringen af ethvert varemærke, som er en gengivelse, efterligning eller oversættelse egnet til at fremkalde forveksling af et mærke, som de kompetente myndigheder i landet skønner er vitterlig kendt i dette land som allerede tilhørende en person, der er berettiget efter nærværende konvention, og anvendt for varer af samme eller lignende art. Det samme skal også gælde, når den væsentlige del af mærket er en gengivelse af et sådant vitterlig kendt mærke eller en efterligning, der er egnet til at fremkalde forveksling dermed.

2. Der skal indrømmes en frist på mindst 3 år, i hvilken udslettelse af sådanne mærker kan kræves. Fristen skal løbe fra den dag, da mærket blev registreret.

3. Der skal derimod ikke kunne fastsættes nogen frist, inden hvilken mærker, som er begæret registreret i ond tro, skal kunne forlanges udslettet.

Artikel 6 c.

1. Unionslandene er enige om at afslå eller ophæve registreringen og ved dertil egnede midler at forbyde brugen enten som varemærker, eller som bestanddele af disse, af våben, flag og andre statsemler, tilhørende unionslandene samt af dem antagne officielle kontrol- og garantimærker og -stempler, ligesom alt, hvad der fra et heraldisk synspunkt må anses som efterligning deraf, når en sådan brug ikke er tilladt af vedkommende myndigheder.

2. Forbudet mod at benytte officielle kontrol- og garantimærker og -stempler skal alene finde anvendelse i tilfælde, hvor de mærker, som indeholder dem, er bestemte til at bruges på varer af samme eller lignende art.

3. Ved anvendelsen af disse bestemmelser er unionslandene enige om gennem det internationale bureau i Bern gensidigt at tilstille hverandre en fortegnelse over de statsemler, officielle kontrol- og garantimærker og -stempler, som de ønsker eller senere måtte ønske — fuldstændigt eller med visse forbehold — at stille under beskyttelse af nærværende artikel såvel som alle senere forandringer i denne fortegnelse. Ethvert af unionslandene skal i god tid gøre de notificerede fortegnelser tilgængelige for offentligheden.

4. Ethvert af unionslandene skal inden for en frist af 12 måneder fra modtagelsen af notifikationen at regne gennem det internationale bureau i Bern kunne tilstille det pågældende land sine eventuelle indvendinger.

5. Med hensyn til de statsemler, som er vitterlig kendt, skal de regler, der er fastsat i nærværende artikels første stykke, kun kunne komme til anvendelse på de mærker, der registreres efter den 6. november 1925.

6. Med hensyn til de statsemler, som ikke måtte være vitterlig kendt, og med hensyn til de officielle mærker og stempler skal disse bestemmelser kun kunne anvendes på mærker, der er registreret senere end 2 måneder efter modtagelsen af den i nærværende artikels tredje stykke omhandlede notifikation.

7. I tilfælde af ond tro skal hvert land være beføjet til at foranledige udslettet endog sådanne mærker, som måtte være registreret før den 6. november 1925, når de indeholder statsemler, officielle mærker og stempler.

8. Personer, der måtte have tilladelse til at benytte deres eget lands statsemler, mærker og stempler, skal kunne fortsætte hermed,

selv om disse frembyder lighed med et andet lands.

9. Unionslandene forpligter sig til at forbyde enhver uhjemlet brug i handelen af de andre unionslandes statsvåben, når denne brug er egnet til at bibringe en fejlagtig opfattelse med hensyn til varernes oprindelse.

10. Foranstående bestemmelser skal ikke medføre indskrænkning i landenes beføjelser til i medfør af artikel 6, afsnit B, stykke 1, nr. 3, at afstå eller ophæve registreringen af mærker, som uden hjemmel indeholder våben, flag, udmærkelsestegn og andre statsemler eller af et unionsland antagne officielle mærker og stempler.

Artikel 6 d.

1. Når gyldigheden af overdragelsen af et varemærke ifølge lovgivningen i et unionsland er betinget af, at den sker samtidig med overdragelse af den virksomhed eller forretning, hvortil mærket hører, skal det være tilstrækkeligt, til gyldig overdragelse, at der til erhververen overdrages den del af virksomheden eller forretningen, som findes i dette land, tilligemed eneretten til der at fabrikere eller sælge varer med det pågældende mærke.

2. Denne bestemmelse skal ikke pålægge unionslandene nogen pligt til at godkende overdragelsen af et mærke, hvis erhververens brug af dette i virkeligheden vil kunne medføre en vildledning af offentligheden, i særdeleshed med hensyn til oprindelsen, beskaffenheden eller hovedegenskaberne vedrørende de varer, for hvilke mærket skal anvendes.

Artikel 7.

Beskaffenheden af den vare, for hvilken mærket er bestemt til at anvendes, kan i intet tilfælde hindre dets registrering.

Artikel 7 b.

1. Unionslandene forpligter sig til at tilstede registrering af og beskytte fællesmærker, som tilhører sammenslutninger, hvis eksistens ikke strider mod hjemlandets lovgivning, selv om disse sammenslutninger ikke driver industri- eller handelsvirksomhed.

2. Hvert land skal kunne fastsætte de særlige betingelser, under hvilke et fællesmærke skal kunne beskyttes, og det skal kunne nægte beskyttelsen, hvis dette mærke strider mod det offentliges interesse.

3. Dog skal beskyttelse for sådanne mærker ikke kunne nægtes nogen sammenslutning, hvis eksistens ikke strider mod hjemlandets lovgivning, med den begrundelse, at sammenslutningen ikke er etableret i det land, hvor beskyttelsen kræves, eller ikke er konstitueret i overensstemmelse med dette lands lovgivning.

Artikel 8.

Firmanavne skal beskyttes i alle unionens lande uden pligt til anmeldelse eller registrering, hvad enten de udgør en del af et varemærke eller ej.

Artikel 9.

1. Enhver vare, der uhjemlet bærer et varemærke eller et firmanavn, skal beslaglægges ved indførslen i de unionslande, i hvilke dette mærke eller dette firmanavn har ret til lovlig beskyttelse.

2. Beslaglæggelsen skal ligeledes iværksættes i det land, hvor den uhjemlede anbringelse er foretaget, eller i det land, hvori varen er blevet indført.

3. Beslaglæggelsen skal finde sted på begæring enten af påtalemyndigheden eller af enhver anden kompetent myndighed, eller af en interesseret part, være sig en fysisk eller juridisk person, i overensstemmelse med hvert lands nationale lovgivning.

4. Myndighederne skal ikke være pligtige at foretage beslaglæggelse i tilfælde af transitering.

5. Dersom et lands lovgivning ikke tillader beslaglæggelse ved indførslen, skal beslaglæggelse erstattes af forbud mod indførsel eller af beslaglæggelse i selve landet.

6. Dersom et lands lovgivning hverken tilsteder beslaglæggelse ved indførslen eller forbud mod indførsel eller beslaglæggelse i selve landet, skal disse foranstaltninger, indtil lovgivningen bliver underkastet den fornødne forandring, erstattes af sådanne retsskridt og retsmidler, som dette lands love i lignende tilfælde tilsikrer dets egne statsborgere.

Artikel 10.

1. Den foregående artikels bestemmelser skal være anvendelige på enhver vare, der som oprindelsesbetegnelse urigtigt bærer et bestemt steds eller lands navn, når der til denne betegnelse er føjet et opdigtet eller i svigagtig hensigt lånt firmanavn.

2. Som interesseret part skal under alle omstændigheder anerkendes producent, fabrikant eller handlende, hvad enten det er en fysisk eller juridisk person, som er beskæftiget med produktion, fabrikation eller forhandling af denne vare, og som har sin forretning enten på det sted, som urigtigt er angivet som oprindelsessted, eller i den egn, hvor dette sted er beliggende, eller i det urigtigt angivne land, eller i det land, hvor den urigtige oprindelsesangivelse er bragt til anvendelse.

Artikel 10 b.

1. Unionslandene er pligtige at tilsikre enhver, som tilhører unionen, en virksom beskyttelse imod illoyal konkurrence.

2. Ved illoyal konkurrence forstås enhver i konkurrenceøjemed foretagen handling, som strider mod hæderlig forretningsskik i industri- og handelsforhold.

3. Særlig skal forbydes:

- (1) Enhver handling af en sådan art, at den uanset det anvendte middels karakter er egnet til at fremkalde forveksling med en konkurrents forretning, hans varer eller hans industrielle eller kommercielle virksomhed,
- (2) alle urigtige angivelser under udøvelse af handelsvirksomhed, for så vidt de er egnede til at bringe en konkurrents forretning, hans varer eller hans industrielle eller kommercielle virksomhed i mis-kredit.

Artikel 10 c.

1. Unionslandene forpligter sig til at tilsikre enhver, som tilhører de andre unionslande, adgang til de fornødne retsmidler for med virkning at kunne undertrykke alle de i artiklerne 9, 10 og 10 b nævnte handlinger.

2. De påtager sig endvidere at tilvejebringe bestemmelser, der hjemler organisationer og sammenslutninger, der repræsenterer de interesserede industridrivende, producenter og handlende, og hvis eksistens ikke strider mod deres eget lands love, at rejse søgsmål eller henvende sig til de administrative myndigheder til undertrykkelse af de i artiklerne 9, 10 og 10 b nævnte handlinger i den udstrækning, som lovgivningen i det land, hvor beskyttelsen kræves, hjemler det for landets egne organisationer og sammenslutninger.

Artikel 11.

1. Unionslandene skal i overensstemmelse med deres nationale lovgivning med hensyn til genstande, der udstilles på officielle eller officielt anerkendte internationale udstillinger, der afholdes inden for et af landenes grænser, indrømme en midlertidig beskyttelse for patenterbare opfindelser, brugsmønstre, mønstre og varemærker.

2. Denne midlertidige beskyttelse skal ikke kunne forlænge de i artikel 4 ommeldte frister. Hvis fortrinsretten senere påberåbes, skal hvert lands myndigheder kunne regne fristen tilbage fra den dag, da genstanden blev indført på udstillingen.

3. Ethvert land skal til godtgørelse af den udstillede genstands identitet og af tidspunktet for dens fremstilling på udstillingen kunne fordre sådanne bevisligheder, som det måtte anses påkrævede.

Artikel 12.

1. Ethvert af unionslandene forpligter sig til at oprette et særligt forvaltningsorgan for den industrielle ejendomsret og et central-kontor for meddelelser til offentligheden om patenter, brugsmønstre, mønstre og varemærker.

2. Denne myndighed skal udgive en periodisk udkommende officiel tidende. Den skal regelmæssigt offentliggøre:

- a) Navnene på indehaverne af meddelte patenter med en kort angivelse af de patenterede opfindelser,
- b) gengivelser af registrerede varemærker.

Artikel 13.

1. Det internationale organ, der under navnet: »Det internationale bureau til beskyttelse af den industrielle ejendomsret« er oprettet i Bern, er henlagt under den schweiziske forbundsregerings høje myndighed, som fastsætter dets indretning og fører tilsyn med dets virksomhed.

2. Det internationale bureaus officielle sprog er fransk.

3. Det internationale bureau indsamler oplysninger af enhver art angående beskyttelsen af den industrielle ejendomsret, sammenfatter og offentliggør dem. Det anstiller undersøgelser af almindelig interesse for unionen og redigerer ved hjælp af de dokumenter, der stilles til dets rådighed af de forskellige myndigheder, et tidsskrift på fransk ved-

rørende de spørgsmål, som angår unionens formål.

4. Eksemplarerne af dette blad så vel som alle de dokumenter, der offentliggøres af det internationale bureau, fordeles mellem unionslandenes myndigheder i forhold til det antal enheder, hvormed disse i henhold til det nedenfor anførte bidrager. De yderligere eksemplarer og dokumenter, som måtte blive rekvireret af de nævnte myndigheder eller af selskaber eller private personer, må betales særskilt.

5. Det internationale bureau skal til enhver tid være til unionslandenes tjeneste for at skaffe dem de særlige oplysninger, som de måtte have brug for, angående spørgsmål vedrørende den internationale ordning af den industrielle ejendomsret. Direktøren for det internationale bureau udarbejder over bureauets virksomhed en årlig beretning, der tilstilles alle unionslandene.

6. Det internationale bureaus ordinære udgifter skal bæres i fællesskab af unionslandene. Indtil ny bestemmelse træffes, må de ikke overskride en sum af 120 000 schweiziske francs årligt. Denne sum skal om fornødent kunne forhøjes efter eenstemmig vedtagelse på en af de i artikel 14 omhandlede konferencer.

7. De ordinære udgifter omfatter hverken udgifter til diplomatiske eller administrative konferencer eller udgifter, der skyldes specielt arbejde eller publikationer udført i overensstemmelse med en konferences beslutninger. Disse udgifter, hvis årlige beløb ikke må overstige 20 000 schweiziske francs, skal fordeles mellem unionslandene i forhold til det bidrag, som de betaler til det internationale bureaus virksomhed i henhold til bestemmelserne nedenfor i afsnit 8.

8. Til bestemmelse af hvert lands bidrag til de samlede udgifter deles unionslandene og de lande, som senere måtte tiltræde unionen, i 6 klasser, der hver bidrager i forhold til et bestemt antal enheder, nemlig:

1. klasse	25 enheder
2. —	20 —
3. —	15 —
4. —	10 —
5. —	5 —
6. —	3 —

Disse koefficienter multipliceres med antallet af lande i hver klasse, og summen af

de herved udkomne produkter angiver det antal enheder, med hvilket den samlede udgift skal deles. Kvotienten angiver da størrelsen af udgiftsenheden.

9. Ethvert af unionslandene skal ved sin tiltræden selv fastsætte den klasse, til hvilken det ønsker sig henført. Dog skal hvert unionsland senere kunne erklære, at det ønsker sig henført til en anden klasse.

10. Den schweiziske forbundsregering fører tilsyn med det internationale bureaus udgifter, afholder de nødvendige forskud og aflægger det årlige regnskab, som skal tilstilles alle de andre myndigheder.

Artikel 14.

1. Nærværende konvention skal underkastes periodiske revisioner med det formål at indføre sådanne forbedringer, som gør unionens system mere fuldkomment.

2. I dette øjemed skal der fra tid til anden i unionslandene afholdes konferencer mellem de nævnte landes delegerede.

3. Myndigheden i det land, hvor konferencen skal finde sted, forbereder med bistand af det internationale bureau denne konferencens arbejde.

4. Direktøren for det internationale bureau skal være til stede ved konferencernes møder og tage del i forhandlingerne, men uden stemmeret.

Artikel 15.

Unionslandene er enige om at forbeholde sig ret til indbyrdes at indgå særskilte overenskomster til beskyttelse af den industrielle ejendomsret, dog kun for så vidt disse overenskomster ikke strider mod nærværende konventions bestemmelser.

Artikel 16.

1. De lande, som ikke har sluttet sig til nærværende konvention, skal have adgang til på begæring at tiltræde denne.

2. Denne tiltræden skal ad diplomatisk vej notificeres den schweiziske forbundsregering og af denne de øvrige unionslande.

3. Sådant tiltræden skal uden videre medføre tilslutning til alle i nærværende konvention indeholdte bestemmelser og give adgang til alle deri fastsatte fordele. Den skal træde i kraft 1 måned efter, at meddelelse om notifikationen af den schweiziske forbundsregering er tilstillet de andre unionslande, med-

mindre et senere tidspunkt er blevet angivet i tiltrædelsesbegæringen.

Artikel 16 b.

1. Ethvert unionsland kan til enhver tid skriftlig notificere den schweiziske forbundsregering, at nærværende konvention skal komme til anvendelse på alle eller en del af dets kolonier, protektorater, territorier under mandat eller andre territorier, der er underlagt dets myndighed, og alle territorier under suverænitæt, og konventionen skal bringes til anvendelse på alle de i notifikationen omhandlede territorier 1 måned efter, at der af den schweiziske forbundsregering er givet underretning om notifikationen til de andre unionslande, medmindre der er blevet angivet et senere tidspunkt i notifikationen. I mangel af sådan notifikation skal konventionen ikke komme til anvendelse på disse territorier.

2. Ethvert unionsland skal til enhver tid skriftlig kunne notificere den schweiziske forbundsregering, at nærværende konvention helt eller delvis skal ophøre at være anvendelig på de territorier, om hvilke der er sket den i foregående afsnit omhandlede notifikation, og konventionen ophører at være anvendelig på de i denne notifikation nævnte territorier 12 måneder efter modtagelse af den til den schweiziske forbundsregering rettede notifikation.

3. Alle notifikationer, der i henhold til bestemmelserne i afsnit 1 og 2 rettes til den schweiziske forbundsregering, skal af nævnte regering bringes til alle unionslandenes kundskab.

Artikel 17.

Gennemførelsen af de i nærværende konvention indeholdte gensidige forpligtelser er i det omfang, hvori det må være nødvendigt, afhængig af, at de forfatningsmæssigt fastsatte former bliver behørigt iagttaget i sådanne af unionslandene, som er pligtige at bringe dem til anvendelse. De forpligter sig til at gøre dette inden for den kortest mulige frist.

Artikel 17 b.

1. Konventionen skal forblive i kraft på ubegrænset tid, indtil udløbet af 1 år fra den dag at regne, da opsigelse af den finder sted.

2. Sådant opsigelse skal rettes til den schwei-

ziske forbundsregering. Den skal kun have virkning for det land, i hvis navn opsigelsen er foretaget, medens konventionen forbliver i kraft mellem de andre unionslande.

Artikel 18.

1. Nærværende konvention skal ratificeres, og ratifikationsdokumenterne skal deponeres i London senest den 1. juli 1938. Den skal træde i kraft mellem de lande, i hvis navn den er ratificeret, 1 måned efter denne dato. Dog skal den, hvis den ratificeres tidligere for mindst 6 landes vedkommende, træde i kraft mellem disse lande 1 måned efter, at deponeringen af den sjette ratifikation er blevet notificeret dem af den schweiziske forbundsregering, og for de lande, i hvis navn den derefter ratificeres, 1 måned efter notifikationen af hver af disse ratifikationer.

2. De lande, i hvis navn ratifikationsdokumenterne ikke er blevet deponeret inden for den i foregående afsnit fastsatte frist, skal have adgang til tiltrædelse efter bestemmelserne i artikel 16.

3. Nærværende konvention skal i forholdet mellem de lande, over for hvilke den finder anvendelse, træde i stedet for Pariserkonventionen af 1883 og de følgende reviderede konventioner.

4. For så vidt angår de lande, over for hvilke nærværende konvention ikke finder anvendelse, men over for hvilke den i Haag i 1925 reviderede Pariserkonvention finder anvendelse, skal denne sidste vedblivende være i kraft.

5. På samme måde skal, for så vidt angår de lande, over for hvilke hverken nærværende konvention eller den i Haag reviderede Pariserkonvention finder anvendelse, den i Washington i 1911 reviderede Pariserkonvention forblive i kraft.

Artikel 19.

Nærværende konvention skal underskrives i et enkelt eksemplar, hvilket skal deponeres i Storbritannien og Nordirlands regeringsarkiv. En bekræftet afskrift skal af nævnte regering tilstilles hvert unionslands regering.

Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker.

Art. 1.

1. De lande, på hvilke nærværende arrangement finder anvendelse, danner en særlig union.

2. De antager til brug ved registreringen af varemærker den samme klassificering af varer og tjenesteydelser.

3. Denne klassificering består af:

- a) en klassefortegnelse
- b) en alfabetisk fortegnelse over varer og tjenesteydelser med angivelse af de klasser, i hvilke disse indeholdes.

4. Som klassefortegnelse og alfabetisk varefortegnelse antages de i 1935 af det internationale bureau til beskyttelse af den industrielle ejendomsret udgivne fortegnelser.

5. Klassefortegnelsen og den alfabetiske fortegnelse over varer og tjenesteydelser kan ændres og suppleres af den i medfør af nærværende overenskomsts art. 3 nedsatte ekspertkomité og i øvrigt efter den i nævnte artikel fastsatte fremgangsmåde.

6. Klassificeringen skal affattes på det franske sprog og på begæring af hvert medlemsland kan en officiel oversættelse på vedkommende lands sprog offentliggøres af det internationale bureau i samråd med vedkommende nationale myndighed. Enhver oversættelse af fortegnelsen over varer og tjenesteydelser skal for hver vares eller tjenesteydelses vedkommende foruden nummerangivelse svarende til den alfabetiske rækkefølge på vedkommende sprog, også angive dens nummer i den på det franske sprog affattede varefortegnelse.

Art. 2.

1. Med forbehold af de forpligtelser, som følger af nærværende arrangement, skal den internationale klassificering have den virkning, som tillægges den af hvert medlemsland. Den internationale klassificering skal således

ikke binde medlemslandene — det være sig med hensyn til bedømmelsen af omfanget af den beskyttelse, der ydes mærker, eller med hensyn til anerkendelsen af servicemærker.

2. Ethvert medlemsland forbeholder sig ret til som hovedsystem eller som et hjælpesystem at anvende den internationale klassificering af varer og tjenesteydelser.

3. Myndighederne i medlemslandene skal i officielle dokumenter og publikationer vedrørende varemærkeregistreringer anføre numrene på de klasser i den internationale klassificering, hvorunder de pågældende varer eller tjenesteydelser henhører, og for hvilke mærket er registreret.

4. Den omstændighed, at en betegnelse forekommer i den alfabetiske fortegnelse over varer og tjenesteydelser, påvirker ikke på nogen måde allerede bestående rettigheder til denne betegnelse.

Art. 3.

1. I samarbejde med det internationale bureau nedsættes en ekspertkomité, der får til opgave at træffe afgørelser vedrørende ændringer i og tilføjelser til den internationale klassificering af varer og tjenesteydelser. Hvert medlemsland skal være repræsenteret i ekspertkomitéen, der selv fastsætter sin forretningsorden, som skal vedtages ved simpel majoritet af de i komitéen repræsenterede lande. Det internationale bureau skal være repræsenteret i komitéen.

2. Forslag om ændringer eller tilføjelser skal af medlemslandenes myndigheder tilstilles det internationale bureau, som skal viderebringe disse til medlemmerne af ekspertkomitéen senest to måneder før det komitémøde, på hvilket forslaget skal behandles.

3. Komitéens vedtagelser vedrørende ændringer i klassificeringen kræver enstemmig-

hed blandt medlemslandene. Ved ændring skal forstås enhver overførsel af varer fra en klasse til en anden eller oprettelse af en ny klasse, der medfører en sådan overførsel.

4. Komitéens vedtagelser vedrørende tillæg til klassificeringen kan af medlemslandene vedtages med simpel majoritet.

5. Ekspertene er berettiget til at udtale sig skriftligt til komitéen eller til at delegeres deres beføjelser til et andet lands ekspert.

6. Hvis et land ikke har udpeget nogen ekspert til at repræsentere landet, eller hvis den udpegede ekspert ikke udtaler sig over for komitéen inden for en frist, som fastsættes i forretningsordenen, betragtes vedkommende land som havende godkendt komitéens beslutning.

Art. 4.

1. Enhver ændring og tilføjelse, der er vedtaget af ekspertkomitéen, skal meddeles medlemslandene gennem det internationale bureau. Komitéens vedtagelser skal træde i kraft for så vidt angår tillæg ved meddelelsens modtagelse, og for så vidt angår ændringer efter et tidsrum af 6 måneder regnet fra dagen for meddelelsens afsendelse.

2. Det internationale bureau skal, som den myndighed, under hvilken klassificeringen af varer og tjenesteydelser er henlagt, i denne indføre de vedtagne ændringer og tilføjelser. Disse ændringer og tilføjelser skal bekendtgøres i de to tidsskrifter *La Propriété Industrielle* og *Les Marques Internationales*.

Art. 5.

1. De udgifter, som afholdes af det internationale bureau ved gennemførelsen af nærværende arrangement, skal afholdes af medlemslandene i fællesskab på de i art. 13, stk. 8, 9 og 10 i Pariserkonventionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret foreskrevne bestemmelser. Indtil ny afgørelse herom foreligger, må disse omkostninger ikke overskride et beløb af 40.000,— guldfrancs*) årlig.

2. De i art. 5, 1. stk. omhandlede udgifter omfatter hverken udgifter til diplomatiske konferencer eller udgifter, der skyldes specielt arbejde eller publikationer udført i henhold til vedtagelser på konference. Disse omkostninger, hvis årlige beløb ikke må overstige 10.000 guldfrancs*) skal fordeles mel-

lem medlemslandene i henhold til ovennævnte bestemmelse i stk. 1.

3. De i 1. og 2. stk. omhandlede udgiftsbeløb kan — om fornødent — forhøjes efter vedtagelse af medlemslandene eller af en af de konferencer, som omhandles i art. 8. Sådanne afgørelser bliver gyldige, hvis de godkendes af $\frac{4}{5}$ af medlemslandene.

Art. 6.

1. Nærværende arrangement skal ratificeres, og ratifikationsdokumenterne skal deponeres i Paris senest den 31. december 1961.

Samtlige ratifikationer skal sammen med deres data og de udtalelser, som eventuelt medfølger, af den franske republiks regering meddeles de øvrige medlemslande.

2. Lande, som tilhører unionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret, men som ikke i overensstemmelse med art. 11, 2. stk. har undertegnet nærværende arrangement, skal på begæring kunne tiltræde i overensstemmelse med bestemmelserne i art. 16 i Pariserkonventionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret.

3. De lande, der ikke har deponeret ratifikationsdokumentet inden den i nærværende artikels 1. stk. foreskrevne frist, kan tiltræde arrangementet i overensstemmelse med bestemmelserne i art. 16 i Pariserkonventionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret.

Art. 7.

Nærværende arrangement skal træde i kraft i forholdet mellem de lande, der har ratificeret eller tiltrådt dette, 1 måned efter den dato, på hvilken ratifikationsdokumentet blev deponeret eller notifikation om tiltrædelse blev givet af mindst 10 lande. Overenskomsten skal have samme forpligtende karakter og varighed, som Pariserkonventionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret.

Art. 8.

1. Dette arrangement skal undergives periodiske revisioner med det formål at indføre ønskelige forbedringer.

2. Enhver sådan revision skal behandles på en konference, som skal afholdes i et af medlemslandene mellem delegerede fra disse lande.

3. Det påhviler myndigheden i det land, hvor konferencen skal finde sted, med bistand

* Denne møntenhed udgør 1 franc à 100 centimer, med en vægt af $\frac{10}{31}$ gram og en finhed af $\frac{900}{1000}$.

af det internationale bureau at forberede konferencens arbejde.

4. Direktøren for det internationale bureau skal være til stede ved konferencemøderne og deltage i forhandlingerne, men uden stemmeret.

Art. 9.

1. Hvert medlemsland kan opsigse nærværende arrangement ved skriftlig meddelelse til den schweiziske forbundsregering.

2. En sådan opsigelse, der af nævnte regering skal meddeles de øvrige medlemslande, har kun virkning for det opsigende land og og først 12 måneder efter den schweiziske forbundsregerings modtagelse af meddelelsen om opsigelsen. Arrangementet forbliver i kraft mellem de øvrige medlemslande.

Art. 10.

Bestemmelserne i art. 16 bis i Pariserkonventionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret finder anvendelse også på denne overenskomst.

Art. 11.

1. Nærværende arrangement skal undertegnes i et enkelt eksemplar, som deponeres i det franske udenrigsministeriums arkiv. En bekræftet afskrift skal ad diplomatisk vej tilstilles hver af de kontraherende landes regeringer.

2. Nærværende arrangement står åbent for underskrift af lande, der tilhører unionen til beskyttelse af den industrielle ejendomsret, indtil den 31. december 1958 eller indtil den træder i kraft, hvis dette sker før nævnte dato.

Vareklassifisering efter det internationale system.

1. Kemiske produkter til industrielle, videnskabelige og fotografiske formål samt til anvendelse i landbrugs-, skovbrugs- og havebrugsøjemed; naturlige og kunstige gødningsstoffer; ildslukningsmidler; hærdemidler og kemiske præparater til lodning; konserveringspræparater til levnedsmidler; garvestoffer; bindemidler til industrielle formål.

2. Malerfarver, fernisser, lakker; rustbeskyttelsesmidler og træimprægneringsmidler; farvestoffer; bejsemidler; harpikser; bladmetaller og metalpulver til brug for malere og dekoratører.

3. Blegemidler og andre præparater til tøjvask; præparater til rengøring, polering og pletfjerning samt slibemidler; sæbe; parfumerivarer, æteriske olier, kosmetiske præparater, hårvand; præparater til tandpleje.

4. Olier og fedtstoffer til industrielle formål (dog ikke spiseolier og spisefedt eller æteriske olier); smøremidler; støvbindemidler; brændsels- (herunder motordrivmidler) og belysningsstoffer; lys, natlys og væger.

5. Farmaceutiske, veterinærmedicinske og sanitære præparater; diætetiske præparater til børn og syge; plastre og forbindstoffer; materiale til tandplombering og til tandaftryk; desinfektionsmidler; præparater til udryddelse af ukrudt, skadedyr og utøj.

6. Ubearbejdede og delvis bearbejdede uædle metaller og disses legeringer; ankre, ambolte, klokker, valsede og støbte bygningmaterialer; jernbaneskiner og andet materiale af metal til jernbaneanlæg; kæder (dog ikke drivkæder til køretøjer); ikke-elektriske kabler og metaltråd; klejnsmedarbejder; metalrør; pengeskabe og pengeskrin; stål-kugler; hestesko; søm og skruer; andre af uædle metaller fremstillede genstande, der ikke indgår i andre klasser; malm.

7. Maskiner og værktøj smaskiner; motorer (dog ikke til køretøjer); koblinger og drivremme (dog ikke til køretøjer); store landbrugsredskaber; rugemaskiner.

o. Håndværktøj og -instrumenter; knivsmedevarer, gafler og skeer; hug- og stikvåben.

9. Videnskabelige, nautiske, geodætiske, elektriske (herunder radiotekniske), fotografiske, kinematografiske og optiske apparater og instrumenter samt apparater og instrumenter til vejning, måling, signalering, kontrol, livredning og undervisning; mønt- og jetonautomater; talemaskiner; kasseregistreringsapparater og regnemaskiner; ildslukningsapparater.

10. Kirurgiske, medicinske, odontologiske og veterinære apparater og instrumenter (herunder kunstige lemmer, øjne og tænder).

11. Installationsmateriel til belysning, opvarmning, dampfrembringelse, kogning, afkøling, tørring, ventilation og vandleddning samt sanitetsinstallationsmateriel.

12. Køretøjer; befordringsmidler til brug på landet, i luften eller i vandet.

13. Skydevåben; ammunition og projektiler; sprængstoffer; fyrværkerigenstande.

14. Ædle metaller og deres legeringer samt varer af ædle metaller eller varer overtrukne hermed (dog ikke knivsmedevarer, gafler og skeer); juvelerarbejder, ædle stene; ure og andre kronometriske instrumenter.

15. Musikinstrumenter (dog ikke talemaskiner og radioapparater).

16. Papir og papirvarer, pap og papvarer; tryksager, aviser og tidsskrifter, bøger; bogbindermateriale; fotografier; papirhandlervarer, bindemidler til brug i papirfabrikationen; artikler til brug for kunstnere; pensler, skrivemaskiner og kontorartikler (dog ikke møbler), instruktions- og undervisningsmateriale (dog ikke apparater); spillekort; tryktyper; klicheer.

17. Guttaperka, gummi, balata og erstatningsmidler herfor samt varer fremstillet af disse materialer og ikke indeholdt i andre klasser; tætnings-, pakkings- og isolerings-

materiale; asbest, glimmer og varer heraf; ikke-metalliske slanger.

18. Læder og læderimitationer samt varer fremstillet af disse materialer og ikke indeholdt i andre klasser; skind og huder; kufferter og rejsetasker; paraplyer, parasoller og spadserestokke; piske, seletøj og sadelmagervarer.

19. Bygningmateriel, sten og kunststen, cement, kalk, mørtel, gips og grus; rør af ler eller cement; vej bygningsmateriale; asfalt, beg og bitumen; transportable huse; stenmonumenter; skorstene.

20. Møbler, spejle, billedrammer, varer (ikke indeholdt i andre klasser) af træ, kork, rør, spanskrør, kurvefletning, horn, ben, elfenben, fiskeben, skildpadde, rav, perlemor, merskum og celluloid samt af erstatningsstoffer for disse materialer.

21. Mindre husholdnings- og køkkenudstysartikler (dog ikke af ædle metaller eller overtrukne hermed); kamme og toiletsvampe; børster (med undtagelse af pensler); børstebindermateriale; redskaber og materiale til rengøringsformål; ståluld; glasvarer, porcelæn og keramik (ikke indeholdt i andre klasser).

22. Tovværk, reb, liner, snører, net, telte, markiser, presenninger, sejl, sække; polstringsmateriale (krølhår, kapok, fjer, søgræs o. s. v.); ubearbejdet fibermateriale til tekstilfabrikation.

23. Tråd og garn.

24. Vævede stoffer; senge- og bordtæpper; tekstilvarer (ikke indeholdt i andre klasser).

25. Beklædningsgenstande, herunder støvler, sko og tøfler.

26. Blonder og broderier, bånd og possementmagervarer; knapper, tryklåse, hægter og maller, knappenåle og synåle; kunstige blomster.

27. Tæpper, halmmåtter, korkmåtter og andet gulvbelægningsmateriale; vægbeklædningsmateriale, der ikke er tekstilvarer.

28. Spil og legetøj, gymnastik- og sportsartikler (dog ikke beklædningsgenstande); juletræsdynt.

29. Kød, fisk, fjerkræ og vildt; kødeks-trakt; konserverede, tørrede og henkogte frugter og grønsager; syltetøj og gelé; æg, mælk og andre mejeriprodukter; spiselige olier og spisefedt; konserves, pickles.

30. Kaffe, the, cacao, sukker, ris, tapioka, sago, kaffeerstatning; mel og næringsmidler af korn; brød, kiks, kager, bagværk og konditorvarer, spiseis; honning, sirup; gær, bagepulver; salt, sennep; peber, eddike, vineddike, saucer; krydderier; is.

31. Landbrugs-, skovbrugs- og havebrugsprodukter samt korn ikke indeholdt i andre klasser; levende dyr; friske frugter og grønsager; frø og såsæd; levende planter og naturlige blomster; næringsmidler til dyr, malt.

32. Øl og porter; mineralvand og kultsyreholdige vande og andre ikke alkoholholdige drikke; saft og andre præparater til fremstilling af drikke.

33. Vin, spirituosa og likører.

34. Tobak, rå og forarbejdet; artikler for rygere; tændstikker.

Nogle statistiske oplysninger om varemærkeregistreringen i Danmark.

Tabel 1.

År	Antal anmeldelser	Antal registreringer	Samlet antal af registrerede varemærker ved periodens slutning	Ikraftværende varemærker ved periodens slutning
1880—1952	-	59380	59380	35238
1953	2961	1782	61162	36295
1954	3093	2104	63266	37535
1955	3198	2318	65584	37380
1956	3114	2638	68222	38903
1957	3248	2109	70331	39917*)

*) I dette tal er ikke medregnet registrerede fællesmærker. Ved udgangen af året 1957 var 195 fællesmærker i kraft.

Tabel 2.

I 1956 registrerede varemærkers fordeling efter mærkeindehaverens hjemland.

Danmark	1420
Finland	1
Norge	31
Sverige	105
Forenede Stater	305
Frankrig	58
Holland	46
Schweiz	62
Storbritannien	191
Tyskland	345
Øvrige lande	74
lait	2638

**Industriministeriets
bibliotek**

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Telefon (01) 121197